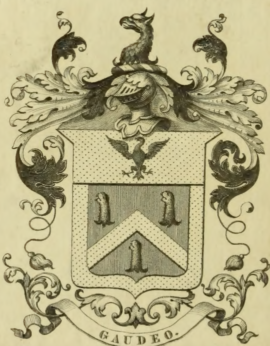
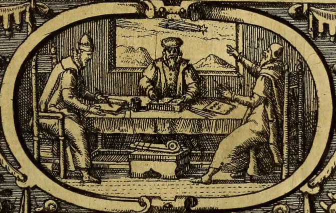

GAUDEO.

ICONES QVINQVAGINTA VIRORVM illustrium doctrina & eruditione præstantium ad vivum efficta, cum eorum vitis descriptis

a

Ian. Iac. Boissardo Vesunti:

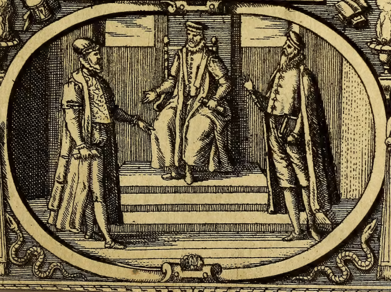
Omnia recens in æs artificiosé incisa, & demum foras data

per

Theodorum de Bry Leodien- *civem francofurti*

Anno M.D.XCVII.

PETRI LEPIDI METENSIS IN BOISsardi effigiem à Theodoro de Bry sculptam.

COus Alexandrum si nobilitauit Apelles
Dum pinxit docta Principis ora manu:
Iane tuũ illustrat Theodori industria vultum,
Qui tanto heic pictus cernitur artifice.

 Symbo-

SYMBOLVM THEODORI de Bry Leodienſis.

HEu quantum à primo miſeri mutamur Adamo:
Ver illi æternum riſit & alma quies.
At nunc cura homines facit irrequieta beatos:
Huc ratio huc omnis vis ſubit ingenij.
Scilicet vt corpusq́ animamq́ & cætera ſerues
Res tibi cum curis perpetuata venit.
Parua ſed ingentis formica laboris imago
Exemplo hæc nobis dat documenta ſuo.
At mihi quando animæ dabitur curare ſalutem;
Non me deficiunt quas colit orbis opes.
Quin ea Chriſticolas nunc vnica cura fatiget
Qua Scythicum reprimant excutiantq́ iugum.
Tu DEVS ò mentem meliorem & ſobria noſtris
Pectora promeritis ab grauiora dabis;
Vt crudele queant procul euitare flagellum
Teq́ redemptorem concelebrare Deum.

LECTORI

LECTORI CANDIDO
Theodorus de Bry Leodiensis S. P D.

EDidi hactenus ad publicam humanæ societatis vtilitatem, Lector benigne, præclara quædam virorum doctissimorum monumenta, quibus res nouas & ante Christiano orbi incognitas detexi, vtpote Americanam Historiam, septẽ voluminib. distinctam, & Topographiam Romanæ vrbis cum monumentis sepulchralib. ita in ære effictis, vt similia prior ætas non viderit. Quæ literarum & antiquitatis monumenta, cum à viris excellenter eminentibus mihi communicata sint, & maxime à Doctiss. viro Dn. I. I. Boissardo, ea animi gratitudine, qua par est, eos complector, & veneror. Interea autem idem Dn. Boissardus per literas me admonuit, penes sese quoq; Doctorum virorum Icones esse, quas ad viuum ipse delinearit, (vt est in ea arte miro ingenio callens) quasq; absolutis descriptionibus illustrarit, quas si scalpello meo imitari & perpolire velim, se ea re mihi gratum facturum, & archetypos ad me missurum: quæ dum opportune mihi significasset, institi simulac vt promisso se solueret, & me eorum compotem participemq; faceret: siquidem quæcunq; hactenus à me publice exhibita essent, ea omnia Doctorum ingeniosis repertis accepta ferrem. Is autem vt vir est & Musis, & amicis natus, vbi voti mei desiderium ei in scripto redditum esset, maiori quàm rogabam fide & diligentia omnia prælineata, & accurate descripta ad me misit; id itaq; ipsum exemplar tam accurate tantaq; cum industria in ære effinxi, & publici iuris nunc in lucem protuli, vt in me nemo, vt confido, quicquam desiderare amplius queat. At enim cum horum virorum illustrium vitæ, documenta & exempla quædam virtutis eminentis esse soleant, quorum labor indefessus eô vsq; ad hono-

 rum culmen

rum culmen eos prouexit, vt velut in summo dignitatum fastigio reliquis præluceant, nolui & meo deesse officio, & in eis elaborandis non absimile quid tentare, si qua mihi earum laudum portio ob solertiæ meæ & industriæ specimen ex his contingere posit. Fore enim putabam vt hinc tũ alij, tum maxime iuuentus tanquam in speculo informetur, ne tempus inertia terant, sed dum messis adhuc in herba est, iam tum virtuti assuefiant, quo & illos par gloriæ dignitatumq́; fama tandem consequatur.

Quare parentibus præcipue autor esse velim, vt prolis suæ institutioni diligenter attendant, ne ocio detestabili, quod verè Sathanæ puluinar est, diffluat, & extremam ita pernitiem tandem sibi adsciscat; quod vel meo ipsius exemplo edocuisse non mihi pudori sit, quippe qui & parentibus honesto loco natis progeneratus, & opib. affluens, atq́; adeò inter honoratiores Leodij vel primarius fuerim, fortunæ tamen casibus, imposturis, malis nominibus & latronum insidijs omnibus ijs ornamentis exutus, adeo aduersam aleam expertus sum, vt nisi ex arte mea mihi prospicere potuissem, vel littus, quod aiunt, rerum omnium egeno arandum fuisset: Ars sola mihi post tam amplam à parentibus relictam rem remanserat, quam nec latrones nec furum manus rapaces inuadere potuerant, ea rem & gloriam in pristinum restituit, nec me cultorem sui indefessum fefellit vnquam. Libenter hæc recito quod & aliis exemplo esse debeant, & optima fide à me prolata sint, nec ab instituto nostro aliena; Non enim viri hi illustres vel somno vel inertibus horis hoc nominis assecuti sunt, vt inter illustria mundi luminaria emicarent, sed labor improbus, & exercitatio indefessa, atq́; ardentissimus veritatis amor in rebus abstrusis inuestigandis, hos illis honores contulit. Bene enim vixisse, suo seculo profuisse, de omnibus bene meritum esse, laudemque præcipuam inter suos adeptum fuisse, merito suo multum & magnum putatur, & ad posteritatem iure propagatur.

Hinc tot apud maiores nostros Heroum imagines, tot statuæ per circos, per theatra, per delubra Deûm, vnde honos virtuti præ-

ſenti alimentum, & poſteritati abſenti ſtimulos ſufficeret. Quis verò neſcit, quæ reuerentia imaginibus, quæ religio ceſſerit? Parentes quidem pro ſua indulgentia hanc ſtorgen liberis; & liberi pro pietate ſua hoc officij parentibus, cæterique amici amicis in Lararijs præſtant: gloriæ apud eruditos datur ſi volumina edita non minus ingenij commentis, quam à frontiſpicio corporis ſpecie autorum exornentur: quicunque enim bonis diſciplinis ipſarum tantum cauſa fauent, eaſque diligunt, ij ab omni inuidentia prorſus alieni ſunt, ſingularique erga virtutem affectu ducti non poſſunt non amare eos, quos excellens animi virtus aliqua nobilitauerit.

Hinc iam tibi Lector ingenue, ſtudium meum apertius probatum iri ſpero, quòd hæc ſola mihi cauſa fuerit, ob quam virorum in bonis artibus illuſtrium, qui ſuperioribus vt plurimum ſæculis floruerunt, quiq; adhuc cum multa ingenij & eruditionis laude de re literaria benemerentur, Effigies tanto artificio exprimere aggreſſus ſim. Iamque adeò primo hoc Tomo ſpeciminis loco contentus, occaſione deinceps etiam data, alios tum numero Iconum, tum arte & opera pares à nobis expectato. Plures enim ad publicam notitiam exprimendos exhibendosque dabimus, quos precio minus coaceruato diſtinctos ſucceſſu temporis tibi comparare detrimentum non erit: Boni modò ſtudioſiq; viri, & literarum facultatumq; antiſtites, aut ciuitatum magiſtratus, apud quos defunctorum huiuſmodi doctorum effigies, ad nominis monumentum depictæ habentur, ſiue etiam ſuperſtites ij reipublicæ adhuc inſeruiant, exemplum ad nos, à perito artis pictore expreſſum, vel cum coloribus ſi ita ratio feret, aut ſi ſculptum habeant, ſiue in numiſmatis formam relatum, mittant, quod cum redditum acceperimus, quantum omni diligentia & induſtria conſequi poterimus, virorum illorum de bonis artibus & humano genere benemerentium famæ celebrationiq; conſuluerimus, vt veluti ex ingeniorum fructibus editis noticiam ſuam ad abſentes & ad poſteros propagauerunt, ſic non animorum tantum ſpecimine, ſed corporum etiam ſpecie ipſa præſentes quodammodo noti ſint.

Hæc

P R Æ F A T I O.

Hæc instituti mei fuit ratio, qua videlicet inductus, virorum clarissimorum monumentis à me eleganter & speciose edendis nunc clarissimo viro Dn. I.I. Boissardo negocium nouum facessere nõ destiterim, donec hac quoq; in parte mihi annueret, atq; nouum & primum hunc Tomum ex sententia perfectum forâs ambo daremus. Cæterum qua tua est humanitas, Lector æquissime, singula pro tuo candore habeto, & quod facis, nos tui amantissimos libens volens redama, sic propediem, & plura nec his inferiora, nec noticia tua minus digna, per nos, promoueris. Vale.

IOANNES POSTHIVS ARCHIATER PALATIN'
EN
Te posti, te phoebus amat seu carmina pangas
Pæonia veniat seu tibi ab arte decus

In viuis adhuc exiſtente Domino Poſthio, eius effigiem priori loco ponendam neque alijs interſerendam duxi.

IOANNES Poſthius aulæ Palatinæ Archiater, vir omni genere literaturæ excultiſſimus, non ſolùm Medicinam, verùm etiam vniuerſæ Philoſophiæ ſecreta exactiſſimè tenet: Poëta doctiſſimus, & qui in Poëſi nulli huius ſæculi ſecundus eſſe iudicatur. Is ortum duxit Germershemio vrbe Palatinatus ad Rhenum: natus Anno Salutis humanæ 1537. Parentibus Ioanne Poſthio eiuſdem vrbis primario ciue, & inter ſuos ſorte ſplẽdida & honorata. Matre verò Anna Vilmanna à Zeysheim; quæ paucis poſt partum difficilem diebus, magno mariti, ciuiumque ſuorum dolore deceſſit è vita. Neque pater diu poſt vxoris obitum ſuperuixit. Vix enim puer (quem vnicum hoc matrimonio ſuſceperat) tertium agebat ætatis annum, cùm vir bonus immatura morte præreptus eſt, orphanumque filium ſub tutela nouercæ, quam paulò antè demortuæ coniugi ſuperinduxerat, reliquit. Atque vt fit plerumq;, ea cũ tutoribus de re ſua adaugenda magis, quàm de pueri inſtitutione ſolicita, eius primã pueritiã neglexerunt. Sed cùm indies inſignia felicis indolis redderet teſtimonia, tandẽ iam agentem nonum annũ cõmiſerunt inſtitutioni Ludimagiſtri, qui tunc erat Germershemij vir mediocriter eruditus. Is pueri ingeniũ admiratus, hortator fuit apud eius curatores, vt ſtudiis bonarum litterarum illum diligenter inſtituerent. Pueritiæ igitur partẽ poſtremam apud Præceptores populares in patria exegit. Iamque adultior factus, miſſus eſt Heydelbergam ad Nicrum Academiam celebrem, aulaq; Palatinorũ Principum claram: vbi doctiſſimi viri Thomas Eraſtus Medicus & Philoſophus eruditiſſimus, Petruſque Lotichius Poëta inter Germanos ſuo tempore primus, alijque permulti viri doctrina illuſtres viuebant. Horum familiaritate & amicitia per annos duodecim continuos tantum in bonis diſciplinis profecit, vt cum eruditis quibuſq; cõferri poſſet. Pronus enim in ſtudia & inueſtigationem rerum naturaliũ

ferebatur, vt erat promptus, ſolers, & vigilans, quique nulli labori parceret, quo poſſet ad cognitionē abſtruſioris Philoſophiæ peruenire. Ideo cùm nullam literaturæ partem intactam omiſerit, ipſamque Cyclopædiam attigerit, peculiari tamē inſtinctu Medicinam elegit, in qua ſe exerceret: quòd eius perfecta cognitio conſtet ſcientia rerum diuinarum humanarūq́;, charitatis amorem excitet, dum proximo prodeſt, tā cōſilio, cōſolatione in doloribus, quàm procuratione reſtitutionis bonæ valetudinis, ſine qua noſtra corpora redduntur ægra, mutila, imbecilla, & ad omnē bonam actionem inutilia. Quòdque ea ars neceſſaria ſit in hac vita, grata Principibus & populo, iucundamq; rerum variarum cognitionē adferat. Huic vt cōmodiùs, & cum maiore profectu vacare poſſet, Germaniam relinquens in Italiam iter ſuſcepit, Patauium potiſſimùm: vbi celeberrimi totius orbis videntur Medici: qui non ſolùm doctè, & fideliter publicè docent, ſed quod apud cæteras nationes inuſitatum cernimus, ſuos auditores ſecū à lectionibus ad Praxim deducunt, cum ijs familiariter conferunt, & ſeparatim docēt, & explicant, quæ in auditoriis obſcuriùs tractata, vel intellecta non ſunt: quæq; in genere dicta ſunt publicè, ea fuſiùs & particulatim retractantur, cùm ad ægros peruentum eſt: vbi de diuerſis ſymptomatibus agitur, quę morbos comitantur. Hæc Medicorum Italorū induſtria, nō poteſt eſſe ſine maximo auditorum fructu. Vtque eſt Doctorum eius nationis honeſta & laudabilis ambitio, quos habēt auditores, hos in officio & amicitia retinent comibus alloquiis, cōmunicatione, & interpretatione rerum obſcuriorum, & lectionibus priuatis, quoties feriæ, vacatioq; publica propter æſtus, meſſes, & vindemias indicta eſt. Tum publici profeſſores ſoliti ſunt aliquid ſubtilioris, & argutioris materiæ ſuſcipere, qua norunt ſuos auditores delectari; vel cuius cognitionem animaduertunt omnibus Medicis adprimè neceſſariam. Quod meo tempore factitatum ſcio à magnis illis viris Patauinis Baſſiano Lando, Victore Trinca-

uella,

vella, Aloysio Bellagato, & Gabriele Falloppio, qui Anno 1556. celebres in Academia Patauina viuebant: & nouissimè Anno 1576. Hieronymus Mercurialis, Hieronymus Capouaccius, Bernardinus Paternus, alijq; de Medicinę studiosis optimè meriti idē præstiterunt. Adde id quod colophonem imponit huic studio; postquam eorū discipuli & auditores satis in ijs studiis versati sunt, eos promouēt ad Nosocomia Italiæ luculentiora, vbi Medici sunt rerū peritissimi, diligētes, & fidi: & Pharmacopolæ, qui Doctoribus Medicis solertia & experientia nō cedūt. Anatomiæ præterea, & corporū sectiones quotannis instituūtur in Theatris ad id cōstitutis, tanta arte, tanta auditorum frequentia, tanta deniq; Medicorum & Chirurgorum cōtentione, vt nemo sit inter eos, qui non decertet & conetur aliquid in medium adferre, quo auditores delectētur, & erudiantur. Tātæ & tam variæ exercitationes mirum est quem fructum studiosis conferant: qui ex Italia in patriam redeunt instructissimi ad aulas Imperatorum, Regū, Principum, ciuitatesq; benè institutas. Posthius igitur, qui hæc omnia relatione aliorū cognoscebat, quique peculiari desiderio stimulabatur videndi nationes externas, & ex conuersatione familiari cum doctissimis quibusq; animum polire: quippe, vt erat ingenio excitato, prompto, alacri, aperto, & candido, moribusq; cōmodis, nihil nisi arduum meditabatur & moliebatur. In Italiam igitur profectus, doctissimis se associauit, qui potissimū in facultate Medica operam impendebant. In horto simplicium (cui præerat longa experientia, peregrinationibusq; in Orientem susceptis celeber, ac singulari comitate præditus Guillandinus) assiduè versabatur, discens continua scrutatione vires & virtutes herbarum, quoque modo præparari, ex ijs succi elici, & quibus morbis adplicari possent. Cumq; Patauij aliquandiu hæsisset, vlteriùs progrediendi studio raptus Venetias Medoaco secundo descendens peruenit, lustrataq; diligenter ea vrbe, (quam non absurdè Actius Sincerus cum Roma conferens, Romam

Ioui tribuens, Venetias Neptuno, Epigramma hoc versu iucũdè clausit. *Illam homines dicas, hanc posuisse Deos.*) Hadriacum mare nauigans ad Faletum naufragium passus, de vita periclitatus est. Sed Dei beneficio ex hac tempestate ereptus Bononiam iter conuertit. Vbi postquam aliquandiu moratus esset Apenninum traijciens Florentiam venit: Deinde Senas: vbi arctissima necessitate & amicitia conuersatus est cum Ioanne Schora, & Francisco Boninsignio Medico præstantissimo. Neque his contentus, vt erat animo ad Poësim procliui, in qua tantos iam profectus fecerat, vt dulci carminum harmonia omnes in sui amorem & admirationem pelliceret, Camillum Falconetum Poëtam insignem conuenit, & cum eo de metrorum varietate seriò contulit. Pauloq; post Romam profectus nihil priùs habuit, quàm cum Marco Antonio Mureto Gallo, cum Laurentio Gambara Brixiano de studijs bonarum literarum communicare, & cum aliis plurimis literatis viris, quibus Roma semper abundauit: maxime cum magno illo, & illustri tam generis nobilitate, quàm doctrina Fuluio Vrsino, qui peregrinũ neminem literatum à se dimittere solitus est, quin de eo benemereri studuerit. Sed postquam inter Italos biennio integro mansisset, lustrassetq; solerti indagine quæcunque in illa Europæ florentissima parte conspiciuntur, Ligustico mari in Galliam profectionem suscepit: atq; in ea nauigatione in Pyratas Turcicos incidens, parum abfuit, quin latronum præda factus, ad triremes redigeretur, vel misera lamentabilique seruitute reliquum vitæ tempus exigeret. Nautarum tamen sedulitate, & tenebris nocturnis adiutos Deus misericors vento secundo ad Massiliensem portum compulit: vbi aliquot diebus corporis vires nauigatione difficili debilitatas refecit, & inde Montempessulanum celeberrimam Galliæ Academiam properauit: vbi auditor fuit Gulielmi Rõdeletij, Antonij Saportæ, & Laurentij Iuberti, qui eo tempore Medicinam summa auditorum frequentia & laude docebant & faciebant. Monte-

pessu-

peſſulano Pariſios ſe contulit, idemque præſtitit in ea vrbe, quod hactenus fecerat in Italia & alibi, nempe ex frequentatione virorum doctorum, tanquam apis ſedula, quæ ex omnibus floribus id aſſumit, quod ad ſuos fauos, & mellificationem commodum eſt: Ita quoque Poſthius ex familiaribus colloquijs, collatione ſtudiorum, & honeſta conuerſatione cum doctis, animum expoliuit omni ſcientia, & virtutibus quæ ad hanc humanam ſocietatem conducunt. Poſtquam autem magna cum laude Doctoratus inſignia recepiſſet, Galliam relinquens in Belgicum venit: atque in florentiſsima illa Brabantiæ ciuitate Antuerpiana ſeſquiannum praxim Medicam exercuit, omnibus propter ſingularem doctrinam, ſucceſſum in Medicina felicem, facilitatemque & candorem morum, acceptiſsimus. Ibi Germanis Mercatoribus, (qui ex omnibus, Germaniæ locis in illud celeberrimum Emporium frequentes conueniunt) ſtatim innotuit: qui eius famam longè lateque publicarunt. Factumque eſt vt ab Epiſcopo Duce Franconiæ Herbipolim ad Mænum euocatus, primarium inter Medicos locum adeptus ſit per annos ſeptemdecim. Vbi vxorem duxit Roſinam, Virginem lectiſsimam, Chiliani Broſameri filiam: nuptięque celebratæ ſunt 26. Septembris Anno Salutis 1569. Puella quòd eſſet claris nata parentibus, ſingularibuſque corporis animiq; dotibus excultiſsima, vnicè à Poſthio dilecta eſt: quam & ipſe ad imitationem antiquorum poëtarum Catulli, Tibulli, Corn. Galli, Ouidij, & aliorum doctiſsimis, & lepidiſsimis carminibus ſub nomine Blandinæ celebrauit: vt teſtantur eius ingenioſiſsima, & terſiſsima Poëmata, quæ hodie manibus doctorum omnium tractantur. Ex hac Poſthius, dum adhuc eſſet VVirtzeburgi, filiolum ſuſcepit Eraſmum, qui cum matre adhuc hodie ſuperſtes eſt, annum agens decimum ſextum. Filiolam quoque mater pepererat nomine Mariam, quæ VVirtzeburgi deceſsit infantula. In ea Vrbe, (præter Epiſcopum, alioſq; optimates)

intima

intima amicitia ſemper vſus eſt Eraſmi Neuſteteri Equitis Franci, Canonici VVirtzeburgenſis & Bambergenſis, Decanique Comburgenſis, hominis eruditiſſimi, & de literatis omnibus optimè meriti: cuius fauore & patrocinio in omnibus vſus eſt, quandiu apud Herbipolitanos vixit: Atque pro acceptis beneficijs, ne ingratus aut immemor iudicaretur, illi ſua Poëmata dedicauit. Præter hunc habuit amicum Muſis & Apollini cariſſimum virum Nithardum Tungenum, VVirtzeburgenſis Eccleſię Decanum, & Conradum Dinnerum Acronianum, plurimoſq; alios inſignes viros, tā Eccleſiaſtici quàm Politici ordinis, quos ſingulari ſtudio coluit, & ab ijs mutua beneuolentia cultus eſt. Cumq; eius nomen per vniuerſam Germaniam celebre redditum eſſet, vt eius doctrina honoraria aliqua mercede compenſaretur, Rudolphus ſecundus Romanorum Imperator illum laurea Poëtica vltrò donauit. Demum Heydelbergam ad Nicrum accerſitus eſt à Friderico Electore Principe Palatino, vbi Archiatri munere, dum hæc ſcriberemus, magna cum laude fungebatur, opibus, honoribus, & bonorum omnium amicitia abundè cumulatus: vir comitate & integritate vitæ nulli ſecundus, corpore gracili, ſtatura mediocri, ac quod dolendum eſt, valetudine parum firma: quem & Podagra ſubinde afflixit, impeditque doctas illas meditationes, quibus ſuum nomen doctis ſcriptis poſteritati commendat. Scripſit enim omnibus eruditis laudatiſſima Poëmata, quę inſcripſit Parerga Poëtica: Extant etiam eiuſdem Hymni ſuper Euangelia Dominicalia, Rhythmis Germanicis ab eodem compoſiti. Item obſeruationes quædam Anatomicæ, & alia multa ad artem Medicam pertinentia, quæ cum plauſu & Medicorum vtilitate leguntur.

CLARIS-

CLARISSIMO PRAESTANTISSIMOQVE VIRO, IACOBO PRALLIONI CIVITATIS Mediomatricorum Magiſtro.

TANTVM in ſe maieſtatis & efficaciæ habet præclara virtus, vt in quocunque inueniatur, inæſtimabiles de ſe affectus in animis hominum moueat, & excitet. Suſcepit vita, & conſuetudo communis, vt doctrina claros viros in cœlum fama & voluntate tollamus. Eos enim admiramur, maximisq; efferimus laudibus, in quibus exiſtimamus excellentes quaſdam, & ſingulares perſpicere virtutes: quarum proprium eſt conciliare animos, & conſeruare amicitias cum eis, qui dotibus animi peculiaribus reliquos antecellunt. Eos enim qui rerum ſcientia & doctrina celebres ſunt, vbicunque gentium ſint, etiam non viſos, ſtatim diligimus, & tacita quadam beneuolentia complectimur; cupimusque eorum familiaritatem & ſocietatem, vt ab iis erudiamur, & familiaribus colloquiis iuuemur. Nemo certe eſt, niſi plane barbarus & ruſticus, qui bonas literas non admiretur, & amet iis præditos: cum certum ſit vitam hominis ſine literis mortem eſſe, & hominis ſepulturam. Hinc illa apud antiquos laudabilis conſuetudo nata eſt, publicis encomiis laudare Principes, & ciues de patria & republica bene meritos, qui ſua potentia & auctoritate clementer,

moderatè & prudenter vſi eſſent. Sed etiam eos qui populũ ſcriptis, documentis, & ſcientiarum inuentis erudiuiſſent, & bonum publicum procuraſſent: quorum etiam ſtatuas, & imagines, & ſtatuas in circis, theatris, & Deorum templis publica Senatus authoritate locabant; partim vt meritis digna merces rependeretur; partim vt hic honos poſteris eſſet tanquam vrgens ſtimulus, ad eaſdem virtutes amplexandas. Tanta fuit harum imaginum reuerentia, vt iis idem tribueretur honos, qui viuentibus deferri eſſet ſolitus; imò eas plurimos in Larariis priuatis ſacroſanctè ſeruaſſe legimus: & in bibliothecis oſtendiſſe videndos eorum vultus, quorum opera proponebantur legenda. Id quod in vſum hodie reducitur, vt autorum monumentis literariis effigies ſtatuantur à libri principio. Multum quippe conducere videtur, eius faciem oculis cernere, cuius animum diuinum, ingeniiq; vim admirabilem in ſcriptis ſuſpicis & admiraris. Et hos charitas humana nos docet reuereri, à quibus aliquid beneficii accepimus. Grata enim memoria proſequi eos, qui nos inſtituunt, ſiue ſcriptis, ſiue opera, laudabile eſt & honeſtum. Nemo tàm ingratus reperitur, tàmq; nullius humanitatis, qui ſi magiſtrorum, & bene meritorum hominum merita reſumere velit, non eos æquè ac ſe ipſum diligat, eorumq; nomen cum grata recordatione non conſeruet in ſua mente. Nam & hunc finem laborum ſibi proponunt vt plurimum literati viri boni, de omnibus optimè mereri, ſuisque vigiliis & lucubrationibus aliquam apud poſteros laudem acquirere, laborumque mercedem ex fama futura capere. Nemo eſt tam auerſus à Muſis, qui non mandari ſcriptis æternum ſuorum laborum facilè præconium patiatur. Honos enim eſt præmium virtutis, iudicio ſtudioq; ciuium delatum in aliquem. Gloria enim conſentiens eſt laus bonorum, incorrupta vox bene iudicantium

de ex-

de excellenti virtute, eaq; virtuti resonat, tanquam imago gloriæ. Quæ quia rectè factorum comes est, non est bonis repudianda. Et quod testatur Tullius: Nullam virtus aliam mercedem laborum desiderat, præter hanc laudis & gloriæ: qua quidem detracta, quid est, quod in hoc tam exiguo vitæ curriculo, & tam breui, tantis nos laboribus exerceamus. Certè, si nihil animus præsentiret in posterum, & si quibus regionibus vitæ spatium circumscriptum est, iisdem omnes cogitationes terminaret suas, nec tantis se laboribus frangeret, nec tot curis vigiliisq; angeretur. Monumenta enim doctrinæ longè præstantiora sunt ædificiis & structuris publicis. Hæc enim suo tempore senescunt, & consumuntur, illa æternitati mandata nunquam sentiunt interitum. Quid enim cum bonarum liberaliumque artium cognitioni conferri potest? ex qua morum eruditio, leges, politicus ordo, respublica, & ipsa societas humana in integrum retinetur: & sine quà mera barbaries mundo incubaret, vitaque hæc redderetur cæca, tristis, omnisque dulcedinis expers. Hoc enim præstant literæ, vt & publico ac priuato statui conducant. Et vt ait Cicero, si ex litteris delectatio tantum peteretur, tamen hanc animaduersionem humanissimam & liberalissimam iudicaremus. Nam cætera neque temporum sunt, neque ætatum omnium, neque locorum. Sed studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, aduersis perfugium ac solatium præbent: delectant domi, non impediunt foris: pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Quòd si ipsi neque attingere, neque sensu nostro gustare possumus, tamen ea mirari debemus, etiam cum in aliis videamus. Cum igitur plurimos habeamus, quorum scriptis, & æternis lucubrationibus respublica literaria hodie in integrum restituta sit, vigeatq; & floreat mirum in modum, quis liberaliter educatus eorũ

memoriam cum reuerentia non celebret? quis non gestiat eorum vultus cernere? At ex infinitis, qui celebres vixerunt superioribus annis, suntq; hodie superstites, quorumq; opera & virtute bonæ Musæ tot sæculis à nostris Academiis exules, ad lucem, & splendorem pristinum obscuris illis ignorantiæ tenebris depulsis reductæ sunt, paucos selegi, quorũ vita & icones ad me peruenerunt, ex quibus breuem hunc librum concinnaui. Quòd si mihi Deus vitam proroget, addam postea illorum Philosophorum, Oratorum, & Poetarum vultus, quos prisca antiquitas tantopere mirata est: & quorum doctissimæ meditationes, & absolutissimæ lucubrationes vsque ad nostra tempora seruatæ sunt. At hoc opusculum tibi libens inscripsi, Vir clarissime, quòd & tu quoque doctrinæ sis admirator, & literatorum hominum excellens fautor & patronus. Non potui munusculum meũ ex alia re componere, quàm ex qua præcipua tibi capitur delectatio & voluptas. Rationem autem ordinis ex dispositione non iudicabis, vel eorum, quorum vita hic describitur, dignitatem. Nam & postremo loco multi sunt, qui prioribus non solùm pares sint, sed in multis longè superiores: Annorum modum & tempus, quo quisque vixit, & celebris habitus est, secutus sum, non personarum conditionem & statum: Quod & alios multos, qui hanc materiam tractandam susceperunt, factitasse videmus, ad quorum exemplum accommodasse scriptum, mihi vitio dari neutiquam debet, opinor. Vale.

Tui studiosissimus I. I. Boissardus.

PETRVS

PETRVS LEPIDVS, REGIORVM NEGOTIORVM SVMMVS PROCVRATOR APVD MEDIOmatricos, Virdunenſes, & Tullios, in effigiem Iani Iacobi Boiſſardi.

HOſpes, qui vagus in ſcientiarum
Hortis expatiaris, vt Mineruæ
Doctas ingenium excolas per artes:
Quem tu conſpicis hic breui tabella
Expreſſum Bryÿ arte penicilli,
Ille eſt Sequanici ad Dubis fluenta
Boiſſardo genitus parente vates,
Phœbo, & Caſtalÿs Deis amatus.
Ille eſt qui facili ſtylo, & colore
Vrbes Oenotriæ, & ſitus locorum,
Portus, valla, pharos, lacus, cauernas,
Montes, & fluuios ſcaturientes,
Diuerſosq; habitus manu erudita,
Iconasq; virûm celebriorum
Deſcripſit, ſtatuasq;, imaginesq;,

Et prisci monumenta cuncta saecli
Jmpensisq́, laboribusq́ magnis,
Publicam vtilitatem vt adiuuaret
Solers edidit artifex, typisq́
Æuiterni operis Theodorici
Libro hoc proposuit tibi videnda.
Tu de te meritis bene has repende
Grates, vt studium vtriusq́ vultu
Sereno excipias, probesq́. Virtus
Jllorum expetit vnicum hoc, nec vltra.

PAVLVS MELISSVS COMES PALATINVS, EQVES AVRATVS, ET CIVIS ROMANVS IN eandem effigiem.

Cuius heic labia, & genas, comamq́ʒ,
Lector, eminulam virente lauro
Admirantibus inspicis Camœnis,
Boissardus meus est vetus sodalis,
Amicusq́ʒ bonus, velutq́ʒ frater.
Mi versatur in euidente lingua;
Inqʒ ipsis oculis perenne fertur:
Omnis hæret in intimis medullis,
Diuerso varius colore pictor:
Vestium Phrygio nitore te..or:
Carminum Latio decore fictor.
Ternis muneribus remunerauit
Me sodalis, amicus, atqʒ frater,
Pictura, & Phrigia plica, & Poësi.
Quei discederet à sonante lingua?
Quei relinqueret is meis ocellos?
Aut quei desereret meas medullas?

GABRIELIS PAGAEI PARISINI, IN ICONAS DOCTRINA ILLVSTRIVM VIRORVM, A IANO Iacobo Boissardo depictas.

CAllida Zeuxis volucres ab arte
Prædicant lusas, & acutiori
Post manus vinctas tribuisse mota
Lite magistro.

Mira pictorum fuit illa, certè
Illius sæcli celebrisq́ dextra:
Decipit ficto nisi me iocosa
Fabula ludo.

Iane, quò solers hominum per ora
Pictor euadas, iuuat in labore
Emori, si non aliqua virescas
Parte superstes.

Quid de inauratis remanet tabellis,
Ille quas clara ingeniosus arte
Elaborauit, meliorq́ tantæ
Laudis Apelles.

Omnium

Omnium quamuis oculos colore
Carperent viuo, & populi mererent
Ora: de tantis mera nunc supersunt
Nomina factis.

Dum tua ad vitam reuocas papyro
Cæsarum vultus, hominumq́, quorum
Clara vulgata est celebrisq́, totum
Fama per orbem:

Tu tua priscos itá solus æquas
Arte pictores, sua quàm loquela
Nil vt impleto pateat labore
Deesse. Sed illos

Parte qua mancos superas, molesto
A situ, tristi redimisq́, letho,
Gnaua quæ læui manus exarauit
Pingere charta.

Namq́, tu metris hedera, atq́, lauro,
Et cedro dignis celer effluentem
Temporis longè cariem, & malignè
Cuncta vorantis

A tuis arces tabulis: easq́,
Ignibus sacris animas; vt atros

 Oppri-

Opprimant morsus venientis aui
Præpete penna.
Talem, Alexander, cuperes Achillis
Ingemens busto, cuperes Homerum
Cherili nugas coëmens, & vnum
Oris Appellem.

IN ICONES VIRORVM DOCTRINA ILLVSTRIVM IANI IACOBI BOISSARDI VESVNtini, Carmen Sapphicum

Philippæ Lacææ Polanæ Illyricæ.

DVM viros, claræ quibus aura lucis
Fulsit antiquo celebrisq́ sæclo
Fama, mirandis reuocare certas,
Jane, tabellis.

Tu tuum nomen, decus, atq; laudes
Porrigis, primo radios ab ortu
Quà vehit Phœbus celeri rotatu ad
Littora Calpes.

Et tibi debet studiosa summum
Turba quæsitum meritis fauorem:
Quam manu docta, & calami magistra
Arte beasti.

Sic placent gnauo facies labore
Principum pictæ, quibus Jtalorum

Paruit quondam regio, ſimulq́;
Dorica tellus.

Sic iuuat, quorum veneramur artes,
Dogma, virtutem, pia geſta, vitam,
Gratiam, roburq́; ſcientiamq́;,
Cernere vultus.

Viuida quos ſic oculis figura
Subiicis noſtris, proprioq; geſtu,
Vt putet quiuis ea ſigna veram
Ducere vitam.

Gratiam ſæclis tibi ſic futuris
Adſtruis: qua qui valuit potiri,
Dicier credo hunc potuiſſe ab omni
Parte beatum.

IN

IN ICONEM IANI IACOBI BOISSARDI

Prosper Ventidius Vmber.

SCIRE *cupis quē Boissardū natura creauit?*
Externam faciem hîc picta tabella refert:
Internam graphica signatam in imagine doctū, &
Pelignò dignum vate poëma dabit.
Si quos sustulerit, dum viueret ille, labores;
Quæq; habuit terra incommoda, quæq; mari;
Vita eius descripta docet. Simulacra Deorum,
Et genera, & classes, priscaq; relligio,
Diuersis mandata libris, habitusq; virorum
Jnnumeri, antiquis eruta ruderibus
Vrbis Romanæ monumenta autoris abundè
Ingenium & facilem dantq; probantq; manum.

SONNELET DE N. CLEMENT DE TRELES, SVS LES MEDALLONS DES HOMMES doctes de Boissard.

L'Histoire seulle refait
Tous les faicts du temps passé
Et la painture pourtrait
Les traicts du presq' effacé.
La memoire n'a secret
Dedans son temple enchassé
Qu'vne plume n'ait parfait,
Ou qu'vn pinceau n'ait tracé.
Toy, qui sçais bien manier,
Mon Boissard, ces deux outils
Tu peux l'oubly deffier:
Car maugré les ans fuitis,
Demeureront les beaux traits,
De ta plume & pinceau faicts.

QVI RATE VELIVOLA OCCIDVOS PENETRAVIT AD ĪDOS
PRIMVS ET AMERICAM NOBILITAVIT HVMVM
CHRISTOPHORVS COLVMBVS LIGVR, INDIARV̄ PRIM' INVĒT A° 1492
ASTRORVM CONSVLT, ET IPSO NOBILIS AVSV
CHRISTOPHOR' TALI FRONTE COLVMB' ERAT

CHristophorus Columbus Almirans, ortus est Cucureo, Genuensis ciuitatis municipio: maiores eius oriundi Placentia erant, Liguriæ vrbe, nobili stirpe Pilistrellorum: ipse prima iuuenta nauicularіam artem exercuit. Iusta statura homo, firma & habili membrorum compage, iudicio sano, ingenio excelso præditus, lęto & ingenuo vultu fuit. Acres illi & vigentes oculi, subflaua cæsaries, os paulò placentius, in primis iustitiæ studiosus erat: iracundiæ tamen pronus, si quando commoueretur. Filium reliquit Didacum Columbum, qui nobilissimam fœminam Mariam, filiam Ferdinandi de Toleto, magni Cõmendatarij Legionensis, habere in matrimonio singulari virtute meruit. Alterũ etiam filiũ reliquit Columbus Admiralis Ferdinandum, sui in Almirantis dignitate successorem, qui inter nobiles pueros Principi Hispanię Dominò Ioanni inseruientes educatus, postea patrem tertia in Indiam nauigatione comitatus est. Almirans pater, vir studiis

addictus fuit, & egregiè in variis artibus versatus, præsertim in Cosmographia, elegantem instituit bibliothecā duodecies aut tredecies mille voluminibus constantem, quam moriens Dominicanis Diui Pauli legauit Hispali. Iacobus siue Didacus Columbus post mortem patris vixit annos circiter viginti: ei successit filius Ludouicus Columbus, tertius Indiæ Occidentalis Admirallius. Hæc Ouidius & Gamara. Verùm vt paulo altius repetā Columbi huius res gestas, afferam quæ apud autores de eodem scripta legi. Franciscus itaque Lopez de Gamara, in hanc sententiam scribit: Principio, inquiens, Columbus nauiculariam exercuit & multis annis Syriam aliasque Orientis oras obiit. Inde indices marinos seu chartas nauigatorias cōficere aggressus, atque eius artis peritiam consecutus, vnde fortunam & opes postea nactus est, Portugalliam adiit, vt Australia Africæ littora, & quæcunque tum Lusitani nauibus perlustrabant, cognosceret: atque ita non pauca accessione auctis & illustratis indicibus suis maiorem autoritatē precium

ciumque conciliaret. Poſtremo in eo regno vxorem ducit,vel,vt nonnulli tradunt, in Madera Inſula,vbi tum, opinor, commorabatur, ibj Erogo cum eſſet,nauis forte magiſtrum eò ex diuturno errore appellantem domi ſuæ excipit. Is Columbo omnem nauigationis ſuæ hiſtoriam exponens, quicquid de oræ à ſe repertæ ſitu & paralello compererat,aperit, contenditque vt nauigatoriæ paginæ,quam ab eo emebat, nouæ illius terræ ſpecimen, ſimulque eius nomen à quo inuenta eſſet, adſcriberet. Interea Nauclerus ille moritur, indicium & relationem eius terræ Columbo relinquit. Inde Columbus primum nouæ illius Indiæ notitiam habuit. Idem ſcriptor poſtea ſubiungit: Ne quid intactum prætermittam, ſunt qui Columbum linguæ Latinæ& Coſmographię peritum fuiſſe affirmāt, cumque Platonis Timæum & Critiam legiſſet, vbi ille ingentis cuiuſdam Inſulæ Atlanteæ meminit, & obrutæ aquis terræ, quæ Africam & Aſiam amplitudine excederet, eò impulſum ad inueſtigādas antipodum terras,&auream illam Marci Pau-

li Cipangon, qui in ſuo itinerario Cipango aut Zipangri hanc Inſulam vocat, à Luſitanis primùm poſtea obſeruatam & Iapon dictam. Ad hæc legiſſe apud Ariſtotelem vel Theophraſtum in libro de mirabilibus, negociatores quoſdam Carthaginenſes à freto Herculeo in Occidentem & Meridiem nauigantes, tandem multis exactis diebus in vaſtam quãdam Inſulam perueniſſe, deſertam illam quidem & incolis vacuam, ſed rebus tamen humanæ vitæ neceſſariis abundè inſtructam & fluuiis nauigabilibus perfuſam, quare vbertate illius illectos cum vxoribus & liberis eo commigraſſe. Verum Carthaginenſem magiſtratũ, cum ciuium ſuorum numerum imminui animaduerteret, pœna capitis vetuiſſe, ne quis in poſterum eò nauigaret. Non deſunt alii qui ex coniecturis hanc nuper repertam Indiam celebres illas Inſulas Heſperides eſſe æſtiment, à Rege Heſpero appellatas, ordine duodecimo inter Hiſpaniæ Reges. C L X X I. annis ante conditam Troiam, & circiter M. D. C L V I I I. ante natum Chriſtum, & eos falli qui Heſpe-

rides

rides esse fortunatas Insulas, quas Canarias cognominant, censent. Solinus enim postremo suæ Cosmographiæ capite, ex veteris autoris Sobesi assertione scribit, Hesperides vltra Gorgonas Insulas, nunc Capo Verde nuncupantur, esse circiter dierum quadraginta nauigationem & in intimos maris sinus recessisse. Atque si rectè obseruemus tempus, quod in nauigationem impenditur à Gorgonum Insulis in occidentalem Indiam, reperiemus conuenire cum distantia, quam Solinus ponit inter Gorgonas & Hesperides, nempe 40. dierum nauigationem. Sed & Christophorus Columbus ipse in secunda nauigatione, qua reperit desideratam Marigalante & alias in hoc climate Insulas, tantundem temporis impendit. Hæc est quorundam opinio, supposito ergo hoc argumento Hesperides Insulas esse Indiam occidentalē, concludunt, ante circiter ter millenos ducentos & triginta septem annos istam Indiam Regibus Hispaniæ subiectam fuisse, vt nunc est.

Addit porrò Gamara de Columbo satis fi-

denter: Equidem Columbum, inquit, si suo marte & ingenio vbi esset noua India cognosset, multo antequam in Hispaniam veniret, de ea peruestiganda cum suis Genuensibus acturum fuisse existimo, qui tum negociandi causa totum orbem peragrabant. Sed tale quid aggredi, ei nunquam venit in mentem, donec cū Nauclero illo Hispano egit, qui eam tempestate maris actus repererat.

Sed hæc vt fabulosa & indigna fide refellere non magni operis est. Petrus Martyr Mediolanensis, in eo quem de his conscripsit libello, Columbum ea de re cum ciuitate Genuensi egisse ante omnia testatur, simulque causam commemorat, quæ eum ad inuestigādas illas oras impulerit. Eius verba hæc sunt: Cum Columbus (inquit) pro suo more ac instituto, trās Gades in Portugalliam, & omnē illam Oceani oram nauigaret, sæpenumero animaduertit, & quidem multa cum cura & diligentia obseruans, ventos quosdam statis anni temporibus ab occasu flare consueuisse, qui multos dies constanti & æquabili tractu spirarent.

Quos

Quos non aliunde quã ex transmarina aliqua ora, cuius halitu gignerentur, proficisci posse iudicaret, tandiu circa eam rem cogitando animum versauit, vt eius certitudinem quærere aliquando constitueret. Ergo annos natus fermè quadraginta, senatui & populo Genuẽsi coràm sua consilia exponens, spospondit, se, si à ciuitate aliquot nauibus instrueretur, Herculis columnas pręteruectum, tãdiu Occidẽtem nauigaturum, donec orbem circumuectus in aromatum feraces Insulas perueniret. Sed eius rei inceptio tum primum audita, incredibilis videri omnibus, quibus videlicet nihil tale vnquam ne somniantibus quidem, venisset in mentem, & nihil tamen eorum, quæ ad nauigandi artem pertinent, ignotum esse viderentur. Itaque omnes hanc Columbi cõmendationem, ceu inanem fabulam, aut somnium respuerunt, etsi forte accepissent veterum scriptorum alicui proditum, de quadã ingentis magnitudinis Insula, quæ multorum dierum in Occidentem nauigatione à Gadibus distaret.

Haud equidem dubitem eam ipſam fuiſſe cauſam, qua impulſus Columbus, nouas illas terras quærere aggreſſus ſit: Vnde facile æſtimare licet, Gamaram multis argutis commẽtis veritatem permiſcere ac corrumpere conari, & quidem eo conſilio, vt immortalẽ Chriſtophori Columbi famam imminuat. Quippe ægrè multi patiuntur, peregrinum hominem, & quidem ex Italia oriundum, tantum honoris & gloriæ conſecutum, vt non tantum Hiſpanicæ gentis, ſed & cuiuſuis alterius homines ſuperauerit.

Non alienum fuerit hoc loco quiddã narrare, quod Columbo in Hiſpania, vt accepi, contigit, poſteaquam iam Indiam repererat, (etſi enim id olim quoque aliquando eſſet factum, recens tamen hoc inuentum eius eſt) Cum fortè Columbus celebri conuiuio cum multis nobilibus Hiſpanis adhibitus eſſet, & inter eos, vt fieri ſolet, de India ſermo ortus eſſet, vnus eorum ita eum alloqui cepit: Domine Chriſtophore, inquit, etſi tu Indiam non reperiſſes, non defuiſſet tamen in hac noſtra Hiſpa-

Hiſpania, qui idẽ ac tu tentaſſet: vt quæ multis magnis viris & ingenioſis abundet, Coſmographis & literatis. Ad ea Columb⁹ nihil prorſus reſpondit: ſed ouo afferri in triclinium iuſſo & menſæ impoſito, verſo ad omnes ſermone: Agedum, inquit, domini mei, cum quolibet veſtrûm depoſito in cænam pignore certo, neminem eorum qui hîc ſunt facturum ouo iſto, quod ego facturus ſum; nempe vt nullo nixum adminiculo ſtans & erectum in pedẽ ſuopte nutu maneat. Experti ſunt omnes, neq; vlli eorum ſucceſſit: ſed cum circumacto orbe ad Columbi manus perueniſſet, ipſe ouum altero eius faſtigio menſæ illiſo, ac leniter quaſſato rectum firmumq; conſtituit. Ea res omniũ animos verecundia pupugit, poſtquam vtique illis patuit, quid ſibi tacitis ambagibus vellet: nimirũ id; poſtquam primus ipſe tentaſſet, iam apertum omnibus, & factu facilè eſſe, debuiſſe ipſos potius principes Indiæ quærendæ viam rationemq; inire, nec ſe ridere, qui primus id experiri auſus eſſet, ſicuti antè id cœptãti mirabundi illuſiſſent, quaſi

 rem

rem impoſſibilem aggredienti. Reuertar nūc ad inſtitutum. Quare vt cognouit Chriſtophorus Columbus ad tàm præclari operis incœptum ſuſcipiendum in Genuenſibus parū opis ſibi eſſe, tranſgredi vlteriùs in Occidentē ſtatuit: ſpe haud dubia fore, vt ab aliquo Principū, quorum ibi diuitiæ atque opes inclitæ eſſent, rebus ad eas quas ardenter deperiret terras explorandas neceſſariis aliquando inſtrueretur. Itaque in Portugalliam concedēs, inde fratrem ſuum Bartholomæum ad Henricum VII. Angliæ Regem mittit, qui fauorē & naues Indiæ veſtigandæ peteret: promittens, ſe breui ex terris illis incredibiles diuitias allaturum. Sed Bartholomæus inde irrita ſpe & ſine ope redijt. Itaque cum Alphonſo V. Portugalliæ Rege Columbus eam rem communicat, eumq; ſupplex rogat, vt ſibi naues aliquot armis & commeatu inſtructas tradi iubeat, ſe verò fidem ac iusiurandum dare, tandiu in Occidentem nauigaturum, quò ad ditiſſimas auri, gemmarum, aliarumq; deliciarum, quibus precium eſt, prouincias perueniret,

ret. Verùm ſicuti Columbus à Genuenſibus ſuis pro vano habitus erat, ab Anglis ridiculus, ita tum quoque à Luſitanis pro futili & deliro circulatore deriſus eſt. Erãt tum in Luſitania homines, qui Coſmographicam artem profitentes, nullam ſe eius partem ignorare arbitrabantur. Itaque ſuperciliosè Columbũ deſpicientes, Regi ſuadebãt, ne quam peregrini hominis ſomnijs fidẽ adhibere vellet, quippe amentem eſſe, neque in Occidente aurum aut diuitiarum quicquam exiſtere poſſe, veluti exploratũ affirmabant. Imò neminẽ ſubiectam æquinoctiali lineæ plagam transgredi poſſe, quin immodicis ſolis ardoribus torreretur, ſiquidem eo in ſpacio maiorem æſtus eſſe vim, quâ perpetua inter duos tropicos ſolis orbita & curſus eſt.

Columbus vbi in Portugallia ſe ac verba ſua ludibrio eſſe vidit, in Caſtallam profectus, aulam Ferdinandi & Iſabellæ Regum adit, eiſque ſuas cogitationes vt cæteris exponit, ſimulq; eas quàm efficaciſſimis poteſt rationibus, exemplis & teſtimonijs confirmat. Sed il-

lis, etſi principia ipſa arriderent, incredibilia polliceri videbatur. Tandem conſumptis aliquot in aula annis, cum in propoſito conſtanter perſeueraret, & tantæ rei ſpem exemplis, & demonſtrationibus euidentiſſimis confirmaret, ad extremum quorundam Hiſpaniæ procerum ope atque interuentu, aditum ad Iſabellam Reginam obtinuit: itaque tempus familiariter cum ea colloquendi nactus, adeò firmiſſimis rationibus eam labefecit, vt dictis ſuis aſſenſum fidemq; præbere cogeret: donec tandem perſuaſa promitteret, ſe ea de re cum Rege acturam, omniq; ope atque opera enixuram, ne quid illi rei ad inceptum illud exequendum neceſſariæ deeſſet. Quamobrẽ breui, Deo bene iuuante, & magnanimæ eius Reginæ ſupplicatu, Rex Ferdinandus liburnicam vnam, & duas carauellas Chriſtophoro Columbo inſtructas & armatas tradit.

Ipſe cum Bartholomæo fratre ineunte Auguſto, Anno, M.C C C C.X CII. è Palos portu vela in altum faciens, Gomeram Inſulam tenuit, quæ vnà è ſeptem Canariis eſt. Ibi

aliquot

aliquot dies commoratus, vt aquam & cætera inde necessaria sumeret, cœptum iter Occidentem solem secutus, peragere institit.

Porrò cum emensa aliquot dierum nauigatione, nondum terra vlla in conspectu esset, milites in Columbum fremere incipiunt: ille mitigatis eorum animis, triginta quinque dies nauigãdo extrahit, neq; vlla tũ quoq; terræ nota aut indicium apparebat. Itaque socij apertè Colũbo minari, & probra pro se quisq; ingerere, Genuensem impostorem & planum palàm vocitantes, quippe nescire eum quorsum tenderet, aut quo appelleret, & se eius ductu in certam perniciem ruere. Hic Columb⁹ pro virili simul rationes suas firmare, simul eos precari, orare, ne animis per impatientiam deficerent, sibi spẽ esse, Deo bene iuuante, breui terram nouam in conspectu fore: his tum vocibus sedati, cum aliquot præterea dies nauigassent, nec vlla tellus occurreret, fremitum in nauibus redintegrant, & se reduci iubent, alioquin pertinacius vltra tendentem in mare proiecturos, quippe vlterius progredientibus

non ſuffecturos commeatus, maximè aquã, quæ in Hiſpaniam reuerſuris neceſſaria foret. Ad extremum eò res redijt, vt promitteret reuerſuros, niſi intra triduum terram vidiſſent, interea perſpicuè oſtendens, non tantum ſuffectura ad reditum alimenta, ſi moderatè vti vellent, ſed multò etiam longiùs. Itaq; proſperè iter exequi pergens, poſtridie eius diei demitti vela iubet: ac credibile quidem eſt, cũ id diceret Columbus, haud procul terrã abfuiſſe, idq; ex cœli conſpectu deprehendiſſe, aura & nubeculis, quæ circa orientem ſolem in horizonte apparerent: aut certè inſtinctu quodam ingentis & inuicti animi.

Nocte, quæ eum diem ſecuta eſt, nauta quidam Lepienſis, è ſummo mali faſtigio alta voce proclamans, ignem inquit, ignem proſpicio, tum è veſtigio excipiens adoleſcens quidam, Salſedo nomine, Colũbi famulus, nautę hęc proferenti reſpondit, Talaſſiarcha meus herus iam ante id dixit, tum Columbus famuli reſponſum confirmans, verum eſt, inquit, iam ante dixi, nec diu eſt, quòd illum ignem,

de

de quo eſt ſermo, conſpexerim. Atque adeò verum eſt, quodam die Iouis, duabus horis poſt mediam noctem, Columbum euocaſſe nobilem quendam virum Hiſpanum, nomine Eſcobedo, Regi Hiſpaniæ à cubiculis, & dixiſſe, ignem video, nec procul à terra aliqua abeſſe ſe ſuſpicari. Itaque ſolum Columbum manet gloria conſpectarum primũ Indiarum. Quãta itaq; omnes voluptate perfuſi fuerint, poſtquã nouam eam terram conſpexêre, nemo dicendo aſſequi poſſit: alii perfuſi lachrymis Columbum amplectebantur: nonnulli venerabundi manus eius deoſculabãtur, & qui eum offenderant, ignorantiæ petebant veniam: denique omnes ſeſe admirandæ eius virtuti humiles ſeruos ac deuotos ferebant. Interea Columb⁹ demitti ſcaphã in mare iubet, egreditur in terram, & deiecta arbore crucem ex ea factam in nomine D. Ieſu crucifixi in littore ſtatuit, ac noui illius mundi ius ac poſſeſſionem Regum Catholicorum nomine vſurpat. Hoc modo Columbus propria virtute atq; ingenio ſecũdum Dei gratiã, primus Indiam nouã aperuit.

Neq; minus tamen ex tàm mirabili opere, cuius ipſe autor & effector extitit, mille in eum inuidorum calumniæ exortæ ſunt, vt mox dicam. Primum enim regij fiſci procuratores, poſtquam in Hiſpaniam reuenerat, litem ei intenderunt, iam à fratribus Pinzonib. Martino & Franciſco, duarum carauellarum magiſtris, apud Regem accuſato, quòd niſi ipſi eum à fœdo incepto deterruiſſent, regredi in Hiſpaniam ex itinere non viſa India paraſſet: quæ lis nec poſt eius mortẽ, annis viginti poſt, cum filij eius morte finita fuit.

Ad eum itaque modum Columbus arte Coſmographica excellenter inſtructus primus Indiam Occidentalem aperuit: Cubæ Inſulam detectam Fernandinam in memoriam gratiamq; Ferdinãdi Regis nuncupauit: Haytin Inſulam Hiſpaniolę nomine inſignijt, portum illic regium celebrauit. Hiſpani, cùm neminem ex omni Indorum multitudine viderent, cui non aurum & argentum in brachijs, collo, & auribus fulgeret, ingenti gaudio perfuſi ſunt. Cæterùm cum peteret Columbus ex indige-

indigenis, vnde metallum illud fuluum nanciſcerentur, illi nutibus & ſignis demonſtrant, è quibuſdam fluminibus mediterraneis peti, quæ ex altiſſimis montibus decurrerent. Columbus ipſe nō mediocri lætitia affectus, propter nouas illas repertas terras, auri adeò & argenti feraces, cum Hiſpaniam repetere, & alterius inuenti mundi nuncium ipſe Regi ferre cuperet, cum bona Caici gratia, domum coćto laterculo extruit, eo loco duodequadraginta Hiſpanos relinquit. Hæc prima domus ab Hiſpanis in India extructa eſt. Columbus cum reliquis ſoluit, inde ſecum ſex Indos, omne aurum quod à Caico acceperat, Pſittacos & alia Indiæ noua referens, proſpero curſu, & incolumibus omnibus in Hiſpaniam peruenit. Appulſum Rex & Regina quàm honorificentiſſimè exceperunt, conſidere eum coram ſe iubentes, & in aula quidem Indos à ſe aduectos, quòd prorſus nudi eſſent, mirabundi omnes intuebantur. Rex verò Columbum inſignibus honorum titulis auctum, ſummū Oceani Præfectum deſignat (Almirantem

vulgò appellant) & ei omnium regionum ex India redituum decimam attribuit. Bartholomæum quoque ipſius fratrem Hiſpaniolæ Inſulæ præficit. Columbus omnem Regi itineris, & rerum ab ſe geſtarum ſucceſſum expoſuerat, & præterea gradu ex ea Inſula facto, ampliſſimas, & ditiſſimas alias oras aperturũ ſe promiſerat. Itaque Rex trium liburnicarum, & quatuordecim carauellarum claſſem inſtrui iubet, & in eam vltra mille ac quingentos homines imponi, maximam partem mechanicarum artium opifices, & quidem earum, quæ illi terræ maximè neceſſariȩ eſſent: tandem rebus omnibus inſtructus, Anno 1493. die 2. Sept. è portu Calicio ſoluit. Columbus itaque iam Almirans regius in Indiã renauigans multo alacriùs quàm priùs ſecabat fluctus, quatuor Indos reuehens, quos Rex baptizari curauerat. Delatus in Hiſpaniolam Inſulam, principium Coloniæ dedit, quam in memoriam Iſabellæ Reginæ Iſabellam vocauit: mox ad Cibaui aurarias (is locus eſt Inſulæ, vnde aurũ effodiebatur) arcem extruit & munit, Bartholo-

lomæ-

lomæum fratrem Insulę Præfectum relinquit. Aperit deinde Cubæ latus meridionale, & Lamaicam & alias Insulas. Portum S. Nicolai nomine insignem facit, morbo deinde correptus, simul ac conualuit, in Hispaniam regreditur, vt se purgaret de supplicio ab Hispanis sumpto. Vela itaque in Hispaniā secundo cursu facit, Regi nouas ab se repertas terras exponit, aurum & alia rara offert, aduexerat tantū auri, vt aliquot etiā palę librales essent. Deinde ex commentarijs, quæ attulerat, actorum eius integritate perspecta & probata, Rex eum vltrò consolatus, gratias quoque pro tantis eius in se meritis atque officiis egit, monuit tamen vt in posterum pœnarum acerbitate remissa, cum Hispanis, qui tam longinquas terras sui obsequij causa peterent, paulò mitius ageret. Mox duodecim carauellas armari iubet, easq; omni genere commeatus instructas Columbo ad nouam expeditionem tradit. Ipse confestim duo ex ea classe nauigia ad Hispaniolam rectà tendere iubet, & vt fratrem suum adeāt, edicit. Almirans è portu S. Lucari soluens, cū

reliqua classe Anno 1498. 28. Maij cursum in Maderam direxit, ea vna est ex septem Lusitanorum Insulis, quas illi Azorias appellant, & cum vix tandem Indiam attigisset, in Cubaguam appulit, quam ipse perlarum Insulam nuncupauit. Detecta vnionum Insula Cumanæ fluminis ostium inuehitur, inde soluit, & Velicaput circumuectus, mox traiecto mari breui in Hispaniolam appulit, vbi omnia plena tumultibus reperit. Cùm verò toti in eo essent, Almirans & eius frater, vt regulos & rebelles populos in Regis fidem reducerent, eodem tempore literæ tum ipsius Almirantis, tũ Roldani rebellis in ea Insula in Hispaniam peruenerunt, quæ res non mediocri dolore Regẽ & Reginam affecit, cum res Hispaniolæ adeò turbatas, & miserum rerum statum intelligerent. Nobiles per omnẽ aulam spargunt, Columbum & eius fratrem iam partis opib. quæ priuatum modum excederent, Insulas pro se vsurpare velle, & nuper repertæ oræ omnis principatum inuadere. Rex itaque nouum Insulæ Præfectum mittit. Almirans & Bartholo-

mæus

meus frater, noui Præfecti appulſu audito, ad eum honorificè excipiendum, vt regio miſſu venientem reuerenter obuiam egreſſi ſunt. In portum vt peruenerant, rati vt ſibi, ſic alijs ſincerum animum eſſe, pro amica complexus & ſalutationis vice capti fratres in vincula tradũtur, mox iniectæ vtrique catenæ, & ſeiuncti alter ab altero, quo grauius dolerent duabus carauellis in Hiſpaniam mittuntur. Miſerabilis equidem caſus, ac mutationis rerum humanarũ exemplũ memorabile, &c. Simul ac celoces in Hiſpaniam venerunt, & nunciatum Regi, tàm claros viros compedibus vinctos adeò fœdo ac miſerabili habitu adduci, motus in miſericordiam Rex, curſore Calicium miſſo, emitti illos è cuſtodia, & leuari vinculis iubet, deinde ſplendido comitatu cultuq́; vt talibus viris dignum erat, in conſpectum ſuum venire. Vt in Regiam peruenerunt, comiter excepti & auditi ſunt, ac cum ibi obtinuiſſet veritas, pœnæ in noxios decretæ, ſtatim etiam à Regibus dignitates priſtinæ, reditus & ſtipẽdia, quæ ab eo tempore, quo in carcerem cõ-

iecti fuerant, ipsis ablata erant, restituta sunt. Noluerunt tamen, vt ad Indiarum gubernationem redirent, quoniam animaduertebant nimiam esse morum ipsius cum Hispanorum moribus antipathiam. Cum enim vir esset integer, & gratiam Dei in se collatam in orbe illo ignoto reperiendo agnosceret, ægrè ferebat tam egregium donum libidine, vitaq; inordinata Hispanorum contaminari, atque Indos, quos ad Christum adducere conabatur, instar asinorum & mulorum haberi.

Quartam insuper nauigationem Columbus in Americam instituit, de qua & quæ reliqua ad vitam eius pertinent, in quarto Americanæ historiæ libro, cuius infra mentio fit, latius agitur.

Non ita multò post, Columbus fesso ægroq; tot itinerum laborib. corpore, in morbum incidit, neq; longè post, grauescente eius valetudine indies, extinguitur, cum ita honoratæ vitæ suæ cursum clausisset, octaua die Maij Anno 1506. corpus eius, vt testamēto cauerat, Hispalim delatum in Cœnobio

Fra-

Fratrum Certoſinorum humatum eſt. Eum propter excellentem Coſmographiæ peritiã, tanquam orbis ingeniorumq; præfectum generalem hocloco præmittere volui, quo reliqua mundi luminaria huius radiis magis illuceſcerent. Qui fuſius de rebus ab eo geſtis inquirere auet, legat Americanarum rerum librum quartum à Theodoro de Bry elegantiſſimis iconibus illuſtratum, & publicè in lucem editum.

AZO BONONIENSIS IVRISCONSVLTVS.
Fons olim hic legum dictus, Jurisq; lucerna;
Actæus cujus fluxit ab ore favus.

AZO BONONIENSIS.

MVLTVM eſt benè vixiſſe, ſuo ſæculo profuiſſe, & de omnibus benè fuiſſe meritum, & laudem præcipuã inter ſuos fuiſſe adeptum: attamen pauxillum id exiſtimatur, ſi tantorum bonorum atque honorum fama ad poſteritatem non propagetur. Cum igitur ex infinitis hominibus literatis, & bonarum diſciplinarum ſcientia claris, breuem numerum deſumpſerim hoc opuſculo tractandum : eos tantũ excepi, quorum imagines mihi communicatæ ſunt: & deſcriptio vitæ vniuſcuiuſq;, quæ licet in plerisque breuior & contractior videatur, quàm lectoris deſiderium requireret, cum fuſiorem totius vitæ explicationem non potuerim apud recentiores auctores inuenire, benigno lectori ſufficient hæc paucula, quæ à nobis in medium proponuntur. At cum in de-

ſcriptione vitæ alicuius, cõſiderandum ſtatim occurrat, quo loco, quibus parentibus natus ſit, qui, qualeſq; illius mores, quæ doctrina, & quæ ex ijs omnibus commoda & incommoda per totius vitę ſeriem ſubſecuta ſint, ex quibus apparet, in his patriam, parentes, animi corporiſq; habitum obſeruari debere. Cum igitur res ita ſeſe habeat, ex ijs omnibus, quorũ vitã tractaturi ſumus, Azonem illum Bononienſem Iuriſconſultum tota Italia celebrem aſſumemus, à quo principium ordiemur, non quòd reliquis ſequentibus præferendus ſit, ſed quòd in hac claſſe annorum ſerie præcedat: à quo progrediemur vſque ad eos, qui noſtro tempore doctrina & eruditione florent.

Azo igitur Bononienſis natione fuit, parentibus honeſtiſſimis & luculentioris fortunę genitus, qui filium ſtatim à pueritia bonis diſciplinis inſtitui curauerunt. Adultiorem tandem attingens ætatem, Ioannis Boſiani Cremonenſis viri doctiſſimi auditor fuit: Præceptoriq; nõ inferior doctrina & iuriſprudentia. Quam ſcientiam ſumma felicitate exercuit,

dum

dum viueret, tàm ſcribendo quàm docendo publicè. Tanta enim auditorum frequentia legiſſe dicitur, vt Bononia ſcholaſticorum Iuris plena fuerit, qui eò confluebant ex omnib. Italiæ & Galliæ regionibus, exciti fama celebri tam excellentis Doctoris, cuius ſolertia plurimi inſignes Iuriſperiti redditi ſunt. Florebat enim Azo temporibus Friderici ſecundi Roman. Imp. Anno ſalutis 1230. Multa ad Ius ciuile pertinentia opera edidit, quibus apud poſteros famam acquiſiuit æternam: vt ſummã Iuris notabilẽ. Super Digeſto veteri libros 24. Super codice lib. 9. Præterea optimos in Legibus adparatus confecit: & pluribus ſummis additiones appoſuit.

Eius diſcipuli fuerunt plurimi fama celebres: Inter quos fuit Bernardus de Orna Prouincialis, qui librum de conceptionibus libellorum conſcripſit.

Odofredus Beneuentanus eiuſdem auditor fuit, qui & Iacobi Baldouini Præceptor fuit: cui9 opera ſunt de libellorũ formatione, de Ordine Iudiciario, & de arte Notariatũs.

Sed inter eius auditores numeratur Magnus ille Acurti⁹ Florētinus: qui celebris viuebat ſub Friderico II. Rom. Imperatore.

III.

AEGIDIVS DE FOSCARARIS I.C.
Hoc visa est olim doctore Bononia felix
Diffluxit lacrymis quo moriente Themis.

ÆGIDIVS DE FOSCARARIS.

AEGIDIVS de Foſcararis, ſiue vt alij malũt, de Foſcarijs, Bononienſis patria, parentibus Patricijs, & locupletibus oriundus, qui filiũ bonis literis inſtituẽdum à prima ſtatim pueritia procurarunt. Is vt ingenio erat acuto, & diligentia ſingulari, laboribusq́; in ſtudio indefatigabilis, breui temporis ſpatio tantum profecit in re literaria, vt coæuos, & condiſcipulos rerum cognitione & ſcientia bonarum diſciplinarum longè ſuperare à Præceptoribus judicaretur. Adultior factus, animum addixit ad ſtudium Iuris: in quo ſine difficultate excellẽs redditus eſt, tàm in Iure Canonico, quàm in Legibus Imperialibus, & conſilijs, in quibus perfectiſſimus habebatur, & apud omnes Italos celebris.

Scripſit De ordine Iudiciorum libros 5. De officio Tabellionatus lib. 1. & Quæſtiones

varias

varias Iuris, quæ omnia commendantur maximè ab ijs, qui Iuriſprudentiam tractant.

Mortuus eſt Bononiæ, ſepultusque in cœmiterio templi S. Dominici, ſepulchro marmoreo & eminenti, cum hac inſcriptione:

M.CC.LXXXIX. IND. II. DIE IX. IAN. ÆG. D. FVSCARARIS DCR. MORTE QVIESCIT. C. DOCTO. H^c.EGIDIVS MOIBZ. EXIMIV⁹. C. DVX VIR LVSTRATOR STVDII VERIQ. REPERTOR C. CANONE FVLCITVS MTEQ. DE. SOLIDVS. C. CL⁹RVM CL⁹SIS CLEMENS VT SIS SIBI TESTIS.

IV.

ALBERTVS BOLSTADIVS COGNOMENTO MAGNVS.
Mitra pedumq; oneri tibi quondam, Alberte, fuerunt.
Dulcius est Sophiæ delituisse sinu.

ALBERTVS MAGNVS.

ALBERTVS Bolſtadius, propter doctrinam & Philoſophiæ ſtudium, diſciplinarumq́; omnium bonarum exactam cognitionē, Magni cognomento appellatus, natione fuit Sueuus, Laugingæ oppido non procul à Danubio ſito, natus eſt parentibus honeſtis, Anno M. CCXCIII. Is à prima ætate bonis literis inſtitutus Pariſios ſe contulit, vbi Philoſophiam, & Ariſtotelicam doctrinam magna cum laude, & auditorum frequentia profeſſus eſt. Vnde poſt aliquot annos Coloniam Agrippinam ſe conferens, habitum Fratrū Prædicatorum ſuſcepit: docensq́; bonas diſciplinas, inter innumeros, quos habuit, diſcipulos familiariſſimè vſus eſt SS. Thoma Aquinate, & Bonauentura, qui duo poſtea in clariſſimos viros euaſerunt, & ſua tempora, poſteritatem-

que doctiſſimis ſcriptis illuſtrarunt. Albertus verò propter inſignes animi dotes, perfectãq; in ſacris literis, & Philoſophia cognitionem, vocatus eſt Ratisbonam Boiorum ciuitatem clariſſimam, communibusq; Principis, & Sacerdotum omnium, populiq; ſuffragijs Epiſcopus tam claræ vrbis factus eſt. Qui cùm aliquot annis eam Eccleſiam ſumma cum laude & integritate rexiſſet, quia videbatur publicis his occupationibus à ſtudijs priuatis diſtrahi, functionẽ hanc oneroſam alteri ceſſit, & Coloniam Vbiorum reuerſus eſt: vbi in ſuo monaſterio priuatus reliquum vitę exegit docendo & ſcribendo. Illicq; Anno ætatis 87. mortuus eſt, Chriſti verò 1280. Rudolpho Romanorum Imperatore regnante. Sepultus in medio templi choro. Necromantum & Magum illum quidam contumelioſè traduxerũt, quẽ conſtat vitæ ſanctimonia & integritate clarũ vixiſſe.

Eius opera propè infinita recitantur: inter quæ hæc cenſentur præcipua. Summa Theologiæ libri 4. Super ſentẽtias libri 4. De

4. coêuis

4. coëuis lib.1. De homine lib.1. De bono lib.1. De vita ſpiritali lib.1. In officium miſſæ lib. 1. De corpore Chriſti lib.1. De eodem 32. ſermones lib. 1. De muliere forti lib. 1. Super libris Dionyſij libri 5. De multiplici timore lib.1. De laudibus S. Mariæ lib.3. Defenſio mendicantium ordinum lib. 1. De partu & formatione hominis lib 2. De origine animæ lib.1. Super oratione dominica lib.1. De arte prędicandi lib. 1. De reparatione lapſi lib. 1. De adhęrẽdo Deo lib 1. In quinque libros Moſis: In libros Ioſuæ, Iudicum, Ruth, Regum, Paralipomenon, In Eſdram, Nehemiam, In Tobiam, In Iudith, In Heſter, In Prouerbia, In Eccleſiaſtem, In Cantica canticorum, In librum Sapientiæ, In Eccleſiaſticum, In libros Machabæorum, In Iob, In Prophetas Eſaiam, Hieremiam, Ezechielem, & Danielem, & in alios 12. Prophetas: In Euangelium ſecundum Matthæum, Lucam, Marcum, & Iohannem. In Epiſtolas Pauli. In Apocalypſin. Præterea Sermones de tempore, De Sanctis, De Animalibus libri 20. Paradisũ animæ lib.1. Orationes ſuper Sen-

tentias & Euangelia. De differentia Spiritus & animæ. De diuinatione, & Prophetia. Diuersarum quæstionum lib. 1. De natura locorum. De causis elementorum. De motibus animalium. De intellectu, & intelligibili. De iuuentute & senectute. De vita & morte. De plantis & vegetalibus. Summa Philosophiæ. De vnitate intellectus. Quæstiones contra Auerroistas. De vnitate formæ. Philosophia moralis. De Monastica. De œconomica. De politica. De Arithmetica, Geometria, Musica, Astronomia. De Sphæra. De astris. Speculum Astronomiæ. De mineralibus. De natura Deorũ. De secretis naturæ. De 12. Alphabetis. De magistris eligendis. De somnijs. De vniuersalibus. De prędicamentis. De sex principijs. De diffinitionib. De causis. De Grammatica. De Rhetorica. De medicina. De lanificio. De agricultura. De aratura. De nauigatione. De metaphysica lib. 13. In Physicam Aristotelis lib. 8. De cœlo & mundo. lib. 4. De generatione & corruptione lib. 2. De scientia meteororum lib. 4. De anima. De nutrimento & nutri-

nutribili. De ſomno & vigilia. Quæſtiones 15. De perſpectiua. Et in omnes libros Ariſtotelis: Et alios plurimos tractatus ſcripſit: vt de Magia, Librũ de aggregatione. De periculo miſſæ. De ſacramentis. De immortalitate animæ. De apprehenſione: & de metallicis libr. 5. qui impreſſi ſunt Argentinæ Anno 1341. cum Raimundi Lullij libris de quinta eſſentia.

Hæc tam varia rerum diuerſarum cognitio, vita ſolitaria, rarus cum hominibus congreſſus, & admiranda vitæ auſteritas, qualis eſſe ſolet in vita contemplatiua, bonum virum ſuſpectum reddiderunt apud inuidos, & viros malos, qui omnes ex ſe metiuntur, malæ cum Genijs & dæmonibus conuerſationis: quamvis eius vita, & ſcripta longè aliter de eo teſtimonium reddant.

Qui potuit patria magnum Florentia Dātem
Pellere: nempe illo digna Ravēna fuit.

DANTES ALIGERVS.

DANTES Aligerus Poëta sui sæculi nulli secundus Italus natione, patria Florentinus, vbi octoviratũ summa inter suos potestate exercuit: erat enim parẽtibus claris, & diuitibus genitus,& ab ipsa prima ætate omnibus disciplinis, & Philosophia optimè institutus: Et ideo inter suos summo loco, & autoritate habitus. Vnde tamen bellis exardentibus, & factionibus publicis pressus, cum aliis plurimis exactus est. Ex Italia primùm se contulit in Galliam. Lutetiæ Parisiorum propter excellentem bonarum literarum cognitionem primo in honore exceptus est: vbi sæpe magna omniũ admiratione, & applausu publicè disputauit, tam in Philosophicis, quàm in sacris literis: primamque laudem inter viros doctos

ſui temporis adeptus eſt. Tandem à Rege Aragonum accitus, ab eo ſingulari honore cultus eſt, & multis beneficiis exornatus. Cumque in patriam reditum deſperaret, contraria factione primum locum inter Florentinos vſurpante, eſſetque omnibus Italiæ Principibus, & ciuitatibus propter virtutem, & doctrinã cariſſimus, vt exilij tædia dulci aliqua cònſolatione leniret, ad ſcriptionem animum adplicuit: Erat enim non tantùm Græcè & Làtinè peritus, ſed in lingua Hetruſca facundiſſimus: propterea quoties ad colloquia Principum admittebatur, tanta ſermonis elegantia, tanta vbertate, & eloquentiæ floribus omnium in ſe animos cõuertebat, vt nemo illum nõ diligeret, & admiraretur. Viuebat eo tempore inter omnes Italiæ optimates fama celeberrimus Canis Scaliger, cognomento magnus, propter magnanimitatem & virtutes: Veronæ principatum tunc obtinebat, maioremque anni partem Sirmij, quæ eſt Inſula lacus Benaci, moram faciebat, conſortio doctorum virorum vnicè delectatus: Is ad ſe Dantem

tem accersiuit, & multis muneribus exornauit: cùm enim princeps esset doctus, eloquēs, & liberalis, omnibus literatis suas ædes tanquam Musarū diuersorium proposuit. Dantes igitur huius liberalitate, sicut aliorū Principum donis, locupletior redditus, exilij sui acerbitatem moderatiùs tulit: Otioque blandiore fruens, totum id tempus, quod illi reliquū fuit à publicis occupationibus, scriptioni impendit; in qua studij parte hodie quoque cæteris Italis meritò præfertur. Scripsit enim Comædiarum libr. 1. De Monarchia mundi lib. 1. Epistolas plures, & disputationem de aqua & terra: quæ Mantuæ inchoata Veronæ tandem decisa est. Scripsit & Hetrusco sermone poemata doctissima de Paradiso, Purgatorio, & Inferno. Mortuus est tādem Rauennæ Anno Christi 1321. Ludouico Bauaro Imperium Romanorum moderante: eius sepulchrum visitur Rauennæ marmoreo sacello, vbi eius simulacrū erectum est pluteo incumbens: parte superiore sub arcu inter palmæ & lauri incuruatos ramos, maiusculis literis scul-

ptum eſt, honori & virtuti. Infra verò arcæ, qua incluſum ſeruatur Dantis corpus, hæc inſcriptio legitur tabula marmorea:

Iura Monarchiæ, ſuperos, Phlegethōta, lacuſq;
Luſtrando cecini, voluerunt fata quouſque:
Sed quia pars ceßit melioribus hoſpita caſtris,
Actoremque ſuum petijt felicior aſtris,
Hic claudor Dantes patrijs extorris ab oris;
Quem genuit parui Florentia mater amoris.

IN EODEM SACELLO AD SIniſtrum parietis latus lata tabula marmorea hoc inſcriptum eſt.

EXigua tumuli Dantes heic ſorte iacebas
Squalenti nulli cognite penè ſitu:
At nunc marmoreo ſubnixus clauderis arcu,
Omnibus & cultu ſplendidiore nites.
Nimirum Muſis Bembus incenſus Hetruſcis,
Hoc tibi quem inprimis hæ coluere, dedit.

Anno ſalutis M. CCCC. LXXXII. VI. KAL. IVN. *Bernardus Bembus ære ſuo poſuit.*

EIVS-

EIVSMODI Epitaphia plurima olim excepi multis in Europæ locis, cum deliniatione genuina marmorum, ſignorum & ædificiorum: quæ licet mihi ex maiori parte bellis his ciuilibus perierint, ſuperſunt tamen adhuc aliqua, quæ Deo volente, ſi vita ſit ſuperſtes, aheneis typis excuſſa in publicum daturus ſum.

VI.

FRANCISC⁹ PETRARCHA FLORENTINVS.
Jtalia ſcriptis viuit celeberrimus omni
Qui nunc Euganeo colle Petrarcha Jacet.

FRANCISC. PETRARCHA.

ANno Domini 1300. cum Florentia in factiones duas albam & nigram (ita dictæ ſunt ab amictu capitis diſcolore) diuiſa eſſet: nigriq; antea vrbe per violentiam expulſi eſſent, patriæ tandẽ reſtituti, albos ciuitate exegerunt, bonis eorũ ad fiſcum publicum relatis. Inter exules fuerunt Dantes Aligerus, & Petrarcha cognomẽto de Parenzo. Hic cum Brigitta vxore nobili muliere, ex familia Canigianorũ orta, Aretiũ ſe contulit: vbi Anno 1304. 20. Iulij natus eſt illis Franciſcus filius. Quidam volunt natum fuiſſe apud Anciſam, agri Florentini vicum, vnde infans in cunis cum parentibus Aretium deportatus eſt: Inde paulo poſt cum tota familia Piſas profectus eſt, ſtudens qua poſſet ratione, Piſanorum fauore & ſolicitatione, Flo-

rentiam

rentiam reuerti: Sed cum in patriam reditum nō posset impetrare, nauigium nactus opportunum, quod in Galliam nauigabat, Massiliam petiuit, vnde Auenionem cum tota familia migrauit. Erat enim Auenione Pontifex Romanus. Ibi primū Franciscus puer, vt erat ingenio excitato & docili, bonis literis institutus est: iamque factus adultior, à parentib. missus est Carpentoratū, postea ad Montem Pessulanum, vbi quadriennio integro legum studio dedit operam, annosq; iam natus viginti tres, mortuo vtroq; parente Anno 1327. Auenione discedens, recepit se Valclusam. Villa enim erat quinque ab Auenione Leucis Gallicis, vbi prædiola quædam, & domū antea coêmerat eius pater. Cumque illic loco amœnissimo aliquādiu habitasset, vt erat ingenio bono, comi, & faceto, cōuersatus est familiariter cū Cabrieni domino, qui filiā habebat Lauram nomine: Puellæ forma & venustate allectus Petrarcha, eam ardēter deperiit: quam postea æterna Poësi immortalitate donauit. Sed cum Ludouicus Bauarus Romanorum

Impera-

Imperator, qui Gibelinam factionem fouebat, cum exercitu in Italiam venisset, Petrarchæ spes facta est in patriam redeundi. Discedens igitur è Gallia Mediolanum venit, vbi ab Azzone Galeacij Vicecomitis filio benignissimè exceptus est: Sed cùm sensisset sibi denegari Florentiam reditum, Auenionem postea reuersus est: vbi amicitiam contraxit cũ Stephano Columna, qui apud Ioann. XXI. Pontificem maximum, plurimum autoritate pollebat: Eodemque affectu exceptus est à Ioanne Cardinale, & à Iacobo Lumboriensi Episcopo, Stephani fratribus. Non tamen potuit diu aulam Pontificiã sequi, aulicæ vitæ pertæsus, laborum tœdiorumq;, & vitiorum plenæ. Redire igitur in suam villam Valclusam consultius iudicauit, vt illic in secessu amœno studijs liberius vacare posset. Dumque illic viueret, scripsit plurima Poëmata Latina, maximè suam Africam: vnoque die literis à Senatu Parisino inuitatus est, & à Romano, vt Lauream adipisceretur; sed suasu Cardinalis Columnę, & Tomæ Messinatis amici sui intimi hortatu,

Romam nauigauit. Quò priuſquàm appuliſſet, Neapolim ſe contulit, vt Robertum Siciliæ Regē inuiſeret. A quo multis affectus donis & honoribus, literas ad Senatum Romanum commendatitias accepit. Romam venit Anno Chriſti 1341. ætatis verò ſuæ 32. coronāque lauream ſolemni pompa accepit 8. Aprilis, applaudente toto populo. Hinc illius fama per totam Italiam ſparſa, à multis Principib. & ciuitatibus vndique vocabatur. Venit tandē Parmam cum Cortegij domino, cuius fauore Archidiaconatum Parmenſis eccleſiæ adeptꝰ eſt: ibiq; aliquot annis degit, donec Anno ætatis 40. à Florentinis aliquibus amicis ſolicitatus eſt, vt reditum in patriam poſceret. Aretiū igitur veniens, omnem mouit lapidem auxilio & fauore amicorum, vt à ſua ciuitate reciperetur: cum tamen negotium ſibi ex animi ſententia videret minimè ſuccedere, Parmam triſtis redijt, vnde traiectis Alpibus Valcluſam repetiuit. Neque multo poſt in Italiā reuerſus eſt, vt inuiſeret Scaligerum Veronæ dominū, & Iacobum Cararam Patauij Principē: à quibus ho-

bus honorificentissimè exceptus est: maximè à Carara, qui illi Canonicatum obtulit Patauij: vbi non multo post eodem tempore mortuus est Carara Princeps, & Laura Cabrierea, quam tantopere amauerat, horumq; mortem summo cum dolore, & mœstitia tulit, Lauræ potissimũ, cuius desiderio excitatus, Valclusam venit, ibique hęsit dolens ac mœrens, atq; in eo secessu secundam suorum poëmatum partem conscripsit: Mortuisq; Columnensib. amicis, Gallia relicta Italiam repetere statuit, vt illic reliquum vitæ absolueret. Veneti Pataꝛuini & Veronenses reuerso plurimum honoris detulerunt: Sed ante cæteros Galeacius Vicecomes Papiæ, & Barnabas Mediolani, qui illũ summo cum gaudio exceperunt, & inter præcipuos consiliarios delegerunt: tantique fecerunt, vt in omnibus conuentibus celebriorib. communi mensa in conuiuijs cum Principib. assederit. Ingrauescente tamen ætate, postquã iam sexagesimum quintum annum superasset, cum quodam amico intimo, cum quo familiariter antea vixerat, & omnium cogitatio-

 num, &

num, & consiliorum fecerat participem, recepit se ad Euganeos montes prope Patauium, secessitque in vicum, qui Arqua vocatur, vbi domum, hortos, & colles habuit fructiferos, & amœnissimos. Eo in loco senex cũ amico, & aliquot famulis multos exegit annos, Poësi & Philosophiæ vacans: Et licet is locus omnibus necessarijs ad vitam rebus abundaret, siquid tamen prętereà requireret, famulos Patauium ablegabat, quod ab Arqua decẽ tantum milliaribus Italicis distat, & inde consequebatur facili negotio, quæcunq; requirebantur ad studia, & valetudinem conseruandam. Ad eum iam ætate grauem missus est à Florentinis Ioannes Boccatius de Cetaldo, qui illum senatus autoritate in patriam reuocaret, honores, & patrimonij bona restitueret: Petrarcha restitutione hac multa affectus est lætitia, suisq; ciuibus gratias egit; sed locum mutare noluit senectute iam extrema pressus in qua ætate habitationis commodæ locum, victusq; rationem diuersam non poterat subire. Paulo enim post Anno Christianæ salutis

1374.

1374. ætatis verò ſuæ 70. die 18. Iulij vitam cum morte mutauit: eius corpus conditum eſt ſepulchro rubri marmoris, quatuor columnis fulto, ad quas gradibus duobus conſcenditur. Marmori hoc epitaphium inſculptum eſt.

Frigida Franciſci tegit hic lapis oſſa Petrarchæ:
Suſcipe virgo parens animam, ſate virgine parce,
Feſſaque iam terris cœli requieſcat in arce.

In ſecundo gradu ſepulchri hæc leguntur.

Viro inſigni Franciſco Petrarchæ Laureato, Franciſcolus de Borſano Mediolanenſis gener, indiuidua conuerſatione, amore, propinquitate, & ſucceſsione iunctus memoriæ. Moritur anno domini 1374. die Iulij 18.

Hic enim Frãciſcolus de Amicolis de Borſano duxerat vxorem Franciſcam filiam Petrarchæ, illegitimo toro natam: & ſoceri heres ex teſtamento ſcriptus eſt.

Mortuus eſt Petrarcha Carolo quarto Imp. Rom. Et Gregorio vndecimo Pont. Max.

Eius opera hæc recenſentur. De præſenti mundo lib.1. Africa ad Rupertum Regem. De conflictu curarum. Hiſtoria Chriſildis. Vita Scipionis Africani. De Pomœriis ad Sagemorum. De vita ſolitaria. De remediis vtriuſque fortunæ. De communi mundi contemptu. De vita ſapientis: inuectiuæ cõtra Medicum. Bucolica, Eglogæ: & alia venuſtiſſima Poemata quæ ſcripſit lingua Hetruſca.

VII.

BARTOLVS DE SAXO FERRATO
Jura doces populos æqua libranda bilance
Intricata tuis, Bartole, temporibus.

PETRVS ANCHARANVS.

PETRVS Ancharanus Bononienſis, ex illuſtri Farneſiorum familia; vir præter ſingularē doctrinam tam in Philoſophia, quam in ſtudio Iuris, longo vſu rerum politicarum prudētior redditus, eloquentiſſimus & multa autoritate apud ſuos pollens, propter ſalutifera conſilia, quibus tam ſcriptis, quam voce patriam iuuans Principibus ciuitatibuſq;, & Academijs totius Italiæ plurimùm commēdabatur. Præceptore vſus erat Baldo, ex cuius intima familiaritate multa ſecretiora Iuriſprudentiæ hauſerat documēta. Florebat in Italia anno Chriſti Seruatoris 1410. Sigiſmundo Romanorum Imperatore. Scripſit ſuper Decretalibus lib. 5. Super 6. Decretalium lib. 1. Super Clementi-

nis lib. 1. De regulis Iuris libr. 1. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo lib. 12. Consiliorum lib. 1. In primo Decretalium, de constitu. c. 1. Canonum stat. in 2. Decret. de cõfessis & de probatio. c. ex parte. & c. tertio loco. Et rursus de probatio. c. in præsentia. & de foro compe. c. postulasti. Sepultus est Bononiæ in templo S. Benedicti. parte superiore monumenti literis Romanis scriptum est. D. O. M. Petro Ancharano Iuris Ponti. & Cæs. clarissimo interpreti, eius amantissimi sacrum hoc instauratũ posuere Anno salutis M.CCCC. LXXXXVII.

Et in parte inferiore literis Gotthicis hæc leguntur.

Canonis hic speculum, ciuilis & anchora Iuris.
Hic iacet, æternas mens tenet alma domos.
Nomen erat Petrus: genuit Farnesia proles
Nunc Ancharanum dat sibi iuris opes.
Quis superauit eũ virtute micantẽ? quis isto
Consilijs hominum clarior antè fuit?
Pro meritis nũc astra dedit sibi Iuppiter almus,
Et voluit gelido membra iacere solo.

XII.

IOAN. FRANCISC. POGGIVS FLORENT.
Felle armata tibi manus eſt; multoq; cachinno
Tinxiſti et nudo ſcripta proterua ſale.

IOAN. FRANCISC. POGGIVS.

IOANNES Frãciſcus Poggius Florentinus, Iuriſcõſultus & Theologiæ Doctor: Homo doctus & admirandæ facundiæ, in accuſationibus potiſſimum, & inuectiuis, quas ſcripſit in Philelphum, & Laurentium Vallã: Hunc enim vatiniano oderat diſſidio: Et in eum ſcripſit libros duos, quibus illum amarè perſtringit: illi quoque Valla non leniore ſtylo reſpondit: tanta fuit eo ſæculo inter viros doctos acerbitas & inuidia, qui pares ferre, multo minus ſuperiores, non poterant. Et hoc vitium propagatum vidimus vſque ad noſtra tempora. Multi enim ſe ſcripſiſſe non arbitrantur doctè, niſi alios reprehendant, & ex alieno vituperio ſuam laudem adſtruant, quæ dum faciunt docti quidem, ſed non eruditi videntur,

cum bonarum disciplinarum cognitio erudire mores hominum, non exasperare debeat. Poggius hæc scripta reliquit. De situ Indiæ lib. 1. Epistolarum lib. 1. Orationum lib. 1. De varietate Fortunæ. Historiam Florentinorum, & vt erat Græcæ linguæ peritus, Dionysium Siculum Latinitate donauit, & Xenophontis Cyropædiã. De officio Principis, & alia multa. Interfuit concilio Constantiensi, in quo excellentes aliquot habuit orationes funebres. Et eo tempore eius opera inuenti sunt Quintilianus, & Asconius Pædianus. Scripsit & quædam turpia, nec lectione bonorũ digna. Nam, vt ait Trithemius, hoc opus à Catalogo illustrium scriptorum reijciendũ censemus, quoniam eius lectio deuotos offendit, incautis nocet, & carnales inficit. Claruit anno 1420. Sigismundo Rom. Imp. Sepultus est Romæ, in Templo S. Gregorij. Eius Epitaphium tale est.

DEO OPTI. MAX. Ioanni Francisco Poggio Florentino, cum virtute ac constantia, mor. grauitate, vita integerrimè acta, paterna,

terna, ſuaque laude eloquentiæ, ac literarum, Iuris quoque ciuilis, ac Pontificij, diuinæque ſcripturæ cumulata doctrina, religiosè viuenti, religioſius ſupremo die functo Vicentius Lucæ Maretinus, fratris eius gener, parentis apud ſe locum ſemper adſequuto optim. meren. poſuit.

Vixit Annos LXXIX. Menſ. III.

XIII.

LAVRENTI' VALLA ROMANVS
Defuncto valla Musis plorantibus inquit
Phoebus, hic antistes nostri Hiliconis erit

BARTOLVS DE SAXO FERRATO.

BARTOLVS de Saxo ferrato (vrbs eſt Vmbrię quæ Sentinum olim dicebatur) natus eſt anno 1303. parentibus honeſtæ conditionis. Petri Aſſiſij in Philoſophia auditor fuit, & in Iuriſprudentia præceptores habuit Cinum, & Iacobum Botigarium. Vir fuit ingenio ſubtili & acuto, facundæ eloquentiæ, & multi conſilij: aſſiduus in ſtudio legum, ſobrius in victu: memoria labili: cui defectui vt ſuccurreret, quęcunque meditabatur, ſcripto ſtatim mandabat: Ideo delicias omnes poſtponens, & liberiora corporis exercitia negligens, totum ſe ſtudiis dedebat, nullam ſibi à ſerioribus meditationibus relaxationem concedens. Seuerus

in omni re, maximè in delictorũ pœnis, quas iusto acerbiùs exigebat à reis, dum criminalium causarum Tuderti Iudex esset constitutus. Hæc nimia seueritas illi crudelitatis notã inussit, illumque populo reddidit odiosum. Existimabant enim omnes Tudertini doctrinam, & bonarum disciplinarum scientiã morum eruditionem debere gignere, & truculẽtam istam crudelitatem mitigare, quæ incultum & barbarum animum plerumque sequitur, & humanitatis expertem. Summum ius summa sæpe est iniuria. Clementia Principem generosum, & optimates in magistratu constitutos adprimè decet. Ij enim Deum, cuius sunt ministri, imitari debent: qui non exactè punit sontes: sed maiori misericordia erga genus humanum vtitur, quàm acerbitate, licèt crimina sontium mereantur duriùs castigari. Cùm igitur Bartolus propter nimiam seueritatem suis esset ingratus, & odiosus: neque ferre posset publicum contemptum & inuidiam, relicta vrbe secessit in villam, quam habuit amœnissimam, vbi scriptioni incumbẽs,
multos

multos annos priuatus exegit. Pisis interim & Perusij magna auditorum frequentia, & laude docuit ius ciuile: eius autoritas magna erat per totam Italiam propter soliditatẽ consiliorum quibus res Principum adiuuabat. Erat enim Caroli quarti Rom. Imp. cõsiliarius, à quo nobilitate donatus est. Mortuus est Perusij anno ætatis quinquagesimo sexto: Christi vero 1355. Carolo IIII. Rom. Imperatore, & Innocentio VI. Pontifice Maximo.

FLAVIVS BLONDVS FOROLIVIENSIS
Flavius ecce iterum, Roma instaurata, triumphos,
Atque antiqua tibi nomina restituit.

BLONDVS FLAVIVS.

BLONDVS Flauius Foroliuiēſis, homo multæ eruditionis, Romam veniens propter inſignem qua pollebat doctrinam, ſtatim omnibus innotuit: Et vt illo ſæculo ſcientiæ raræ erant, barbarie occupante omnes ferè Chriſtiani orbis Academias, quotiescunque ex illo ignorantiæ barathro emergebat aliquis cognitione bonarum diſciplinarum clarior, ſtatim excipiebatur cum plauſu & admiratione omnium: Idem accidit Blondo poſtquam Romam venit, fauore aliquot Cardinalium, qui apud Pontificem gratia & authoritate valebant, commendatus eſt Eugenio P. M. in cuius aulam receptus, Epiſtolarum Magiſter factus eſt. Vxorē habuit honeſto loco: ex qua ſuſcepit quinque filios: qui omnes paternæ doctrinæ, & virtutum, ſicuti & facultatum heredes facti ſunt. Pater li-

cet grauibus assiduisque negotijs in aula Pontificia occuparetur, non tamen desiit multa scribere, quæ in lucē emissa sunt magno Reipublicæ literariæ emolumento. Scripsit enim Decades tres de gestis Romanorum lib. 31. Vel Decades tres. De Roma triumphante libr. 10. de Roma instaurata libr. 3. De Italia illustrata lib. 8. Præter hæc extant illius epistolarum ad diuersos lib. 1. Orationum lib. 1. & alia plurima opuscula eruditione plena. Clarebat Anno Domini 1435. Mortuus est Romæ iam septuagenarius: sepultusq; in capitolio, in superiore parte graduum aræ cœli, eo loco vbi visitur Lucæ Gaurici monumentum. Marmori inscriptum est. BLONDO FLAVIO FORLIVIENSI historico celebri, multorū Pontif. Rom. secretario fidelissimo, Blondi V. Patri benè M. vnanimes posuere. Vixit annis LXXI. obijt prid. Non. Iunij An. salutis Christianæ M. CCC. LXIII. Pio Pont. Max. sibi natisq́; fauente.

IOANNES BOCCATIVS DE CETALDO
Qui maria et terras scripsit, Boccatius iste est,
insignis Variae conditor historiae.

IOANNES BOCCATIVS.

IOAN. Boccatius de Cetaldo, patria Florentinus, Philoſophus & Aſtronomus doctiſſimus. Ideo in aula Romanorum Pontificum primum locum inter literatos obtinuit. Fuit enim Pontificiarum epiſtolarũ magiſter, in qua vacatione occupatus eſt multis annis. Floruit eodem quo Petrarcha tempore: ad quem etiam miſſus eſt à Senatu Florentino, vt illum in patriã ab exilio longo reuocaret, reſtitutis omnibus facultatibus, quæ fiſco publico adſcriptæ erãt, expulſo Florentia Petrarchæ parente. Boccatius multa reliquit ſcripta, quæ autoris doctrinam & laborioſas lucubrationes ſatis teſtantur. Edidit enim lib. de Genealogia Deorum, qui continet tomos 14. De viris illuſtribus lib. 1. De claris mulieribus lib. 1. De hereſib. Boëmorum

morum lib. 1. De victorijs Sigiſmundi Rom. Imper. lib. 1. de Bellis Imperatorum lib. 1. De Montibus, Fontibus, Fluminibus, libr. 3. De bellis Florentinorum lib. 1. De rebellione terrarum Eccleſiæ lib. 1. De victoria Tartarorum lib. 1. De ſtagnis & paludibus lib. 1. De nominibus maris lib. 1. De Cõſtantinopoli capta lib. 1. Librum Epiſtolarum, & Bucolica non inerudita, aliaq́; plurima. Reliquit & librum centum nouorũ, quem Decameron vocauit, lingua Hetruſca conſcriptum, quo hiſtoriæ plurimæ facetæ continentur. Interfuit Concilio Conſtantienſi: in quo cremati ſunt Hieronymus de Praga & Ioan. Heſſus: De Hieronymo ſcribit Boccatius dignum fuiſſe vita, propter inſignem doctrinam, & conſtantiam ſingularem, ſi ab Eccleſiæ doctrina non receſſiſſet. Mortuus eſt Anno ætatis ſuę 62. Carolo 4. Romanorum Imperiũ tenente, & Gregorio vndecimo Pontifice Maximo.

IVRIS CONSVLT' BALDVS PERVSIN'
Esse Perusino posses cum in monte celebris,
Miror Ticini te voluisse mori.

BALDVS PERVSINVS.

BALDVS Peruſij natus, ex Vbaldorum nobili familia: Is generis ſplendori adiecit doctrinam excellẽtem in Iuriſprudentiæ ſtudio, & alijs liberalibus diſciplinis: auditor enim fuit Bartoli de Saxoferrato: præceptorique nõ ceſſit ſcientiarum cognitione. In patria docuit ſumma cum laude & auditorum frequentia, qui vndique Peruſium confluebant ad illũ audiendum. Sed poſtquã magnus ille Galeacius Vicecomes Mediolanẽſis Academiã Ticini erexiſſet, & ſcholas ſtudiis bonarũ litterarũ florẽtes excitaſſet, accitis vndiq; celeberrimis profeſſoribus, qui iuuentutẽ tam in Philoſophia, quàm in Iuriſprudentia inſtituerent, conſtitutis vnicuique, pro ratione & dignitate profeſſionis, luculentiſſimis ſtipendijs, Baldũ quo-

que Perusio euocauit, qui summa auditorum frequentia Papiæ, quæ est Ticinũ, ius aliquot annis publicè docuit. Peruenit ad annum ætatis septuagesimum sextum. Decessit è vita paulo ante Galeacij mortem. Sepeliri voluit amictus habitu S. Francisci, ratus id plurimũ ad animæ salutem conducere. Quod etiam à Rudolpho Agricola factitatum tradunt, & ab alijs multis. Baldus florebat Anno 1365. sepultus Anno 1400. Scripsit super Codice lib. 9. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo lib. 12. Super ff. Inforciati lib. 14. Super Institutis lib. 4. De vsu Feudorum lib. 1. Super Autenti. lib. 1. Super secundo Decretaliũ lib. 1. Additiones Speculi lib. 1. Consiliorum lib. 1. Comment. super totum corpus Iuris ciuilis. Practicam, Margaritam seu repertorium, & modum arguendi.

XI.

PETRVS ANCHARAN BONONIENSIS I.C.
Attica Cecropio plaudet dum turba Soloni,
Ancharane, tibi laus erit Italia.

LAVRENTIVS VALLA.

LAVRENTIVS Valla Patricius Romanus, & Canonicus S. Ioannis Laterani, Grammaticus, Rhetor, & Philosophus clarissimus, Theologiæ Doctor, Græcę & Latinæ linguę peritissimus. Inimicissimus fuit Poggio, qui in oppido ditionis Florentinorum natus, Romæ summa in autoritate viuebat in aula Pontificia literarum Apostolicarum scriptor, vir quidem facetus, & dicterijs clarus, pauloq; amarior quàm par erat: Is in Vallam multa scripsit acerbiore stylo, cui & Valla respondit non leniori scripto. Scripsit præterea plurima alia eruditione plena: vt sũt elegantiarum linguæ Latinæ lib. 6. de reciprocatione sui & suus, in Antonium Raudensem: annotationum lib. ad Alphonsum Regem Aragonũ epistola apologetica, quæ inscribitur Duo Tarquinij. In Benedictum Morandum Bononiensem libr. 2. In Bartolomæum Faciũ

 Ligurem,

Ligurem,& Antonium Panhormitam recriminationum lib.4. Ad candidum Decembrẽ in Bartoli de armis & insignijs. De Dialectica lib. 3. Apologia ad Eugenium Pontificẽ contra calumniatores. Annotationes in nouum Testamentum. De voluptate & vero bono lib. 3. De libero arbitrio ad Garsiam Episcopũ Illerdensem. De gestis Ferrandi Aragonũ Regis. In Institutiones oratorias Quintiliani lib. 12. Translationem Iliadis Homericæ. Herodoti Halicarnassei libros nouem Historiarum latinitate donatos: & Æsopi fabulas. Nam vt supra dixi publicauit & Antidotum in Poggium lib. 4. Apologum & actum scenicum in eundem. Scripsit & Libellum peculiarem contra priuilegium donationis Constantini Magni, quam falsam asserit, & ementitam. Vixit Anno Domini 1420. Sigismundo Imperatore. Sepultus est Romæ in templo Laterano. Sepulchro eius, quod est ante ostium sacrarij, inscriptum est: Laurentio Vallæ harum ædium sacrarum Canonico, Alphonsi Regis & Pont. Max. Secretario Apostolico ------ tori qui sua ætate omnes

mnes eloquentia ſuperauit. Catharina mater filio pientiſſimo poſuit. Vixit annos L. Anno Domini M. CCCC. LVII. ADI primo Auguſt.

XIV.

IOANNES DE IMOLA BONONIEN. I.C.
Pro bené digesto si gratia Jure sequatur,
Accedet titulis civica palma tuis.

IOANNES DE IMOLA.

IOANNES de Imola patria Bononienſis, ſed cuius parentes olim Imola Bononiā trāſmigrarāt, & ciuitate donati propter eorum autoritatem, & facultates, quæ non erant mediocres. Hic Ioannes ſtatim à pueritia bonis literis inſtitutus eſt, patre ſumptibus non parcente, vt in virum doctum filius euaderet: factumque eſt vt non ſolùm in Philoſophicis optime erudiretur, ſed maximè in Iuriſprudētiæ ſtudio, ad quod pater illum deſtinarat, vt patriæ honori, & familiæ emolumento eſſet. Nā cùm tria illa ſtudia cæteris excellāt, Theologiæ, Iuriſprudentiæ, & Medicinæ: Dat Galenus opes, dat fuluum Bartolus aurum. Et præter opes, quæ ex Iuris ſtudio acquiruntur, maximū id viſum eſt prȩmium ſcientiȩ, quod

in administratione Reipublicæ, in consilijs principum admittuntur cum summo honore, & autoritate Iurisconsulti. Ioannes igitur in hac vacatione studij factus prouectior, Doctoratus gradum Bononiæ accipiens, publicè docuit, & multa scripsit, quæ cum gloria, & laude ad posteritatem transmissa sunt, vt sunt super tribus libris Decretalium libr. 3. Super sexto Decretalium separatim lib. 1. Super Clementinis lib. 1. Super ff. Inforciati lib. 14. Super ff. nouo, & alia quædam, quæ non sine vtilitate ab ijs, qui Iura secuntur, legi videmus. Mortuus est Bononiæ tempore Sigismundi Romanorum Imperatoris, & Eugenij IIII. Pontificis Maximi. Anno salutis humanæ 1436. Sepultus est in Peristylio templi S. Benedicti, cum Martino Sulimano, cum hac inscriptione. D. M. S. Ioannis de Imola Pont. Cæs. Q. Iuris consultiss. ossa in subposito Garisendorum sepulchro requiescunt. Minus Garisendus ille & ipse interpres, Amitæ suæ coniugi fecit.

XV.

PAVLVS DE CASTRO IVRIS CONSVLT'
Vt favere tibi Senæ, tua floret ad Arnum
Gloria Medoaco nec minor extat honos.

PAVLVS DE CASTRO.

PAVLVS de Castro à nonnullis in agro Patauino natus creditur, parētibus honestis & mediocris fortunæ. Hic ab ineunte ætate bonis disciplinis eruditus, Iurisprudentiæ studio sese addixit: in quo tantos fecit progressus, vt sui temporis Iurisconsultos, aut superaret, aut saltem æquaret. Cuius doctrina cùm esset omnibus cognita, à multis Principibus, & ciuitatibus delegatis splendidissimis stipendijs ad docendum vocatus est. Professus est Iura in omnibus ferè totius Italię Academijs, tanta autoritate & discipulorum frequentia, & concursu, vt qui Paulum docentem non audiuisset, is titulos Iurisconsulti ferre meritò non crederetur. Neque solùm docēdo dum viueret auditoribus profuit, verum etiam scribendo po-

ſteritati conſuluit. Leguntur enim adhuc hodie multi cum vtilitate libri, quos conſcripſit in hac facultate: vt ſunt ſuper codice libri nouẽ. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo libr. *12.* Super ff. inforciati libr. 14. Super Inſtitutis lib. 4. Conſiliorum probatiſſimorum libr. 1. Scripſit pręterea Singularia, &opus Conſiliorum in duo volumina partitum. Oſtenduntur & alia eius opuſcula eruditione plena: vt eſt Repetitio in 1. ff. vet. de Iudicijs L. Si de vi.

Mortuus eſt tempore Sigiſmundi Romanorum Imperatoris, & Eugenij quarti Pontificis Maximi, Anno Chriſti 1437.

XVI.

LEONARDVS ARETINVS.
Gotthorum historiam scribentem et Punica bella
Aoniis olim hunc pavit Apollo favis.

LEONARDVS ARETIVS.

LEONARDVS Brunus Aretinus Historicus, Orator, & Philosophus doctissimus: Græcæ & Latinæ linguæ peritissimus: quarum nitorem retroactis sęculis offuscatum pristino splendori restituit. Floruit enim tempore Pontificum Romanorum Innocentij VII. Gregorij XII. Alexandri V. Et Ioannis XXIII. quorum fuit epistolarum magister. Sed postea à Senatu Florentino accersitus, summus ciuitatis Cancellarius vnanimi Patrum consensu electus est: in quo statu reliquam vitę partem summa autoritate & gloria transegit. Scripsit plurima eruditione plena. Inter eius opera hæc præcipua recensentur. Historia sui temporis de gestis Florentinorum lib.12. Historia Gotthorum lib.4. Historia primi belli Punici lib.14. Vita Aristotelis. Vita Gracchorum, Pauli Æmylij, Catonis

Posterioris, Sertorij, Ciceronis; Dialogum de moribus conscripsit,& librum contra Hypocritas. Commentarios in œconomica Aristotelis, epistolarum volumen. Et ex Græcis trãstulit multa in Latinum sermonem, vt Basiliũ de instituendis discipulis. Xenophontis librũ de tyranno, & apologiam pro Socrate. Platonis Gorgiam, Phædonem,&aliquot epistolas. Aristotelis Ethicorum & Politicorum libros. Æschinis orationem contra Ctesiphontem. Et multorum vitas ex Plutarcho: Præter orationem, in qua Heliogabalus artem meretriciam commendat: Et Historiam amatoriam, quæ cum Epistolis Æneæ Syluij continetur. Mortuus est Florentiæ annis, opibus,& gloria locupletat9, Imperatore Friderico III.&Eugenio IIII. P. M. VII. EID. MART. ANNO. M. CCCC. XLIII. ætatis suæ Anno LXXIIII. Sepultus in templo S. Crucis, sepulchro marmoreo magnificẽtissimo, cũ hac inscriptione.

Postquam Leonardus è vita migrauit, Historia luget, eloquentia muta est, ferturq; Musas tum Græcas tum Latinas lacrymas tenere non potuisse.

XVII.

HIERONIMVS FRACASTORIVS
Crethæi docui arcanas Æmythaonis artes,
Barbiton Aoniis & resonare modis.

HIERONYM. FRACASTORIVS.

HIERONYMVS Fracaſtorius patria Veronenſis, vir cõſummatiſſimæ doctrinæ: Medicꝰ enim Poëta, Aſtrologus, & Philoſophus fuit ſua ætate doctiſſimus: in quibus ſtudijs tantam acquiſiuit laudem, vt vſque ad hodiernum diem antiquis comparandus meritò iudicetur. Eius Poemata tanti fiunt apud omnes literatos, vt illa conferant cum Vergilianis: tanta in eis eloquẽtia, tanta dicendi vis, & facultas, ſermoniſq; puritas, vt ęterna laude non ſine cauſa ad cœlum euehantur, vnde à multis diuinus vocatur Fracaſtorius. Is cum totam ætatem in arte Medica, & in indaganda rerum natura ſedulo impendiſſet: in eo omnem mouens lapidem, vt literatos iuuaret, & omnibus prodeſſe

poſſet, Patauij, vbi tunc ſummo in honore habebatur, naturæ conceſſit: Anno Chriſtianæ ſalutis M. D. LIII. ibique ſepultus, funus proſequente publico luctu tota Academia, & Ciuitate. Eius opera hæc ad poſteritatem peruenerunt. Carmen elegantiſſimum de morbo Gallico, quod dedicauit Petro Bembo Cardinali, libris tribus. Homocentrica, & de cauſis criticorum dierum. De Sympathia & Antipathia lib. I. De contagione, & morbis contagioſis lib. 3. Item Alcon carmen de cura canũ venaticorum. Omnia eius opera tanta perfectione ſcripta ſunt, vt in ijs requiri nihil poſſit: de eo Iulius Cæſar Scaliger Veronenſis aliquando ſcripſit.

Hic ſitus eſt Fracoſtorius Hieronymus: vrna
Quem capit, hic cepit pectore cuncta ſuo.
Sidera digeſſit: reuocauit funera, Rerum
Naturæ imperij conſcius, atque Dei.
Aut Heliconiadum fontem ſibi ſuſtulit omnẽ:
Aut tumulus vertex hic Heliconis erit.

XVIII.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS
Dum ſervit Getico Tragi ſubjecta Trapecus
In latio vives commodiore loco.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS.

GEORGIVS Trapezuntius, ex Creta duxit originem, vbi natus eſt anno 1396. Patre Trapezuntino ciue, qui ſe eò contulerat. Romã veniens propter inſignem eruditionem Pontifici gratus, Secretarius Apoſtolicus factus eſt. Primus omnium Græcorum Grẹcas literas docuit ſumma cum laude: clarebat enim anno Chriſti 1430. Eugenio quarto Pontificatum tenente: illũ Trithemius Gregorium vocat. De quo quidam memoriæ tradiderũt, extremo ſenio preſſum, & morbo graui detentum, poſtquam ad valetudinem rediuiſſet, literarum omnium fuiſſe oblitum, neque legere aut ſcribere potuiſſe, quod ex dolore illi eueniſſe ferunt: propterea quòd eius opera Põtifici maximo oblata, centum ducatis tantùm compenſata fuiſſent. Is autem è Vaticano Palatio domum ſe confe-

rens, indignatione percitus ex ponte Aelio pecuniam ab ingrato acceptam in Tyberim abiecit, addita exclamatione: Periere labores, pereat & eorum ingrata merces. Decessit Romæ senex admodum. Dũ viueret scripsit plurima: nempe Rhetoricorum libros quinque. Dialecticam breuem. Commentaria in Philippicas Ciceronis. In Claudij Ptolomæi centum sententias, & librũ de Antiscijs. Transtulit etiam ex Gręcis in linguam Latinam Cyrilli commentarios in Euangelium Ioannis, & de Trinitate lib. 14. Eusebium de præparatione Euangelica. Almagestũ Ptolomæi. Chrysostomi Homelias in Matheum. Isagogem & commentaria in magnã Ptolomæi compositionem. Rhetoricorum Aristotelis libr. 3. Comparationem Aristotelis cum Platone: vbi Aristotelem, quem mirificè admiratur, longè præfert Platoni: cuius vitam & doctrinam famosis scriptis insolenter, & amarulenter insectatur. Opera quoque Gregorij Nisseni latinitate donauit. Erat Peripateticæ Philosophiæ sectator & studiosus.

XIX.

BESSARIO PATRIARCHA CONSTANTINOPOLI.
Frons tibi Threicia fuit olim cincta tiara:
Nunc te Romana purpura veste tegit.

BESSARIO.

BEssario natione Græcus, patria Trapezuntinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. qui Eugenij quarti tempore in Italiam venit ad Concilium Florentinum. Philoſophus, & Orator ſumma doctrina præditus. Primus omnium ex Græcis fuit, qui communibus Patrum ſuffragijs, cum Iſidoro in Senatum Cardinaliū electus eſt. Homo certè propter inſignem eruditionem, ac vitæ ſanctimoniam nō ſolùm dignus qui inter Cardinales cenſeretur, ſed qui Pontificatum ſummum teneret. Eo enim Reipublicę gubernacula moderante, ſperare omnes poterant doctrinæ, religioniſque, ac morum emendationem. Eius tanta fuit liberalitas erga viros doctos, vt eius domus artium liberalium officina diceretur: neque minùs ipſe aſſiduus erat in bonorum autorū lectione. Ve-

netijs Bibliothecam libris Græcis & Latinis instructissimam erexit, quos ex Græcia in Italiam multis impensis emptos transportari curauit. Bibliothecæ præfecit Marcum Antonium Sabellicum Roma magno stipẽdio accersitum. Scripsit & ipse plurima volumina doctrina & vtilitate plena. Vt cõtra Marcum Episcopum Ephesinũ, de Spiritu sancto malè cum Græcis sentientem in Concilio Florentino. Platonem in primis colebat, pro cuius defensione, & laude scripsit contra Georg. Trapezuntium lib. 5. Transtulit ex Aristotele Metaphysicorum libros quatuordecim. Scripsit & laudes Trapezuntis patriæ suæ, & Isthmi. Consolationes ad Imperatorem Græcorum: Et orationes de bello Turcis inferendo. Trãstulit & Theophrasti Metaphysica: & libr. 4. Xenophontis, de factis & dictis Socratis. Gręce quoque scripsit ad Plethonem siue Gemistum, cuius fuerat discipulus: & Epistolas responsorias ad eundem. Mortuus est Rauennę ex legatione Gallica rediens, Anno ætatis LXXVII. Friderico Imperatore & Sixto IIII. P.M.

P. M. Anno Domini M. CCCC. LXXIII. Eius corpus Romam trãſlatum, & in templo Apoſtolorum magnifico cõditum eſt monumento, quod ipſe viuens ſibi erigi curauerat, cum hac inſcriptione. Beſſario Epiſcopus Tuſculanus S. R. E. Card. Nicenus. Patriarcha Cõſtantinop. nobili Græcia ortus oriunduſque, ſibi viuens poſuit.

Anno ſalutis M.CCCC.LXXVI.

XX.

THEODORVS GAZA
THESSALA LIQVISTI REGNA ET PENEIA TEMPE:
AD TYBERIM QVONIAM GLORIA MAIOR ERIT.

THEODORVS GAZA.

THEODORVS Gaza patria Thessalonicensis, vir nobilis, Græcæ Latinęq; linguæ peritissimus, omniũ sui temporis hominum doctissimus habitus est. Literas Latinas in Italia didicit, in quarum cognitione tantum profecit, vt summa felicitate, & omniũ admiratione Latina Græcè, & Græca Latinè exactissimè verterit. Nõnunquam tamen Latina vocabula noua fecit. Stylo vsus est non affectato, sed puro & facili, veteres Latinos imitatus. Eius doctrinam mirificis laudibus extollit Hermolaus Barbarus. Bessarioni Patriarchæ Constantinopolitano, & Cardinali Niceno familiaris fuit, & amicus: à quo multis honoribus & beneficijs cumulatus est: eiusq; commendatione sacerdotium

in magna Gtæcia adeptus, ætatem illic absoluit feliciter, studijs & lectione bonorum autorum incumbens. Eius opera hodie extãt plurima: Græcæ Grammaticæ lib. 4. De mensib. Atticis liber Græcus. Ciceronis de Senectute, & Somnio Scipionis, quæ in Græcum sermonem transtulit. Æliani de instruendis aciebus. Dionysij Halicarnassæi de compositione orationis. Theophrasti historia de plantis. Aristotelis de historia animalium. lib. 9. De partibus animalium & eorum causis. lib. 4. De generatione animalium lib. 5. Problematũ sectiones 38. Alexandri Aphrodisiensis Problematum lib. 2. Chrysostomi Homiliæ 5. de incomprehensibili Dei natura: Et præter hæc alia plurima eruditione plena reliquit. Obijt Romæ, quo ex Græcia venerat, Anno Christi M. CCCC. LXXVIII. Friderico III. Romanorum Imperatore, & Sixto IIII. summum Pontificatum tenente. Quidam tradiderunt eius corpus in Græciam fuisse transportatum, & ibi tumulatum, vbi sacerdotium obtinebat.

XXI.

ALEXANDER TARTAGN. IMOLENS I. C.
Felsina Tartagno leges et Jura docente
Florvit æterno nomen honore gerens.

ALEXAND. TARTAGNVS.

ALEXANDER Tartagnus Imolæ natus eſt: Vixit Romæ Friderici tertij Romanorum Imperatoris tempore: Legum Doctor, & Iuriſperitus tota Italia celeberrimus. Publicè magno auditorũ conuentu per triginta ferè annos docuit Papiæ, Ferrariæ, & Bononiæ: Eius enim tanta fuit per totam Italiam autoritas, vt quicunque illum docentem non audiuerat, vix inter doctos numerari poſſet. Scripta reliquit nonnulla, quæ in hodiernum vſque diem à Iuriſperitis magno cum fructu leguntur: inter quæ primum locum obtinent. In ſexto decretalium liber vnus. In Clementinis liber vnus. In Codice lib. 9. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo lib. 12. Super ff. Inforciati lib. 14. Lege de eo Trithemium, & ſupplementum Chronicorũ. Mortuus eſt Bononiæ locuples, annis, & gloria plenus.

nus. Sepultusq́; eſt in templo Sancti Dominici, Anno Chriſtianæ ſalutis M. CCCC. LXXVII. Sepulchrum eius marmoreũ, maximo ſumptu, & ſplendore erectum. Eius corpus arca ſummo artificio elaborata ex marmore conditum eſt: in cuius frontiſpitio legitur hoc Epitaphium.

Alexandro Tartagno Imolenſi Legum veriſſ. ac fideliſſ. Interpreti Q. V. ANN. LIII. filij pientiſſ. Patri ob B. M. P O S. Obijt Anno M. CCCC. LXXXVII.

BARTOLOMEO PLATINA CREMONESIS PHILOS.
Pontificum vitas vero quid profuit ore
Dicere si infesti sunt tibi Pontifices.

BARTOLOMÆVS PLATINA.

BARTOLOMÆVS, vel vt alij volunt Baptiſta Platina, Veronenſis patria, humili loco, & obſcuris natus eſt parentibus: ſed qui propter eruditionẽ à doctis ſummo honore colebatur. Maximè poſtquã veniſſet Romã, à Pio II. Pont. Maximo ſingulari fauore & beneuolentia exceptus eſt, & Sacerdotio donatus, & multis muneribus locupletatus: Abbreuiator enim Apoſtolicus factus eſt, vt erat homo multæ literaturæ, Rhetor & Philoſophus acutiſſimus. Tandem in odium Pauli II. P. M. venit, quòd illius vitia non ex omni parte poſſet ferre, per calumniatores & inuidos (qui peſtes ſunt ordinariæ omnium aularum) apud Pontificem redditus odioſus, ab eo primùm beneficio Ec-

clesiastico, bonisque omnibus spoliatus est: postea in carcerem coniectus, & equuleo adplicatus, infinitis tormentis vsque ad mortem cruciatus, & excarnificat⁹ est. Extincto tãdem apoplexia post conuiuium Paulo, Sixtus IIII. Ligur illi in Pontificatũ successit, Anno Domini 1470. Is Platinã vinculis liberauit, prioribusque honoribus, & beneficijs restituit, & præter hæc Bibliothecæ Vaticanæ præfecit: in qua administratione egregiã nauauit operã, doctorumque hominum exterorũ beneuolentiam acquisiuit, omnes ad colloquia familiarissimè, & humanissimè admittens, & ad lectionem librorum, quorum curam gerebat. Id enim sibi semper proposuit, vt quibuscunque posset officijs de omnibus optimè promereretur. Scripta eius extant plurima. De gestis Romanorum Pontificum lib. I. De natura rerum. De honesta voluptate & valetudine lib. 10. Epistolarum lib. I. Dialogi de vero & falso bono, de vera nobilitate, & optimo ciue, & contra amores. De Pace Italiæ componenda, & bello Turcis indicendo. De rebus Man-

tuanis,

tuanis, & Gonzagarum familia lib.6. Panegyricum in laudem Bessarionis: Et quædam de arte culinaria: quæ tanti viri autoritatem non mediocriter minuerunt, vt illi obiecit Actius Sincerus, hoc Epigrammate.

Ingenia, & mores, vitasq;, obitusq; notasse
Pontificum, argutæ lex fuit historiæ:
Tu tamen hinc lautæ tractas pulmenta culinæ.
Hoc, Platina, est ipsos pascere Pontifices.

Expressè enim (cùm esset Bibliothecæ Pontificiæ præfectus constitutus, illique plus otij in studijs concederetur) Vitas Põtificum describendas suscepit, vt Pauli II. vitia notaret, immanitatem, superbiam & auariciam, quæ viro alioqui excellenti, & nobili Barbarorum apud Venetos familia orto, plurimum infamiæ attulerunt. Opus hoc Platina dicauit Sixto Pontifici, qui Pauli arrogantiam semper odio fuerat prosecutus. Platina iam admodum senex, & locuples è vita decessit Romæ, Anno Christi 1581. Friderico III. Romanorum Imperatore, & Sixto quarto Pontificatum tenē-

te:

te. Sepultus est in Exquilijs, in templo S. Mariæ Maioris, cum hoc Epitaphio:

Quisquis es (si pius) Platinam, & suos ne vexes.
Angustè iacent, & soli volunt esse Demetrij alumni.

Domum habuit instructissimam, cum amœnis hortis in Quirinali. Hanc Platina moriens reliquit Pōponio Læto amico superstiti, cum laureto adiacente, ex quo coronarētur in posterum Poetæ, alijque Philosophi, qui ad doctorum sodalitium admittebantur: quique reliquis exhibita suæ doctrinæ probatione, laurea digni iudicabantur: quod paulo post multis cōtigit: Sed exquisitissimis ceremoniis Marcus Antonius Sabellicus coronatus est in cœtu omnium, applaudente tota Academia.

XXIII.

MARSILIVS FICINVS FLORENTI. PHILOS
Interpres divi vigilans, Ficine, Platonis,
Ingenio est illi lux data quanta tuo.

MARSILIVS FICINUS.

MArsilivs Ficinus patria Florentinus, Platonicæ doctrinæ ſummus admirator, & cultor, Græcæ & Latinæ linguæ peritiſſimus: homo ingenij acuti, & vigilantis: vnicè adamatus à Coſmo Florentinorũ Principe, propter exquiſitam ſcientiarum omnium, qua pollebat, cognitionẽ. Fuerat enim Marſilius cum Angelo Politiano bonarum literarum ſtudijs excultus, opera & ſumptu Laurentij Medices, qui & ipſe doctus, doctorum omnium Mæcenas vocatus eſt, tantaque autoritate, moderatione, & prudentia rempublicam Florẽtinorum rexit, vt Pater Patriæ dici iure mereretur. Poſt cuius mortem, non minore apud Coſmũ gratia valuit, & ab eo diuitijs, & honoribus ditatus, otio literario vacans, Principis beneme-

meriti ſuaſu, Latinos fecit Iamblicum, Syneſium, & Pſellum, Platonicos autores, ipſumq; totum Platonem. Scripſit & alia inſignia opuſcula, quæ à doctis cum ſingulari delectatione, & fructu leguntur: inter quæ eſt Theologiæ naturalis lib. 1. De intellectu & intelligentia lib. 1. In conuiuium Platonis lib. 1. de triplici vita, lib. 3. De Medicina, Aſtrologiaq; (quas ad ſacerdotes pertinere propriè aſſerit) de vita mundi: de Magia, & Magis qui Chriſtum ſalutarunt. Antidotum Epidemiorum, & curationem valetudinis. Et Epiſtolarum librum. Vertit & Græcos in Latinum ſermonem (præter ſuperiores quos diximus) Xenocratis de morte. Speuſippi, Alcinoi, & Pythagoræ opuſcula. Dionyſium Martyrē de myſtica Theologia. Plotinum cum commentarijs. Paraphraſes in Theophraſtum, & Priſcianum: de ſenſu, phantaſia, & intellectu, & alia plurima. Vertit & Mercurium Triſmegiſtum, de poteſtate & ſapiētia Dei. Mortuus eſt tandem Ficinus in villa Coregiana, quò ſeceſſerat, Anno ætatis ſuæ 71. Chriſti verò. 1483. Clarebat Friderico

derico III. Rom.Imp. Et Sixto IIII. Innocentioque VIII. PP. MM. Sepultus eſt Florentiæ in templo S. Mariæ, cum hoc Epitaphio.

En hoſpes, hic eſt Marſilius Sophiæ pater: Platonicum qui dogma culpa temporum ſitu obrutum illuſtrans, & Atticum decus ſeruans Latio dedi fores primus ſacras, diuino apperiens mentis actus numine. Vixit beatus ante Coſmi munere, Laurique Medicis: nunc reuixit publico S. P. Q. F. Anno Salutis M. D. XXI.

XXIV.

ANGELVS POLITIAN PHILOSOPHVS.
Cecropias iterum reptat Demetrius oras
Angelus, Oenotrij quo doceantur erit.

ANGELVS POLITIANVS.

ANGELVS Politianus, ex Monte Politiano Hetruriȩ oppido, natus est Anno Domini 1454. Is sumptu, & promotione Cosmi Florentinorum Principis, cũ Marsilio Ficino bonis literis institutus est: in quibus tanta felicitate profecit, vt breui temporis interuallo sui temporis homines doctos eruditione aut æquaret, aut superaret. Græcæ Latinæq; linguæ peritissimus, Grammaticus, Orator, & Poëta insignis. Dictus enim est communi sui sæculi consensu, Poëta nobilis, propter excellẽtiam carminis, quo commendabatur, dum illustrasset Iuliani Medicis ludos solemnes, vicissetque doctissimo poëmate celebrem illum Poëtam Lucam Pulcium. Græcas literas Politianus docuit Florentiæ magno auditorũ confluxu.

Quò cum veniſſet Demetrius Chalconduſes Byzantinus, qui cum alijs multis tyrannidem Turcicam fugientibus in Italiam ſe recepit, Scholamq; ab Argyropylo deſtitutam reſtaurauit. Fuit enim Petri & Coſmi Medicũ præfectus inſtitutioni, & Laurentij, Coſmi nepotis. Dum igitur eodem tempore literas Græcas Florentiæ docerent Chalcondyles & Politianus, auditores Demetrio relicto auditioni Politiani malebant vacare, quem magis idoneum in docendo iudicabant. Id Chalcõdylem offendit, æmuloq; cedens, Mediolanũ ſe tranſtulit, quo vocabatur à Ludouico Sforcia Principe, qui ſummo ſtudio nitebatur vt Mediolanenſis iuuentus ab aliquo viro Græcè docto inſtitueretur in primis Græcanicæ linguæ rudimentis. Politianus florebat ſumma inter Italos gloria Maximiliano Romanorum Imperatore, & Alexãdro ſexto Borgia Pontifice Maximo, Anno Domini 1493. Mortuus eſt ætate media, annũ agens quadrageſimum quartum: cuius obitu tota Italia ſplendorem ſuum ſe amiſiſſe rata eſt, tam glorioſa nominis

eius

eius fama apud omnes visa est: quem si ad maturam senectutem seruassent Superi, non est dubium quin magnis illis viris, Philosophis antiquis conferri meritò potuisset. Defuncto Petrus Crinitus tale scripsit Epitaphium.

Hic hic viator paulular gradum siste:
Vatem potentis spiritus vides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduũ spirans,
Ad summa quæq; & alta consequi suetus,
Is ille ego Angelus Policianus sum.
Fouit benigno me sinu Flora, & illic
In fata cessi, Parthenopæos Reges
Cum Gallica arma irruerent minabunda.
Tu vale: Et hoc sis meriti memor nostri.

Eius opera, quæ viuens edidit, multa extãt. Epistolarũ lib. duodecim. Miscellaneorũ cẽturia vna. Dialectica summa arte constructa. Prælectio in A. Persiũ. Sylua Nutricia. De poëtica & Poëtis, carmine Heroico. Sylua, cui Rusticus nomen est. Sylua cui titulus Manto. Sylua, cui titulus Ambra. Elegia in Alberiæ mortẽ. Epigrãmata varia Græca & Latina. De

cõiuratione Pacciana contra Laurentiũ &Iulianum Medices, & alia quædam. Ex Græcis in Latinam linguam vertit Herodiani Historiam. Enchiridiũ Epicteti. Alexandri Aphrodisij super nonnullis physicis dubitationibus, solutionum libr. I. Plutarchi Chæronæi amatorias narrationes. Scripsit & in priora Aristotelis Analytica prælectionem, cui titulus Lamia: Et aliam cui titulus Panepistemon. Præfationem in Homerum. Epistolam ad Laurentium Medicem de Ira. Extant & alia plurima eiusdẽ opera, vt oratio super Statij syluis, & Fabio Quintiliano: oratio pro Oratoribus Senensium ad Alexandrum vt. P. M. oratio pro Oratoribus Florentinorum ad Alphonsum Siciliæ Regem. Alia ad eundem gratulatoria. Item alia pro Prætore, ad dominos summum magistratum ineuntes: & Magni Athanasij in Psalmos opusculum Latinitate donatum, aliaq; plurima.

IASON MAYNVS MEDIOL. PATR.
Eloquio & legum studio præclarus Iason
Insubrum eximio vexit honore decus.

IASON MAYNVS.

IASON Maynus Patricius Mediolanenſis, Eques auratæ militiæ, & Senator Ducalis. Vir corporis habitu elegãti, moribus facilis, in colloquiis familiaribus facetus, & hilaris: in rebus magnis grauis, acutus, & perſpicaciſſimi iudicij: prudens in conſilijs: cuius autoritas maxima fuit apud Fridericum, & Maximilianum Imperatores Romanorum: ad quos miſſus eſt legatus à Ludouico Sfortia Duce Mediolanenſium. Illum nõ ſolùm Imperatores ſumma beneuolentia, & honore ſæpius exceperunt, ſed in eum liberaliſſimi fuerunt, ornaruntque illum multis luculẽtis muneribus, & priuilegiis, quibus ſub Imperij dominio ius & autoritatem obtineret ampliſſimam. Cum Alexander VI. Borgia Pontifica-

tum Maximũ iniret, Anno Domini 1491. ab omnibus Christianis Principibus legati Romam missi sunt, qui illi gratularentur: cõmunique omnium sentẽtia Maynus, qui eò quoque à Principe Mediolanensi fuerat missus, iudicatus est omniũ eloquentissimus, ac præcipuo honore dignus. In eo enim conuentu coram nouo Pontifice orationem habuit, in qua omnes ingenij vires, & facundiã admirabilem Senatui Apostolico ostendit. Vtque erat excellens Philosophus, in Iurisprudentia nulli suo tempore cessit. Docuit summa auditorum frequentia Pisis, Paduæ, & Papiæ, vbi primum semper locum inter Iuris professores consecutus est, per spatium fere quinquaginta annorum. Mortuus est Papiæ 84. ætatis anno: Christi verò 1519. Maximiliano I. Rom. Imp. & Alexandro VI. P. M. Scripta eius hæc leguntur. Super tit. de act. & institutis lib. I. Super codice lib. 9. Super ff lib. 50. Scripsit & Epistolas diuersas: & orationes. Et Epithalamium Maximiliani Imp. & Mariæ Blanchæ. Et super totum ius ciuile.

XXVI.

BAPTISTA MANTVAN HISPANIOLA
Mantua Baptistæ mirata poëmata vatis,
Iste, ait, Andino carmine texit opus.

BAPTISTA MANTVANVS.

BAPTISTA Mantuanus, Monachus ordinis Carmelitarũ, vir multæ eruditionis, tam in Theologia, quàm in liberaliũ artium cognitione, ideo à sui ordinis religiosis Princeps, siue Antistes generalis communi omnium suffragio electus est. Philosophus excellens, & studio literarum Hebraicarum clarus, quas Theologis necessarias in primis iudicabat. Ac ne videretur aliquid intactũ relinquere, ad Poësim animum addixit, in qua mirum est, quam breui tempore profecerit: in qua facultate dictus est iter aperuisse posteris, ad Heliconẽ & Parnassum, multis iam retro actis sæculis spretum & inusitatum. Fueruntque eius scripta tanto in precio & æstimatione, vt Baptistæ Hispaniolæ (sic enim cognominabatur, licet Mantuæ natus) opera cum Vergilianis conferrentur. Pius

interim fuit, & sui ordinis obseruantissimus, sobrius in victu, & vitæ continentissimus; quique existimaret piaculum grande, si quis sacrosancta Poësi in impudicis amoribus, & nugis abuteretur: quæ non nisi ad res sacras, sanctorum & bonorum virorum laudes diuinitus literatorum animis inspirata erat. Florebat anno Christi 1494. Maximiliano Imperatore tota Italia celebris. Mortuus est Mantuæ in patria, 81. ætatis suæ anno. Scripsit plurima: ex quibus hæc citantur præcipua. De beata vita ad patrem suum lib. 1. Suburbanū de Bucol. lib. 1. vita Parthenices lib. 3. de S. Catharina lib. 1. De calamitate suorum temporum libr. 1. Panegyricum Roberti, & somnium de eodē. Liber Epigrammatum ad Falconem. Consolatio super morte, & de mortis contemptu lib. 11. De expugnatione Granatæ lib. 4. De vita Ludouici Bononiensis lib. 1. vita Alberti Carmelitæ lib. 1. cōtra Poëtas turpiloquos lib. 1. De ortu religionū lib. 1. Apologia pro fratre Petro lib. 3. Introductoriū subtilis Scoti lib. 1. Orationū lib. 1. Carmina diuersa, & Epistolę varię ad diuersos. Et de Patientia prosa oratione.

XXVII.

RODOLPHVS AGRICOLA GROENINGVS
GAZA VT AD ERIDANVM GRÆCAS DEDVCERE MVSAS
AVSVS ES HAS FLAVO CONCILIASSE NICRO.

RVDOLPHVS AGRICOLA.

RVDOLPHVS Agricola natione Frisius, in pago nō procul à Groninga natus, parentibus honestis, sed tenuioris fortunæ. Is à prima ætate bonarum literarum studio flagrans totum se Musis dedidit: vtque posset maiores suarum lucubrationū fructus referre, Groninga, vbi prima studiorū fundamēta feliciter iecerat, discedens, in Brabantiam ad Louaniensem Academiā se contulit, vt auditione doctissimorum, quibus ea Ciuitas semper fuit celebris, perfectiorem rerum cognitionem sibi adquireret. Neq; eum spes fefellit, nam vt ingenio erat excitato, & indefessi laboris, tantum breui profecit, vt Lauream philosophicam adeptus sit. Vtque posset in Græcis literis promoueri, iam ætate prouectior, cum alijs suæ nationis studiosis iuuenibus, in Italiam profectus est, fama tot claro-

rum virorum illectus. Docebat tunc Ferrariæ vir ſingularis famæ Theodorus Gaza, ſub cuius doctrina & inſtitutione Agricola eo vſque prouectus eſt eruditionis, vt iam nulli condiſcipulorum in cognitione linguę Græcę cedere videretur. His ornatus dotibus, & eruditione locupletatus, in Germaniam redijt, vbi omnium applauſu vbique eſt exceptus: certabatur enim paſſim, quis Agricolam apud ſe retineret: Vicerunt tandem Heydelbergenſes Academici, qui illũ ad ſe attraxerunt, ampliſſimis Palatinorum Principum ſtipendijs. Ibi igitur diſputationum Logicarum Moderator factus, Ariſtotelicæ Philoſophię interpres accuratiſſimus iudicatus eſt: Profeſſor non ſolũ diligens, ſed ſcriptor aſſiduus. Edidit enim librum de inuentione Dialectica: De vniuerſalibus quæſtiones aliquot. In orationem pro lege Manilia. Progymnaſmata Aphthonij Sophiſtæ. Præexercitamẽta Priſciani. Orationes aliquot. Epiſtolas. Parænеſin Iſocratis ad Dæmonicum. Luciani Mycillum, & lib. de non credendis delationibus: aliaq; plurima. Mortuus

tuus eſt Heydelbergæ Anno Chriſti 1485. Sepultus apud Franciſcanos habitu S. Franciſci amictus. Eius Epitaphium hoc tantum continet. Deponenti anathema; Relinquenti Benedictio. Super monumento ad parietem affixa eſt tabula cum hac inſcriptione Hermolai Barbari Patriarchæ Aquileienſis.

Inuida clauſerunt hoc marmore fata Rudolphum
Agricolam Fryſii ſpemq́ue decusq́ue ſoli.
Scilicet hoc viuo meruit Germania laudis,
Quicquid habet Latium, Græcia quicquid habet.

Et in ſuperiore monumenti parte, hæc adſcripta ſunt.

Rodolphi Agricolæ Phryſii memoriæ poſuit Viglius Zuichemus.

HERMOLAVS BARBARVS VENETVS
Adria te genuit; Patriarcham Aquileia notavit
Musa tibi nomen, Roma dedit tumulum.

HERMOLAVS BARBARVS.

HERMOLAVS Barbarus, ex illuſtri Barbarorum apud Venetos ortus eſt familia: cuius nobilitas excellẽti doctrina, & rerum publicarũ vſu æquata eſt. Exiſtimatus enim eſt ſui ſęculi eruditiſſimus, & eloquentiſſimus. Et hanc rerum ſcientiam ornabat corporis vegeti præſtantia, decor, & viuacitas in vultu, mores politi, gratia in omni actione, & ſuauis facilitas in conuerſatione, & ſocietate amicorum. Hæ tã inſignes animi corporisq; dotes illum gratum reddebant omnibus, potiſſimum ſuis Venetis, quorum rempublicam conſilijs, & prudẽtia plurimum iuuit, & promouit; primũ ſemper locum inter ſuos apud Principem obtinens, qui eius familiaritate, & conſuetudine

 familiari

familiari mirum in modum delectabatur. Hæ virtutes illum commendarunt Alexandro VI. Borgiæ P. M. à quo literis inuitatus est vt Romam veniret, & Pontificis amicitia frueretur. Eò postquã venisset, præsentia tanti viri famã de eo sparsam auxit: charus fuit Pontifici, charus toti Apostolico Senatui, charus omnibus extitit: neq; mirum: Gloria enim erat Nobilitatis Venetæ, & sui sæculi splendor. Vt igitur tantis animi dotib. aliquis tribueretur honos, Alexander illum creauit Patriarcham Aquileiensem, adprobantibus hanc electionem omnib. Cardinalib. & Ecclesiæ Præsulib. apud quos aliquandiu magna cũ laude, & admiratione versatus erat. Sed nõ multo post Romæ, contagio pestis sæuiente, è vita sublatus est, ad collem hortulorũ quò secesserat: sepultusq; ad portam Flaminiam (quæ est porta Populi) Anno Domini 1494. Illi tale Epitaphium positum est.

Barbariẽ Hermoleos Latio qui depulit omnẽ,
Barbarus hic situs est: vtraq; lingua gemit.
Vrbs Venetũ vitam, mortẽ dedit inclyta Roma.
Non potuit nasci, nobiliusue mori.

Antequam moreretur factus erat Patriarcha & Archiepiſcopus Aquileienſis, & Romanæ Eccleſiæ Cardinalis.

Tot tantisq; dignitatibus, honoribus, & facultatibus locupletatus, non deſijt tamen in tam variarum curarum, & occupationũ fluctibus, aliquas horas ſurripere, quas Muſis tribueret, & dulciorib. ſtudijs impenderet. Non enim ſibi ſoli natum ſe eſſe credidit, ſed poſteritati, cuius commodis & vtilitati conſulere pulchrum eſſe iudicauit. Quod vt præſtaret, indeſinentibus lucubrationibus, & indefatigato labore ſcripſit plurima, quæ ad hodiernũ diem Reipublicæ literariæ magno cum fructu communicantur, vt ſunt: Caſtigationes in Plinium. Liber contra barbaros Philoſophos. Liber de cœlibatu. Quæſtiones Geometricæ lib. 1. Conuenientia Aſtronomiæ & Medicinæ lib. 1. Compendium Galeni, lib. 1. lib. de præceptis conſcribendæ Hiſtoriæ ad Sabellicum. Rhetorica Ariſtotelis. Dialectica vniuerſa. Interpretatio Dioſcoridis. Tractatus de fide Catholica Patriarchæ Conſtantinopolitani con-

tra Turcas,quem Latinum fecit. Plutarchi Isis & Osiris. Præfationes in Paraphrasim Physices Themistij, in libros Aristotelis. Castigationes in Pomponium Melam. Præter exactã in Philosophicis cognitionem Poëta fuit tersus,grauis & lepidus. Scripsit carmine de re vxoria. Et versuum de varijs tractatibus plusquam duodecim millia. Extant & illius orationes plurimæ,& epistolæ:& infinita opuscula,de quibus expresse tractanr Guesnerus , & qui Biliothecas collegerunt.

XXIX.

IO. PICVS MIRANDVLAE
COMES CONC. DOMI.
Roma tua quondam ſtupuit virtute, tuaque
Doctrina, Et terſi Floribus eloquij.

JOAN. PICVS MIRANDVLA.

IOANNES Picus, Mirandulę Dominus & Cõcordiæ Comes,ab Italis Phœnix cognominatus, quòd præter ſuæ gentis illuſtria ſtemmata, antiquã familiæ nobilitatẽ, vir fuit omnibus corporis animique dotibus excultiſſimus: Princeps formoſus,comis,facetus, morumque integritate & gratia omnes ad amicitiam, & ſui admirationem pelliciens. Doctrinæ enim erat admirandæ, & eloquentiæ facũdiæque primariæ : in diſputationibus ſubtili ingenio,& perſpicaciſſimæ prudentiæ.Exactè tenebat linguas Græcam, Latinam, Hebræã, Chaldaicam & Arabicam. Vtque erat excelſi ſpiritus, ingenioque ad maxima quæque euecto, ardore iuuenili impulſus Romam venit, vbi concluſiones nongentas, in omni ſcientiarum

tiarum genere disputãdas proposuit; quarum quingentæ sunt in Philosophia veterum, Mathematica, Cabala & Magia. In quib. inuictũ se, & admirabilem omnibus præstitit, cũ omnibus tanto ingenij acumine, tanta facundia, tanta gratia respõderit, vt de omnibus tryumphum retulerit. Eius opera hæc sunt. Heptaplus de opere sex dierum Geneseos. Tractatus de Ente & Vno. Oratio de hominis dignitate. De Christi regno, & vanitate huius mundi. Commentaria in Psalmos. De Phantasia lib. 1. De vanitate Astrologiæ, & de diuinationibus quæ per eam fiunt. Mortuus est Florentiæ 33. annos natus. Anno Christi 1483. (quo Carolus octauus Galliæ rex Neapolim ingressus est) Sepultus est ibidem, in templo S. Marci. Eius tumulis adscriptum est.

D. M. S. Ioannes iacet hic Mirandula: cætera norunt & Tagus & Ganges, forsan & Antipodes. Obijt Anno Salutis M. CCCC. LXXXIX. VIXIT ANNOS XXXII. Hieronymus Beniuenius, ne disiunctus post mortem locus ossa separaret, quorum animos

in vita

in vita coniunxit amor, hac humo ſuppoſita poni curauit. Obijt Anno M.D.XXXXII. Vixit Annos LXXXIX. Menſ. VI.

Ioannes Frãciſcus Picus Mirãdula, Galeoti Pici filius, Græcè & Latinè doctiſſimus: is Ioãnis Pici patrui inſtitutus exemplo, omnem operam nauauit, vt aliquam perfectionem in rerum cognitione obtineret: in qua nulli ſui ſæculi erudito cedere viſus eſt: ſcripſit enim per ſe plurima: & quæ patruus imperfecta reliquerat, ea collegit, & abſoluta publicauit. Ipſe autem ſcripſit libros nouem de rerũ prænotione. De veritate religionis, contra ſuperſtitioſas vanitates. De morte Chriſti & propria cogitanda lib. 3. De ſtudio diuinæ & humanæ Pliloſophiæ libr. 2. De diuini amoris imaginatione. Scripſit & vitam Ioannis Pici patrui ſui. Defenſionem opuſculi de Ente & Vno à patruo conſcripti. In ſermonem admonitorium gentium Iuſtini Martyris. Declarationem capitis, in Chriſto Pater, & Chriſtus in nobis: quod à Gratiano ponitur in Decret. de conſ. diſt. 2. Stauroſticum poêma Heroicũ,

de myſterijs dominicæ crucis. De fide, & ordine credendi theoremata ad Iulium II. P.M. Epiſtolarum libros 4. Hiſtoriam ſuorum temporum vniuerſam. Librum de Prouidentia. De Dialectica ad filium lib. 5. Hymnos carmine Hexametro. Dialogum de ſerena conſciētia. Tranſtulit ex Græco in ſermonem Latinū Theophraſti librum de igne. Examen vanitatis doctrinæ Gentium, & veritatis Chriſtianæ diſciplinæ. De appetitu primæ materiæ, de elemētis, de imitatione ſtyli, ad Petrum Bembum. Et de immortalitate animæ. Hæc & alia plurima leguntur opera huius Ioannis Franciſci Pici, qui tandem cum Alberto filio immaniter cœſus eſt à Galeotio fratris filio. Habuit pro ſymbolo & emblemate S. Franciſci effigiē, cum inſcriptione AMORIS MIRACVLVM. quo oſtēderet amicos eo affectu erga ſe inuicem eſſe debere, vt communicent cū omnibus paſſionibus amicorum: & hoc ſymbolum acceperat à Patruo Ioanne Pico: quod & ſculpi aureis ducatis quos cuderunt, vterque voluit.

XXX.

Jnſtruxit Cunas Anien, tibi laurea Romæ
Conceſſa eſt, tumulos Adria moeſta dedit.

M. ANT. COCCIVS SABELLIC.

MARCVS Antonius Coccius natus eſt in villa Varronis, via Valeria, ad Anienem Fluuium, qui ex Trebianorum montibus ortũ ducens, in Tyberim ſupra Romam illabitur. Coccij pater fuit faber ferrarius, homo plebeius, & ſua arte victitans, facultatibus nõ admodum magnis: quas tamen lubentiſſimè impendit, vt filius liberaliter inſtitueretur, quẽ mira ingenij promptitudine, & diſcendi cupiditate ferri animaduertebat. Puer breui temporis ſpatio tantum in bonis literis promotus eſt, vt adhuc impubes Tibur ſe contulit, ibique iuuentutem in ſchola publica inſtituit ſumma felicitate, ſimulq; alios docendo ſeipſum inſtruebat in omnium artium liberalium ſcientia: inquibus tantos fecit progreſſus, vt à lite-

ratorum collegio Romam ſit accerſitus Pomponij Læti ſolicitatione, qui eo tempore primum locum Romæ inter eruditos obtinebat. Is Coccium obtulit ſodalitio doctorum, qui illum ſolemni ceremonia, & cõmuni omniũ conſenſu ſacra Laurea in Quirinali coronarunt, illiq́; Sabellici nomen indiderunt. Moris enim erat, vt qui Laurea Romæ coronaretur, nomen mutaret. Sabellici fama excitus Venetorum Senatus (qui ſemper doctos amauit) illum ad ſe Roma euocauit, vt publicas ſcholas moderaretur, conſtituto illi trecentorum ciquinorum aureorum ſtipendio. Vbi poſtquam aliquot annis ſummo omnium applauſu docuiſſet, & à Beſſarione Cardinali Niceno, & Patriarcha Cõſtantinopolitano Bibliothecæ (quam libris ex Græcia in Italiam comportatis inſtructiſſimam Venetijs erexerat) præfectus eſſet, iam ſenex in amorem neſcio cuius ſcorti illectus, tandiu turpi Veneri, cui aſſuetus erat à iuuentute, operam dedit, donec morbo Gallico lethaliter afflictus, magno ſuo, omniumq́; dolore extinctus eſt Anno ætatis

tatis ferè ſeptuageſimo: Chriſti verò 1507. vnde de eo quidam ſcriptum reliquit:

In venere incerta tamen hic contabuit, atq;
Maluit Italicus Gallica fata pati.

Conditus eſt ſepulchro quod ſibi fabricarat: cum hac inſcriptione.

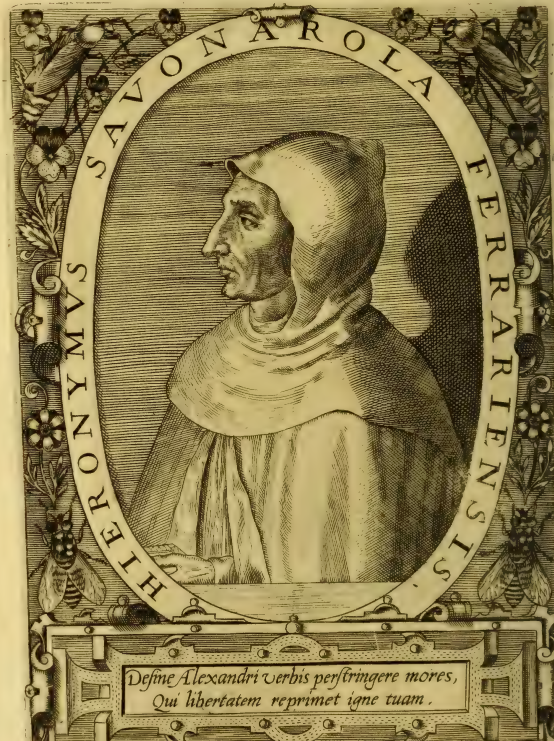
Quem non res hominum, non omnis ceperat ætas,
Scribentem capit hæc Coccion vrna breuis.

M. Ant. Coccius Sabellicus viuus ſibi F.

Illius opera elegantiſſima & eruditione plena hæc extant: Hiſtoria de geſtis Venetorũ libris 33. Rapſodiæ hiſtoricæ Enneades vndecim. Exemplorum Ethnicorum & Chriſtianorum per omnes gentes factis dictiſuè inſignium libri 10. Epiſtolarum familiarium lib. 12. Orationes 12. De ſitu vrbis Venetæ libr. 3. De Venetis magiſtratibus lib. 1. De Prætoris officio lib. 1. De officijs Scribæ lib. 1. Genethliacũ vrbis Venetæ: De apparatu eiusdem. De vetuſtate Aquileiæ. De ortu & vetuſtate Vincentię.

De

De tumultu Italiæ. De luctu Coriolani. De munitione & cæde Sontiaca. De incendio Carnico. De Barione cymba. De origine Hũni vel Vtini. De rerum artiumq; inuentorib. De laudibus Deiparæ virginis Elegiæ 13. De reparatione linguæ Latinæ lib. 2. Annotationes in Plinium, Liuium, Valerium Maximũ, Lucanum, Papinium & Catullum, quæ priores dicuntur. Item posteriores in Plinium, Ciceronem, Lucanum, & Argonautica Flacci, & interpretatio Paraphrastica in Suetonium Tranquillum.

HIERONYMUS SAVONAROLA FERRARIENSIS.
Desine Alexandri verbis perstringere mores,
Qui libertatem reprimet igne tuam.

HIERONY. SAVONAROLA.

HIERONYMVS Sauonarola Ferrariæ ad Eridanum natus, inter Dominicanos, quorum ordinē ſequebatur, & habitum ſumpſerat, Prædicator acerrimi ingenij, ſummæ doctrinæ & eruditionis. Vir auſteræ vitæ, & morum ſanctimonia omnibus admirandus: vehemens in reprehendendis vitijs, eloquentiſſimus in concionibus: tanta vi dicendi, & facundia pollebat, vt quò vellet animos auditorum perſuaſos flecteret. Ideo quoties ad populum verba haberet è ſuggeſtu, tantus ad illum audiendū cōfluxus erat, vt ampliſſima templa multitudinem capere non poſſent. In eo maximè incumbens, vt religionem incuria Pontificum neglectam reſtauraret, & repurgaret ab igno-

rantia multorum, qui inſtruendæ plebi præfe-
cti erant. Cumq; propterea miraculo eſſet o-
mnib. & vbique celebri exciperetur applauſu,
multam ſæpius dicendi libertatem vſurpauit,
non ſine vitæ diſcrimine, & Pontificũ Eccle-
ſiaſticorum inuidia. Neque tantum ſacras li-
teras tractabat, verumetiam Politicis ſe im-
miſcebat, conſilijs Principum communicans,
& ſuadens liberè quæ bona, quę honeſta, & ſa-
lutaria videbantur, nemini parcens, quoties
reprehenſione opus eſſet. Hæc licentia, & di-
cendi Parrhiſia illi tandem obfuit. Prædixiſſe
enim fertur Florentinis multo rerum ſucceſſu
tumentibus, & ſeditionibus, factionibusq; in-
teſtinis inter ſe diſſidentibus, breui illis inſtare
libertatis ſuæ ſubuerſionem. Cumque in Ale-
xandrum VI. P. M. liberiùs inueheretur, &
eius mores amarulentiùs perſtringeret, ca-
ptus eſt Florentiæ, & in vincula coniectus,
Pontificisque iuſſu, autoritate publica primò
ad palum alligatus & ſtrangulatus, tandem cũ
duob. ſocijs crematus eſt, Anno ætatis 55. men-
ſe 8. Chriſti verò 1498. 10. Kal. Iunij. Scripta
hæc

hęc reliquit. Quadragesimale lib.1. Super Psalmos & Prophetas. Compendium totius Philosophiæ tam naturalis, quàm moralis. Opus de diuisione, ordine, & vtilitate omniũ scientiarum. Triumphum Crucis: Commentarios in Alcoranũ, quod omni ratione carere probat. Et prophetiam, in qua multa de hoc nostro sæculo, & regnorum commotione prædixit.

XXXII.

IOANNES IOVIANVS PONTANVS
Littora Parthenopes dum tu, Pontane tenebas,
Illic Castalides sedem habuere Deæ.

IOAN. IOVIAN. PONTAN.

IOANNES Iouianus Põtanus, Ponte Caſtellano (quod eſt oppidum Vmbriæ Ceretanis proximũ) natus eſt, patre non ignobili, & mediocris fortunæ. Is à prima ætate bonis diſciplinis eruditus, nulli ſui ſæculi Poëtæ, aut Oratori, ſcribendo, vel docẽdo ceſſit. Propter inſignem doctrinã, morumque præſtantiam Neapolin vocatus eſt, vt curam inſtitutionis ſuſciperet Alphonſi Iunioris Regis Aragonum: Factus eſt & Epiſtolarum magiſter, ſuffectus in locum Antonii Panhormitæ. His dignitatibus auctus, mirum non eſt ſi multas opes accumulauerit, ſibique palatiũ ſumptu, & ornamentis inſigne conſtruxerit, quod adhuc hodie extat: ſed infeſtatione geniorũ malorum deſertum. Scripta eius hæc ſunt. De obedien-

bedientia lib. 5. De fortitudine lib. 2. De liberalitate, de beneficentia, de magnificentia, ſplendore, & cultu, de conniuentia. De Principis educatione, & eius inſtitutione. De Prudentia lib. 5. De magnanimitate lib. 2. De fortuna lib 3. De immanitate. Dialogorum libri aliquot. De ſermone lib. 6. De bello Neapolitano lib. 6. Centum Ptolomæi ſententiæ factæ Latinæ, & commentarijs illuſtratæ. Poëmata plurima. De ſtellis lib. 5. Meteororum lib. 1. De hortis Heſperidum lib. 6. Lepidina ſiue paſtorales Pompæ. 7. Bucolica Meliſſæus, Mæon, & Alcon. Amorum lib. 2. De amore coniugali lib. 3. Tumulorum lib. 2. De diuinis laudibus lib. 1. Hendecaſyllaborum ſiue Baiarum lib. 2. Eridani lib. 2. Iambici, & Lyrici verſus, & alia poematia. Mortuus eſt annum agens 77. Anno Salutis 1503. Sepultus Neapoli proprio ſacello quod condiderat: in conditorio quod eius, Ariadnes vxoris, & liberorum oſſa complectitur. Cui inſcriptum eſt. Ab hoc Pōtanorū cōditorio ne mas ne fœmina ex agnatione arceatur. Pontani Epitaphium tale eſt.
Viuus

Viuus domum hanc mihi paraui, in qua quiescerem mortuus. Noli obſecro iniuriam facere mortuo, viuēs quam fecerim nemini. Sum etenim Ioan. Iouianus Pontanus, quem amauerunt bonæ Muſæ, ſuſpexerunt viri probi, honeſtauerunt Reges Domini. Scis iam quis ſim, aut qui potiùs fuerim. Ego verò te hoſpes noſcere in tenebris nequeo, ſed te ipſum vt noſcas rogo. Vale.

Totum ſacellum circumquaque marmoreis tabulis cum inſcriptionibus elegantibus eſt exornatum, & extrinſecus doctiſſimis ſententijs inſignitum.

XXXIII.

RAPHAEL MAFFEVS VOLATERRANVS.
In Volaterrano recubat qui monte sepultus
Maffeus urbana claruit historia.

RAPHAEL MAFFEVS.

RAPHAEL Maffeus Volaterris Hetruriæ vrbe ad Cæcinnã fluuium ſita originẽ ducens, gente nobili, & autoritate apud ſuos clara. Hic Raphael primos ætatis annos ſtudijs bonarum diſciplinarum impendens, in virũ doctiſſimum euaſit; quod eius ſcripta ſatis teſtantur. Vir fuit habitu corporis venuſto, facundia elegante, & morum grauitate vitæque ſanctimonia clarus. Eius opera præcipua hæc citantur. Commentariorũ Vrbanorum libri triginta octo. Oeconomicum Xenophontis ab eo interpretatum. De Principis & Ducis officio lib. 1. Monodia ſeu funebris oratio Gregorii Nazianzeni latinitate donata. Inſtituta Monachorum. Præcopij Cæſarienſis de bello Perſico & Vandalico lib. 2. De fide Chriſtiana lib. 10. Baſilij oratiunculæ decem. Et alia quædam ex Græcis Theo-

logis, quæ in latinum ſermonem tranſtulit, magna cum laude, & reconditæ eruditionis adprobatione. Vixit inter ſuos quietè, & præcipua admiratione virtutis. Mortuus eſt Volaterris in patria, annos natus pluſquam ſeptuaginta: Chriſtianæ verò ſalutis Mileſimo quingenteſimo vigeſimo primo. Conditus eſt in templo Sanċti Lini prope ſummum altare, arcu marmoreo, vbi eius imago ſaxea incumbens arcæ, quæ oſſa continet, poſita eſt cum hac inſcriptione. SIC ITVR AD ASTRA: Arca marmorea qua corpus clauditur, laureā in modum coronæ triumphalis implexā habet, vbi ſculptum eſt. ΑΠΝΟΟΣ ΠΝΟΩ. Et infra tale legitur Epitaphium.

CHRISTO SERVATORI.

RAPHAELI MAFFEO GERARDI MAFFEI F. DOCTRINA PIETATE AC SANCTITATE CVM QVOVIS ANTIQVO COMPARANDO, VT EIVS INDICANT OPERA EGREGIA, TESTANTVR MIRACVLA. VIXIT ANNOS LXX.

MENS.

MENS. XI. DI. VIII. OBIIT ANNO SALVTIS M.D.XXI. VIII. KAL. FEBRVAR. MARIVS MAFFEVS EPISCOPVS CAVALICENSIS FRATRI SANCTISSIMO P.

PHILIPPVS DECIVS MEDIOLANENSIS I.C.
Sanctarum intereant numerosa volumina legum
Hic, per quem subito restituantur erit.

PHILIPPVS DECIVS.

PHILIPPVS Decius natus Mediolani, clariſſima & opulentiſſima Galliæ Ciſalpinæ vrbe: Parentes eius ex Dexio originem ducebāt, familia honeſta, & locuplete. Philippus à pueritia literis optimè inſtitutus, Iuriſprudentiæ cognitionem tantam acquiſiuit, vt tota Italia ſuo tēpore clariſſimus omniū haberetur, ab omnib. ferè Academijs expetitus, & propoſito luculento ſtipendio accerſitus, quod ad mille & quingentos aureos nummos peruenit annuatim pro lectura. Tanta fuit eius autoritas, tanta æſtimatio, vt amictus aurea toga ſuggeſtum aſcenderit, ſtipatus infinita auditorum frequentia, qui Præceptorem titulo excellentiſſimi Iuriſconſulti ornabant. Illius opera ſunt hæc præcipua: Conſiliorū libri quatuor. Cōmentaria

mentaria de regulis Iuris. Lecturæ ſuper Decretalia & ſuper ff. & codice: & alia quædam, quæ à Legum ſtudioſis magna cũ vtilitate leguntur. Poſtquam in omnibus Italiæ Academijs Ius publicè ſumma cum gloria docuiſſet, Senas tandem ſe cõtulit, vbi mortuus eſt, Anno Chriſtianæ ſalutis M. D. XXXV. Eius corpus conditũ eſt in campi ſancti periſtylio, ſub arcu magnifico, ſepulchro elaboratiſſimi marmoris, vbi & eius videtur ſedens ſtatua. Epitaphium tale legitur.

PHILIPPVS DECIVS SIVE DE DEXIO MEDIOLAN. IVRISCONSVLTVS CELEBRI FAMA NOTISSIMVS, CVM PRIMVM LOCVM STVDII IN IVRE CANONICO VEL CIVILI TENVISSET PISIS, SIENÆ, FLORENTIÆ, PADVÆ, PAPIÆ, ET DEMVM VLTRA MONTES IN GALLIA, REVOCATVS IN ITALIAM AB EXCELSA FLORENTINORVM REPVBLICA, POSTEA QVAM STIPENDIVM MILLE QVINGENTORVM AVREORVM IN AVRO PRO LECTVRA CONSECVTVS FVISSET, DE MORTE COGITANS HOC SEPVLCHRVM SIBI FABRICARI CVRAVIT NE POSTERIS CREDERET.

ACTIVS SINCERVS NEAPOLITANVS.
Nomen habent, Acci, per te Sebethides undæ,
Vt per Sebethi flumina nomen habes.

ACCIVS SINCERVS.

ACcivs Sincerus Neapoli natus, patre equeſtris ordinis, viro claro inter ſuos & luculentarum facultatum. Hic Accius prius vocabatur Iacobus Sannazarius, quod nomẽ gentilitium mutauit iã adultior. Is propter doctrinam, facundiam inſignem, morumq́; facilitatem Ferrando Aragonum Regi factus eſt amicus, & inter chariores aulicos, & familiares receptus, cuius amicitiam ſingulari fide & conſtantia coluit quamdiu vixit. Expulſum enim Neapoli Regem in Galliam vſque exulem ſecutus eſt: vnde reuerſus ab eo multis honoribus, & beneficijs affectus eſt. At inter aulica munia, ſeriasq́; occupationes, non deſijt bonas ſequi Muſas, & doctiſſimis lucubrationibus augere, & promouere Rempublicam literariam: potiſſimũ illo inſigni Poëmate De partu virginis: in quo

de perfectione poëſeos videtur cum antiquis decertare. Compoſuit & Lamentationem de morte Chriſti, & Eglogas aliquot, & Epigrammatum perfectiſſimorum librum. Caſſandrã habuit coniugem eximiæ caſtitatis & eruditionis mulierem. Mortuus eſt annum agens ſeptuageſimum ſecundum: Sepultus eſt ad Mergillenem villam amœniſſimã, quam habuit ad radices montis Pauſylippi ad littus marinum, in templo S. Mariæ, quod ipſe condiderat & dedicarat. Monumentũ eſt ſumptuoſiſſimum ex marmore candido: in cuius elatiore parte Accij eſt ſtatua pectoretenus, cum hac inſcriptione: ACCIVS SINCERVS: Subtus eſt ingens Pyla marmorea, qua defuncti corpus clauditur: ad ſiniſtram eſt Apollinis ſtatua, ad læuam Mineruæ. Inferiori parte legitur Epitaphium hoc breue.

DA SACRO CINERI FLORES. HIC ILLE MARONI
SINCERVS MVSA PROXIMVS VT TVMVLO.
VIXIT ANN. LXXII. M. I. D. XXIX.

Egreſ-

Egreſſis templum SanctæVirginis apparet ſemita inter lauros, & amœnas arbores, per quam conſcenditur ad ſepulchrum Vergilij, quod non multo ſpatio diſtat medio Pauſylippo. Hodie tantùm moles rudis, & aſpera extrinſecus: Pars interior eſt camerata forma rotunda, in medio conſpicitur ingens baſis, ſuper qua ante aliquot annos repoſita erat vrna lapidea in qua claudebantur Vergilij cineres: ſed factum eſt, vt ab aliquibus ſcholaſticis furto ſublati ſint, dum nemo ſacrilegium tantum timeret: Hæc cauſa fuit cur ex marmoribus, quibus monumentum erat ornatum, extrueretur templum inferius, dedicatum S. Mariæ, à Pied'di grotta dictum: ad Baſim quę cineres Poëtæ continebat ſcriptum erat.

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope: cecini paſcua, rura, duces.

Hodie & hæc inſcriptio ſublata eſt: ſed ſuper oſtio monumenti alia tabula marmorea ſuſpenſa eſt: in qua hæc leguntur.

Qui cineres? tumuli hic veſtigia: conditur olim
Ille hoc qui cecinit paſcua, rura, duces.

 Totus

Totus Pauſylippus ingenti & alta ſpelunca patet, per quam ex Neapoli Romam itur Puteolos, & Baias; Hunc ingentē & horrendum antri peruij meatum aſſerunt factum fuiſſe à Vergilio arte Magica, ſed fabulam eſſe veriſimile eſt: aut fuiſſe alium Vergilium diuerſum à Marone Andino. De hoc Mago Vergilio proditur hiſtoria à recentioribus, illum adamaſſe ſcortum Romanum, quo vt potiretur corbi ſe imponi permiſit, vt ad feneſtram attolleretur cubiculi meretriculæ, quæ illū appenſum funi ſpectandum propoſuit populo. Hac petulantia irritatus Vergilius, arte magica effeciſſe dicitur, vt ignis tota vrbe extingueretur: & vt flammę copioſæ ſcintillarēt ex pudendis mulierculæ, ex quibus oportuit vnūquemque ignem accendere: & locus vbi hæc geſta dicuntur adhuc hodie oſtenditur ad arcum Titi Veſpaſiani, ad dextram deſcendentibus ad Amphitheatrum: ſed ridicula eſt fabula & commentum.

HVLDRICHVS ZASIVS CONSTANTIENSIS. IC.
Brisgoum patriæ præfers Huldriche Friburgum,
Iura ubi cum summa publica laude doces.

HVLRICHVS ZASIVS.

HVLRICHVS, vel Vdalrichus Zaſius patriā habuit Cōſtantiam vrbem celebrem Sueuiæ, ad lacum Potamicum ſitam, quē Rhenus medium præterlabitur: olim Gannodurum teſte Ptolom. libr. 2. cap. 9. Parentes Zaſij honeſti fuerunt ciues, & fortunæ mediocris. Is natus eſt Anno Domini 1461. Ab ineūte ætate Philoſophiæ, & ſtudijs bonarum diſciplinarum operam dedit. Poſtea Iuriſprudentiæ ſumma diligentia incumbens, in ea perfectiſſimā cognitionem acquiſiuit. Friburgum tandem ab Academicis Cōſtantia vocatus, ſtipendioque non vulgari propoſito, Curiæ præfectus eſt, & in Doctorum Iuris collegium communibus totius Academiæ ſuffragijs adoptatus, cuius

poſtea decus, & ornamentum eximium extitit, leges docendo, & ſcribendo, præſertim de inſtaurando Iure municipali. Eius opera ſunt hæc. Intellectus ſingulares. Commentaria in legem 2. De Origine Iuris. Tractatus ſubſtitutionum. De infantibus Iudæorum baptizandis. Apologia contra Eccium. Item contra Stellam Aurelienſem, Epitome in vſus Feudales. Summa in digeſtum vetus. Lecturæ in aliquot titulos primæ partis Digeſti veteris. In titulum, ſi certum petatur in 2. parte. Super tit. de Actionibus in Inſtitutis. Conſiliorum libri duo: & alia quædam, quæ imperfecta reliquit.

Diem poſtremum obijt Friburgi Briſgoiæ, vbi ſepultus eſt, in ſummo templo, monumẽto ſatis ſplendido, cum hoc Epitaphio.

HVLRICHO ZAZIO IVRISCONSVLTO SVORVM TEMPORVM TOTO ORBE CELEBERR. HVIVS ACADEMIÆ ORNAMENTO SINGVLARI FRIBVRGEN. IN RESTAVRANDO IVRE MVNICIPALI IAM OLIM STRENVAM OPERAM NAVANTI ALIISQ; MVLTIS NOMINIBVS DE SE BENEMERITO MAGISTRATVS OFFICII MEMOR FIERI IVSSIT.

CONCESSIT NATVRÆ ANNO SALVTIS M. D. XXXV. VIII. KAL. DECEMB.

DESIDERIVS ERASIMVS ROTERODAMVS.
Qui te nō norit, Musas quoque nesciat (esse:
In summo sedem namq; Helicone tenes.

DESIDERIVS ERASMVS.

DESIDERIVS Erasmus natus Roterodami vrbe Batauorum non ignobili, Anno Christianæ salutis 1465. Prima studiorum rudimēta posuit Dauentriæ, Præceptore Alexandro Hegio viro literatissimo, & iuuentutis moderatore celeberrimo: Sub cuius disciplina cum satis profecisset, Louanium Brabantiæ Academiam petiuit: ibiq; in omni bonarum disciplinarum exercitio animum instruens, magnam de se omnibus expectationem concitauit. Vnde Cantabrigiā, & Bononiam se conferens, illic quoq; diligentem in studijs nauauit operam. Tandem ad sacram Theologiam animū applicans, Doctoratus gradum Taurini suscepit. Cum autem adhuc esset iuuenis, habitum monachalem sumpserat, vt literis posset in cœnobij recessi-

bus liberius vacare. In ea tamen profe ſſione non diu perſeuerauit, quæ ad inſtitutum vitæ, quam ſibi proponebat, non admodum facere videretur: cum ſtatuiſſet omnes Italiæ, Galliæ, ac Germaniæ Academias perluſtrare. Factum igitur breui eſt, vt ob inæſtimabilem in omni liberalium artium eruditionem, & admirabilem vim ingenij, facundiæq; vbertatē, & morum ſuauitatem, eius fama per omnes Chriſtiani orbis regiones celebris vagaretur: propoſitisq; vberib. & honorificis ſtipendijs vndiq; vocaretur ad docendum, à pręcipuis Academijs Europæ, à Pontificibus Romanis, à Regibus, & Principibus: Sed ſui iuris eſſe maluit: & priuatis ſtudijs incumbere, vacans ſcriptioni, quæ poſſet poſteritati vtilis & fructuoſa haberi. Ferunt illi à Pontifice oblatam Cardinalitij ſtatus dignitatem, quam cum recuſaſſet, cum miraculo à cæteris Patribus Eccleſiaſticis exceptum fuiſſe hunc contemptum, vocatumq; Eraſmum ſapientem beſtiam, qui tantam dignitatē, tamq; ſpecioſos, & fructuoſos titulos imprudenter reſpueret, quos alij ſū-

mis

mis votis,& laborib. ambirent, & quouis precio ſibi compararent. Cumq́; multis in locis maiorem vitæ partem charus omnib. exegiſſet, vrgente iam ſenio Baſileam Rauracorum vrbem ſe recepit,ad Rhenum ſitã, loci amœnitate captus,& ſodalitio multorum doctiſſimorum hominum, quibus ea ciuitas ſemper ornata eſt. Academiæ illius Rector factus, cũ ſcholaſticorum inordinatam licentiam,& petulantiam refrænare tentaret,ab ijs malè exceptum ferunt: His irritatum contumelijs fama eſt diſcerpſiſſe,& cremaſſe priuilegiorum partem illius Academiæ (quæ cum Magontina totius Germaniæ creditur antiquiſſima) vt his deperditis ſtudioſæ iuuentutis proteruia retũderetur: quod aliquando me audiuiſſe recordor à piæ memoriæ Præceptore meo Hugone Babelo,qui tunc temporis Baſileæ Eraſmo viuebat amicus & familiaris.

Eius opera ferè infinita ſeruantur, multis in locis impreſſa,ſed maximè in Frobenniana Typographia Baſileę,quę omnia nouem Tomis complexus eſt. In primo Tomo continẽtur

tur hęc. De copia rerũ ac verborũ lib.2. Theodori Gazæ, Grammatices Græcæ lib. 2. latinè redditi. De constructione octo partium orationis lib.1. Ex Luciano versa opuscula. De ratione scribendi Epistolas lib.1. Declamatio de pueris liberaliter instituendis. De ratione & ordine studiorum. Declamatio in laudẽ Medicinæ. Declamationes Libanij ab eo versæ. Parabolæ siue similia. Colloquiorũ familiariũ liber. De recta Latini Græciq; sermonis pronunciatione. Ciceronianus Dialogus. De ciuilitate morum. Galeni Paraphrastæ Menodoti exhortatio ad artiũ studia Latinè reddita. Galeni de optimo docendi genere. Epitome in libros elegantiarum Laurentij Vallæ. Euripidis Hecuba & Iphigenia. Commentaria in Nucem Ouidij, & Epigrammata varia.

In secundo Tomo continentur Adagiorum Chiliades quatuor.

In tertio Epistolæ, & præfationes in diuersos autores.

In quarto habentur quæ ad morum institutionem pertinent ex Plutarcho versa. De

descri-

deſcriptione adulatoris & amici. Quomodo vtilitas capiatur ex inimicis. De tuenda bona valetudine. Vtrum grauiores ſunt animi morbi vel corporis. De cupiditate diuitiarum. De cohibenda iracundia. De curioſitate. De vitioſa verecundia. Apophthegmatum libr. 8. Encomium Moriæ. Panegyricus gratulatorius ad Philippum Maximilani Imp. filium. Inſtitutio Principis Chriſtiani. Iſocratis libellus de regno adminiſtrãdo. Declamatio de morte. Quærela pacis profligatæ. Xenophontis Tyrannus. De ſenectutis incommodis.

In quinto Tomo hæc collecta ſunt. Enchiridiũ militis Chriſtiani. Oratio de virtute amplectenda. Methodus compẽdio perueniendi ad verã Theologiam. Paracleſis ad Chriſtianæ Philoſophiæ ſtudiũ. Enarratio in primũ Pſalmum Dauidis. Commẽtarius in ſecundũ. Paraphraſis in tertium. Concio in quartum. Enarratio in 14. & 22. Cõſultatio de bello Turcis inferendo. De amabili concordia Eccleſię. Enarratio in Pſalmos 28. 33. 38. & 85. Concio de magnitudine miſericordiarum Dei. Virginis,

 & Marty-

& Martyris comparatio. Concio de puero Iesu. Epistola consolatoria ad virgines sacras. Christiani matrimonij institutio. Vidua Christiana. Ecclesiastæ lib. 4. Catechismus. Precationũ liber. Pæan & obsecratio ad beatam Mariã. De cõtemptu mundi epistola. Disputatio de pauore Christi instante mortis supplicio. Præparatio ad mortẽ. Odæ & Hymni. Institutũ hominis Christiani, & Odiliæ epitaphiũ.

In sexto Tomo est nouum testamentum cum annotationibus.

In septimo Paraphrases in vniuersum nouum Testamentum.

In octauo Theologica ex Græcis versa ex Chrysostomo, Athanasio, Origene, Basilio & alijs.

In nono hæc leguntur, Apologiæ ad M. Dorpium, ad Iacobum Fabrum, ad Iacobum Latomum, ad Iacobum Briardum, ad Iacobũ Lopim Stunicam. Aduersus Sanctium Carãzam. Nicolaũ Ecmondanũ. Prologus, Elenchus, Diuinationes, Supputationes in Natalẽ Bedam. Apologiæ aduersus Petrum Sutoris:

Car-

Carthusiani. Declarationes aduersus censuras Theologorũ Parisiensiũ. Responsio ad Petri Curtij defensionẽ. Apologia aduersus monachos quosdam Hispanos. De ciborũ delectu, siue de hominũ cõstitutionib. De libero arbitrio. Hyperaspistæ Diatribes lib. 2. Epistolæ aduersus Pseudoeuãgelistas. Ad Eleutheriũ. Ad Grunnium. Ad fratres Germaniæ inferioris. Spongia aduersus aspergines Hutteni. Pentalab. aduersus febricitantẽ quendam. Aduersus mendaciũ. Antibarbarorum lib. Et aduersus impudentes quosdã graculos. Longum esset enumerare minora opuscula, & emẽdationes, castigationesq; autorũ, tam Græcorum quàm Latinorum, quos Erasmus à barbarie, & mendis scriptorum repurgauit: de quib. omnibus exactè tractauit Gesnerus in sua Bibliotheca.

Lepida de Erasmo & Rege Angliæ Henrico VIII. Narratio.

LIBET hoc loco subijcere lepidã narrationem, de ter maximo illo literarum præside Erasmo, quam retule-

runt viri primarij eius regni. Rebus enim à D. Martino Luthero per Germaniam in causa religionis passim motis, ob scripta quædam & conciones, quas communis patriæ & libertatis Germanæ asserendæ gratia contra Leonis X. bullas Italicas indulgentiarum ille habuerat publice, quæ sane non vulgus subditorum modò, sed & nobiles pariter & Principes, ipsosque adeò Reges & summos Monarchas totius Christianismi suspensos, & conturbatos habebant, vt qui euentus tantorum moliminum prospicere satis non possent. Inter cæteros verò HENRICVS eius nominis octauus, Rex Angliæ, diligenter & accurate super ea re inquirens, non tantum per suum regnum viros eruditione, & pietate insignes audiebat, sed & exteros accersebat, quorum iudicia exploraret. Eodem tempore Des. Erasmi Roterodami existimatio per totum terrarũ orbem erat celebratissima, tam ob literarum humaniorũ studia repurgata, quàm sacrę paginæ dexteriorem intelligentiam; Literis itaq; ad Erasmum scriptis hortatur eũ, vt ad se veniat, qui

tametsi

tametſi itineris difficultatem , aliaſque incō-
moditates cauſaretur , Rex tamen non deſti-
tit,donec eū ad ſe pertraheret , erat enim gra-
uiſſimum negocium cuius nomine cum eo
conferre deſiderabat. Poſteaquam Eraſmus
in Angliam aduenisſet, Rex de præſentia eius
certior magna ſolennitate eum excipit, dein-
de in priuatum colloquium eum aſſumens,
multa de religionis controuerſia vltro citroq;
ad aliquot dies cum eo confert,quo colloquio
finito, vbi iā Eraſmus reditū ad ſuos in Hol-
landiam vrgeret, veniâ quidem à Regia Ma-
ieſtate ſed ſatis difficulter impetrata,digredi-
ditur,numeratis ipſi in honorarium 50. aureis
Anglicis: Sed is dimiſſus,vbi ad viculum Gra-
ueſintam veniſſet, (vicus ille maritimus eſt &
naues conſcenſuris vel egreſſuris primus pa-
tens.) ab Ordinarijs regijs inſpectoribus in il-
lum ex officio inquiſitum eſt, (non tantum
enim naues illi,ſed & perſonas ſingulas,cuiuſ-
cunque vel ſexus vel ordinis fuerint tanta cu-
ra perquirūt,vt membratim etiam omnia per-
ſcrutentur,ſi quid pecuniæ latentis penes eos

inueniant,vbi plus, quam quod viatico ſuffi-
ciat repertum eſt,ſuperfluum Fiſco regio ad-
iudicant, tantum ſolummodo relinquentes,
quantum ad iter cuiuis inſtitutum commode
abſoluendum ſatis eſſe videtur.) Quare bonus
ille noſter Eraſmus eò vbi veniſſet, loci & mo-
ris ignarus,in eoſdem inquiſitores incidit,qui
Anglicos 50 aureos repertos Fiſco regio addi-
cunt, monetâ reliquâ, quã pro viatico ſecum
habebat ipſi relicta. Eraſmus rei inſperatæ e-
uentu ſuſpenſus, totque iam Angelottis mi-
nutus (vt qui aliâs ingenio eſſet ſic ſatis auaro)
à quibuſdam admonetur, vt retro iter ad Re-
giam Maieſtatem inſtitueret,& apud eandem
de damno paſſo conquereretur,is ergô niſi pe-
cuniæ iacturam pati vellet, vt pareret neceſſe
habuit, quantumuis antea abitum feſtinarit:
quem vbi reuerſum Rex in aula ſua cõſpexit,
quaſi rerum omnium ignarus, & rei nouitate
motus, ſic facete eum alloquitur: Ecquid rei
nouæ Eraſme hoc eſt, an in Hollandiã reuer-
ſus nondum abijſti: Ille omnia vt euenerant
ordine Regi ſubtriſtior exponens, de pecunię,
ſuæ

ſuæ iactura Regem edocet, quibus Rex audi-
tis in riſum ſolutus & fideliter ab officiatis ſuis
factum prædicans, bono animo eſſe Eraſmũ
iubet, addẽs ſimul, ſi ſecus à ſuis viſitatoribus
actum foret, ſuam Maieſtatem in illos omnes
laqueo animaduerſuram fuiſſe. Ita ad triduũ
circiter denuò inter aulicos verſatus Eraſmus,
tandem alijs quinquaginta Angelottis nume-
ratis optimâ veniâ & ſalui conductus literis da-
tis honorificentiſſime dimittitur: dantur etiã
literæ ad Viſitatores, in quibus iubebantur
priores 50. confiſcatos Anglicos Eraſmo reſti-
tuere. Quare iam ſumma duplicata, id eſt cen-
tum Anglicorum aureorum (faciunt autem
ſinguli aurei anglici duos Rhenenſes aureos,
ſiue in argentea noſtra moneta tres florenti-
nos vulgò ſic appellatos.) Eraſmus auctior ad
Hollandos ſuos reuertitur, relinquens aulicis
Anglis non illepidam ſui recordationem.

Mortuus eſt Eraſmus Baſileæ annum agẽs
ſeptuageſimum. Anni Chriſti 1536. Eidibus
Iulij.

Eius

Eius corpus conditum est in summo templo, funus procurãtibus Nic. Episcopio, Hier. Frobennio, & Bonifacio Amerbachio, amicis & heredibus testamento relictis.

Super tumba sepulchri humi iacẽte inscriptum est. DES. ERASMVM ROTERODAMVM AMICI SVB HOC SAXO CONDEBANT IIII. EIDVS IVLIAS. ANNO M. D. XXXVI.

Tholo templi ingenti marmore hæc exscisa sunt.

CHRISTO SERVATORI. S.

DES. ERASMO ROTERODAMO VIRO OMNIBVS MODIS MAXIMO: CVIVS INCOMPARABILEM IN OMNI DISCIPLINARVM GENERE ERVDITIONEM PARI CONIVNCTAM PRVDENTIA POSTERI ET ADMIRABVNTVR ET PRÆDICABVNT, BONIFACIVS AMERBACHIVS, HIERONYMVS FROBENNIVS, NIC. EPISCOPIVS HEREDES ET NVNCVPATI SVPREMÆ VOLVNTATIS VINDICES PATRONO OPTIMO NON MEMORIÆ

QVAM

[QVAM IMMORTALEM SIBI EDITIS LVCVBRATIONIBVS COMPARAVIT IS TANTISPER DVM ORBIS TERRARVM STABIT SVPERFVTVRO AC ERVDITIS VBIQ. GENTIVM COLLOCVTVRO] SED CORPORIS MORTALIS QVOD RECONDITVM EST ERGO HOC SAXVM POSVERVNT. MORTVVS EST IIII. EIDVS IVLIAS IAM SEPTVAGENARIVS. ANNO A CHRISTO NATO M. D. XXXVI.

PETRVS BEMBVS
VENETVS CARD.
Seu Veneti pars ſis, Romani ſiue Senatus,
Accipies magnum laude utriuſq; decus.

PETRVS BEMBVS.

PETRVS Bembus Patricius Venetus, præter illuſtrē ſui generis nobilitatem, illi acceſſit & doctrina ſingularis, facundia admiranda, & ſumma vitæ integritas. Quæ virtutes illum patriæ, totique Italiæ commendarunt: Romano potiſſimum Pontifici: qui vt eius nomē gloriæ ſplendidioris titulo ornaret, & auguſtius redderet, Romanę Eccleſiæ, Senatuſque Apoſtolici Cardinalem creauit: Ampliſſimiſque beneficijs cumulauit. Is Ciceronianæ eloquētiæ ſedulus admirator, & imitator extitit; Orator, Poëta, & Hiſtoricus ſuo tēpore nulli ſecundus, antiquis certè conferendus. Is plurimos ingenij felicis partus monimenta poſteritati reliquit: inter quæ hæc habentur præ-

cipua. De imitatione ſermonis lib.1. Epiſtolarum lib.1. Hiſtoriarum Venetarum lib.12. Scripſit & carmine poêma venuſtiſſimum Benacum. De Aetna, & de culice. Peruenit vſque ad annum ſeptuageſimum ſeptimum. Morti conceſſit Anno ſalutis 1547. 15. Cal. Februarij. Eius Epitaphium tale legitur.

O TVSCÆ O LATIÆ MVSÆ DECVS OPTIME VATES ET VENETÆ SCRIPTOR NOBILIS HISTORIÆ. FLENS TIBI PVRPVREOS FLORES SPARGITQ. RECENTEM ADRIACVM PELAGVS TYBRIS ET ARNVS AQVAM. ET NYMPHÆ INSCRIBVNT TVMVLO HOC MISERABILE CARMEN. MORS RAPVIT BEMBVM DELICIAS HOMINVM.

XXXIX.

PAVLVS IOVIVS NOVOCOMENSIS.
Diligeris Coſmæ, coleris quoque, Paule, Leoni;
Doctus eras medicus, doctus es hiſtoricus.

PAVLVS IOVIVS.

PAVLVS Iouius Nouocomensis vir multæ eloquentiæ, ingeniiq́; acerrimi, Medicinam primò exercuit nō sine felici successu. Scripsitque librum de piscibus Romanis. Postea ad Historiam scribendam animum adplicans, aliquot Pontificum Principumq́; Italię, maximè Vicecomitum Mediolani vitas edidit. Elogiaq́;, & Icones illustrium virorum, qui tam armis quàm literis clari euaserunt, scriptis suis adiunxit, quorum ipse imagines ad viuum expressas Comi in suo Musæo seruabat. Scripsit historiā sui temporis, de rebus quæ quinquaginta annis gestæ erant in Italia, Hungaria, Asia, Africa, aliisq́; regionib. In qua descriptione mirum est quantum laudis & famæ promeritus sit apud posteritatem. Licet eius historiæ libri sex primæ decadis ma-

gna

gna reipublicę literariæ iactura perierint, dum Roma capta est ab Hispanis, duce Carolo Borbonio. Expugnata enim vrbe, hostes mœnib. excepti omnia prædati sunt: Iouius paulo ante suam historiam manu scriptam cum centũ circiter libris argenti elaborati, & alijs aliquot preciosioribus suę supellectilis rebus recondiderat in sacrario Mineruæ, vt tutius illic asseruarentur. Sed auaricia militũ nihil intentatũ relinquente, postquã templum Mineruæ ingressi Erreras Cordubensis, & Antonius Gamboas Nauarræus Centuriones, tormentis & verberibus æditüum adegerunt, quæ abscondita essent in suo templo palam faceret. Tum cum cæteris sacris Iouij scrinium in medium productum est: quo aperto Erreras vasa argẽtea ad se recepit, libris, quos inutilẽ sarcinam iudicabat, neglectis. At Gamboas cui plus iudicij fuit, contemptos libros accepit: Erant enim iam emendati, & membranis transcripti, concinneq; simul compacti, exceptis sex libris primæ Decadis, qui chartaceis libris mandati erant. Membraneos Gamboas abstulit, nil cu-

rans

rans chartaceos (qui postea sordido ministerio adplicati, discerptique perierunt) cumq; cognouisset autorem sese recepisse in molem Adriani, quę Castellum sancti Angeli hodie nũcupatur, vbi Clemens VII. Põtifex Maximus fuga elabens cum multis Cardinalibus, & Ecclesiæ patrib. se occluserat, Iouium per interlocutores adijt, & cum eo egit de redemptione suorum scriptorum. Is metu iacturæ irreparabilis tantorum laborum & lucubrationum, non desijt importunus esse Pontifici, donec precio à Gamboa suos reciperet libros: quos Hispanus restituit, accepto aliquo beneficio ecclesiastico in patria, cuius donationem expedito diplomate confirmauit. Tantum enim Iouius autoritatis apud Pontificem adeptus erat, vt ab eo Episcopatu Nucerino donatus esset, præmio certè tanta virtute & doctrina digno. Neque minore gratia apud magnum illum Cosmum, Florentinorum Principem valebat, cum quo aliquandiu vixit Consiliarius, & aulæ sectator. Tandem Florentiæ mortuus est annum ætatis agens sexagesimũ

nonum M. VII. D. XXII. poſt Chriſtum natum 1552. tertio eidus Decembris. Eius corpus cōditum eſt in temploS. Laurentij: cuius monumento inſcriptio hæc addita eſt literis tantum pictis, nam ſepulchrum nullis ferè ornamentis illuſtre erectum eſt.

HIC SITVS EST IOVIVS ROMANÆ GLORIA LINGVÆ:
PAR CVI NON SCRIPTO NON PATAVINVS ERAT.

In parte ſuperiore ad parietem ſcriptum eſt.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS EPISCOPI NVCERINI HISTORIARVM SCRIPTORIS CELEBERRIMI HIC DEPOSITA SVNT OSSA DONEC EXIMIA EIVS VIRTVTE DIGNVM ERIGATVR SEPVLCHRVM. VIX. ANN. LXIX. MEN. VII. D. XXIII. OB. III. ID. DECEMB. M. D. LII.

XL.

CREMONESIS MARCVS HIERONYMVS VIDAS
Vergilio gaudent Thebanæ moenia Mantus;
Vt vicina suo est læta Cremona Vida.

MARC. HIERON. VIDAS.

MARCVS Hieronymus Vidas patriam habuit Cremonā, Galliæ Ciſalpinæ vrbem percelebrem, nō procul à Mātua diſſitam. Huius parentes nō fuerunt ignobiles, neque tenuium facultatum: qui filium bonis diſciplinis inſtitui ſumma diligentia curauerūt, adhibitis ad eius inſtitutionem doctis, & ſolertibus præceptoribus. Cumque eſſet in Philoſophiæ ſtudio optimè eruditus tam in patria, quàm Mantuæ, Patauium miſſus eſt, vbi ſtudiorum curſum abſoluit: & Bononiæ, vbi ſacris literis incumbens, & Poëſi, tantum in ijs profecit, vt proximè ad Vergilianam excellentiam illum perueniſſe omnes iudicent: cuius rei inſigne teſtimonium præbet inſigne illud, & nunquā ſatis

laudatum opus Christiados: Poëma procul dubio, quod tam materia, quàm cõpositione, & stylo debet meritò præferri cæteris omnibus scriptis, quæ à nostri sæculi poëtis melioribus tradita sunt: continet enim vitã Christi ac gesta libris 6. Scripsit & eadem felicitate De arte Poëtica lib. 3. De Bombycum cura & vsu lib. 2. De ludo scachorum libr. 1. Hymnos, Odas, Bucolica, & aliquot Epistolas, quæ omnia hodie non sine autoris admiratione, & æterna laude à bonarum literarum studiosis leguntur. Cuius virtutem & doctrinam vt aliquo honoris titulo, & commoditate compẽsaret Pontifex Maximus, Episcopatum Albæ illi detulit, donationem adprobantibus communi suffragio omnibus Ecclesiasticis Patribus. Mortuus est anno ætatis LIX. M. V. D. X. Florebat in Italia celebris, anno Christianæ salutis M. D. XXX.

XLI.

BEATVS RHENANVS SELESTADIENSIS PHI:
Te, venerande senex Musæ, te Phoebus amavit
Vita tibi exacta est quæ sine labe fuit.

BEATVS RHENANVS.

BEATVS vel Bildius Rhenanus natus eſt Seleſtadij Alſatiæ oppido celebri, Anno Domini 1485. Primis adoleſcentiæ annis in patria vſus eſt prçceptoribus viris doctiſſimis Cratone Vdēhemio, & Hieronymo Gebuilero, qui ſuo tempore primam laudē Seléſtadij obtinebant in inſtituenda iuuentute; ad quod munus à Senatu propoſitis vtrique optimis ſtipendijs delecti erant. Beatus autem iam in Philoſophia, & bonis literis eruditior redditus, Lutetiam Pariſiorum profectus eſt, vt in celeberrima, & florētiſſima totius Europæ Academia perfectam ſcientiarū cognitionem adipiſceretur. Vbi poſtquàm aliquot annis degiſſet, voti cōpos factus, Baſilæam Rauracorum vrbem petiuit; tunc fama immortali, & per totum orbem ſparſa florebat magnus ille Eraſmus Roterodamus Ger-

maniæ Phœnix : cui ſtatim familiaris & amicus intimus redditus eſt. Conciliant enim facilè doctos viros arcto amicitiæ vinculo bonæ Muſæ. Beatus à multis Academijs,& Principibus propoſita magna mercede, vocatus eſt ; quia tamen munia publica detrectaret,& literarium otium amaret , vitam priuatã maluit ſequi,& domi viuere ex fortunis , quas ex annuo patrimonij reditu quotannis colligebat,vt liberiùs ſcriptioni vacare poſſet. Scripſit enim obſeruationes in Plinium. Rerum Germanicarum lib. 3. Annotationes in Liuium; Et Corn. Tacitum. Velleij Paterculi librum reſtituit. In Tertullianum argumẽta & annotationes. Præfatus eſt in opera Senecæ, in Theophraſtum Aeneæ , in omnia fere opera Eraſmi,cuius vitam & mortẽ deſcripſit. Duas Gregorij Nazianzeni Epiſtolas vertit , & alia quædam.

Mortuus eſt Argẽtinæ dũ rediret ex Thermis Martijs, Anno Chriſti 1547. Eius corpus deportatum Seleſtadium , & monumento, quod paratum illi fuerat, illatum. Vixit annos 62. menſes 4.

LVCAS GAVRICVS GEOPHO:NESIS EP:
Dum coeli arcanos motus et sidera tractas,
Est data Pontifices munere mitra tibi.

LVCAS GAVRICVS.

LVCAS Gauricus Fani Picentinorum vrbe, non procul à Senogallia, & Ancona ad mare Adriaticum ſita, natus eſt: Parentes eius inter optimates patriæ cenſebãtur. Fratrẽ habuit Pomponium, vterque optimis diſciplinis optimè ab ineunte ætate inſtitutus eſt. Lucas Venetijs florebat inter eruditos Anno Chriſti 1550. Romam cum eſſet profectus, & Pauli III. Farneſij amicitiã ſibi conciliaſſet, propter eruditionem, Epiſcopatu donatus eſt. Alij Lucam hunc Neapolitanum fuiſſe aſſeuerant. Scripſit plurima: Alfonſi Regis Caſtellæ, & Eliſabethæ Reginæ tabulas aſtronomicas caſtigauit: & tabulas Io. de Monte Regio, & Io. Blanchini, Laurentijq; Bonimcontri libros de reb. cœleſtibus. Fecit & annotationes in Ptolomæi Almageſtum, & Ephimerides. Scripſit & Iſagogem in totã

ferè Aſtrologiam. Tractatus de ventis. De Aëris qualitate ex Theophilo. De peragrationibus Lunæ, ex Hepheſtionis Thebani iudicijs. De conceptu natorum, & ſeptimeſtri partu, ex Valente Antiocheno. Caſtigauit librum Homar de natiuitatibus. Et Abrahami Iudæi de ijſdem. Fecit & tractatum Aſtrologicum. Et Calendarium Eccleſiaſticum 2000. annorum interſtitio duraturum. Et de miraculoſa eccliPſi, quæ in morte Chriſti contigit. Mortuus eſt Romæ Anno Domini 1537. Sepultus eſt in Capitolio, in ſuperiori parte graduum Aræ cœli, prope Flauij Blondi monumentum. Eius epitaphium tale eſt. D. O. M. S. LVCÆ GAVRICO GEOPHONEN. EPO. CIVITEN. OBIIT DIE VI. MARTII M. D. LVIII. VIXIT ANN. LXXXII. M. XI. D. XXVII.

Monumento adſculpta ſunt eius inſignia: ſequitur.

D. D. SEBASTIANVS BENEINCASA GEOPHONEN. ET OCTAVIANVS CANIS BONON. HEREDES EX TESTAMENTO B. M. P.

Eius

Eius frater perijt in monte qui Stabijs imminet, ad viam Surrentinam, cum mulierem nobilē, cuius amore flagrabat, adire vellet. Eius opera multa extant in Architectura, Physionomia, & arte Chymica.

Historice Orator celeberrime, docte Poëta,
Gallica pullato rege sepulchra subis.

ANDREAS NAVAGERIVS.

ANDREAS Nauagerius ex illustri genere Nauageriorum, Venetorum Patritiorum ortum ducens, patriam nobilitatem cumulauit bonarum ſcientiarum cognitione, in quibus inſigniter fuerat educatus, Venetorum inſtituto, qui nihil priùs ducunt doctrina & eruditione, in quib. laudabili conatu decertant æquales, & eiuſdem nobilitatis homines, quantũ in illis eſt, ſuperare. Inde illa prudẽtia, & Senatus magnificẽtia: qui propriè ſapientes & opulenti dicuntur inter Italię populorum epitheta, à Lælio Cleopaſſo deſcripta: ſicut Romani põpoſi & ſancti: Neapolitani odoriferi & nobiles. Bononiẽſes ſuaues & affectib. indulgentes. Florentini ſubtiles & cauti. Senenſes blandi, & comes: & de reliquis. Nauagerius igitur tantam in Latina lingua puritatẽ acquiſiuit, vt inter primos ſui

ſæculi Oratores iure numerari poſſit, maximo in honore in Senatu Veneto ſemper habitus. Et propter doctrinam, animiq; promptitudinem & facundiam, prudentiamq; in rebus ciuilib. longa experientia, & maturo iudicio cõparatã, Legatus miſſus eſt ad Carolum V. Imperatorem, apud quem rebus ex animi ſententia perfectis, reuerſus Venetias, paulo poſt à Senatu Legatus in Galliã electus, venit ad Franciſcum Valeſium Regem: Is vt Muſarum patronus, & literatorum omnium liberaliſſimus fautor ſemper fuit, Nauageriũ humaniſſimè excepit, & magnificè tractauit, nam in eo ſingularis decor corporis, auguſta facies, oculi honore lepido flagrantes, loquela melliflua, & quicquid gratiarũ Natura fauens homini tribuit, conſpiciebantur. His dotib. cumulatum Rex tanta beneuolentia amplexus eſt, vt ſine eius præſentia eſſe nõ poſſet. Accidit autem vt Bloeſij oppido ad Ligerim ſito, vbi aula regia tunc erat, febre correptus diem poſtremum obiuerit Nauagerius, anno ætatis ſuæ 47. cuius mortem Rex indigniſſimè tulit, funusq; pullato

lato habitu cum lacrymis eſt proſecutus: tantumq; in eius obſequijs & iuſtis funebribus luctus fuit publici, ac ſi Gallia magnum aliquod præſidium amiſiſſet. Tantum in ſe habet momenti præclara virtus, vt etiam in peregrinis hominib. imo etiam in hoſtib. ſit admirabilis. Nemini dubium eſt, ſi huic Nauagerio longior vita à Deo opt. max. prorogata eſſet, quin Venetos omnes autoritate & fama fuerit ſuperaturus. Sed hanc illi fata immatura morte beatitatem præripuerunt. Veneti tamen illi dũ viueret, conſtituto ampliſſimo ſtipendio, munus delegarunt ſcribendæ Hiſtoriæ ſuæ patriæ: in qua tanta orationis facilitate, puritate, & elegantia vſus eſt, vt Tito Liuio inferior nulla ex parte habeatur; quod lectio ipſa euidenter teſtatur. Præter hiſtoriam de reb. Venetis, ſcripſit & alia quædam, quæ à literatis cum ſingulari delectatione leguntur: duas orationes elaboratiſſimas, & varia poëmatia, quæ excuſſa ſunt Venetijs per Ioannem Tacuinum. Item aliquot eglogas, & eius obſeruationes, & annotationes in omnia Ouidij Naſonis opera.

Erat enim Poëta, Orator, & Historicus absolutissimus. Vnde non abs re de eo M. Anto. Flaminius hoc elegans epigramma conscripsit.

Quot Bruma creat albicans pruinas,
Quot tellus Zephyro soluta flores,
Quot spicæ Libycis calent in agris:
Quot vindemia porrigit racemos:
Quot vastis mare fluctuat procellis
Quum nascens pluuias reportat hœdus:
Quot ceraunia frundibus teguntur:
Quot cœlum facibus micat serenum:
Quot sunt millia multa basiorum
Quæ dari sibi postulat Catullus:
Quotq́ue sunt atomi Lucretiani,
Tot menses, bone Naugeri, tot annos
Viuent aureoli tui libelli.

IACOBVS SADOLET. CARDI: NALIS.
Docte deûm interpres, non solùm oracula Christi,
Sed dictata sacro Verba Helicone canis.

IACOBVS SADOLETVS.

IACOBVS Sadoletus Mutinæ vrbe Italiæ natus eſt, parentibus nobilibus & locupletibus, primaque autoritate, & gloria inter ſuos præditis. Hic cum inter Italos fama ſingularis doctrinæ qua pollebat, celebris eſſet, à Leone decimo Pontifice Maximo Romam vocatus eſt, & Epiſcopatu Carpentoratenſi in Gallia donatus eſt: in cuius adminiſtratione cùm aliquot annis integrè, & fideliter ſeſe geſſiſſet, poſcentibus omnibus Romani Senatus Patribus, à Clemente ſeptimo in ordinem Cardinalium receptus eſt, magna totius Collegij Apoſtolici lætitia, & congratulatione. Scripta reliquit plurima: librum de pueris rectè ac liberaliter inſtituendis. De laudibus Philoſophiæ.

phiæ. De regno Hungariæ à Turcis capto: Homiliam, cum Oratione exhortatoria ad bellum contra Turcas: Commentaria in Epiſtolam Pauli ad Romanos lib.3. Interpretationem aliquot Pſalmorũ: Homilię aliquot, & Epiſtolarum lib. 16. Et duo Poematia, Curtius & Laocoon. Cumq; annum ętatis ſeptuageſimum attigiſſet, in febrim lapſus, magno omnium bonorum dolore & triſtitia, diẽ poſtremum obijt Romæ, non ſine dati veneni ſuſpitione. Quatuor enim hi Cardinales viri docti & boni, P. Bembus, Iac. Sadoletus, Caſpar Contarenus, & Cãpegius, properata morte feruntur occubuiſſe: cauſam ignorãt multi, niſi quod fortè cũ ijs qui à Romana Religione diſcordant, aliquam familiaritatem habuiſſe credantur. Corpus Sadoleti ſepultũ eſt Romæ in templo S. Petri ad vincula, cum hoc Epitaphio.

D. O. M. S.

IACOBO SADOLETO EPISCOPO CARPENTORACTIS. S. R. E. PRESB. CARD. VIRO MORVM GRAVITATE PRVDEN-

TIA

TIA ET VITÆ INTEGRITATE PRÆSTANTISSIMO, DOCTRINA ET ELOQVENTIA CVM IIS QVOS MIRATA EST ANTIQVITAS COMPARANDO, PAVLVS SADOLETVS EPISCOPVS CARPENTORACTIS ET CAMILLVS SADOLETVS FRATRVM FILII MOESTISSIMI MVLTIS CVM LACRYMIS PATRVO B. M. PRO TEMPORE POSVERVNT. VIXIT ANNOS LXX. M. III. D. VI.

XLV.

PETRVS ARETINVS HETRVSCVS.
Principibus populi pendunt tributa: ab eisdem
Pendi sueverunt quæ tibi principibus

PETRVS ARETINVS.

PETRVS Aretinus, Aretij Hetruriæ vrbe antiquiſſima natus eſt: vir mira dicendi copia, & ſuauitate: quod illũ non ſolùm admirabilem, ſed etiam Principibus, propter ſcõmata, & inuectiuas amarulentas, formidabilem reddidit: qui ab eo multis muneribus ſilentiũ redemerunt. Et id cælandum neutiquam voluit. Curauit enim numiſmata cudi, artificio ſummo elaborata, in quorũ parte priore torquato habitu ſculptus eſt, cum hac inſcriptione IL DIVINO ARETINO. à poſteriore parte ſculptus eſt in tribunali ſedens, & ad eius pedes Regum Principumque legati ſubmiſſionem cum muneribus præſtant: cum hoc ſcripto. *I Principi tributati da i popoli, tribu-*

tano il seruitor loro. Ambitiosa sanè, & temeraria viri licentia. Illius Satyricam linguã metuens Carolus. V. ROM. IMP. ad illum misit auream catenam ingentis ponderis, ex auribus catenatim simul connexis factam. Idem fecit & Franciscus Valesius Gallorũ Rex: sed eius catena formata erat ex linguis aureis mutuo plexu recurrentibus,& vinculis sese continentibus. Hæc duo munera illum mutum reddiderunt,quatenus ad maledicentiam de duobus illis Regibus attinebat. Reliqui Principes Italiæ illius amarulentiam compescuerunt per sicarios, qui miserum hominem innumeris ictibus fere confecerunt. Hoc metu perculsus,à maledictis postea abstinuit: calamumque adplicuit ad scribendum de Virgine Maria: De sancta Catharina. Et de rebus sacris. Circũfertur & liber de omnibus veneris schematibus sub eius nomine: opus dignum quod cremetur cum autore. Illi post mortem scriptum est hoc Epitaphium Italicè.

(∴)

QVI GIACE L'ARETIN AMARO TOSCO
DEL SEME HVMAN. LA CVI LINGVA TRAFISSE
ET VIVI ET MORTI. D'IDDIO MAL NON DISSE
ET SI SCVSO CONDIR. I' NOL CONOSCO.

XLVI.

PETRVS APIANVS BINVITZIVS ASTROLOGVS
QVOD COELOS PANDIS, RADIO QVOD SIDERA PINGIS
GERMANVS MERITO DICERIS ARCHIMEDES.

PETRVS APIANVS.

PETRVS Apianus cognomento Binuicius, Leiſnicę oppido Miſniæ natus eſt parentibus honeſtis. Vir fuit magno ingenij præditus acumine. Qui cum in omni diſciplinarum genere clarus eſſet, peculiari tamen ſtudio totum ætatis tempus Mathematicis impendit: in quibus omnes ſui ſæculi homines longè ſuperauit, Coſmographus ſummus, & Aſtrologus perfectiſſimus: nemo illi par vnquam extitit in Aſtronomicis inſtrumentis excogitandis. Hæc ſtudia illum non ſolum Germanis, qui Mathematica feliciſſimè tractant, admirandum reddiderunt, ſed etiam omnib. exteris: potiſſimum Carolo V. Rom. Imperatori commẽdatiſſimum & chariſſimum effecerunt: qui illum ad ſe accerſiuit Ingolſtadio Boiorũ vrbe, vbi Mathemata do-

cebat

cebat in florenti Academia: eiusq; doctrina delectatus, illũ nobilitate donatum, equestris ordinis titulo insigniuit, multisq; honoribus & beneficijs cumulauit. Cui vt gratus haberetur, insigne illud opus dedicauit, quod Astronomicum Cæsareum vocatur, vel liber Cosmographicus, siue Geographica instructio, cui est adiectus Quadrans vniuersalis. Et instrumentum Astronomicum sub forma folij Populi. Ipse quoq; Apianus, & Bartolomæus Amantius ediderunt insigne volumen inscriptionum antiquarum tota Europa extantiũ. Petrus Apianus vxorem duxit Catharinam Landisutanam, matronã summæ probitatis: ex qua suscepit filios quinque, Philippum, Theodorum, Timotheum, Claudium, & Carolum: & filias duas Coronam, & Reginam. Philippus in Mathematicis à parente doctus Ingolstadij loco patris suffectus est: qui licet ab exteris Academijs sæpius vocatus sit, ad eã professionem publicè suscipiendam, maluit tamen Patriæ prodesse, quod & domum haberet ornatissimam, & patrimonium satis boni pro-

ni prouentus vnde posset commode viuere. Petrus sub finem ætatis difficili, & acuta nephritide misere vexatus est, supremumq; diem obijt 21. Aprilis, Anno Domini 1555. magno omnium eruditorum dolore, & rei literariæ dispendio.

HVGO BABELVS
HIROLYTANVS PHILOSOPH'
Te celebrem extollit, linguam quæ edocta Pelasgam
Est schola præceptis Buslidiana tuis.

HVGO BABELVS.

HVGO Babelus natus eſt Hippolyti, oppido Sequanorum ad confluẽtiã Dubis & Deſſubris. Parentes eius fuerũt Ioannes Babelus, & Ioanna Xanthia mercatores ſatis amplæ fortũæ. Fratrem vnicum Ioannis nomine habuit, ſorores Ioannam, Suſannam, Eſibæam Annã, & Mariam. Hic Hugo omnibus Germaniæ Galliæq; Academijs perluſtratis, perfectam cognitionem linguarum Græcæ, Latinæ, ac Hebraicæ, ſibi comparauit, quas inenarrabili cum fructu iuuentutem inſtruendo publicè profeſſus eſt: Primò Louanij in Collegio Trilingui Buſlidiano, Petro Nannio, Adriano Amerotio, & Gemmæ Friſio, alijsq; eius ſæculi viris doctiſſimis amicitia, & familiaritate iunctus: Quin

& in Anglia multum laudis acquisiuit, nobilium quorundam adolescentium Præceptor constitutus, quos & Papiam, Patauium, & Bononiam deduxit. Louaniumq; reuersus, gratissimum suorum studiorum Musæum, illic aliquot annos scribendo, & docendo se exercuit, Basilæam veniens Erasmum Roterodamum, Beatũ Rhenanum, & Martinum Buccerum, Sigismundumq; Gilenium, & alios amicos habuit, cum quibus, & cum Simone Grinæo de suis studijs communicabat. Instituerat inter cæteros Antonium Perenotũ Atrebatum Antistitem, Nicolai Granuellani Cancellarij Imperij filium, qui postea Cardinalis factus est, & Neapolitani regni Prorex: ab eo Vesuntionem vocatus est, vt curam susciperet cognatorum, Francisci Dachæi, Thorasij, & Georgij Marciq; Granmontanorum, quib. adiuncti sũt & alij plurimi nobiles Burgundi, & Patricij Vesuntini, Ludouicus Malarmæus, Ioan. Montriuellus, Saugeti duo, & alij: quos postquam aliquot annis incredibili cum profectu docuisset, Atrebatensis Episcopi, &

pi,& Francifci Bonualoti Vefuntini Archepifcopi iuffu, iuuenes tres cognatos Heydelbergam (vt linguam Germanicam difcerent) deduxit, Anno Domini 1548. Vbi biennio apud Iacobum Mycillum vixerunt: & Spiræ fefquianno. Sed poftquam Henricus fecundus Galliarũ Rex Metas occupaffet, Chriftina Chriftierni Daniæ Regis filia, & Franc. Lotharingiæ ducis vxor, capto filio Carolo à Gallis, Auftrafiaque extorris, Heydelbergam venit ad Dorotheam fororem, Friderici fecũdi Palatini Electoris coniugem: vbi iuuenes cũ preceptore inuenit, & abduxit in Belgicũ Anno 1551. Tum primum ad veteres amicos reuerfus, cõftituit Hugo Louanio non ampliùs excedere: At poftquam Dachæum & Granmõtanos aliquot annis inftituiffet, Laurentij Dacholij vfus hofpitio, illic è vita deceffit iã nonagenarius, Anno Chrifti 1556. omnem vitæ ætatem otio literario occupans cælebs, fanctimonia vitæ, integritate, & continentia clarus. Corpus eius elatum eft aperta facie, & comis coronatis, celebri fcholafticorũ fequentium

multitudine. Nihil poſt mortem reliquit, pręter bibliothecam inſtructiſſimam, cuius heredem me reliquit. Scripſerat doctiſſimos tractatus in Theologia: Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam, cũ venuſtiſſimis Poëmatibus ad Franc. Richardotum Præſulem Atrebatum, Gilbertum cognatum, & alios: quæ omnia perierunt cum meis libris, in ea vaſtatione, qua Lotharingi Montbelgardenſem comitatum depopulati ſunt.

Epitaphium Babelo tale ſcriptum eſt.

Defunctum Muſæ triſtes luxere Babelum;
Luxit & abrupta triſtis Apollo lyra.
Doctior hoc nemo vixit: ſiue ille Pelaſgo,
Siue Palæſtino ſolueret ora ſono.
Tullius audierat Latio ſermone loquentem:
Hic, video, eloquio non mihi cedet, ait.
Dum caneret cithara, modulos miratus Arion,
Threicias, dixit, vincit hic harmonias.
Doctorem non abs re igitur confecta dolore
Ereptum pubes hunc ſtudioſa gemit.

VIXIT

VIXIT ANNOS XCII. MENS. III. DIES. V. O. ANN. SAL. M. D. LVI. CAL. SEPTEMB. IANVS IACOBVS BOISSARDVS AVVNCVLO ET PRÆCEPTORI B. M. P.

Inter eius opera, Poema reliquit doctissimum de miserijs eorum, qui institutioni iuuentutis sese applicant: qui nisi maturè suis rebus prospiciant, vt plurimùm ab ingratis discipulis mercedem laboribus indignam referunt; inuidia plerumque eorum, qui Nobiliũ aulas sequuntur: Et hunc tractatũ dedicauerat Richardoto Episcopo Atrebatensi, cuius amicitiã multis ante annis conciliauerat, tam communicatione studiorum, quàm quòd illum hospitio diu acceperat Ferraria reuersum, quò è Gallia se receperat, propter suspicionem doctrinæ, in quam incurrerat apud Sorbonẽses doctores, cum Blasio Piperio, qui postea Abbas Montis Benedicti in Burgundico Comitatu ad Lycum factus est. Vterque vir doctus, & laude dignus: sed qui propter certas causas

caufas habitum Auguftinianum abiecerant. Vtrumque tamen Antonius Perenotus Archiepifcopus Mechlinienfis, & Cardinalis factus, vt in amicitia retineret & officio, Richardotum donauit Epifcopatu Atrebatenfi, & Piperium Præfectura Cœnobij Mõtis Benedicti. Vterque doctiffimus,& familiaritatẽ doctiffimi Præfulis Mæcenatis dignus extitit: à quo cõmodis huius vitæ locupletati, totam vitam ftudijs impenderunt.

XLVIII.

POETA CLEMENS MAROTVS CHAORSIVS
Anté rudis, per te, calamos inflante Thaleia,
Edidiuit dulces Gallica lingua modos,

CLEMENS MAROTUS.

CLEMENS Marotus ex vrbe Cahors, (quæ ſita eſt in Cadurcis Narbonenſi Galliæ finitimis, hodie Quercij dicũtur) Parentes illius, honeſta ciuium conditione orti. Is propter ingenij facilitatem ad Poêſim naturali inclinatione ferebatur: adeoque promptus, vt qui eius ſcripta legunt, nihil in ijs requirãt, præter exactiorem Græcæ, Latinęque linguæ cognitionem, n quibus non ſatis inſtructus erat. Quamuis Metamorphoſis Ouidij ab eo verſa, & Pſalmi Dauidis ſatis indicant, non vulgari doctrina fuiſſe præditum. Priores enim Poêtæ Galli, qui Rhytmis rudibus & incultis ſcribebant, à Maroto ad politiorem ſcribendi modum deducti ſunt. Acceptiſſimus igitur factus eſt ma-

 gno

gno illi Galliarum Regi Francisco Valesio, cui fuit à Cubiculo. Mirificè enim Princeps literatis delectabatur, & maximè Maroti promptitudine, & loquendi Parrhisia, suauitateq; conuersationis: propter quæ multis beneficijs à Rege affectus est, donec Lutheranæ opinionis suspicionem apud Theologos Sorbonenses incurrens, è Gallia coactus est se recipere in Pedemontium, deinde Ferrariam: vnde Turinum reuersus, ibidem è vita decessit Anno Christi 15. ætatis suæ sexagesimo.

Hunc Petrus Ronsardus, & Romanum à Rosa, Ioannemque Mariũ Quisquilias Poëticas vocat (vt Vergilius de Ennio dicere solebat) ex quibus tanquam ex scoria repurgata, preciosa auri puri fragmenta colligebat. Res enim certa est, si Marotus cum recentioribus conferatur, lõgè eum differre à præstantia tot excellentium poëtarum, quibus hodie Gallia exornata est: Inter quos præcipui dicuntur Ioannes Auratus reliquorum Princeps. Petrus Ronsardus. Ianantonius Bayfius, Ioachimus Bellaius, Remigius Bellaqueus, Pontus Tyar-

Tyardus, Stephanus Iodelius, Robertus Garnerus, & alij. Qui licet ad illuſtrandam Gallicam linguam ſcripſerint, arte tamen, & ſcribendi methodo nulli antiquorum cedunt.

XLIX
POETA IANVS ANTONIVS BAIFIVS
Oedipodioniis reddentur mœnia Thebis,
Si tibi vocali pollice tacta chelis.

IANANTONIVS BAYFIVS.

IANANTONIVS Bayſius familia Bayſiorũ apud Andegauenſes adprimè nobili ortũ duxit, ex qua præclari ſemper pace, militiaq; viri prouenerunt, & qui inter doctiſſimos Galliç numerari meritò poſſunt. Eius pater fuit Lazarus Bayſius, Supplicatoriorum libellorũ magiſter in Senatu Pariſino, vir ſumma doctrina, integritate vitæ, & morum generoſitate cultiſſimus: Is vt de Muſis optimè meritus erat, exiſtimauit ad ſuã laudem plurimũ pertinere, ſi Reipublicæ, & Patriæ liberos educaret, paternarum virtutum, ſicut & Patrimonij heredes. Filium igitur Ianantonium, quem animaduertebat ingenij promptitudine & docilitate valentem, à primis ætatis annis curauit optimis literis inſtitui. Quod vt fieret cõmodiùs, delegit illi Præceptorem in omni litera-

tura doctiſſimum Ioannem Auratum; à quo cum Petro Ronſardo in domo paterna eruditus eſt, tam Græcis quàm Latinis ſtudijs. Poſtquam ex Ephœbis exceſſiſſet, factusq; eſſet ſui iuris, omne ſtudiũ ad Poëſim applicuit: fuitq; inter præcipuos Poëtas Gallos, qui Vernaculũ ſermonem illuſtrarunt, & repurgarunt ab illa craſſa ignorantiæ fece, qua tot ſeculis anteactis ſitu & ſordib. obruta ſqualebat. Omnem elegantiam ex Callimacho, Pindaro, & Horatio ſimul collegit, & ad vſum linguæ Gallicę artificioſiſſima methodo adhibuit: Primus etenim dicitur, qui rudes & incultos rithmos, ad ſuauem harmoniam, & Proſodiam pedibus menſurisq; conſtantẽ reduxit. Huius ingenio mirum in modum delectatus eſt Carolus IX: ſed potiſſimũ eius frater Henricus III. qui illũ epiſtolarum, & regij ſcrinij Magiſtrũ fecit, atq; inter eos, qui cubiculo præſunt, numerari voluit, addito ſplendidiſſimo ſtipendio: vt ex tãti viri familiaritate, & quotidiana conſuetudine, eum fructum reciperet, qui Principibus generoſis à viris literatis præſtari ſolet.

INDEX

INDEX EORVM, QVI LIBRO hoc continentur: cum diſtichis ſingulorum iconibus ſubijciendis.

1 Ioannes Poſthius Archiater Palatinus.

Te Poſthi, te Phœbus amat, ſeu carmina pan-
Pæonia veniat ſeu tibi ab arte decus. (gas,

2 Chriſtophorus Columbus Genuenſis.

Aſtrorum conſultus, & ipſo nobilis auſu
Chriſtophorus tali fronte Columbus erat.

3 Azo Bononienſis. I. C.

Fons olim hic legum dictus, Iuriſq; Lucerna:
Actæus cuius fluxit ab ore fauus.

4 Ægidius de Foſcararis. I. C.

Hoc viſa eſt olim doctore Bononia felix:
Diffluxit lacrymis quo moriente Themis.

5 Albertus Bolſtadius Magnus.

Mitra pedumq; oneri tibi quondam, Alberte,
Dulcius eſt Sophiæ delituiſſe ſinu. (fuerũt,

6 Dantes Aligerus.

Qui potuit patria magnum Florentia Dantẽ
Pellere: nempe illo digna Rauenna fuit.

7 Franciſcus Petrarcha.

Italia ſcriptis viuit celeberrimus omni,
Qui nunc Euganeo colle Petrarcha iacet.

8 Bartolus de Saxo ferrato.

Iura doces populos æqua libranda bilance,
Intricata tuis, Bartole, temporibus.

9 Flauius Blondus Foroliuienſis.

Flauius ecce iterũ, Roma inſtaurata, triũphos,
Atque ãtiqua tibi nomina reſtituit.

10 Ioannes Boccatius de Cetaldo.

Qui maria & terras ſcripſit, Boccat. iſte eſt:
Inſignis variæ conditor hiſtoriæ.

11 Baldus Peruſinus.

Eſſe Peruſino poſſes cum in monte celebris,
Miror Ticini te voluiſſe mori.

12 Petrus Ancharanus.

Attica Cecropio plaudet dum turba Soloni:
Laudibus ad cœlum hunc euehet Italia.

13 Ioan. Franciſcus Poggius Florent.

Felle armata tibi manus eſt: multoq; cachinno
Tinxiſti, & nudo ſcripta proterua ſale.

Lauren-

14 Laurentius Valla Romanus.

Defuncto Valla Musis plorantibus inquit
Phœbus, hic antistes nostri Heliconis erit.

15 Ioannes de Imola.

Pro benè digesto si gloria Iure sequatur,
Accedet titulis ciuica palma tuis.

16 Paulus de Castro I.C.

Vt fauere tibi Senæ, tua floret ad Arnum
Gloria: Medoaco nec minor extat honos.

17 Leonardus Aretinus.

Gotthorũ historiam scribentẽ & Punica bella
Aonijs olim hunc pauit Apollo fauis.

18 Hieronymus Fracastorius.

Crethei docui arcanas Amythaonis artes,
Barbiton Aonijs & resonare modis.

19 Georgius Trapezuntius.

Dum seruit Getico Regi subiecta Trapezus,
In Latio viues commodiore loco.

20 Bessario Patriarcha Constantinop.

Frons tibi Threicia fuit olim cincta tiara;
Nunc te Romana purpura veste tegit.

I N D E X.

21 Theodorus Gaza Theſſalonicenſis.

Theſſala liquiſti regna, & Peneia Tempe,
Ad Tyberim quoniam gloria maior erit.

22 Alexander Tartagnus. I. C.

Felſina Tartagno leges & iura docente
Floruit, æterno nomen honore gerens.

23 Bartolomeus Platina Cremonenſis.

Pontificum vitas vero quid profuit ore
Dicere, ſi infeſti ſunt tibi Pontifices?

24 Marſilius Ficinus Florentinus.

Interpres diui vigilans Ficine Platonis,
Ingenio eſt illi lux data quanta tuo.

25 Angelus Politianus.

Cecropias iterum repetat Demetrius oras:
Angelus, Oenotrij quo doceantur, erit.

26 Iaſon Maynus Mediolanenſis.

Eloquio, & Legum ſtudio præclarus Iaſon
Inſubrum eximio vexit honore decus.

27 Baptiſta Hiſpaniola Mantuanus.

Mantua Baptiſtæ mirata poëmata vatis,
Iſte, ait, Andino carmine texit opus.

28 Rudolphus

35 Philippus Decius Mediolanensis IC.

Sanctarũ intereant numerosa volumina legũ,
Hic, per quem subitò restituantur, erit.

36 Actius Sincerus Neapolitanus.

Nomen habent, Acci, per te Sebethides vndæ;
Vt per Sebethi flumina nomen habes.

37 Hulrichus Zasius Constantiensis.

Brisgoũ patriæ præfers, Hulriche, Friburgum;
Iura vbi cum summa publica laude doces.

38 Desiderius Erasmus Roterodamus.

Qui te nõ norit, Musas quoque nesciat esse:
In summo sedem namque Helicone tenes.

39 Petrus Bembus Venetus Card.

Seu Veneti pars sis, Romani siue Senatus:
Accipies magnum laude vtriusque decus.

40 Paulus Iouius Nouocomensis.

Diligeris Cosmo; coleris quoque, Paule, Leoni:
Doctus eras Medicus: doctus es Historicus.

41 Marcus Hieronymus Vidas.

Vergilio gaudent Thebanæ mœnia Mantûs;
Vt vicina suo est læta Cremona Vida.

Beatus

42 Beatus Rhenanus Seleſtadienſis.

Te, venerande ſenex, Muſæ, te Phœbus amauit:
Vita tibi exacta eſt, quæ ſine labe fuit.

43 Lucas Gauricus Geophonenſis.

Dum cœli arcanos motus, & ſidera tractas,
Mitra tibi cedit munere Pontificis.

44 Andreas Nauagerius Venetus.

Hiſtorice, Orator celeberrime, docte Poëta,
Gallica pullato Rege ſepulchra ſubis.

45 Iacobus Sadoletus Cardinalis.

Docte deûm interpres, nõ ſolũ oracula Chriſti,
Sed dictata ſacro verba Helicone canis.

46 Petrus Aretinus Hetruſcus.

Principibus populi pendunt tributa: ab eiſdem
Pendi ſueuerunt quæ tibi Principibus.

47 Petrus Apianus Binuitzius.

Quòd cœlos pandis, radio quòd ſidera pingis,
Germanus meritò diceris Archimedes.

48 Hugo Babelus Hippolytanus.

Te celebrẽ extollit linguam quæ edocta Pelaſgam
Eſt ſchola præceptis Buſlidiana tuis.

Clemens

49 Clemens Marotus.

Ante rudis, per te (calamos inflante Thalia)
Edidicit dulces Gallica lingua modos.

50 Ioanantonius Bayfius, Poëta.

Oedipodionijs reddentur mœnia Thebis,
Si tibi vocali pollice tacta Chelys.

FINIS.

II. PARS

ICONES VIRORVM ILLVSTRIVM,
doctrina & eruditione præstanti-
um contines, quorum alij inter
vivos esse desierunt, alij nunc quoqз
vitali aurâ fruuntur cum
Vitis eorum, descriptes

a

I. I. BOISSARDO Vesunt.
Recens in ære artificiose oĩa incisa
& publicata a
THEODORO DE BRY LEODIEN
FRANCFORDII
ANNO M D IIC

PAVLVS MELISSVS, SACRI PALATII COMES, AVRATÆ MILITIÆ TORQVATUS eques, & ciuis Romanus

in

IANI IACOBI BOISSARDI VESVNTINI effigiem, à Theodoro de Bry artificiosissime cælatam.

CVIVS *heic labia, & genas, comasque,*
Lector, eminulam virente Lauro
Admirantibus inspicis Camœnis
BOISSARDVS *meus est vetus sodalis,*
Amicusq; bonus, velutq; frater
Omnis hæret in intimis medullis
Diuerso varius colore Pictor,
Vestium Phrygio nitore Textor,
Carminum Latio decore Fictor.
Ternis muneribus remunerauit
Me sodalis amicus atq; frater
Pictura, & Phrygia plica, & Poësi.
Quei discederet à sonante lingua?
Quei relinqueret is meos ocellos?
Aut quei desereret meas medullas?

PETRVS

PETRVS LEPIDVS REGIORVM NEGOTIORVM SVMMVS PROCVRATOR APVD MEDIOMATRICOS, VIRDVnenſes & Tullios, in eandem Dn. BOISSARDI effigiem.

HOSPES, *qui vagus in ſcientiarum*
Hortis expatiaris, vt Mineruæ
Doctas ingenium excolas per artes;
Quem tu conſpicis hic breui tabella
Expreſſum Bryij arte penicilli,
Ille eſt Sequanici ad DVBIS *fluenta*
BOISSARDO *genitus parente* VATES
Phœbo & Caſtaleis Deis amatus:
Ille eſt qui facili ſtylo & colore
Vrbes Oenotriæ, & ſitus locorum,
Portus, Valla, Pharos, lacus, cauernas,
Montes & fluuios ſcaturientes,
Diuerſosq́; habitus manu erudita
Iconasq́; virûm eruditiorum
Deſcripſit, ſtatuasq́; imaginesq́;,
Et priſci monumenta cuncta ſecli

Impensisq́, laboribusq, magnis,
Publicam vtilitatem vt adiuuaret,
Solers edidit artifex, typisq,
Æuiterni operis THEODORICI
Libro hoc proposuit tibi videnda.
Tu de te meritis bene has rependе
Grates, vt studium vtriusque vultu
Sereno excipias, probesque. Virtus
Illorum expetit vnicum hoc, nec vltra.

CLA-

CLARISSIMO PRÆSTANTISSIMOQVE VIRO LVDOVICO MALARMÆO, DOMINO LORÆI PATRICIOque Vesuntino:

IANVS IACOBVS BOISSARDVS.

PRÆCLARVM *est ita vitam instituere (clarissime* Malarmæe*) vt post obitum memoriam de nobis laudabilem ad posteritatem transmittamus. Promere enim ex nobis semper aliquid oportet, quod alios delectet, aut nos ipsos laudibus illustret. Dum hac vita fruimur, debemus quibus modis possumus beneficiis præsentes promereri, & post mortem monumentis literarum vtiles esse posteritati. Quoniam (vt testis est Romani eloquij Princeps) literæ posteritatis causa repertæ sunt, vt obliuioni subsidio sint. Nam exempla omnia iacerent in tenebris, nisi literarum lumẽ accederet. Nemo ciuis egregius sine bonarum artium cognitione & doctrina iudicari potest. Sunt enim liberalia studia virtutis incunabula & rudimenta, quibus animi generosi ad*

si ad gloriæ cupiditatem accenduntur. Atqui vi beneficium hoc à Deo optimo maximo paucis confertur (nam pauci quos æquus amauit Iupiter, aut ardens euexit ad æthera virtus.*) itaque quibus nomen aliquod celebre per virtutem comparatum est, si calamo scriptoris idonei destituãtur, habent quod non sine culpa intra se doleant, & cõquerantur, dum frustrantur spe commendationis futuræ, eorum gloria quibus regionibus viuũt, & sæculo præfinito circumscribi & arctari videtur: fitq; vt segniùs multò actiones difficiles vitæ perfectioris aggrediantur & suscipiant: Extinguuntur in eorum animis scintillæ illæ laudabiles, quib. lumen maius ad ingratam posteritatem trãsmittendum non datur: Vt enim Honos alit artes, ita quoque marcet contempta virtus: vtque calybei nitidißimus orbis clypei armamentarij thecis reconditus, situ ac rubigine statim polluitur, turpesque notas ac maculas contrahit, quibus illius splẽdor obfuscatur, lumenq; coruscum metalli plane abstergitur & aboletur: Non secus euenire videmus magnis viris, quorum res gestæ, quantumuis excellentes, nisi scriptis doctorum poliãtur, ge-*

nium

nium amittunt, & radiis sui splendoris protinus destituuntur. Quod sibi euenisse merito conquestus est magnus ille Imperator *Macedonum in Sigæo littore parentans Achilli, illiusq́ue sepulchro cum lacrymis incumbens*, Fortunatissime iuuenis, inquit, probè tecum actum est, qui Homerum tuarum virtutum Præconem sortitus es: at me infelicissimum, quem tàm infausto sęculo natum voluerunt superi, quo ne vnus quidem idoneus reperiatur, aut satis dignus qui ALEXANDRVM decantet. *Nobis Dei fauore talis querimonia non competit: Nostro enim tempore qualibet Natio produxit hactenus, & producit quotidie magnum hominum numerum, qui doctrinâ celebres existunt, quibusq́ue facultas & voluntas neutiquam deest commendandi literis eos, qui de Republica bene meriti sunt, nō solum in bellicis expeditionibus, gubernatione Politiæ, salubribus cōsiliis apud Reges & Principes, sed etiam eos qui scriptis adiuuarunt & promouerunt vtilitatem publicam, tàm in Theologia, Iurisprudētia, Medicina, quàm in Philosophicis & aliis liberalium artium exercitiis: per quæ humana vita*

 erudi-

eruditur & politur, iuuentus instituitur, & formatur, florent regna & ciuitates, & uniuersa hominum societas tanquam dulci quodam condimento recreatur. Hoc sine controuersia semper & vbique inter cultiores populos opinione communi creditum est, vitam sine literis cæcam esse, rudem, & asperam: Neque Principatus vigere magis, quam dum à viris bene institutis & doctis gubernantur. Vnde laudabilis illa Sapientis extat sententia: Beatum esse regnum vbi Philosophus rex est, vel vbi rex philosophatur. *Dictum quidem merito ab antiquis plausu exceptum, quodque hodie verum & laudabile esse non desinit. Homines certe quantumuis ab omni cultu Musarum alieni, doctrinam licet incognitam admirãtur & suspiciunt: quodque facere ipsi non possunt, id recte in altero fieri iudicant. Refragari licet huic opinioni barbariẽ nostri sæculi animaduertamus: inter nobiles potissimum nostros, qui nescio quibus fumis vanitatis inflati rem literariam fastidiunt & auersantur, tanquam fatuitatẽ, qua animi simul & corpora eneruantur & fatiscunt: summũque decus in arte militari constituunt, in Martiis*

tiis exercitiis, & beluina feritate: quasi verò literæ militarem disciplinam remoueāt, animum generosum effeminent, & ab omni actione laudabili diuertant: imò verò omnem vitæ partem in officio contineant, & licentiam hominum male moratorum in ordinem cogant. Militiæ studium beluinum esset, barbarū, & ab omni humanitate alienum nisi consilio fulciatur, eiusque feritas mitioribus affectibus temperetur. Sed quid non admittit deplorata nostri sæculi deprauatio? quæ cōtemptis bonis moribus effrenatam quidlibet patrandi licentiam laudat & sequitur; iudicatq́ summū bonum, si quicquid libeat liceat: & per omnem truculentiam libidinemq́ impune debacchetur. Quibus autem iudicium viget solidius, mensq́ sana est in pectore sano, quibus serenior Genius bonas animas agit & moderatur, longè diuersum viuendi modum sibi proponunt, Palladem colentes armatam, Heliconis cum Apolline Præsidē, nempe bellicum studium à consilio & rerum scientia non separantes. Tunc enim militia viget maximè, dum consilio domestico res foris prudenter reguntur & administrantur. Probe inquit Cicero, expeten-

dam magis decernendi rationẽ, quàm decertandi fortitudinem. *Honestum effici animi, non corporis viribus. Parua esse arma foris, nisi sit cõsilium domi. Sed relinquendi sunt isti Cyclopes & centimani Bryarei, qui vastitate corporũ & potentia immani præter modũ fulti, viribus cælum inuadere, humana diuinaq; pro arbitrio commiscere nituntur, neque quicquam cum Musis mitioribus habere volunt commercij. Nos eos primo honore colendos existimamus, quorum laudabilis virtus proximo vtilis est. Horum nomen publicis Encomiis efferre & famã scriptis propagare pulchrum esse duco, & virtuti consentaneum. Indignum, certè, esset tam splendidas eruditorum dotes obliuione eorum, qui viuunt, aut reticentia posterorum sepelire. Sapiens virtutis honorem præmiũ haud prædam petit. Neque vllam aliam suorum laborum mercedem poscit, quàm laudis & gloriæ. Quam si illi detraxeris, nihil illi relinquis, cur se tantis lucubrationibus & vigiliis exerceat. Quapropter qui olim res gestas maiorum, vitasq; virorum doctrina illustrium scriptis mãdauerunt, non solum memoriæ eorum, quos laudibus euehũt,* con-

consulere visi sunt, sed etiam sibi ipsis apud posteritatem optime prospexerunt. Dum enim virtutes excellentes in aliis commendant, clarè testantur se earum admiratores esse & sectatores. Ideo studia eorum laudabilia iudicari debent, qui scientiarum inuentoribus & cultoribus honorem debitum non denegãt, sed magis quibus possunt rationibus promouent & conseruant. Hæc est clarissime Malarmæe, *præcipua causa, cur* secundum hoc iconũ volumen *concinnare & publicare statuerim: quo cõtinentur effigies, succinctaq́; vitæ descriptio multorum, qui adhuc superstites in viuis sunt doctrina rerumq́; cognitione clari. Idq́; opusculum, qualecunque est, tibi dicatum volui, quòd & tu inter præcipuos nostræ ætatis literatos viros, sine vllius inuidia, dignissimus iudiceris, cui præcipuus honos deferatur. Æquum est excellentes hos homines sub tuo patrocinio commendari: quod & eorũ laus maior euadet præstantis laude viri commendatione, & tua autoritas non parum splendoris assumet commercio tanquã & familiaritate contracta cum iis, quorum sempiterna memoria sub laudabili tuo nomine in Theatrum publicum in-*

 tro-

troducta æternitati sacrabitur. Eximius ille tuus candor, morumq́ facilitas in cõuersatione statim quemlibet in tui amorem pellicit, religiosaq́ obligatione cogit, vt te omnes colant & venerentur, nostri præcipue Burgundi, & ante omnes Vesuntini, inter quos nulli secũdus haberis; infinitos verò opum splendore, potentia, autoritate & eruditione superas, cum inter Patricios sellam occupes Senatoriã. Præter hæc omnia aliud me mouet, vt hoc opusculum tuo nomini inscriberem, quòd in nostra vrbe nemo mihi superstes amicus relictus est, qui me ex facie viderit præter te, & magnificum illum Montriuellum, *duo patriæ meæ splendida luminaria: reliqui ex nomine non visum diligunt, hanc beneuolentiam à parentibus hæreditario iure sortiti: vt sunt Nobiles & eruditi Nepotes tui* Ioannes & Gedeon, Francisci fratris filij: *quos ego redamo, colo, & honoro propter, piæ memoriæ, Patrem defunctum, & eorum virtutem: quibus omnia secunda per successus felices incrementa precor & exopto: æquum est hos affectus ex me in illos deriuari, ne indignus videar tuo amore, parentisque illorum, qui me olim tam ar-*

cta

cta consuetudine amanter complexus est.

Erit igitur hic meus labos probatum pignus mei amoris erga te, vir ſplendidiſſime. *Quod si gratum animaduertam hunc conatum meum tibi fuiſſe, non mediocrem mihi iniicies ſtimulum meditandi in poſterum alia ſolidiora, quæ tibi maiorem afferent delectationem, & ad publicam vtilitatem magis facere videbuntur. Vale feliciſsime: tuumque* Boiſſardum *mutua beneuolentia te vnicè colentem, redama.*

IN EFFIGIES

DOCTRINA CLARORVM VIRORVM, A DOMINO IANO IACOBO BOISSARDO celebratorum,

IOANNES POSTHIVS GERMERSHEMIVS, AVLÆ PALATINÆ Archiater.

ILLVSTRES *animæ, quarũ natalibus horis*
Fulserũt nitidi sydera fausta poli.
Et Genium ingeniis felicem fata dedêre,
Et dedit ipsa artes Calliopœa suas.
Queîs fretæ celebrem scriptis extendere famam
Æternumq; decus cura parare fuit.
Gaudete: est nomen vobis & gloria parta,
Quam nulli poterunt vnquam abolere dies.
Vestra sed indomitæ cum sint obnoxia morti
Corpora, & in cineres tota abitura leues,
Vt saltem viui superent in imagine vultus,
Quos auido spectet lumine posteritas.

 Sum-

Sumptibus en præſtat largis, multoq; labore
Boissardvs, Phœbi deliciæ & Charitum.
Tum breuia adiiciens actæ præconia vitæ,
Contexit variam dædalus Hiſtoriam.
Dulcibus & vitam dum ſic impertit amicis,
Ipſe ſibi vitam dat quoque perpetuam.
Vobiſcum & pariter celebratus in orbe legetur,
Donec erunt aliquo doctæ in honore Deæ.

CARO-

CAROLUS CLUSIUS ATREBAS SCRIPTOR SIMPLIC. PEREG.
Nascitur 19. Feb. A°. 1526
Consilio Pylium, Chironem vincit in herbis,
Atq; Titum antiqua Clusius Historia.

CAROLVS CLVSIVS ATREBAS, SCRIPTOR HISTORIÆ SIMplicium peregrinorum clariſſimus.

ANno à nato CHRISTO M. D. XXVI. menſis Februarij XIX. ſub horam quintam ante meridiem, natus eſt CAROLVS CLVſius Atrebati, metropoli Comitatus Artheſiæ in Galliâ Belgicâ, iſticq; in pueritiâ educatus: Gādauum inde ablegatus, vt operā politioribus literis daret ſub PAVLO EVCHARIO viro doctiſſimo, apud quem biennio vixit: anno quadrageſimo ſexto Louanium profectus, Latinę & Græcæ linguæ Profeſſores in Collegio trilingui ſiue Buſlidiano, audiuit: Deinde (ſic volente patre) Iuri ciuili operam dedit ſub C. V. Doctore GABRIELE MVDÆO: ſed cùm animus eſſet peregrinas regiones luſtrandi, Germaniā

triennio poſt adiit, vbi ex magni & celeberrimi viri conſilio & autoritate ſtudij rationem mutans, neglectâ Iuriſprudentiâ, Philoſophicum ſtudium amplexus eſt. Anno quinquageſimo in Narbonenſem Galliam ſe contulit, vnde paucos poſt annos, ob bellum inter Carolum V. Cæſarem, & Henricum II. Galliæ regem, exortum in patriam à patre reuocatus iſtic aliquot annos vixit, donec anno LX. denuo in Galliam reuerteretur, Lutetiæq; biennio viueret. Inde propter inteſtinum bellum, Aureliâ à Principe CONDÆO occupatâ, Louanium abiit, & iſtic anno vixit. Anno 1564. euocatus in Germaniam, bimeſtri iſtic tranſacto, per celeres equos in Belgium rediit, & inde per Galliam in Hiſpaniam profectus eſt, cuius plures prouincias, atque etiam magnam Luſitaniæ partem, annuo ſpacio perluſtrauit. Anno ſequente in patriam reuerſus vſque ad primum & ſeptuageſimum in eâ permanſit, quo Lutetiam profectus, & inde per Caletes in Angliam. Illâ autem ex parte peragratâ, denuo Lutetiam & in Belgium regreſſus eſt: iſtic hę-

rens

rens vſque ad annum tertium & ſeptuageſimum ſupra milleſimum & quingenteſimum: tum enim à Cæſare MAXIMILIANO huius nominis ſecundo euocatus Viennã Auſtriæ profectus eſt, & iſtic in Aulæ Cæſareæ familiarium numerum benigne receptus fuit. quo etiam loco apud Cæſarem RVDOLPHVM II. Maximiliani F. fuit. Vixit porrò Viennæ vſque ad annum LXXXVIII. (ſuſceptis tamẽ interea binis in Angliam peregrinationibus) quo Francofurtum ad Mœnum ſe contulit. XCIII. autẽ anno Lugdunum apud Batauos ab ordinibus confœderatarum Prouinciarum euocatus, eô peruenit annum ætatis agens octauum & ſexageſimum, vbi adhuc viuit cœlebs, annũ agens tertium & ſeptuageſimum.

In pueritiâ & adoleſcentiâ variis morbis obnoxius fuit, præſertim febrib. cõtinuis aliquot annis, omnibusq; diuexatus eſt, præterquam quartanâ & peſtilente. Annũ agens XXIIII. Hydrope laborauit, ex intẽperãte aquę frigidę potu, quo morbo C.V. Guilielmi Rondeletij Medici celeberrimi & Profeſſoris in Academia

mia Montepessulana, cura & diligẽtia liberatus fuit. Anno autem ætatis XXXIX. in Hispanica peregrinatione, ruente in cursu per accliue equo cum ipso sessore, dextrum brachium supra cubitum fregit, & eum insequente, dextrum crus. Viennæ porrò Austriæ annũ agenti quintum & quinquagesimum, pes sinister illi luxatus, & malleolus fractus: Octennio deinde post Francofurti ad Mœnum, ex casu dextrum femur luxatum, & luxatione nec à Medicis, nec à Chirurgis agnita sed neglecta, ad cõtusionem duntaxat medicamenta applicantibus, prorsus claudus effectus est, vt nè pedem quidem promouere possit, nisi gemino scipione sub alis subnixus. Eam ob causam cum corpus exercere nequeat, sed perpetuò fere illi sedendum aut decumbendum sit, graues alij accessere morbi, Calculus, Coli dolor, & Hernia.

Italicam profectionem ter tentauit: florentissimam enim illam regionẽ videre summopere auebat: sed irriti semper fuere conatus: primùm Mõtepessulano Massiliam profectus est: deinde ex ea vrbe rediens, apud Allobro-

ges

ges hæſit fere ſemeſtre, parentis reſponſum expectans, poſtremò Auguſtam vſque Vindelicorum profectus, vnde curſum cōuertere debuit in Hiſpaniam. Quæ adeò cauſa fuit, vt adeundi Italiam omnem cogitationem in poſterum deponeret, exiſtimans id inſtitutũ Deo non probari, cuius voluntati obſiſtere nephas duceret. Eum ob tot animi & ingenij virtutes atque dotes incomparabiles Imperator Maximilianus II. Nobilitatis priuilegiis optimo eius merito cohoneſtatum plurimum amabat: Linguarũ ſeptem, vtpote Latinæ, Græcæ, Italicæ, Gallicæ, Hiſpanicæ, Luſitanicæ & Belgicæ exactam habet peritiam, variarum autem rerum præſtantiſſimarum, præcipuè verò in Hiſtoria ſimplicium peregrinorum tantam notitiã & vſum ſibi acquiſiuit, vt per tot regna orbis terrarum Scriptorem earum vel grauiorem vel diligentiorem hodie nõ reperias. Hiſtoriarum vulgo incognitarum & ſcriptor & cenſor acutiſſimus, vti & Coſmographię doctiſſimus. Scripſit, & vertit hiſtorias Americanas ex Hiſpanico idiomatę, in Latinũ ſermonẽ. Dialo-

gos siue Historiam Garciæ ab Horto, Proregis Indiæ Medici Lusitanicâ linguâ scriptam de Aromatis & simplicibus aliquot Medicamentis apud Indos nascentibus, latino sermone in Epitomen contraxit, & Iconibus ad viuum expressis locupletioribusq; annotationibus illustrauit, quę quartâ editione apud Plantini viduam castigatior & auctior prodiit, in 8. Anno 93. Librum Christophori à Costa Medici & Cheirurgi, de Aromatibus & Medicamentis in orientali India nascentibus ex Hispanico sermone Latinum fecit, & in Epitomē contractum quibusdam notis illustrauit, qui altera editione apud Plantini viduam Antuerpiæ, Anno 1593. in forma octaua publicatus est auctior & castigatior. Historiam Nicolai Monardis Hispalensis Medici duobus libris scriptam Hispanico sermone de simplicibus Medicamentis ex nouo orbe delatis, quorum in Medicina vsus est, Latio donauit, & in vnum volumen contractam annotationibus & Iconibus affabre depictis illustrauit, quæ tertia editione excusa est, ibidem ex postrema Autoris

reco-

recognitione, formâ 8. anno 1593. Idem fecit tabulam Hiſpaniæ antiquis & recentibus in ea locorum nominibus inſcriptis, quam ſe editurum promiſit Ortelius. Eiuſdem Hiſtoria aliquot ſtirpium per Hiſpaniam obſeruatarum libris duobus expreſſa eſt Antuerpiæ in 8. Anno 1576.

IVSTVS LIPSIVS
AETAT. 50. ANo. 1597
Ausonios olim fuerat quod Tullius inter,
Hoc inter nostros Lipsius unus erit.

IVSTVS LIPSIVS PHILOLOgus & Consiliarius Regius.

TAMETSI de Iusto Lipsio Bruxellis nato & multa & præclara dicenda veniãt, viro nimirum de literis optime merito, & cui comparando ob singulares ingenij dotes ætas nostra vix parem videt, nõ per Germaniam solùm, sed & per Galliam, perq; ipsam studiorum matrem Italiam, quod vniuersitates & pulpita passim aperte loquuntur, atque vt Academias Ienensem, Louaniensem, Lugdunensemq; Batauorum taceamus, vel sola Antuerpia de viri huius meritis amplissimis corã vniuerso orbe palàm declamat: nos tamẽ præstabilius duximus notationi huic ieiunæ impræsentiarum potius supersedere, quã pauca & tãto ingenio minus paria afferre. Imaginem eius florentissimam equidem apposuimus, mentis ideam tot ab ipso editæ lucubra-

tiones docebũt abunde, quas ſi quis inſpiciat, quid eſt quod deſiderare poſſit? nec enim Apelles melius eum vnquam expreſſerit. Is inter cętera edidit Epiſtolicarum quæſtionum libros octo omni cura elaboratos, quos Antuerpiæ Plantinus excudit. edidit & antiquarũ lectionum commentarium, diſtributum in quinq; libros, in quibus varia ſcriptorum loca, Plauti prçcipuè, illuſtrantur & emendantur. Idem P. Cornelij Taciti Hiſtoriarum & Annalium libros recenſuit: & Saturnalium ſermonum libros II. qui de Gladiatoribus. Fecit Electorum librum vnum, in quo præter cenſuras varij priſci ritus proponuntur item librũ de Cõſtantia plane aureum, & alia quæ ſuo loco plenius enumerabimus: atque hæc de Iuſto Lipſio.

HVL-

HVLDRICHVS HVTTENVS EQVES FRANC9 & POËTA
Nascitur A° 1488. Obijt A° 1523 in aug.
Palladis invictus, pariter Mavortis allumnus
Inclytus ingenio militiaque fui.

HVLRICHVS HVTTENVS
Franc. Eq. & poeta.

HVLRICHVS Huttenus eq. Francus Germanus Poeta, ex nobili Huttenorum familia in Germania 20. Aprilis die, Anno 1488. prognatus, & in omni genere artiũ & diſciplinarũ parẽtum conſilio educatus, Mineruâ duce & Magiſtrâ literarum pariter & armorum gloriâ præſtans fuit, multa audacter & libere in Romanenſes dixit & ſcripſit, multa etiã in Principes & magiſtratus ciuitatum: in bellis Venetis Maximiliano Imperatori ſuam operam fortiter præſtitit, vnde ob excellentis ingenij vim & probatæ virtutis in eo bello laudem ſingularem à Diuo Maximiliano I. & Poëta Lauro, & eques auro coronatus propugnator communis libertatis

E perſti-

perſtitit, Muſarumq́; & Gratiarũ Hierophantes incomparabilis. Claruit anno 1523. Scripſit in Hulrichum Principem Wirtenbergenſem inuectiuas & Phalariſmum Dialogum compoſuit. Cum Eraſmo de quibuſdam expoſtulauit, & hoc modo variis orationibus & epigrammatis editis apud Germanos magnũ ſibi nomen comparauit. Opera eius Poetica ex diuerſis monumentis in vnum collecta ſunt, & Francofurti impreſſa anno 1538. Sunt autẽ hæc: Epigrammata varia: in tempora Iulij ſecundi Satyra; ad Maximilianum Imperatorem exhortatio, vt bellum in Venetos perſequatur: De piſcatura Venetorum carmen heroicum: Marcus carmen heroicum: de non degeneri ſtatu Germanorum: Epiſtola Italiæ ad Maximilianum Imp. Reſponſoria Maximiliani Imperatoris ad Italiam authore Helio Eobano Heſſo: ad Cardinalem Hadrianũ pro Capnione interceſſio: Triumphus Capnionis: Panegyricus in laudem Alberti Archiepiſcopi Moguntini; in Pepercorni vitam & obitum. Vtis id eſt, nemo carmẽ iucundum: Vir bonus: De arte

arte verſificatoria: De Guaiaci ligni medicina & morbo Gallico liber impreſſus Moguntię apud Ioan. Schoeffer 1519. Flores obſeruati ab Hulricho Hutteno in libris Q. Curtij de rebus geſtis Alexandri, Colon. apud Gymnicum 1538. Eiuſdem ſuper interfectione propinqui ſui Ioannis Hutteni equitis à Wirtebergẽſi duce Vlrico deploratio heroicis verſibus: Item ad Ludouicum Huttenum ſuper interemptione filij conſolatoria oratio: Item in Vlrichum Wirtebergenſem Orationes quinq; inuectiuę: in eundem Dialogus cui titulus Phalariſmus, & aliquot ad amicos epiſtolæ: Item ad Franciſcũ Galliarũ regem epiſtola, ne cauſam Wirtebergẽſis tueatur, exhortatoria, & epiſtolę aliquot ad amicos. quæ omnia ſimul excuſa ſunt in arce Steckelberg anno 1519. Expoſtulatio cum Deſiderio Eraſmo, impreſſa cum Brunfelſij reſponſione ad Eraſmi ſpongiam pro Hutteno. Item Orationes quædam, quarum tituli ſunt, Monitio prima, Monitio ſecũda. Sunt qui putent Dialogũ illũ Philalethis ciuis Vtopienſis eodem authore cõſcriptum eſſe, & Orationẽ

ad Christum pro Iulio secundo Ligure Pontifice, & Pasquillos nonnullos, veluti sunt Dialogus Bulla inscriptus siue Bullicida, Prædones, Momus, Carolus, pietatis & superstitionis pugna, conciliabulum Theologastrorũ aduersus bonarũ literarũ studiosos, Apophthegmata Vadisci & Pasquilli de deprauato Ecclesiæ statu: Huttenus captiuus; Huttenus illustris, eiusdem exclamatio carmine scripta in incendium Lutheranorũ, quæ impressa est cũ aliis quibusdam in quarto: Item epistola ad Bilibaldum Pirckheimerum: pars quædam inuectiuæ in Hieronymum Aleandrum: Epistola ad Marinum Caracciolum: oratio ad Cardinales, Episcopos, Abbates, Præpositos, & vniuersum Sacerdotum concilium, Wormatiæ Lutherũ & veritatis & libertatis causam impugnantes. Oratio ad Carolum V. & alia quędam impressa cum secundo Tomo operum Lutheri: eiusdem præfatio in declamationem Laurentij Vallæ contra donationem Constantini, quæ impressa est Coloniæ cum Concilij Basiliensis descriptione anno Domini 1535. eiusdem epi-

stolæ

ſtolæ aliquot de ſchiſmate extinguẽdo, & vera Eccleſiæ libertate aſſerenda: Oratio item exhortatoria ad Germanos Principes vt bellum Turcis inferant in 8. Bibl. Imp. Viennæ. Eius colloquia Germanica lingua in 4. ibidem: eiuſdem dialogus Aula ad Henricum Stromerum Auuerbachum, medicum: Argentinæ in 8. apud Theobaldum Montanum anno 1559. Obiit Hutten9 ætate florida anno Chriſti 1522. menſe ſextili, & ſepultus eſt in lacus Tigurini inſulâ Vſnauiâ, à ſe Huttenicâ hodie denominatâ, quod elegantiſſime Ioannes Fabricius Montanus Poeta expreſſit in ſequenti Epitaphio Hutteni manibus inſcripto;

Hæc quicunq; citâ decurris ſtagna carinâ,
Ponis & hoc noſtro littore forte pedem:
Ingenio ſic aura tuo, ſic pareat vnda:
Perlege quæ ſaxo carmina ſculpta vides.
Hoc equitum decus, hoc vatũ Germaniæ ocellus,
HVTTENVS *iacio conditus in tumulo.*
Ingenio dextraq; potens, dum vita manebat,
Muſarum ſimul & Martis alumnus eram.

Cæſar Apollineâ cinxit mea tempora Lauro,
Idem pro meritis nomen equeſtre dedit.
Sæpe bonos mutare ſolum fortuna coegit,
Magna quibus patriæ pœna carere fuit:
Aſt mea non alio tantum ſe iactat alumno
FRANCIA, nec meritis eſt male grata meis.
Æger ad has veni Legatus Cæſaris oras,
Cum me mors alias iuſsit inire vias.
Ante, ſepulturæ ſeruiret vt angulus iſte,
Quàm morerer, ſociis iuſſa ſuprema dedi.
Aſsiduis vbi me lugerent planctibus vndæ:
Et gemerent plenis ſigna refuſa vadis.
Sertaq́ vernarent tumulo natiua ſub ipſo,
Et querulæ canerent flebile ſemper aues.
Vade ſed admonitu noſtri ſpes contrahe laxas:
Quo minime credis ſtant tua fata loco.

DIO-

Si Virtus, Doctrina, Vſus Prudentia charum
Efficiunt ſummis regibus eſse virum.
DIONYSIVS LEBE' BATILLIVS PRÆSES REGIᵒ AP. MEDIOM.
Iſta tibi certe ſimul arriſere Bathylli
Qui partes tanti Regis in vrbe geris.

DIONYSIVS LEBEVS-BATILlius, Regius Præses Mediomatr. Iurisconsultus, & Poeta.

DIONYSIVS Lebeus-Batillius natus est Tricassibus vrbe Campaniæ (quam alij Augustobonã Tricassium appellari volunt) anno 1551. Mensis Nouemb. die 27. parente vtroque nobili, solus ex quinque fratribus reliquus & superstes, cum duabus sororibus, Loysa Marini Buissonij Cormonoclæi, Ludouici & Henrici Condæorum Principũ, domus Magistri, eiusdemq; Principis Henrici turmæ centum cataphractorum equitum vexilliferi vidua, & Nicolea Sebastiani Brunelli regij Secretarij, cõiuge. Prima literarum rudimenta posuit in vico Granuillæo ad VI. ab vrbe milliare. Inde à parentibus reuocatus Lutetiamque missus Præceptore vsus est Philippo

Monautholio, clariſſimo hodie inter Pariſienſes Medico, vixq; bienniũ elapſum erat, cum mater eius cum marito agit, vt eum Geneuam ipſe deduceret, quo facto, per quinquennium ibi literis operam dedit ſub Bertrando Salis Burdigalenſi, Antonio Fayo, Iobo Veratio, & aliis bonarum artium Doctoribus, ab ipſis amatus plurimũ, vt & à Christophoro Principe Palatino, Henrico à Sabaudia-Guernacheo, Amilcare Thellignio & aliis primariis Scholæ adoleſcentibus. Ibi etiam Franciſcum Portam Græca, & per aliquot dies Scrimgerum & Carpentarium ius publicè docentes necnõ & Petrum Ramum, tum quoque in Heluetia peregrinum, Orationem in Catilinam actione plena animi, plena ſpiritus interpretantem, audiuit, quem & eundem Luſannæ Bernatum, anno M. D. LXX. Logicam illam ſuam priuatim prælegentem, illi audire contigerat, in quem tum hoc Epigrammate luſit:

Cùm patre defuncto Stagiritæ filia magni
Interfecta dolis contumulanda foret;

Fleuit,

Fleuit, & indignis quatiens ſua pectora palmis,
Fatidico tales, fudit ab ore ſonos:
Ergone Ariſtotelis cineres honor iſte ſequetur,
Vt taceam extremo condita viua ſolo?
Sed ſupponar humo: ſic nempe in luminis auras
Tollet ſe quamuis tardior iſta ſeges.
Fortunate nepos, tibi noſtro è ſemine Ramus
Naſcetur, penetrans ſydera celſa comis.
Hic in ſe referet Sophiam, Sophiæq; parentem,
Et fructus largos tempus in omne geret.

Audiuit ibidem Blaſium Marquardum, Claudium Alberium Triuncurianũ, Petrum Nunnium Profeſſores publicos, cum peſte Geneuę ſçuiente, eô ſe inde multi recepiſſent. Moxinde Lutetiam cum iiſdem condiſcipulis Carolo magno & Meueleto venit, vbi Iuri ſtudere cœperunt, non intermittentes tamen Dionyſio Lambino, Ramo, Ioanni Paſſeratio Tricaſſino, Aurato & aliis regiis profeſſoribus ſe tradere. donec ſub initium anni M. D. LXXII. Valentiam Cauarum ad Iacobum Cuiacium & Franciſcum Roaldæſum ius ciuile ibi magna

cum laude profitētes, miſſi ſunt: ſed paulo poſt ſecuta eſt clades illa noctis Bartholomeæ, quæ & Academiam illam nonnihil interturbauit, cæſis aliquot ciuibus, liberis tamē ſtudioſis Iuris relictis, id accurante, fidemq; ſuam pro iis erga magiſtratũ interponente Cuiacio: cumq; eô ex Italia aduenisſet Ioannes Montlucius Epiſcopus Condonenſis, Blaſij Montlucij in Aquitania Proregis filius, qui omni comitate eũ amplecti cœpit, hunc in Aquitaniam ſub trãſcurrentem ætatem anni inſequentis, ſecutus eſt, ſequendum, ſi Deus dediſſet, & in Poloniã cum Henrico Andium duce, Poloniæ Rege electo, ad quam profectionem maximè inuitabatur Epiſcopus ille à patruo Montlucio Epiſcopo Valētiano, qui Legationis Polonicæ ad Regnum Henrico conciliandum princeps fuerat: at Condonij graui periculoſoque morbo affectus, demorari coactus eſt, dum eo releuatus Lutetiam & inde Valentiam iterũ per Tricaſſios ſuos ſe contulit, vbi ſtudiis abſolutis Iuris vtriuſque Doctoris inſignia ſimul cum familiari & cõuictore chariſſimo Petro Poppęo

Barre-

Barreſequanenſi accepit, illa ipſis plena manu, pleniore animo præbentibus clariſſimis illis Doctoribus Cuiacio & Roaldæſo. Mox domum reuocatus cum Lugduni eſſet (quo tẽpore Henricus Rex è Polonia Galliam ſuam repetebat) à Ioanne Torneſio Typographo laudatiſſimo, cum quo amicitiam inierat, ſub eius nomine editus eſt *Petronius Arbiter*, ex veteribus membranis emendatior factus, cum in hoc ſuam operam libẽtiſſimè *Lebeus* noſter cõmodaſſet. Atq; ineũte anno M.D.LXXV. Lutetiam ſe ad forum & cauſas agendas contulit, in ſacramentum ſolitum eum Curię offerente optimo & doctiſſimo viro Antonio Oiſelo, in id munus à clariſſimo Petro Pithæo Tricaſſino, cui Lebeus à parẽtibus commendatus fuerat, rogato. Cumq; tertio inde menſe primã cauſam in ampliſſimo illo Senatu oraſſet, iam tum aliquod nomenq; decusq; inter eiuſdem ætatis Cauſidicos gerere cœpit. Nec ita multo poſt Marchionatus Inſulæ ad Tricaſſes, ditionis tum Catharinæ Borbonię Henrici Principis Condæi, & Mariæ Cleuenſis filiæ, Iuridi-

cus constitutus est à Carolo Cardinali Borbonio, eiusdem Catharinæ maiori auunculo & tutore, in gratiam Dionysij Lebei-Batillij patris, & remunerationem officiorum & obsequiorum ab eo domui Cleuensi-Niuirnensi à longo tempore præstitorũ factus & apud Franciscum ducem Alenconium Regis Henrici fratrem, Libellorum supplicũ Magister. Matrem amisit anno M.D.LXXXIIII. fœminã eximia animi magnitudine præstantissimam, de cuius virtutibus cognoscet, qui tumulum eius inter opuscula Musæ Christianæ à *Petro Poppæo* vernaculo sermone conscriptæ, legerit. Eodem anno duxit *Antonettam Bertinam*, Georgij Bertini consiliarij & Medici Regij filiam, cum qua partui proximâ, anno subsequẽti bello Guisiano in bellum aduersus reformatos, finibus regni abstinere iussos, mutato, exilium patria sede mutauit, Mõtpelgardum primum cõcedens, vbi Colloquio illi, cuius acta publica sunt inter Theodorum Bezam, & Iacobum Andreę Theologos interesse datum est, quodque designasse videtur Emblemate LXII. de Her-

Hercule aduersus Cancrum depugnante. Inde Basileam, vbi inter alios amicitiam coluit Bonifacij Amerbachij, Theodori Zvvingeri (in cuius defuncti obitum & quædam Epigrammata scripsit, edita apud Conradũ Waldtkirch cum Iconibus & elogiis clarorum virorum à Nicolao Reusnero collectis) Guilielmi Arragosij Medici Cæsarei, Ioannis Alibosij archiatri regij, Odoardi Bizeti-charlæi, & Claudij Basini Tricassinorum, Petri Gualterij Chabotij, Iacobi Coatij & aliorum Gallorum, quos Petrus Neueletus-Doschius sua illa Basiliæ ἐκφράσει, nuper Francoforti apud Wechelios editâ, & ipsi Lebeo nostro dicatâ, recenset. Inde anno M.D.LXXXVII. ad Sammarianas fodinas, & sesquianno post in Metensium vrbem, quo se ante receperat Bertinus socer, cum Ioanne Bertino sororio, quóque aduentare nunciabatur Carolus Luxenburgius Briennæ & Lignij Comes, Præfectus huius Prouinciç futurus, ex vltronea abdicatione Ioannis Ludouici Nogarettij-Valettani. Espernonij ducis, cuius sororem duxit, & ex cuius domo Bertinus erat.

Hîc

Hîc priuatus biennium exegit, donec anno M. D. XCI. à noſtris ad eundem Eſpernonium ducem in Aquitaniam amandatus, inde ad regem tùm Rotomagum obſidentem, peractis publicis negociis, ab eodem Rege eo magiſtratu, quem nunc apud Mediomatricos gerit, auctus eſt, in quo quantæ omnib. vtilitati ſit, quæ illius probitas & integritas, parciùs de eius laude eo viuo dicturus, dicere omitto. Extat eius libellus apud Abrahamum Fabrum hîc excuſus de priſcis Aſſaſinis cultelliferis, Gallico ſermone ſcriptus: Extat Emblematum, quæ à ſuo Boiſſardo delineari voluit, pars prima, à Theodoro de Bry ſculptore edita, ad quē propediem reliquorum, quæ ad ducenta ſunt, & amplius, partes alias daturum & ſpero & opto. Iiſdem (quæ clariſſimo Philippo Mornęo Pleſſiaco dedicauit.) addita eſt Paraphraſis ex diuerſis optimorum quorumque autorum circa eoſdem ſenſus locis, ab eodem ingenioſiſſime contexta. Scripta alia multa habet præ manibus, Theſaurum linguæ Gallicæ, Kalendariũ Hiſtoricum cum faſtis omnium gentium; De reli-

reliquiis Gigantium: De iis qui ſe pro aliis geſſerunt. Hiſtoriam Scotiæ Gallicam factam ex Latinâ Buchanani; Petrarcham de remediis vtriuſque fortunæ Gallice redditam; Poemata varia, Farraginem Prouerbiorum, Commentarios rerum Mediomatr. & alia, quibus lectis ſi in lucem venerint, licebit de eo illud Gregorij Theologi vſurpare:

Γραφαῖς διδάσκει τὸ πλέον τοῖς ἐκτύποις.

ita nunquã ſilent eius Muſæ, ita hoc ocio (cuius non minus, quàm negotij rationem extare oportere dicebat Cato) tenet & ſtatum & dignitatem ſuam, vt omne tempus ſubſeciuum in quærendo, diſcendo, & ſcribendo cõſumat, tãtus eſt innatus in eo cognitionis amor & ſcientiæ: tantus ardor ſtudij, tàm inexhauſta auiditas legendi, vt ſatiari non poſſit. Quid verò? (inquit Marcus Piſo apud Ciceronem) qui ingenuis ſtudiis atque artibus delectantur, nonne videmus eos nec valetudinis nec rei familiaris habere rationem, omniaq; perpeti ipſa cognitione & ſcientia captos? & cum maximis curis & laboribus compenſare eam quam ex

diſcendo capiant voluptatem, mihi quidem Homerus huiuſmodi quiddã vidiſſe videtur, in iis, quæ de Syrenum cantibus finxerat. Neq; enim vocum ſuauitate videntur aut nouitate quadam & varietate cantandi reuocare eos ſolitæ, qui præteruehebantur, ſed quia multa ſe ſcire profitebantur, vt homines ad earum ſaxa diſcendi cupiditate adhæreſcerent: ita enim inuitauit Vlyſſem:

O decus Argolicum, qui puppim flectis Vlyſſes,
Auribus vt noſtros poßis cognoſcere cantus?
Nam nemo hæc vnquam eſt tranſuectus cærula curſu
Quin prius adſtiterit vocũ dulcedine captus:
Poſt varijs auido ſatiatus pectore Muſis
Doctior ad patrias lapſus penetrauerit oras.

PETRVS GVALTERIVS CHABOTIVS PHILOSOPH9
Vt legit Libros Gualteri Phoebus, hic, inquit,
Solus habet Flacci pectora dia mei.

PETRVS GVALTERIVS *Chabotius.*

QVOD mihi iam inde vſq; ab ingreſſu huius operis fuit in animo commendare literarum ſtudioſis recta & honeſta variarũ virtutum ſtudia, vitis ac moribus virorum præſertim eruditorum ante oculos eorum coràm poſitis: quo maiores eorum animos facerem, atque ad conſimilia his ſtudia vehemẽter colendum excitarem. Idem nunc quoque mihi præſtandum videtur, vita & moribus Petri Gualterij Chabotij iiſdem hic propoſitis, valde tamen, quod ſuperſtes eſſet recuſantis. Id autem eò libentiùs equidem feci, quod vetus & ſumma inter nos neceſſitudo, & hominis dignitas gratam iſtius nominis commemorationem poſteris à me tali officio

requireret. Vnde mihi data est copia faciliùs & veriùs de ijsdem existimandi, penitusque cernendi, quali ipse ingenio esse possit. Itaque primus huiusce considerationis gradus secũdum Deum opt Max. è sapientum virorum sententiis naturæ debetur, alter doctrinę, tertius moribus, quartus denique commodis & incommodis, quę ex illis consequi solent. Quod cum ita sit, ex eiusdem naturę arbitrio tam est certũ, quam quod certissimum, hæc, patriam, parentes, totumq; animi & corporis habitum pendere.

Patria igitur Petri Gualterij Chabotij, cuius effigies non tam corporis quam humanitatis & probitatis hic expressa oculis cernitur, fuit oppidulum nomine Sanlupum, in agro Pictauino situm, & ab his tribus oppidis Parthenço, Thoartio & Moncontnrio tria circiter Aquitanica miliaria dissitum. Parentes quoq; ipsius minus, quam ipsum solum, noti fuerunt. Non idcirco tamen si familia ipsorum, aut loci, aut natalium obscuritate, aut possessionis cõditione minus celebris visa est multis, desiit apud

popu-

populares ſuos, & morum probitate atque famæ commendatione, honeſtatē nominis habere. Vnde non iniuſta illi defuit cauſa, de iiſdem hoſce verſus more Flaccij vſurpandi:

Nil me pœnitet ſanum patris huius;

& cuiuis ſine arrogantiæ metu proponendi,

Vt quantum generi demat virtutibus addat.

Quippe qui olim ſæpe ſapientum apophthegma legiſſet, *Non ciuitate ciuem, nec domo dominum, ſed ciue ciuitatem, & domino domum eſſe cohoneſtandam:* atque adeò miſerum eſſe alienæ incumbere famæ. Patrem eiuſdem audio fuiſſe Petrum Gualterium, Pancratij Gualterij filium, & matrem Ioannam Chabotiam. Chabotij F. Elæopolas. E quibus verò, quo & eius anni menſe, qua & cuius diei horâ in primam huius lucis vſurā prodierit, nihil omnino mādatum ſcriptis eſt repertum, ſed fando tantum à propinquis multisq; vicinis acceptū, ipſius ortum ſub 1516. cecidiſſe. De quo quidem horæ natalitiæ momento nihil poſtea ipſe dicitur laboraſſe, ne qua fortaſſis eundem anxia cupiditas adeundi & conſulendi fatidicos inceſſeret,

ret, è quibus sollicita percõtatione postea quæreret de certo vitæ curriculo atq; euentis ipsi futuris. Vnde præter Prophetarum oracula hi versus Sibyllæ è Græco conuersi atq; vulgo iactati debent animos Christianorum procul se vocare.

Neq; in Chaldæorum prædictionibus versentur,
Neq; scientiam astrorum tractent. Sunt enim omnia fallacia.

Quod pluribus hic probandum mihi videtur, hisce præsertim temporibus & hominum moribus, propter nonnullos ex his, talibus promantijs Matheseos mancipatos, atq; tanta stultitia obcœcatos, vt ijdem conuersionibus orbium cœlestium (quales Ouidius describit lib. 2. Metamorphoseos:

Adde quod assidua rapitur vertigine cœlum,
Syderaq; alta trahit, celeriq; volumine versat.)

tantam impie tribuãt vim in corpora inferiora, vt quæ diuiniores ex Philosophis verè ac piè Deo Opt. Max. adscripserũt, quod vigeat, quod sentiat, quod meminerit, quod præui-

deat,

deat, quod tàm gerat & moderetur id corpus, cui præpositus est, quàm hunc mundũ administret, huic detracta impio sacrilegio rebus ab ipso creatis & animæ expertibus attribuere minime vereãtur. Vnde homines sic obcœcati primùm lib. 2. de diuinationibus à Cicerone merito seuocantur in prædictione & notatione cuiusq; vitæ ex natali die minime Chaldęis credendum esse, idq; ex disputatione Eudoxi apertè docetur. Huius deniq; rei demonstratio cognosci potest ex altera disputatione Phauorini apud Aulum Gellium, cap. 1. libr. 14. qui philosophos deterrere volens ac depellere adolescentes à Genethliacis istis, & quibusdam id genus, qui artibus prodigiosis futura omnia dicturos se pollicentur, nullo pacto adeundos consulendosque huiusmodi argumentis concludebat.

Aut aduersa, inquit, euentura dicũt, aut prospera.

Si dicunt prospera & fallunt, miser fies frustra expectando.

Si aduersa dicunt & mẽtiuntur, miser fies frustra timendo.

H Si

Si vera respondent, eaq; sunt nō prospera, iam inde
Ex animo miser fies, anteq̃ è fato fias.
Si felicia promittunt, eaq; euentura sunt, tunc plane
Duo erunt incommoda: & expectatio te spei suspensum fatigabit,
Et futurum gaudij fructum spes tibi deflorauerit.
Nullo igitur pacto vtendum est istiusmodi hominibus, res futuras
Præsagire vane studentibus.

Tertio *Cornelius Tacitus* lib. 17. sic depingit Mathematicos; hoc genus hominũ est potentibus infidum, sperantibus fallax, quod in ciuitate nostra vetabitur semper. Idem Historicus lib. 2. Annalium: Senatus consultum factum est sub Claudio de Mathematicis ex Italia pellendis. E quorum numero L. Pituanius de saxo Tarpeio deturbatus est, quod cum admiratione ac potius cum irrisione spectantium meritissime omnium exceptum est: quod is qui soleret alijs prænunciare futura, non sibi præsen-

præsensisse, & præcauisse euenturum eiusmodi exitium potuerit. Eodem spectant plura scriptorum testimonia, de veritate Fatidicorum tàm diuina, quàm humana, in eiusdem prælectionibus ad Oden *11. lib. 1. Tune quæsieris scire &c.* Postremò quam fuerit verus & pius Michaelis Hospitalij Franciæ Cancellarij de talibus promãticis sensus, Epistola eiusdem libro 3. incipiens; *Cum te nostra diu &c.* ad Carolum Lotharingum Cardinalem Romam profectum aperte sub mediũ loquitur, & laudem huius vniuersitatis regendæ ac gubernãdæ sic impio sacrilegio detractam Deo grauiter conqueritur.

Impia nam tota dominatur in vrbe Mathesis:
Chaldæi volitantq; domos, atq; atria circum
Tempus ab his certusque dies horaque petuntur:
Et fortuna salusque hominum dependet ab astris.
Sic translata Deo, rerumque hominumque satore,

 Omnis

Omnis ad expertes animæ res gloria transit.

Porro huius senis ætates primæ, pueritia & adolescentia fuerunt Sanlupi, partim in Grammaticis Latinis leuiter contritæ & occupatæ, partim in domesticis negotijs procurandis, vt qui natu esset sex aliorum fratrum maximus. Inde sub annum quartum & vicesimum ætatis, desiderio addiscendæ linguæ Græcæ Pictauium abductus fuit. Sed ibidem vix tres Menses dicitur exegisse, cum ecce à primarijs suorũ popularium in patriam ad moderandum Sanlupensium adolescentiã inde reuocatur. Quo quidem munere sexenniũ illum perfunctum cupiditas maior priore proficiscendi ad celeberrimam Lutetiæ Academiam cepit. à qua quidem profectione, cum patrij Sacerdotes precibus matris Chabotianæ subornati eum deterrere atq; auocare conarentur, propositis itineris longi & periculosi difficultatibus, & sacerdotio in patria remanẽti promisso, si eius ordinis esse vellet, respondit: Se ex Epistola D. Hieronymi ad Paulinum didicisse, præcipuas Sacerdotis partes esse, vt si quando ipse de ali-

quo,

quo, vel fidei, vel legis, vel Sacramentorũ capite, vel deniq; de aliquo alio ſacræ ſcripturæ communi loco interrogetur, ex officio debeat ad interrogata congruenter Euangelicæ veritati reſpondere: ſicut nomen Sacerdotis Latinum & Hierophantæ Græcum videntur præ ſe ferre. quale docendi munus, qui aut per ſegnitiem, aut per imperitiam nõ explere curat, nec poteſt, ex Ezechiele diſcat grauiſſimas pœnas à Deo ipſum manere. Quare meritó ſubijciebat: Vbi ego talem facultatem Lutetiæ percepero, in patriam Deo fauente rediturus, atque tum votis parentum, & amicorum deſiderio ſatisfacturus ſum.

Suſcepta eſt tandem profectio & peracta anno 1546. menſe Octobri, atq; ætatis ipſius circiter trigeſimo. Inde tres proximos habitationis ab aduentu ipſius in vrbem annos, & ſex menſes poſuit in Philoſophia, quam Audomarus Talæus, & Petrus Ramus eloquentiã horis die bipartitis in Gymnaſio Prælæo profitebantur, ingenti auditorio & frequenti. Quo temporis ſpacio ex legibus Academiæ Pariſienſis

confecto titulum Magiſtri Philoſophici adeptus eſt. Ex eo nulla prope mora interpoſita fuit,quin complures honeſtarum familiarum liberi in ipſius diſciplınam traditi ſint. Quos tandiu docuit, dum tertio ciuili bello ex commendatione pædonomiæ Gualterianæ, tanquam è quodã fonte, profluxit ad hominum famam: atque hinc etiam ad exiſtimationem D. Michaelis Hoſpitalij Franciæ Cancellarij dimanauit: qui mox negociũ dedit regiis Profeſſoribus Petro Ramo & Ioanni Mercero illi Eloquentiæ & Philoſophiæ, huic literarũ Hebraicarum, vt ex illo percontarentur, an ſuſcipere vellet prouinciam ſex ipſius Nepotes rure ad tempus aliquod inſtituendi. Ille verò tantæ perſonæ requirentis autoritate, tamq; amico internunciorum hortatu facile impulſus conditionem accepit, atque in ea duodecim annos permanſit, quinque ſuperſtite Cancellario, & reliquos ſeptem eodem non ſine multis omnium bonorũ querelis deſiderato. Totum autem illud temporis ſpacium in ſoceri & generi D. Bellebatij ruſticis ædibus, dum Gal-

Gallia incendio discordiæ ciuilis miserè conflagraret, traductum fuit.

Porrò de animi & corporis habitu, simulq; de doctrina & moribus nihil est nominatim traditum. Ex ipsius tamē prælectionibus in omnia Q. Horatij Flacci Poemata tanquam ex fructuosis Indicibus non mediocriter probatis, bona talium qualitatum pars, earumq; laudabilium se passim aperit, atq; inde colligi facile potest. Vnde quam studiosus ille fuerit virtutis, optime cuiuis perspicere licet. Cuius vna prudentia si non in moralibus virtutibus numeratur, quod tātum in delectu bonorum & malorum cernatur, & virtus mentis habeatur, à prouidendo Ciceroni dicta, vnde oculus animæ à Platone in Menone vocatur, cuius vnius comitatu homines ducuntur ad recte agendum, eius tamen semina passim in iisdem prælectionibus conspiciuntur sparsa. Ex eo Gualterius cognoscitur non paucus iustitiæ cultor fuisse: primum cum in eodem Poemate animaduertit Ethnicos scriptores veram conditæ huius vniuersitatis & conseruatæ atque

admi-

administratæ, laudem tribuere Deastris suis detractam per detestabile sacrilegium Deo vero, & in sancta Triade vni, id impie nefarieque factum grauiter indignatur, atq; Lectores taliũ locorum ab hoc iniustitię atque impietatis genere, quantum in ipso esse potest, deterrere in primis studet: præmonens Deum compensare solitum tarditatem suæ vindictæ, acerbitate supplicij, nõ multo post futuri reis talis impietatis. Deinde quod ibidem debitum veteribus huius Vatis interpretibus grate deferat honorem, tametsi aliam ab iis iniisse viam, & rationem interpretandi videtur: Quod vsum trium organicarum artium, Dialecticæ, Grãmaticæ Rhetoricæ, pro ipsius modulo, p̃ter alios interpretes declaret. Vbi in frõte singularum Odarum, Satyrarum, Epistolarum, pręcipuam collocat rei propositæ quæstionem, ad quam arguendam, tanquam sagittam ad scopum petendum, primum collimat, argumẽta singula simpliciter disponendo, id est, axiomaticôs enunciando, & si fieri potest, dianoeticôs colligendo. Qua etiã Methodo vsus sit autor propositus

poſitus explicando; Deinde quibus ex verbis, proprijſne, quorum proprietates ſola Grammatica interpretari debet, an tropo aliquo immutatis conſtent axiomata ipſius autoris ſingula; Poſtremò quæ & quot figuræ tam dictionis quam ſententiæ ſint adhibitæ. Horum certe obſeruationem ille jure ſibi poteſt ſine controuerſia vindicare, nihil ex iſta laude quiſquam è veteribus huius Lyrici Poetæ explanatoribus ei ſine iniuria decerpere poteſt, cuius quidem poſſeſſio iam inde vſque ab anno 1573. ante obitum D. Michaelis Hoſpitalij adita fuerat. Sed huiuſmodi tempeſtates in Gallia ſunt conſecutæ, vt dominus talium prælectionum intermittere Operis editionem vſq; ad annum 1587. coactus ſit, quæ tandem Baſileæ per Leonhardum Oſtenium Typographum, emiſſæ interiectum 14. annorum habuerunt. Ad hęc notæ Grammaticæ, quæ videntur relinqui cõmunes & veterum & recentium interpretum, habent in prælectionibus Gualterianis, quod eximi debeat ex illâ communione, id Varroni & Fab. Quintiliano dicitur originatio, ea eſt

 notatio

notatio Ciceroni, quæ frequenter ac fere passim hic obseruatur, tam in Græcis vocibus, quã Latinis, quarum etyma, quantũ ipse studeam mecum recolere, non equidem facile possum recordari, vtrum aliquando in alijs huius Poetæ, nisi perpauca, explanatoribus, legerim. Quod cũ ita sit, non temere inquisitio & inuestigatio talis, originationis proprie & merito mihi videtur soli Gualterio attribuenda. Fortitudinis quoq; hic senex quandam speciem præbuit, iam inde ab inceptione Horatianæ interpretationis, vt præfatio eiusdem ante librum Carminum indicauit, quod quamuis longe animo perspiceret, opus institutũ, multarum fore vigiliarum & laborum, ad id tamẽ fortiter aggrediendum, omnium istorum difficultatem neglexit. Illud etiam non demissi fuisse animi nemo negauerit, quod nonnulli de perfecta iam & absoluta superiorum interpretum explanatione sic firmissimè asseuerãt: neminem hodie nisi impudẽter temerarium, post eruditas tot doctorum interpretationes posse quicquam explanationis nouæ in Lyricum

cum Poetam tentare, quin actum agere iudicetur. Istud quidem obiectum licebit credo Gualterio, per veniam candidi Lectoris diluere, si ad illud Seirachidæ exemplum cap. 13. licet videatur esse argumenti longe huic dissimilis, ostenderit primũ se conformasse. *Quanquam ego nouissimus euigilaui, tanquam racemator post vindemiatores, profeci tamẽ per gratiam domini, & perinde atq; vindemiator lacum impleui. Considerate me nõ mihi soli laborasse, sed omnibus ijs, qui disciplinam quærũt.* Deinde cõsilium & autoritatem D. Augustini cap. 1. lib. 1. de Trinitate in suo instituto secutum esse: *Vtile est*, ait hic doctor, *ijsdem de rebus plures à pluribus diuerso stylo fieri libros, vt lumen vnius videatur alterius tenebris.* Huc postremò accedit illud Ausonij ad Symmachum: *Alius alio plura inuenire potest, nemo omnia.* Quantæ verò diuersitatis atq; differentiæ sint priores Q. Horatij explanatores ab hoc, cuius forma est hic Lectori depicta, non est admodum opus acri intentione ad diiudicandum. Cuius enim vel mediocriter docto facile totus genere inter-

ptationis ab illis diuerſus videbitur. Affectus autem animi tam confidentis extitit illi præcipue ex approbatione Dn. Michaelis Hoſpitalij, collectâ, de quadam analyſi vnius & alterius Odes, quondam Nepotibus ipſius dictatâ, vt in Præfatione ante Odas fuit cõmemoratum. Idem præterea habitus animi eluxit in eo maxime per naufragium recularum ſuarũ & curtæ ſupellectilis ter diuerſis belli ciuilis tẽporibus, factum, patienterq; ac fortiter, per alleuationem diuini ſpiritus acceptum. Quod aliquando ſi Deus permiſerit, publicæ poſteritatis memoriæ tradetur, atque imprimis poſtremum, vt alijs duobus primis grauioris anxietatis & diſpendij, cuius eiectamenta illum audio nondum grauibus curis & laboribus, anxietateq; iure perſequendi defunctũ eſſe. Huic inſeretur per quandam Hiſtoriæ ſpeciem, maximum capitis & vitę periculum, extremumque pene diſcrimen, in quod multis viſus eſt diuerſis tempeſtatibus ſæpe adductus. Quæ præterea temperantiæ documenta ille paucis familiaribus atque diſcipulis dedit? Hi certo retulerunt, eum ita ſemper temperatis

moderatiſque moribus fuiſſe, vt victu & reliquo vitæ cultu pertenui vti continenter viſus ſit: identidē illud Seirachidæ vſurpans: *Quam pauca honeſte inſtituto ſufficiunt: Viuitur pauco bene*: illud quoque Hippocratis 6. epidemiôn: *adſit proba exercitatio, ſatietas vitetur, labor impigre adeatur*: illud deniq; grata recordatione ſæpe recolens è Seneca Philoſopho: *Hanc ſanam & ſalubrem vitæ formam teneto, vt corpori tantum indulgeas, quantum bonæ valetudini ſatis eſt, duriùs tractandum eſt, ne animo male pareat: Cibus famē ſedet, potio ſitim extinguat: Veſtis arceat frigus, domus munimentum aduerſus infeſta corpori, hanc vtrum ceſpes euexit an varius lapis gentis alienæ nihil intereſt, ſcito hominem tam bene culmo quam auro tegi: contemne omnia quæ ſuperuacaneus labor velut ornamentum ac decus ponit. Cogita in te præter animum nihil eſſe mirabile, cui magno nihil magnum eſt.* Ex his facile cognoſcit Lector, eum in vario diſciplinarum genere feliciter verſatum. Sed idem multò clarius ex ipſius Prælectionibus in Horatiū Lyricum Poetam intelliget, ſi in earum lectio-

nem inciderit. Tale porrò Temperantiæ ſtudium extitit illi cauſa, cur ſemper vel iuuenis intereſſe ſodalitatibus epuliſque ampliſſimis pertinaciter recuſarit. Thamyres, ſolarium, Campum Martiũ, alias deniq; celebres vrbiũ plateas rarò frequentauit, quo populus percupide peruenire ſolet confabulandi multoque cupidine rumuſculos aucupandi gratia. Ille adeò ſolitudine delectatus eſt, vt meritò audire apud quoſdam videatur, paucorũ hominum pauciq; ſermonis homo: de quo ſæpe à me & ab alijs amicis admonitus, id vitio aſperæ cuiuſdam naturæ, humanamq; ſocietatem exoſæ verti ſolitum, grate reſpondit: Non equidem ſum inſcius *ſic ſolitudinẽ & frequentiam vt motum & quietem ad conſeruationem bonæ valetudinis miſcenda & alteranda eſſe, vt ſolitudo ſanet odium turbæ, & turba leuet tædium ſolitudinis: illa nobis faciet hominum deſiderium, hæc noſtri; & erit altera alterius remedium, nec in eadem intentione æqualiter retinenda mens eſt, ſed ad iocos reuocanda, atq; poſt inde in eremia & ſeductu tranquillo alacriter reponenda.*

Verum

Verum enimuerò etsi probe factus essem natura, vt illis consimilia possem inoffensus exequi decenter, præsens tamen corporis mei habitus inde retrahere me necessario deberet: crebra meiendi orexis, audiendi grauitas, mãdendi imbecillitas, frequens alternatio deambulandi & conquiescendi propter ramices inguinum, quorum affectuum primus à cõgressu secessum requirit, alter aut taciturnitate, aut absurda ad propositum responsione auditorẽ suspensum fatigat: tertius cibos molles & cõcisos auide inhiat: quartus deniq; socium alterutrius aut deambulandi aut requiescendi cogitur subinde quærere. Cuius quidem quadruplicis casus neminem puto reperiri posse, quem sic affectum non suppuderet colendæ cuiusdam societatis. Ad extremum hac viuẽdi ratione continẽtiâ & abstinentiâ Deus Opt. Max. eum cælibem perduxit ad ætatem octogenariam satis adhuc per superiores affectus tolerabilem. In qua quisq; si iuuenis bene viuere studuerit, debet etiam atque etiam senex cogitare vt bene tandem moriatur: Bene au-

tem

tem mori hic interpretamur nō more Stoicæ ſectæ, rigidiſſimæ alioquin virtutum cuſtodis, cum quis effugerit male viuendi periculum, ſed ritu diuinæ ac cœleſtis Philoſophiæ, cum quis præſidio fidei in Ieſum munitus, & per eundem miſericordia Dei fretus & innixus ab hac terreſtri & caducâ vitâ fidenti animo in cœleſtem & æternam tranſierit. Vnde poſtremus illius actus, tanquam Comœdiæ, poterit meritò lætus & plauſibilis prædicari: atque adeò non inutilis documento reliquorum ſuperſtitũ rectè iudicari. Porrò edita eſt eiuſdem Chabotij Pictonis Sanlupenſis expoſitio analytica & breuis, in vniuerſum Q. Horatij Flacci poema, ex ipſius Cōmentarijs maiorum vigiliarum ac triplicis artificij breuiter exſcripta, vtiliterq; ad ſenſum vatis facile exprimēdum, & ad memoriam Lectoris non mediocriter iuuandam accommodata, in octauo Pariſijs anno M. D. LXXXII.

IOANNES POSTHIVS ARCHIATER PALATIN'
Te posti, te phoebus amat seu carmina pangas
Pæonia veniat seu tibi ab arte decus

IOANNES POSTHIVS MEDICVS.

IOANNES Poſthius aulæ Palatinæ Archiater, vir omni genere literaturę excultiſſimus, non Medicinæ ſolũ, ſed & vniuerſæ Philoſophiæ ſecreta exacte calles, & Poeta doctiſſimus, naſcitur Germersheimij, in vrbe Palatinatus ad Rhenum anno 1537. parentibus Ioanne Poſthio, eius vrbis ciue honorato & Anna Vilmanna à Zeisheim: qui cum puer inſignia felicis indolis redderet teſtimonia, annum iam agens nonum inſtitutioni Ludimagiſtri in patria cõmittitur. adultior deinde factus mittitur Heidelbergam ad Nicrum Academiam illuſtrem, vbi viri doctiſſimi Thomas Eraſtus Medicus & Philoſophus eruditiſſimus, Petruſq; Lotichius Poeta inter Germanos ſuo tẽpore primus, alijq; permulti viri doctrinâ illu-

ſtres viuebant. Horum familiaritate & amicitiâ per *annos duodecim* continuos tantum in bonis diſciplinis profecit, vt cum eruditis quibuſq; conferre poſſet: pronus enim in ſtudia & inueſtigationem rerum naturalium ferebatur, vt erat promptus, ſolers & vigilans, quiq; nulli labori parceret, quo poſſet ad cognitionẽ abſtruſioris Philoſophiæ peruenire. Ideò cum nullam literaturæ partem intactam reliquerit, peculiari tãdem inſtinctu medicinam elegit, in qua ſe totum exerceret: quod eius perfecta cognitio cõſtet ſcientia rerum diuinarum humanarumq;. Huic vt commodius & maiore cum profectu vacare poſſet, Germaniam relinquens in Italiam iter ſuſcepit, Patauium potiſſimum, vbi celeberrimi totius orbis videntur medici: ſtimulabatur enim peculiari deſiderio videndi nationes exteras, & ex cõuerſatione familiari cũ doctiſſimis quibuſq; animũ polire; quippe vt erat ingenio excitato, prompto, alacri, aperto & candido, moribuſq; commodis, nihil niſi arduum meditabatur moliebaturq;. In Italiam igitur profectus doctiſſimis
ſeſe

ſeſe aſſociauit, qui potiſſimũ in facultate Medicâ operam impendebant. In horto Simplicium (cui præerat longa experientiâ, peregrinationibusq; in Oriẽtem ſuſceptis celebris ac ſingulari comitate præditus Guillandinus) aſſidue verſabatur, diſcens continua ſcrutatione vires & virtutes herbarum, quoque modo præparari, ex ijs ſucci elici, & quibus morbis applicari poſſent. Cumque Patauij aliquandiu hæſiſſet, vlterius progrediendi ſtudio raptus, Venetias Medoaco ſecundo deſcẽdens peruenit, luſtrataq; diligenter ea vrbe (quam non abſurde Accius Sincerus cum Roma cõferens, Romam Ioui, Venetias Neptuno tribuit, & Epigramma hoc verſu iucunde claudit:

Illam homines dicas hanc poſuiſſe Deos.

Hadriacum mare nauigans ad Faletũ naufragium paſſus de vita periclitatus eſt, ſed Dei beneficio ex hac tempeſtate ereptus Bononiam iter conuertit: vbi poſtquam aliquandiu moratus eſſet, Apenninum traijciẽs Florentiam venit, deinde Senas, vbi arctiſſima neceſſitate & amicitiâ conuerſatus eſt cum Ioanne

Scora & Francifco Boninfignio Medico præ-ftantiffimo : neque his contentus, vt erat animo ad Poefin procliui, in qua tantos iam profectus fecerat, vt dulci carminum harmoniæ omnes in fui amorem & admirationem pelliceret, Camillum Falconetum Poetam infignẽ cõuenit, & cum eo de metrorum varietate feriò contulit. Paulo poft Romam profectus nihil prius habuit, quàm cum Marco Antonio Mureto Gallo, cum Laurentio Gambara Brixiano de ftudijs bonarum literarum communicare, & cum alijs plurimis literatis viris, quibus Roma femper abundauit, maxime cum magno illo & illuftri tam generis nobilitate, quàm doctrinâ Fuluio Vrfino, qui peregrinũ neminem literatum à fe dimittere folitus eft, quin de eo bene mereri ftuduerit. Poftquam itaque inter Italos biennio integro manfiffet, luftraffetq; folerti indagine, quæcunque in illa florentiffima Europæ parte confpiciuntur, Liguftico mari in Galliam profectionem fufcepit, atq; in ea nauigatione in pyratas Turcicos incidens, parum abfuit, quin latronũ præda

factus,

factus, ad triremes daretur, vel misera lamentabiliq; seruitute reliquum tempus vitæ exigeret. Nautarum tamen sedulitate & tenebris nocturnis adiutum Deus misericors vento secundo ad Massiliensem portum cõpulit, vbi aliquot diebus corporis vires nauigatione difficili debilitatas refecit, & inde Montem Pessulanum celeberrimam Galliæ Academiam properauit, vbi auditor fuit Guilielmi Rondeletij, Antonij Saportæ, & Laurentij Iuberti, qui eo tempore Medicinam summa auditorũ frequẽtia & laude docebant & faciebant. Mõte Pessulano Parisios se contulit, idemq; pręstitit in ea vrbe, quod hactenus fecerat in Italia & alibi, nempe ex frequentatione virorum doctorũ, tanquam apis sedula, animum expoliens omni sciẽtia & virtutibus, quæ ad hanc humanam societatem conducunt. Postquam autem summa cũ laude Doctoratus insignia accepisset, Galliam reliquit & in Belgium venit, atque in florentissima illa Brabantiæ ciuitate Antuerpiana sesquiennium praxin medicam exercuit, omnibus propter singularem

doctrinam successum in Medicina felicem, facilitatemq; & candorem morũ acceptissimus. Ibi Germanis Mercatoribus (qui ex omnibus Germaniæ locis in illud celeberrimum Emporium frequentes conueniunt) statim innotuit; qui eius famam longe lateque publicarunt, factumque est, vt ab Episcopo Duce Franconiæ Herbipolim ad Mœnum euocatus, primariũ inter Medicos locum adeptus sit per annos septendecim. Vbi vxorem duxit Rosinam, Virginem lectissimam, Chiliani Brosameri filiam. Puella quod esset claris nata parentibus, singularibusq; corporis animiq; dotibus excultissima, vnice à Posthio dilecta est, quam ipse deinceps ad imitationem antiquorum Poetarũ doctissimis & lepidissimis suis carminibus sub nomine Blandinæ celebrauit, vt testantur poemata illius tersissima, quæ hodie manibus doctorum passim versantur. Ex hac Posthius dum adhuc esset VVirtebergi filium suscepit Erasmum, etiamnũ superstitẽ. In ea vrbe (præter Episcopum aliosq; optimates) intima amicitiâ semper vsus est Erasmi Neusteteri Equitis

tis Franci Canonici VVirteburgensis & Bambergẽsis, Decaniq; Coburgensis, hominis eruditissimi & de literatis omnibꝰ optime meriti, cuius fauore & patrocinio in omnibus vsus est, quandiu apud Herbipolitanos vixit. Atq; pro acceptis beneficijs ne ingratus aut immemor iudicaretur, illi sua Poemata dedicauit. Præter hunc habuit amicum Musis & Apollini carissimum virum Nithardũ Tungenum VVirzburgensis Ecclesiæ Decanum, & Conradũ Dinnerum Acronianum plurimosq; alios insignes viros, tam Ecclesiastici quam Politici ordinis, quos singulari studio coluit & ab ijs mutua beneuolentia cultus est. Cum ergo nomen eius per vniuersam Germaniam celebre redditum esset, vt eius doctrina honorariâ aliquâ mercede compensaretur, Rudolphus II. Romanorum Imp. illum laureâ poeticâ vltro donauit. Demum Heidelbergam ad Nicrum accersitus est à Friderico Electore Principe Palatino, vbi Archiatri munere magna cum laude functus, opibus, honoribus & bonorum omnium amicitiâ abunde cumulabatur. Vir

comitate & integritate vitæ nulli ſecundus, corpore gracili, ſtatura mediocri, ac quod dolendum erat, valetudine parum firmâ, quem & podagra ſubinde afflixit, impedijtq; doctas illas meditationes, quibus ſuum nomẽ doctis ſcriptis poſteritati cõmendabat. ſcripſit enim omnibus doctis laudatiſſima poemata, quæ inſcripſit Parerga poetica. Extant etiam eiuſdem hymni ſuper Euangelia dominicalia, Rhithmis Germanicis ab eodem cõpoſiti. Itẽ obſeruationes quædam Anatomicæ, & alia multa ad artem Medicam pertinentia, quæ cum plauſu & Medicorum vtilitate leguntur. Obijt Heidelbergæ Anno 1597. Menſe Auguſto.

CIVIS ROMAN PAVL. MELISS' FRANC. COMES PAL. ET EQ. AVR
Teutonici Vates veniant & pignore certent
Victor erit culto carmine Francus olor.

PAVLVS MELISSVS SCHEDIVS FR. EQ. ET POETA.

PAVLVS MELISSVS Schedius, Anno Christi 1539. die 20. Decembr. sesquihorâ ante meridiẽ, sub eleuatione graduum 50. in lucem editus Melrichstatũ habuit Patriam, ab ipso Alphipolim dictam, oppidum Franconiæ orientalis. Patrem habuit Balthasarem Schedium, Matrem Otiliam Melissam, Polichios & Mergiletos consanguinitate attingentem. Melissus autem anno ætatis septimo primũ frequentare cepit Scholam publicam in patriâ, puer indolis promptissimæ, & qui parentibus optimam tum de se præbuerit spem, ad Poesim & Musicam admodũ pronus, vt & ad picturam. Deinde ętate prouectior post bellum Marchionicũ Erphordiam profectus Christophorum Hofmannũ audiuit: Post Cygneam Misniorum vrbem ad

Moldauam amnem adijt, vbi vixit ab anno 1554. vſq; ad 1557. Eraſmo Rudingero Pabenbergenſi, Ioachimi Camerarij genero Præceptore vſus. Hinc Ienæ Tyringorum audiuit Victorinum Strigelium, in Dialecticis, Ioannem Stigelium, in Poeſi, alioſq; viros doctiſſimos. Anno 1561. Danubio deſcendens Viennam Auſtriæ profectus, in græcis auditor fuit Georgij Tanneri I. C. & VVolfgangi Lazij Hiſtorici familiaritate ſuauiſſime vſus eſt, coniunctiſſimus ſimul Caſparo Cropacio Poetæ laureato, ante condiſcipulo eius Cygneæ, vbi & Olorem ſuauiſſima cantantem audiuiſſe ſe & vidiſſe aſſeuerat. aluntur enim in foſſarum vrbis aqua limpidiſſimâ ſtagnante cygni complures. Is dum in Archigymnaſio Viennenſi viueret, creatur à Ferdinando Romanorũ Imp. Poeta laureatus, & inter nobiles refertur, qui honos illi collatus eſt poſtridie Kal. Maij anno 1564. erat enim Meliſſus tum Imperatori & filio eius Maximiliano II. gratus, tum Conſiliarijs, præcipue verò Seldio & Zaſio, maximæ autoritatis viris, cariſſimus non ſolum propter doctri-

doctrinam & virtutes eximias, ſed & propter mores caſtos, pudicos & ad omnem honeſtatem compoſitos. Ab obitu Ferdinandi Imp. contulit ſe Pragam Bohemiæ. Illinc diſcedens & Albi flumine deſcendẽs VVittebergam venit, inque conuictu Pauli Eberi viuens, ibi Vitum Ortelium VVinshemiũ in Græcis & Caſparum Peucerũ, Philippi Melanchthonis generum, in Hiſtoricis, Rudigerum, in Phyſicis, & Ioannẽ Maiorem in Poeſi audiuit. Mox Lipſiæ conſtitutus, Ioachimi Camerarij auditor fuit, quo in loco cum degeret, literis Friderici, Epiſcopi VVirzburgenſis euocatur in aulam VVirzburgẽſem. verum haud multũ illic moratus in Auſtriam ſe recepit, & in aulâ Maximiliani II. Rom. Imper. per biennium vixit, pręfectus quadraginta duobus armigeris adoleſcentibus nobilibus, inter quos erant complures illuſtri genere nati. Interfuit Comitijs Auguſtanis Anno 1566. operâque Hieronymi VVolffij viri eruditiſſimi, peruenit ad noticiã Ioannis Baptiſtæ Heinzelij Conſulis. Æſtate illâ Liber primus illius Cantionum Harmoni-

monicarum typis excuſus publice prodijt. Sub eodem Maximiliano Imperatore militauit in Hungaria, vbi & patrueles duo ipſius, Ioannis filij, aderant, Martinus nempe Schedius, qui ante fuerat ſignifer in Liuoniâ, & Ioannes, qui poſtmodum in Gallicâ illâ clade ad Monconturium occubuit. Anno 1567. profectus per Belgium in Galliam comite itineris Ioanne Lobetio Iuriſconſulto experiẽtiſſimo, cum ſubſtitiſſet aliquandiu Lutetię, ſalutaſſetque Petrum Ramum, Dionyſium Lambinũ, Ioannem Auratum, Erricum Memmium, audiuiſſetq; Profeſſores regios, contulit ſe Aurelianum ad Ligurim, vbi incidit in tumultus illos bellicos, qui mouebantur die 29. Septemb. per totum regnum ob diuerſitatem religionis. Anno 1568. Io. Caſimiri Principis Palatini exercitu in Galliam pro defenſione principum ſanguinis regij introducto, cum ſecederet in Burgundiam, bis captus fuit; primũ quidem à præſidiarijs militibus Gallis oppido Chariten ſi erumpentibus, deinde ab iniurioſiſſimis Hiſpanienſibus Dolæ. Veſuntionem Sequa-
norum

norum vrbem vbi attigisset, hæsit ibi per tres menses, delectatus admodum loci amœnitate & ciuium comitate. Inde per Iuram montem (in cuius summitate orientem versus visu notati numerantur XIV. lacus) ad Lemannum se conferens, Geneuæ Allobrogum diutius commoratus est; familiaritate vsus Christophori Principis Palatini, Francisci Porti Cretēsis, Theodori Bezæ, Henrici Scrimgeri, Petri Pithœi, Henrici Stephani & aliorum. Vixit etiam Lusannæ & ruri in parte citeriore lacus Lemanni, æstiuo pręsertim tempore. Demum Spiram ad comitia, quæ Maximilianus Imperator indixerat, venit anno 1570. eâq; occasione Heidelbergam ad Fridericum III. Electorem Palatinum. Inde rursum in Allobrogas & Burgundos tetendit, quo itinere confecto ad Nicrum redijt anno 1571. vbi omnes psalmos Dauidis ad melodiā Gallicam rhithmis Teutonicis componere aggressus, anno sequente 1572. priores quinquaginta in lucem emisit. Sub annum 1575. missus est ab Electore Palatino Friderico, vnâ cum Legato Ducis Alen-

zonij ad Imp. Maximilianū II. & ad Electores cæterosq; Imp. Principes, cum Casimirus iam secundo exercitū in Galliam duxisset. In Italiā tandem post obitum Friderici III. iter adornauit, anno 1577. ibiq; hęsit non vno in loco, vsq; per æstatem anni 1580. Patauij biennium fere cōmoratus audiuit Tiberium Decianum, Ioannem Cephalū & Ioannem Menochium Iuriscōsultos, Riccobonū Oratorem &c. cumq; Italiæ amœnitate mirū in modum delectaretur, statuit, quantū fieri posset, illustres illas vrbes Lombardię, Insubrum, Ligurię, Hetrurię, & aliarum regionum exactius perlustrare. Romæ quotidianus erat in Bibliothecâ Vaticanâ, ibidemq; Marcum Antoniū Muretū, Achillem Statium, Petrum Angeliū Bargęum, Fuluium Vrsinum, Herculem Cosmum sæpius conuenit. Florētiæ Petrū Victorium, Bononiæ & Romæ Carolū Sigonium: à quibus omnib. extant Epistolæ ad Melissum quam humanissime scriptæ. Senæ Hetruscorum annum integrum vixit, ab Alexandro Picolominæo viro in Græcis & Latinis literis eruditissimo aliquoties

ties inuitatus. Anno 1579. cum redijsset Patauium, creatus est 10. Kal. Nou. solẽni actu, Comes Palatinus, Eques auratus & Ciuis Romanus per illustrem virum Ferdinandũ Amadim, idq; ex priuilegio Car. IV. Rom. Imp. Posteaq̃ verò Italię valedixisset, statuit in Galliam redire & inde traijcere in Angliam, sed Veronâ cum discessisset, & Benacum lacũ transmisisset, mutans consilium Tridentum ad dextrum declinauit, Germaniamq; per Alpes repetijt. Augustę non nihil commoratus suasu Hieronymi VVolffij V.C. Norimbergã se contulit, & inde Augustam ad comitia, quę anno 1582. Rudolphus II. Imp. illic indixerat. Anno 1584. secũda profectione in Galliam reuersus est, Metasque Mediomatricum vrbem ab itinere diuertit, vt Boissardum amicum veterem inuiseret: vnde Lutetiã profectus in suburbanis hortis prope ædes Iani Antonij Baysij habitationem cõmodam & amœnam elegit, & sequenti anno eius Schediasmata Poetica tribus partibus cõprehensa, inter bellorũ strepitus secundò typis edi curauit, multò auctiora, quàm prius fuerãt ex-

cuſa Francforti anno 1574. Poſt vindemiā anni 1582. nauigauit ex portu Dipenſi in Angliam, offerens Richemonti Eliſabethæ Anglorum Reginę ſua Poemata, ibiq; per hiemem in aula manſit, quæ Grenouici erat: volebat enim Heroina illa clariſſima pariter & doctiſſima, vt Meliſſus locum ſibi aliquem, quo potiſſimum delectaretur in regno eligeret, pollicita ipſum regiè à ſeſe ſuſtētatum iri. Accidit vt cum quadam nocte Grenouico, vbi tum Regina diuerſabatur, ſecundo Tameſi flumine Londinum verſus, cymbâ veheretur, audiret iterū Olorem dulciſſime cantantem. Sed poſtquam comite itineris Hieronymo Groſlotio Liſlæo nobili Gallo, cuius maiores ex Francia Germaniæ oriundi erant, qui cum adoleſcentulo Iacobo VI. Scotiæ Rege ſub Georgio Buchanano educatus fuerat, Academias Oxonienſem & Cantabrigienſem, Bibliothecaſq; libris veteribus refertiſſimas perluſtraſſet, à Reginâ humaniſſimâ, quę aliquoties ipſum antea ſponte ſua compellauerat, veniā abeundi impetrauit, ac traiecto Oceano Caletū verſus tertiò in Galliā

rediјt;

rediit; nã per literas antea reuocatus fuerat in Germaniã, à Ioanne Casimiro Principe, Palatinatus administratore. Lutetiâ igitur digressus cum Baronibus Zernemeliis per Aurelianũ agrum venit in vrbem Bituricensem humanissime acceptus à Iacobo Cuiacio Iuriscõsulto. Inde Lugdunum perrexit, & per mediã Heluetiam iter faciens Basileam attigit: tandem Heidelbergam, quam ille Myrtiletũ appellat, à baccis illis nigellis, quæ magnâ ibi nascuntur copiâ, reuertitur. fuit id anno 1586. Ibi ergo receptus est in numerum Consiliariorũ Principis, eidemq; Bibliotheca Palatina est cõcredita. Porrò cum iam ingrauescẽte ætate ex peregrinationibus & tempestatibus quasi in portũ delatus videretur, ac senio fulcrum, quo sustẽtaretur, quæreret, hortãtibus amicis, præcipue autẽ Ioanne Posthio archiatro Palatino, anno 1593. vxore ductâ iuuẽculâ nuptias Sept. die 24. celebrauit, cum Æmiliâ Ludouici Iordani IC. qui Palatino dum viueret, fuerat consiliarius, filiâ: ex qua suscepit filium Æmilium & filiam Rosinam. Præter linguam vernaculam, quæ

eſt Teutonica ſuperior, & eas, quæ in ſcholis Academijsq; addiſcuntur, maxime illi cordi fuerunt Italica, Gallica, Hiſpanica, item Belgica & Anglica. Hæc cum ſcriberem anno Chriſti 1598. qui Meliſſo finit annum ætatis LIX. viuebat ille & præerat Bibliothecæ, in præcipuo honore apud Sereniſſimum Principem Fridericum IV. Ludouici F. Friderici III. Nepotem conſtitutus, qui Meliſſeorum Poematum & doctrina & ſuauitate mirifice delectabatur, vti & illuſtriſſ. Princeps Chriſtianus Anhaltinus, qui & ipſe miro Poetam affectu complectitur.

PETRUS RAMUS MATH. PRO REG.
Nascitur An. 1515 Trucidatus 26 aug Anno. 1572.
Rame tuis Gallis es, quod Latio fuit olim,
Romanj princeps Tullius eloquij.

PETRVS RAMVS.

PETRVS RAMVS natus eſt in Pago Veromanduorum Quut anno Domini 1515. Eius auus apud Eburones genere fuit nobilis. Sed cum patria capta eſſet, & incenſa à Carolo Burgundionum Duce, recepit ſe ad Veromāduos, omnibus bonis fortunæ deſtitutus: ibiq; propter paupertatem ad agrorum cultum redactus eſt. Rami pater non opulentior, imò deficientibus neceſſarijs facultatibus, cum non haberet agros quos coleret, artem carbonariam exercere coactus eſt. Hoc auo & patre natus Ramus animo tamen non defecit. Erat enim illi à pueritia ingenij vis perſpicax, promptitudo & induſtria in omnibus ijs quæ aggrediebatur, ſed maxime inſtinctus naturalis & deſiderium ad literas addiſcendas. Cum igi-

tur illum tæderet inter rusticos versari, relicto patre Lutetiam se contulit ad Honoratū Carpentarium auunculum, cui inseruiuit aliquādiu, victum frugalem & tenuem ab eo accipiens. Sed cum in hoc seruitij genere non posset libere studijs vacare, quod rebus domesticis occupatus à libris retraheretur; visum est illi commodius fore, si viris doctis suum famulitium addiceret, aliquid semper, quod ad promouenda studia faceret, se auditurum ita existimāti. Collegio Nauarræo exceptus, famulatus est dominis, diurnam laboriose præstans operam, noctu verò assiduis lucubrationibus vacans, tantum diligentiâ profecit, vt Magisterium & Lauream Poeticam breui adeptus sit. Tum primum illius promptitudine delectati professores, illius conatus certatim adiuuerūt, cōmunicatione librorum, quibus posset erudiri. Erat enim Ramus indefessi laboris, natus ad societatem, cordatus, facilis & corporis habitu venusto, quæ omnia illi beneuolentiam bonorum conciliabant. Cœpit post magisterium alios docere, & se priuatis Lectionibus

tanti-

tantiſper exercere, donec ad publicum docendi munus videretur aptior. Tuſani Græcarum literarum Profeſſoris Regij monitu Logicam ſuſcepit tractandam & explicandam, factumque eſt, vt anno ætatis viceſimo primo Dialecticam cum animaduerſionibus in Ariſtotelem publicarit. Studiorũ ſocios habebat Bartholomæum Alexandrum & Audomarum Thalęum. Succeſſus hic primus illi feliciter cecidit multorumq; oculos in ſe allexit, qui mirabantur tantam in ea iuuentute perſpicacitatem & ingenij acumen. Vtque virtus egregia nunquam caret inuidia, æmulos, & ſuæ diligẽtiæ calumniatores acerrimos expertus eſt Petrum Galandium, Antonium Goueanum, Ioachimum Perionium & Iacobum Carpentarium. Sed ante omnes infeſtiſſimos ſenſit Sorbonæ Doctores, qui communi omnium ſententiâ in Ramum inſurgentes, illum hæreſeos in Philoſophia accuſarunt, quod in Ariſtotelem Philoſophorum Principem auſus fuiſſet ſcribere. Effecerunt ſua autoritate vt Ramo ſit interrdictũ in poſterũ docere vel ſcribere in

vllam Philoſophiæ partem. Cumq; non ſine dolore & animi moleſtia remotus eſſet à primo docendi munere, Nicolaus Sapiẽtius collegij Prælæi moderator, illum ad ſe accerſiuit, vt communi operâ & induſtriâ reſtaurarent id Collegium, ſcholaſticis propter contagium peſtis vacuum & deſtitutum. Factumque eſt, vt Rami induſtriâ maior quam antea Studioſorum concurſus eô veniret. Repugnarunt illi atrociter Sorboniſtæ, & Sapiẽtio inuiſum reddiderunt, cum quo tamen aliquot annis tanto candore, tantâ animi moderatione vixit, vt omnibus ſimultatibus poſtpoſitis, ſimul poſtea vnanimi concordiâ commiſſum docendi munus feliciter adminiſtrauerint. Mortuo Nicolao Sapientio ſolus Prælæi Gymnaſij Præfectus remanſit Ramus, qui autoritate Coroli Lotharingiæ Cardinalis, doctorum omnium liberaliſſimi promotoris, Eloquentię & Philoſophię regius Profeſſor creatus eſt, anno Chriſti 1551. cum ætatis annum ageret 36. Tum primum eius fama per omnes Europæ Academias ſparſa, multos viros Principes mouit, vt propoſito

posito illi luculento ſtipendio euocaretur è Gallia. Angelus enim Papius vir clarus, inter Italiæ præcipuos viros doctos illum Bononiā Academicorum omnium doctorum nomine accerſiuit. Idem quoque fecit illuſtris vir Andreas Dudizius Sbardelata Quinqueccleſienſium Archiepiſcopus in Hungariâ, qui in Poloniam ſe receperat ſuaſorque fuit Ramo, vt Cracouiam veniret. Rex quoq; Pannoniæ Ioannes literis illum ad ſe amiciſſime inuitauit, vt pręficeretur Scholis Albę Iuliæ. Sed Ramus, qui inter Gallos nomen celebre iam erat adeptus, Patriam exteris præferre maluit, cui primam officij partem ſe debere non ignorabat. Pariſijs apud amicos famâ celebris, autoritate publicâ (licet obſtarent inuidi) Academiæ totius factus eſt Decanus. Tum ille quietiori vitæ genere DEI beneficio donatus, ad Mathematum ſtudia ſe addixit, opera vſus Friderici Reiſneri Germani, in ea facultate optime verſati, & Arnoldi Oſſati. Quorum adiutus beneficio admirabiles fecit progreſſus. At cū bellis ciuilibus omnia apud Gallos turbaren-

tur propter religionem, neque quiſquam ſatis tutus domi ſuæ videretur, quod vnuſquiſque ſub prætextu religionis ſuas inimicitias vlciſceretur, Ramus, vt ab his tempeſtatibus tempeſtiue ſe eximeret, Pariſijs diſcedens, ad Fontem Bellaqueum, vbi eſt Bibliotheca regia, ſeceſſit. Vnde paulo poſt coactus eſt ſe recipere ad caſtra Condenſia, quæ ad Sancti Dionyſij vrbem habebantur. Sed cum animaduerteret, non eſſe tutum diutius in Gallia hærere, ſtatuit tantiſper Germaniam inuiſere, donec incendia illa patriæ reſtinguerentur. Argentinam primum adijt, deinde Baſileam, Loſannam, Tygurum, Heidelbergam, Norimbergam & Auguſtam. Vbiq; celebri applauſu & publicâ lætitiâ à viris doctis exceptus eſt, & amicitiæ officio cumulatus. Rebus itaque in Galliâ compoſitis Pariſios reuerſus eſt. Sed anno 1572. 24. Auguſti in Nauarræis nuptijs ortâ cæde incredibili, & retroactis ſeculis inauditâ, plurimi deplorandâ lanienâ miſere confoſſi perierunt. Ram⁹, qui in Præleọ Collegio erat clauſis portis, nõ ſine ingẽti metu domi ſe cõtinebat, qui-

bus

bus effractis, ſicarij apprehenſum, & vulnere lethali confoſſum ſemianimem è feneſtris in ſubiectam aream proiecerunt. Corpus capite truncum tractum eſt per vrbis ſordes, & in Sequanam deuolutum 26. Auguſti. Eius ſupellex & Bibliotheca ſtatim direpta fuit: multaq; eius opera nondũ abſoluta perierunt: vt Commentaria in libros Ariſtotelis de Repub. Libri de Comitijs Romanorum, Ethica, Phyſica, Optica, Geometrica, Muſica, & Aſtronomica, quæ nondum ediderat. Præter hæc iam publicauerat Platonis Epiſtolas latinitate donatas. Commentaria in Ciceronis aliquot Orationes, in Fatum, in ſomnium Scipionis, in librum primum de legibus, in Vergilij Bucolica & Georgica: De veterum Gallorum moribus: De militiâ Cęſaris, Brutinas quęſtiones, Grammaticam & Dialecticam. nam eius Rhetorica ſub nomine Thalæi excuſa eſt. Poſt eius mortem Cõmentaria de Religione apud aliquem virum bonum inuẽta ſunt; & in lucem edita Francoforti per hæredes VVecheli.

PETRVS RONSARDVS VINDOMIESIS POË. GAL.
Ronsardus.
Nascitur XI. Sept. An.
1524. Obijt 27 Decemb.
A° 1585
Byſtonij cecenit Vates ad Strymonis undas
Non melius, tibi quam funditur ore melos.

PETRVS RONSARDVS.

PETRVS RONSARdus, Gallorum Poetarum Princeps, natus eſt in arce paterna Poiſſonnera, ditionis Vindocinorum, patre Ludouico nobili & Equite torquato, matre Ioanna Chaudriera, matrona illuſtri. Ronſardorum maiores ortum traxerunt ex Thracia. Tempore enim Philippi Valeſij Galliarum Regis Balduinus Ronſardus cum nobilium quorundam expeditâ manu per Pannoniam & Germaniam penetrans in Galliam venit, vt ſuæ virtutis ſpecimen aliquod inſigne præſtaret Gallo regi, occupato grauiſſimis cõtra Anglos bellis. Cuius generoſitas Regali beneficentia & liberalitate cõpenſata eſt, retẽtuſq; eſt inter pcipuos nobiles aulicos, & inter Vindocinos aſſignata prędia, quibꝰ ſplẽdide ſe ſuoſq; alere poſſet. Hi multis annis autoritate & fortunâ lautiore vſi ſunt, vſq; ad

O Ludo-

Ludouicum Ronſardũ Petri parentem, qui in Hiſpaniam miſſus eſt cum Franciſco Delphino, & Henrico Aurelianorum Duce, regis liberis, pro patre Franciſco Magno ad Papiam capto, obſidibus ad Carolum V. Imperatorẽ miſſis. Ex hoc Ludouico natus eſt Petrus, XI. Septemb. Anno 1524. quo anno captiuus in Hiſpaniam ductus eſt Franciſcus Galliæ Rex. Fratres illi ijſdem parentibus nati ſunt Claudius & Ludouicus. Petrus educatus eſt Pariſiis, in Collegio Nauarræo, & bonis literis inſtitutus. Sed plagoſi Præceptoris moroſitate à ſtudijs alienatus, Auenionem ad parentes redijt, vbi Gallorum Rex eo tempore militum delectum faciebat contra Carolum V. Petrus igitur datus eſt Carolo Aurelianorum duci, cum quo aliquot annis vixit, ſed ab eo datus eſt Iacobo Stoarto Scotiæ Regi, qui in Galliã venerat, vt Magdalenã Franciſci Regis filiam duceret vxorem. In Scotia degit menſibus triginta, & in Anglia ſex. Vnde reuerſus ad Carolum ducem Aurelianorum, inſtitutus eſt in militari exercitio. Miſſus poſtea in Flandriam,

Zelan-

Zelandiam & Scotiam cum Laſſignio Legato. In traiectu in Angliam naufragium paſſus non multum abfuit, quin ſubmerſus periret. Reuerſus tandem, annoſq; iam natus quindecim, commiſſus eſt curæ Lazari Bayſij Supplicatoriorum libellorũ magiſtri, viri inter Gallos doctiſſimi, cum quo Spiram miſſus eſt, vbi Synodus & comitia Imperialia conuocabantur. Cumque illic eſſet diutius immorandum, Ronſardus prima Germanicæ linguæ rudimẽta didicit, & in ea ſatis feliciter profecit, cum Langeo Gallicanæ militiæ magiſtro in Pedemontium profectus eſt. Reuocatus poſtea in aulam: cum ex longis ante actæ vitæ laboribus, nauigatione difficili, & eduliorũ peregrinorum cruditate, humoribusq; corporis male tẽperatis, atq; celebri defluxione in febrim lapſus eſſet, ex catarrho illi diminutꝰ & obtuſior redditus eſt auditus; factuſq; eſſet ſurdus, niſi Medicorũ ſedulitate ab hoc periculo exẽptus eſſet. Hęc ſurditas minime cõueniens frequentationi cum Nobilibus, cauſa fuit, cur ſe paulatim ab aulicis munijs ſubducẽs ad intermiſſa

bonarũ literarũ ſtudia rediјt. Anno 1543. quo & eius pater viuere deſijt, venit iterũ in domũ Lazari Bayſij ad Auratum, qui Præceptor erat Ianantonij Lazari filij. Ab eo tam Gręcis quàm latinis literis per ſeptennium integrum feliciſſime inſtructus eſt. Sub cuius diſciplinâ ſub Bayſio tantũ profecit, vt facile omnes ſui temporis Scholaſticos ſuperarit. At quia ad Poeſin naturali inſtinctu ferretur, in ea maxime ſe exercuit, ſtuduitq; linguam Gallicam, quantũ fieri poſſet, expolire & ornare: traducendo ex Homero, Pindaro, Lycophrone, Æſchylo, Ariſtophane & alijs quæcunq; ad ſuum vſum facere videbantur; quibus & Horatium Latinorum Lyricorum principem adiunxit. Excelluitq; inter omnes ſui temporis Poetas, non ſine Zoilorum inuidiâ, qui eius odas de Caſſandra imitabantur & calumniabantur. Sed horum maledicta ſuppreſſa ſunt autoritate Margaretę ſororis Henrici XI. feminæ doctiſſimæ, & M. Antonij Mureti, Remigijq; Bellaquei annotationibus, quas in Ronſardi amores ſcripſerũt. His acceſſit Michaelis Hoſpitalis Cancellarij

Marga-

Margaretæ Principis iudicium, qui pro Ronſardi defenſione doctiſſimam ſcripſit Elegiam contra Melinum S. Gelaſij,&alios. factumq; eſt, vt omnes Ronſardi aduerſarij palinodiam cantantes, illi reconciliati ſint, & facti amici. Poetæ nomen horum autoritate per omnes Galliæ prouincias celebre redditum eſt, potiſſimum apud Regem, & duos illos Cardinales Muſarum fautores, Carolum Lotharingum & Odetũ Caſtilioneum. Poſt Henrici X I. mortẽ pari beneuolentiâ Ronſardum complexi ſunt Franciſcus II. & Carolus IX. cum quo Baionam profectus eſt, & liberaliſſime tractatus. Eius inſtinctu recepit tractãdum Opus illud Francialis, quod imperfectum reliquerat, cui & ſuas Elegias dedicauit. Rex vt videretur non ingratus, illi dono contulit Cœnobium Bellozanium, cum opimis reditibus, vt liberius ſtudijs vacare poſſet. Sed poſtquam Carolo fratri ſucceſſurus è Polonia accerſitus eſſet Henricus III. Ronſardum ſtatim in familiaritatem recepit, & illi infinita beneuolentiæ argumenta oſtendit. Quia tamen ingraueſcẽti iam æta-

te podagra vexaretur, propter aduersam valetudinẽ non potuit in aulâ regiâ frequentior esse, sed sæpe Lutetiã veniens in collegium Boncortianũ diuertebat apud Galãdium veterem amicum & collegij præfectum. Ibi fere semper decumbens, non tamen desinebat vel scribere vel amanuẽsi dictare meditata, & quæ animo cõceperat. Anno domini 1585. ægrotus Parisijs ad crucis vallẽ, vbi solebat habitare, lecticâ deportari se curauit, vt mutatione loci aliq̃ in doloribus subleuationẽ experiretur. Erat enim ea habitatio amœnissima, Gastiniæ syluæ & Fõtis Dellerij vicina. Sed cum illic quoq; parũ relaxamẽti à morbo sentiret, eodẽ anno mense Iulio deuectus est ad Prioratum S. Cosmæ, quo loco etiã mirifice antea delectat⁹ erat. Neq; illic ꝓfuit loci mutatio, augescente in dies & horas arthritidis implacabili cruciatu. Quare post dies 10. ad crucis vallẽ statim reuectus est. Galandius, qui cum eo amicitiã veterẽ contraxerat, & omnib⁹ officijs coluerat, certior reddit⁹ de eius iniqua valetudine, illum inuisit mense Octobri, vt pręsentiâ & alloquijs familiaribus
ægrum

ægrotũ ſolaretur,& dolores quibus poſſet modis extenuaret. Ronſardũ inuenit languidũ & imbecillẽ, diuturnisq; vigilijs adeo debilitatũ, vt ope medicâ illi ſuccurri non poſſet. Cum eo aliquot fuit dies, plurimũ ſollicitus de eius vitâ, quam periclitari omnes aſſeuerabant Medici. Ne vero quid intẽtatũ relinqueretur, extenuatũ & ſemiconfectũ Thurenos deportarũt: Vbi poſtq̃ inter amicos multa cõtuliſſet de hui⁹ vitę miſerijs, de immortalitate animæ, & de beatâ vitâ, quæ in cœlis parata eſt bonis, è vitâ deceſſit die Veneris 27. Decẽb. 1585. maximo omniũ amicorum dolore, & totius Galliæ literatorũque omnium cordolio. Sepultus eſt in Templo S. Coſmæ. Parentarũt illi Galandius & omnes viri docti in Collegio Bõcortiano tantâ literatorum frequentiâ, tot Epitaphijs & Inſcriptionibus publice affixis, vt nulli antea plus præſtitum eſſe credatur. Perronius ille, cuius melliflua eloquẽtia totâ Galliâ cõmendatur, oratione funebri defuncti tumulos ornauit. Adhibita ſunt omnia inſtrumenta Muſica, & Regij ſacelli Pſalmiſtæ & Cantores , funebri Melodiâ &

dia & exclamationibus plancta interruptis, tantum luctus & tristitiæ omnibus astantibus excitarunt, vt nullus esset in tantâ auditorum multitudine, ex quorum oculis instar riuorū destillantium cum plorabili eiulatu non elicerentur lachrimæ. Fuit dum viueret cōuersatione facili, moribus facetis, liber cum amicis, & liberalis erga eos, qui Poesin tractabant. Indulgens aliquando plus, quàm par esset, iocis intempestiuis. vnde orta est illa calumnia, qua accusatur cum Godelio & alijs: Hircum sacrificasse Baccho. Quod si excellētem illam quâ vigebat scientiam non applicuisset leuibus amoribus, nemo illi par posset comparari. Nostra enim sæcula inuidiâ laborāt, omnesq; aliorum censores esse malumus, quam nostra vitia & defectus corrigere. Cum Ronsardus Berthasij Poetæ Mundi creationem sex diebus à Deo summo perfectam Heroico carmine descriptam legisset, admiratus Poetæ doctrinam, calamum aureum ad eum dono misisse fertur cum hac laude, plus Berthasium honoris acquisiuisse vna Hebdomada, quam Ronsardus

tota

tota vita : Berthaſij enim opus Hebdomada prima vocatur. Inter omnes Poetas, quorum ſtylum Ronſardus probabat, fuerat Mauritius Sceua, Hugo Salelus, Antonius Heroetus, Melinus Sangeruaſius, Iacobus Pelleterius, & Guilielmus Altarius, qui Ronſardum præceſſerunt. Qui ſequuntur, facilius aliquanto Poeſeos perfectionẽ attigerunt; Pontus Tyardus, Ianus Antonius Bayſius, Ioachimus Bellaius, Stephanus Iodelius, Remigius Bellaqueus (quem Ronſardus naturæ Pictorem mirificũ vocare ſolitus erat) Stephanus Paſcharius, Amadis Iaminus (quem ipſe inſtituerat) Robertus Garnerius poeta Tragicus: Philippus Portæus. Florens Chriſtianus, Scæuola Sanmarthæus, Ioannes Paſſeratus, Ioannes de Petron, Bertrandus & Ioan. à Peruſa.

IOHANNES FISCHERUS EPISCOPUS ROFFENSIS AGLUS.
B
VERBUM DOMINI MANET IN ETERNU
Nascitur in Anglia Obtruncatur 21. Junij Anno 1535.
Concidit ut ferro cervix præcisa Johannis,
Virtus ingenium concidit et pietas.

IOANNES FISCHERVS EPIscopus Roffensis, Anglus.

IOANNES FISCHERVS Episcopus Roffensis per id tēpus, quādo in Anglia facta esset infausta & funesta mutatio, rege ob odium Pontificis, qui eius nuptias probare noluit, conniuente, anno nimirum 1535. humanæ mutabilitatis exemplū posteritati præbuit. Erant enim tum in Anglia duo inter alios præcellentes viri, pietate & eruditione clarissimi, Ioannes Fischerus Roffensis Episcopus, & Thomas Morus regni Cancellarius, qui est apud Britannos proximus à Rege magistratus. Ii vtpote viri graues, neque diuortium cum Catharina probare, neque Regis caput Britanniæ se profitentis, sententiæ subscribere volebant. Id verò Rex tulit animo periniquo, & Roffensi quidem maioris odij auctarium fuit, quod captiuum Pontifex in Cardinaliū ordinem cooptauerat. Rex itaq; Angliæ cernens neq; Roffensem neque

Morum ſibi obtemperare velle, vtrunq; capite damnauit per ſuos adminiſtros. Roffenſis quidem ad 9. Cal. Iulij, Morus autem ipſius Iulij die 7. capite plexus eſt. Roffenſis certe multis annis diligẽter inuigilando gregi ſuo adminiſtrandis ſacramentis, aſſiduitate docẽdi tum voce tum ſcriptis, mira quoq; liberalitate in egenos, benignitate in ſtudioſos, verũ ac legitimũ egerat Epiſcopũ; ita vt eius aula nihil fere à monaſterio differre videretur. Nec dubitauit conatibus regis verbo & ſcripto ſe opponere, ne ſuam conſcientiam negligeret, tametſi ea re exitium ſibi pararet. Nolebat enim ſalutem regis diſſimulando negligere, ſed vt verus Epiſcopus veritatem libera voce profeſſus eſt, ad ſupremum vſq; ſpiritum, adeò vt tum quoque cum in eum proditorum immane ſupplicium eſſet conſtitutum, atq; pronunciata eius horrendæ necis ſententia, hilari & placido vultu intrepidus permaneret. Sed quia ſenio grauis, multisq; vigilijs & ſtudijs confectus eſſet, in mitiorem ea ſententia mutata eſt, quod vererentur ante exhalaturum ſpiritũ quàm rhedâ

trahâq; , vt moris eſt, tractus ad ſupplicij locũ perueniret. Itaq; X. Kal. Iulij productus in planitiem conſtanti & alacri vultu populum eſt allocutus , ac primo quidem Regi & Regno bene precatus eſt; Deind prece ad Deum fuſa illi ſe commendauit, atq; ita ſecuri caput præcidendum obiecit. apud Anglos enim non enſe ſed ſecuri plectuntur rei , capite in truncum inclinato. Is exitus fuit clariſſimi Pontificis, poſtquam iam diuturni carceris moleſtias pertulerat. De eiuſdem clariſſimi Roffenſis Epiſcopi morte, ita quidã ſcriptum reliquit: Sexto Nonas Iulij (alij 7. Iulij vt diximus) obtruncatus eſt in Anglia Thomas Morus , nõ minorem conſtantiam in iudicio & ſupplicio præ ſe ferens, quam in iniquiſſimo ſenatuſcõſulto Athenienſium Socrates : paucis diebus ante illum interfecto Epiſcopo Roffenſi, in quem Regis furor non aliâ cauſâ vehemẽtius exarſit, quàm quod in Cardinalium ordinem à Pontifice eſſet cooptatus. Sed audi quod vincit omnem feritatem , caput Roffenſis inditũ ſtipiti multis diebus omnium oculis fuit expoſitum, quod non

modo non contabuiſſe, verum etiam multò venerabilius eſſe factum ferebatur. Vbi is rumor increbuit, mox amotum eſt loco. Et ne quid in Mori capite exiſteret, quo populus religione turbaretur, audi iam facinus immaniſſimum: Reuocata eſt Thyeſtæa fabula, & caput eius non niſi longa coctura maceratum, quo celerius diffluerct, haſtili eſt impoſitum: hæc ille. Scripſit autem in Lutherum librum regiæ aſſertionis. Item, in ſeptem Pſalmos pœnitentiales, Homelias ad plebem aduerſus 41. Lutheri articulos lib. 1. Contra captiuitatem Babylonicam lib. 1. Confutationes Lutheri: pro Miſſa contra Oecolampadium: Defenſionem Sacerdotij, Conuulſionem Veleni: precationum librum vnum pro vna Magdalena: contra Fab. lib. 3. Contra Clichthoueum, pro eadem lib. 1. de matrimonio Regis Angli lib. 1. De ſeptem ſacramentis lib. 1. pro Lutheri damnatione lib. 1.

THOMAS MORUS CANCELLARIUS ANGLIÆ.
Nascitur Angliæ, Obtruncatur 7 Julij Anno 1536.
Singultantem animam Morj, taboque natantem
Abluit hej Pietas ipsa suis lachrimis.

THOMAS MORVS ANGLIAE *Cancellarius.*

ANNO 1535. Thomas Morus qui rege Angliæ nouas res moliente, vltro se Cancellariatu eius regni, quem obibat, abdicarat, eundem vitæ exitum habuit cum Roffensi; videbat enim vir prudentissimus quorsum tenderent consilia, itaq; ne cogeretur de innocentibus sumere supplicium, illi amplissimo muneri sponte renunciauit. Cum autem Regis nuptias probare nollet, religione prohibitus, bonis omnibus exutus & perpetuo carceri addictus est. Porrò hoc anno mense Iulio eductus ex arce Londinensi, sistitur iudicibus à Rege designatis. Ibat debilis scipione fultus longo itinere, sed vultu animum minime perturbatum præ se ferente, donec ad locum ventum est. Ibi primùm hortari eum cœperunt ad resipiscentiam, sed ille Deum rogat, vt in sententia ipsum confirmet. Deinde obiecta diluit, licet multum iam debilitato corpusculo ex carceris diuturnitate & morbo. quæ res permouit iudices, vt allatâ sellâ, dum se purgat, sedendi habeat potestatem. Iis perfectis vocati sunt ex gentis instituto Duodecim viri, vt inter se consultarent, num Morus in Decretũ Parlamenti malitiose peccasset. Illi breui inter se habita deliberatione, reuersi ad iudices aiunt, Gylthi, hoc est, reus est mortis. mox à Cancellario in eum prolata est sẽtẽtia. Tum ille mentem suam coràm omnibus explicauit de Decreto Parlamenti. Sed oratione eius interrupta, reducitur in carcerem: vbi priusquam ad turrim ventum esset, miserandum accidit spectaculum. Erat Moro filia Margareta, eleganti forma, optimis moribus, rara eruditione. Ea vbi cognouit

in patrem mortis prolatam ſentẽtiam, pietate in parentem, & acerrimo animi dolore permota, per medios ſatellites vi qua poterat perrupit, & in patris amplexus ruens, quod voce nõ poterat, nimio præpedita mœrore lachrymis vbertim teſtata eſt, nempe ſummã pectoris ſui ęgritudinem & angores: Verũ pater ſatellitũ permiſſu cõſtati vultu, iuſſit eam miſſos facere eiuſmodi ſingultos & animo infracto ferre pręſentem rerũ ſtatum: Sic enim, inquit, viſum eſt Deo, & tu iam pridẽ conſcia es arcanorũ pectoris mei. Iam verò patre ab illa decem vel duodecim paſſibus progreſſo, illa nõ ferens immodicos doloris aculeos ex tam præſentis parentis amantiſſimi periculo eius animum vehementer pungẽtes, rurſus accurrit ad patrem, amplectitur abeũtem: ſed ab illo neq; lachrymas vllas fundente, neq; faciem in rugas aut mœrorem contrahente: hoc ſolum audit, vale & DEVM ora pro ſalute animæ meæ. Septimo ergo Iulij caput illi præciſum fuit, & eo modo, quẽ in præcedenti deſcriptione Roffenſis annotauimus, decoctum haſtili eſt impoſitũ. Idem hic Thomas Morus Angliæ Cancellarius, quod genus officij apud Anglos ſecundum à principe locum obtinet, vbi ſe 16. die Maij Anno domini 1532. regni vero Henrici octaui viceſimo quarto, magiſtratu abdicaſſet, ſequenti æſtate hoc infra ſcriptum Epitaphium compoſuit, & ſepulchro ſuo, quod ſibi dum in Cancellariatu agebat, extruxerat in parochiali ſua Eccleſia apud villam Chelſey, vbi habitabat, diſtantem haud amplius tribus miliaribus Anglicis ab vrbe Londinenſi, inſcribendum curauit, poſtea verò eius corpus haud illic ſed in arce Londinenſi conditum eſt.

EPITAPHIVM THOMAE MORI.

Thomas Morus vrbe Londinenſi, familia non celebri ſed honeſta natus, in literis vtcunq; verſatus, cũ & cauſas aliquot annos iuuenis egiſſet in foro, & in vrbe ſua pro Shyreno ius dixiſſet,

dixiſſet,ab inuictiſſimo Rege Henrico octauo(cui vni Regũ omnium gloria prius inaudita cõtigit,vt fidei defenſor,qualem & gladio ſe & calamo vere præſtitit, merito vocaretur) aſcitus in aulam eſt, delectusq; in conſiliũ, & creatus Eques, proquæſtor primũ,poſt Cancellarius,Lancaſtriæ,tandẽ Angliæ miro Principis fauore factus eſt. Sed interim in publico regni Senatu,lectus eſt orator populi,præterea Legatus regis nonnunq̃ fuit,alias alibi,poſtremo verò Cameraci,comes & collega iunctus principi Legationis Guthberto Tunſtallo, tum Londinenſi, mox Dunelmenſi Epiſcopo, quo viro vix habet orbis hodie quicq̃ eruditius, prudentius, melius. Ibi inter ſummos orbis Monarchas rurſus refecta fœdera, redditamq; mundo diu deſideratã pacem & lætiſſimus vidit, & legatus interfuit:

Quam ſuperi pacem firment faxintq; perennem.

In hoc officiorũ vel honorũ curſu cum ita verſaretur, vt neq; Princeps Opt. operam eius improbaret, neq; Nobilib⁹ eſſet inuiſus,neq; iniucũdus populo,furibus autẽ, homicidis hęreticiſq; moleſtus:pater eius tandẽ Ioan. Morus Eques,& in eũ ordinem Iudicũ à principe cooptat⁹,qui regius conſeſſus vocatur,homo ciuilis,innocẽs,mitis,miſericors,ęquus & integer,annis quidẽ grauis,ſed corpore plusq̃ pro ętate viuido,poſtq̃ eô perductã ſibi vidit, vt filiũ videret Angliæ Cancellariũ,ſatis in terra iam ſe moratũ ratus, libens migrauit in cœlũ. At filius defuncto patre,cui quãdiu ſuperat cõparatus, & iuuenis vocari conſueuerat,& ipſe quoq; ſibi videbatur,amiſſum iam patrẽ requirens,& editos ex ſe lib. 4. ac Nepotes vndecim reſpiciens, apud animũ ſuum cœpit perſeneſcere. Auxit hunc affectum animi ſubſecuta ſtatim velut adpetẽtis ſenij ſignũ,pectoris valetudo deterior. Itaq; mortaliũ harum rerũ ſatur,quã rem à puero penè ſemp optauerat, vt vltimos aliquot ſuæ ætatis annos obtineret liberos, quib. huius vitæ negociis paulatim ſe ſubducẽs, futurę poſſet immortalitatẽ

meditari. Eam rem tandem (si cœptis annuat Deus) indulgentissimi Principis incomparabili beneficio resignatis honoribus impetrauit, atq; hoc sepulchrum sibi, quod mortis eum nunquam cessantis adrepere quotidie commonefaceret, translatis huc prioris vxoris ossibus extruendum curauit. Quod ne superstes frustra sibi fecerit, neue ingruentem trepidus mortem horreat, sed desiderio Christi libens oppetat, mortemq; vt sibi non omnino mortem, sed ianuam vitæ felicioris inueniat, precibus eum piis, Lector optime, spirātem precor defunctumq; prosequere. Hoc quidem monumēto erecto, humanæ mutationis vices horribiles postea expertus fuit, vti ex præcedētibus lector abunde colligere potest. Scripsit Vtopiam libris duobus absolutam: Item Epigrammata doctissima: ex Luciano cōuertit quædam: & fecit Declamationem Lucianicæ respondentem: Historiam Richardi Regis Angliæ eius nominis III. imperfectam dedit: item responsionem ad conuitia Martini Lutheri coniecta in Henricum Regem Angliæ eius nominis octauum. Tandem expositionem Passionis Dominicæ imperfectam in Carcere reliquit, quod vlterius progredi non posset, ob negata scribendi instrumenta. nec enim ita multò post prope turrim Londinensem loco consueto securi percussus est, 2. Non. Iulij. anno 1535. Regis verò Henrici octaui, vicesimo septimo, vt supra notauimus. Scripsit etiam in carcere anno 1534. meditationem, quod pro fide mors fugienda non sit: Et precationem ex psalmis collectam, cui ipse hunc Titulum posuit: Imploratio diuini auxilij contra tentationem, cum insultatione contra Dæmones ex spe & fiducia in DEVM. Scripsit prætera Comœdias: Dialogos familiares: Declamationem pro Erasmo aduersus fratrem lib. 1. Progymnasmata Græca: Dialogum promissa cōtra Fryth. contra Germanum Brixium aduersus Cordigeram eiusdem: de

purga-

purgatorio cõtra Fryth. de iustificatione operum lib. 1. Apologiam ad Tyndale lib. 1. de Ecclesia contra Barnes lib. 1. In Martinum Dorpium lib. 1. Eius Epistola in qua respondet literis Pomerani, Louanij anno 1569. excusa est, vt & libellus de optimo reip. statu in 8. an. 1548. Omnia autem eius opera Latina ibidem apud Ioannem Bogardum, siue vt in titulo habetur, apud Petrum Zangrium Tiletanum sub Fonte, anno 1566. chartis 71. in fol.

Crammerus flammis positus crepitantibus, inquit,
Ipse meæ Judex partis et Ultor ero.

THOMAS CRAMMERVS ANGLVS *Archiepiscopus Cantuariensis.*

THOMAS Crammerus Anglus Cantuariensis Ecclesiæ Archiepiscopus, ac totius Angliæ primas, omni virtutum genere, inquit Gesnerus, ob heresin à Maria Angliæ Regina vita mulctatus est, anno 1556. Crãmerus verò hic à Reginaldo Polo diligenter vt sententiã mutaret admonitus fuit, cumq; eius spes non modica ab initio appareret, Polus à Regina Maria veniã homini impetrauerat: verũ is (dum Polus apud Reginã pro eo intercedebat) calamũ & atramentum sibi dari petit, quib. acceptis, statim sententiã suam, in q̃ Polo admonẽte inclinauerat, reuocat, & scripto testatur, se priorẽ suam sententiã ad mortẽ vsq; defensurũ, quod verò Poli petitioni assenserit, de eo se pœnitere & meritas pœnas volentẽ subiturum. Itaq; Maria Regina, vt quæ nõ tam religionis, quam suâ causâ ipsi esset infensa, animaduersa eius simulatione, flãmis eum per iudicũ sentẽtias addicit. Qui cum iam rogo esset imponendus, lictorẽ rogat, vt dextram vinclis eximere & liberã solutamque ei permittere velit, quo impetrato ipsemeteam flammis admouet, atq; ob inclinatã ex Poli petitione sentententiam (dederat enim Polo eius rei autographũ) manũ propriã tanq̃ reã perfidiæ cõstanti animo vltrò exurit, ipse postmodũ incenso rogo à Lictorib. crematur, cuius vita & mors anno sequẽte, per Embdenses integro libello celebrata fuit. Scripsit Anglico sermone Catechismũ doctrinæ Christ. item de ordinationib. Ecclesiæ reformatæ librũ vnũ. De ministris ordinãdis librũ vnum. De Eucharistia cũ Luth. lib. 1. Defensionẽ Cathol. doctrinæ lib. 1. Doctrinã cœnæ dominicæ lib. 1. Contra transsubstantiationis errorem librum. 1. Quomodo Christus adsit in cœna librum 1. De vsu cœnæ dominicæ lib. 1. De Christi oblatione librum 1. Ad Richardi Smithi calumnias lib. 1. Confutationes veritatũ non scriptarum lib. 1.

Loco-

Locorum communium ex Doctoribus libros duodecim. De non ducenda fratria lib. 2. Contra primatum Papæ lib. 2. Piarum precationum lib. 1. Epistolarum ad viros eruditos librum vnum. Scripsit ex carcere contra sacrificium Missæ lib. 1. contra adorationem panis librum vnum: ad Reginam Mariam librum vnum.

Sol Juris Graij et latij ſermonis ocellus:
Nocte ſepulturæ funera luſtro meæ.

GVILHELMVS BVDAEVS IC.

GVILHELMVS Budæus Lutetiæ Parisiorum celebri literarum domicilio natus anno 1467. Græcę & Latinæ lingue cognitione, omniũ non modò Galliæ, sed totius etiã Europę longè eruditissimus ea ætate habitus est, ciuilis in primis sapientiæ, & Iurisprudẽtię laude celeberrimus; Senator regius supplicũq; libellorũ in Regiâ magister. Is cum perennẽ spectaret laudẽ, & rei familiaris fortunas honoresq; aulicos ingenio suo & speratâ gloriâ multò arbitraretur viliores, sexaginta amplius annis in ocio literario consumptis, ita vt summæ eruditionis libro de Asse alteroq; in Pandectas edito, ac infinita demũ lectione confectis Cõmentarijs vtriusq; linguæ, nulli cõmunicatâ laude, æquales omnes doctrinæ autoritate superet: Morum pterea sanctimoniâ & vitæ inculpatæ insignis innocentiâ, pie tranquilleq; vitâ excessit, abdicatis testamẽto prius omnib⁹ prorsus funeris & tumuli honorib⁹: & noctu tumulatus est, anno 1540. ætatis 73. die 22. Aug. Scripsit Orationes & Epistolas Græcas & Latinas q̃ plurimas: Elegias & Epigrammata diuersa. Annotationes in Pãdectarũ seu Digestorũ lib. vt & de Asse & partibus eius lib. 5. quos supra diximus; aucti anno 42. in 8. prodierunt cũ Indice, adiecto breuiario de Asse & partibus eius per eundẽ. Scripsit idem de cõtemptu rerum fortuitarũ lib. item lib. de transitu Hellenismi ad Christianismũ. De studio literarũ recte & commode instituendo ad Francis. Regẽ: De Philologia lib. 2. ad Henricũ & Carolũ, Franciscum, & Carolum Francisci regis filios: Græcæ linguæ cõmentarios recognouit, & plus tertia parte auxit: Cõmentarium fecit ṽborum forensium & generũ loquendi: Eorundem Gallicam interpretationem de foro Parisiensi sumptã cum indice. Edita sunt eiusdẽ de Ponderib⁹ & Mensuris quædam prius nõ visa, cum quibusdam aliorũ opusculis excusa.

Ex Græcorum ſcriptis Latina fecit Ariſtotelis & Philonis libros de Mundo; impreſſos Baſileæ cum Cleomede: Plutarchi opuſcula quædam moralia, nempe de Placitis Philoſophorum libros 5. De tranquillitate animi librum 1. de fortuna Romanorum lib. 1. De fortuna & virtute Alexandri libros duos: Sunt autem omnia Budæi opera Baſileæ tomis aliquot excuſa in folio. Gallicus eiuſdem Libellus, cui Titulus: Teſtimonium temporis ſiue doctrinæ ad Principis inſtitutionem. prodijt Lugduni in 8. Anno 1547.

ANDREAS ALCIATUS IURECONSULTUS
Nascitur Mediolani
Anno
Obiit anno 1550
Andreas prisco reddit sua jura nitorj,
Consultosque facit doctius inde loquj.

ANDREAS ALCIATVS IC.

ANDREAS Alciatus Mediolanensis non Iurisconsultus tantum nobilissimus sed & in omni liberali disciplina, præsertim verò poetica ita exercitatus, vt cũ summis quibusq; ingenijs certare possit: de eo Arrias Montanus vir grauissimus hoc tetrasticho elegantissime cecinit:

Eloquio ius Romanum lucebat & arte,
Turba obscurarunt barbara legulei.
Andreas prisco reddit sua iura nitori,
Consultosq; facit doctius inde loqui.

Cuius equidẽ imago viua nusq̃ luculentiùs quam in scriptis eius elaboratissimis exhiberi poterit; quare vt tum ipsi Alciato, tum Lectori satis fiat, ad enumerationẽ eorundẽ accingemur. Scripsit ille Emblematum lib. qui varias picturas circiter centum tanq̃ Hieroglyphica continet, quorũ significationẽ, quæ singulas sequuntur elegiaca Epigrammata argute explicant; eadem etiã Gallice versa, apud VVechelum impressa sunt: sunt item cum Cõmentarijs Claudij Minois Diuionẽsis Antuerpiæ edita; & Italica lingua carmine Lugduni, vt & Germanice Francforti. Edidit quoq; libellum de Ponderib⁹ & Mensuris: Historiæ encomium. In Publ. Cornelium Tacitum castigationes, ac difficilium aliquot locorũ expositiones, orationem ab eo Ticini habitam, quæ eadem est, ni fallor, cũ ea quæ in laudem iuris ciuilis scripta est; Item de verborũ significatione lib. 4. Et in Tractatũ eiusdem argumenti veterum Iurisconsultorũ cõmentaria. Paradoxorũ ad Pratum lib. 6. Dispunctionum lib. 4. Correctionũ in tres libros Cod. lib. 3. De eo quod interest, lib. 1. Prætermissorum libr. duos. Declamationum vnum. De stipulationum diuisionibus Commentarium. Commentaria ad rescripta Principum, de summa Trinitate, de sacrosanctis Ecclesijs, de eden-

de edendo, de in ius vocando, de pactis, de Transactionibus. de V. pedum præscriptione, de magistratibus, ciuilibusq; & militaribus officijs librū vnum Basileæ excusum anno 1552. in fol. Parergon Iuris lib. 3. quibus postea alij adiecti. Processum iuris, Apologiam contra Ludouicum. De præsumptionibus, de rebus creditis. Ad titulum si certum petatur, commentaria. De singulari certamine librum 1. Consilium in materiam duelli, excerptum ex libro V. Responsorum. In librum 1. secundi libri Codicis. De sententijs, quæ in caput 1. secundi Decretalium de iudicijs. Eius autem opera partim singula seorsim à diuersis, partim simul in Tomos digesta, à Gryphio & Isingrinio excusa sunt, vt & à Thoma Guarino. Consilia eius separatim edita sunt Venetijs. Liber eius de Plautinorum Carminum ratione, item de Plautinis vocabulis Lexicon impressa sunt Basileæ cum aliorum in Plautū annotationibus. Responsa eius libris nouē digesta & quarta vice diligentissime emendata alijs responsis nuper inter manuscripta inuentis aucta prodierunt Basileæ. Obijt Alciatus anno 1550.

IOAN. OLTENDORPIUS HAMBURGEN. IC
NASCITUR HAMBURGI AN. OBYT MARPURGI AN. 156
Iuris Olendorpi fueras qui vivus Asylum
Nunc quoq; es Ausonij portus & aura fori

IOAN. OLDENDORP. IC.

IOnnes Oldendorpius I C. Hamburgi natus, vrbe Saxonię liberâ, summã in studijs expertus liberalitatẽ auunculi sui Alberti Kranzij Historici Clariss. ad varia doctorũ Gymnasia, Coloniense præcipue se contulit: vbi artibus, linguis & Iuris studio incumbens ita profecit, vt hinc Gryphis VValdiam in Pomeraniam abiẽs Doctor iuris vtriusq; ibi crearetur. Syndicus primum Reipubl. Rostochianæ cõstituitur, post Coloniæ Agrippinæ, ac deinde Marpurgi multis annis ius ciuile in Academia ꝓfessus est, idemq; lucubrationibus suis illustrauit. Scripsit enim practica Actionũ forensiũ absolutissima, vnde cognitio vniuersi Iuris elucet, quid actor persequi, quid reus excipere possit secundũ æquitatem, in classes nouem distincta. Scripsit etiam variarũ Lectionũ libros aliquot ad iuris ciuilis interpretationem commodissimos: vtpote Isagogen Iuris naturalis, gentium & Ciuilis

Decalogi ſiue diuinæ tabulæ explicationem. Expoſitionem in leges 12. tabularum compoſitam iuxta reliquias, quæ extant apud Ciceronem in tribus libris de legibus. Poſtea actionũ iuris ciuilis: locos cõmunes ad vſum forenſem accõmodatos: Vſucapionum & præſcriptionum tempora, ex Iure ciuili de iure ſingulari: Collationẽ iuris Ciuilis & Canonici. De copia rerum & verborum in iure ciuili ex conſtantiſſimis Iuriſconſultorum ſententiis. Indicem digeſtorum & Politiæ vrbis Romæ: Reſtaurationem cũ multis explicatis legibus & alijs eiuſmodi quam pluribus, quæ in catalogis videre eſt. Ita tandem Oldendorpius ſingulari cum laude doctrinę, fidei, induſtriæ, ſapientię commentarijs in varias iuris partes editis quamplurimis obijt Marpurgi Cattorum, anno 1567. die 3. Iunij, de quo Petrus Nigidius ſenior vir optimus pariter & clariſſimus ita cecinit:

Magne Oldendorpi tu viuus Iuris aſylum,
Gymnaſijq; tui ſol rediuiuus eras.
Dudum quandoquidẽ ſuperas inuaſerat oras,
Cui ſolido à ferro nobile nomen erat.

Qui

Qui numeret tua ſcripta, poli quoque ſydera ſumma
Atq; maris fluctus is numerare velit.
Semper in ore tibi fuit hæc ſententia Pauli:
Vita mihi Chriſtus, mors mihi dulce lucrũ.
Conijcere vnde licet quãtus pietatis alumnus
Extiteris canus decrepituſq; ſenex.

DN. ANDREAS CLVDIVS I.C. AET. XLIIII. AN°. 1598
Cludius hic vultu est, animi vim scripta loquuntur
Pulpita doctrinam, GWELFIAS aula decus,

ANDREAS CLVDIVS I C.

ERigebantur olim ab antiquis ſtatuæ quadratę ſine manibus ſine pedibus, cuiuſmodi Hermę apud Græcos fingi ſolebant, cum quadratis etiam literis. Eæ viris illuſtribus erant dicatæ, non aliam ob cauſam, quam quod eâ formâ, quæ ſola perfecta & abſoluta eſſet, illorum virtutem ſapientiamq; minime fluxam minimeq; mutabilem indicare vellent. Vnde Simonides virum quadratum, qui omnibus numeris eſſet perfectus, appellare ſolebat, vt eſt apud Ariſtotelem & Platonem: eum nimirũ qui eodẽ ſenſu ab Horatio totus teres dicitur, atq; rotundus. Hac forma Hermathena in antiquo æreo nummo ſignata animaduertitur, Mineruæ ſcilicet caput galeatæ quadrato Hermæ adhærens: & qui Athenis vna nocte circumciſi ab Alcibiade, præter vnum Andocidis, Hermę dicuntur, nõ alios quam illuſtriſſimorum hominum vultus

cum

cum inſcriptionibus referebant. Huiuſmodi enim Hermas Athenienſes virtutis ergo clariſſimis viris poſuerunt, quod Hermarum fragmenta indicant, qui illuſtrium virorũ nomina præ ſe ferunt. Verum dum Hermæ illi alijs ex locis in alia tranſportabantur, alijs literę tantũ, capitibus deiectis, reliquæ manſerunt, alij ſuis locis non ſatis diligenter cõpoſiti aliena capita in non ſuis pectoribus habuerunt: quod quidẽ aliquo modo ignoſcendũ. antiquo enim trunco antiquum caput reſtitutum fuit, niſi etiam quibuſdam imaginibus non ſua nomina addita fuerint. Rectius itaq; conſultũ noſtro huic ſæculo putamus, quo nobiliſſima ars illa Cryptica hiſce incommodis remedium attulit. ea enim non veras ſolum virorum illuſtrium effigies ad viuũ repræſentat, ſed & ſuas ſuis Iconibꝰ veras inſcriptiones addit, & in omnem æuiternitatem in Bibliothecarum ſacrarijs religioſe conſeruat. Expleant ergo iam nunc tandem Bibliothecæ ſua deſideria, idq; ſummæ ſuæ felicitati adſcribant, quod huius artificij tam illuſtri beneficio, nõ Genium tantum illorum;

quo-

quorum immortales animæ ijs in locis loquũtur ſcire, ſed & deſideratos eorundem genuinoſq; vultus contemplari coram ipſis datum ſit. In qua equidem Bibliothecarum re publica cum animaduerterimus quoque edita monumenta literaria ampliſſimi conſultiſſimiq; viri Dn. Andreæ Cludij I C. Illuſtriſſimi Ducis Brunſuicenſium Conſiliarij,& in inclyta Academia Iulia Anteceſſoris præclara veſtigia hactenus feciſſe, atq; deinceps factura eſſe, optatos ſimul authoris vultus ibidem repræſentari deſideramus. At enim cũ & virtus,& amplitudo,& doctrina ſumma atq; merita eius ampliſſ. pleniorem quidem & iuſtam narrationem requirant,nos verò hoc loci notationem potiùs quam deſcriptionem proponamus, breuitatis vtiq; ſtudioſi hãc quidem ſuo loco & tempori reſeruabimus, illam verò paucis pro more noſtro ſubijciemus. Natus itaq; eſt Dn. Andreas Cludius anno ſalutis 1555. in Ciuitate ducatus Brunſuicenſis Oſteroda, ad Herciniam ſyluam ſita,& tũ ob mineras metallicas, tum ob loci amœnitatem & reipublicæ bene conſtitutæ feT lici-

licitatē celebri: Patrem habuit Ioannem Cludium, Ciuem ciuitatis istius spectatū & Senatorē primarium. Andreas ergo cum præclaræ indolis illustria indicia in primâ statim pueritiâ ederet, adeo vt & Musis & summis rebus agēdis natus videretur, parentum curâ & præceptorum fidelitate literarum studijs accurate imbutus fuit, & iuuenis tātum profecit, vt annorum 24. Reuerendissimi & Illustrissimi Principis & Dn. Dn. Hērici Iulij, postulati Episcopi Halberstadiensis & Luneburgensis fauorem mereretur, atq; ab eodē Illustrissimo Principe ad publicam iuris Professionem in Academiâ suâ Iuliâ ordinarie faciendā honesto stipendio constituto deputaretur. Vnde anno 1579. biennio nimirum pòst, & ætatis anno 26. supremæ Laureæ honores, ac publ. Docturæ insignia in eâ ipsa facultate vnanimi Academicorum cōsensu solēniq; actu collata accepit. At enim cū prænominatus Illustriss. Princeps singulari eius eruditione, diligentiâ, industriâ, fide atq; ingenuo animi cādore mirifice caperetur, adsciuit eum in numerū Consiliariorum suorū,

grauiss.

grauiss. negocia ei cōmittens, quæ aduocando apud Imperiale iud. Cameræ Spiræ tutaretur. Nec verò solū prænominati Principis Consiliarius & Assessor supremi Ducatus illius iudicij factus, sed & complures vicini Comites, & primariæ nobilitatis viri suis ipsum negotijs patronum delegerunt, quibus tum aduocando, tum consulendo operam suam fidelissime assiduo pręstat. Tametsi vero tot tātisq; negocijs diligentiam fidemq; suam deesse neutiquā patiatur; stationem tamē suam in Professione iuris publicâ obeūdâ minime deserit, sed munere suo strenue fungens nō Antecessor modò Academicus suis auditorib. sed studiosę quoq; posteritati pclare consulit: quippe auditorum numerosa frequētiâ, omniūq; admiratione ius hactenus diligentissime tot ann. ꝓfessus horas secisiuas, siquę tamē sunt, inertes abire minime siuit, sed lucubrationibus priuatim inuigilans, publicam studiorum adeoq; posteritatis vtilitatem velis remisque promouet, scriptis à se in medium publice datis, quibus indelebilem

ſibi ſuiſque nominis celebrationem conciliat. Inter ea p̄cipue in Bibliothecis videmus Tractatum de Iure ſequeſtrationis accuratiſſimũ; & Materiam cõdictionũ. Libros autem quotidianarum cum alijs quampluribus in Iure ab ipſo ſcripti; propediem lucem viſuras ex auditorum illius relatione accepimus. Verum his de Dn. Cludio notatis nunc cõtenti deinceps ea quę virtus illius excellẽs, eruditio ſumma & merita in remp. tàm politicam quàm literariã præſtantiſſima merentur, ſi non pro dignitate atq; merito, at pro animi ſaltẽ noſtri in omnes ſtudiorum Hierophantas viroſque de republ. atq; patria præclare merentes propenſione ſingulari dicemus.

IOANNES SCHNEIDEWINIUS IURISCONSULTUS.
B.
Stolbergæ natus in Turingia, Anno 1519.
Obijt Servestæ Apoplexiâ Anno 1568.
Multa forum plus aula tibi, ſchola plurima debet:
Ætatis noſtræ fama, ſequentis amor.

IOANNES SCHNEIDVI-NVS IC.

IOannes Schneiduinus Stolbergæ generoſorum & illuſtrium inde cognominatorũ Comitum, in eâ parte, quâ vetus nomen adhuc retinet Syluæ Herciniæ oppido natus eſt anno 1519. Ætate autem admodum iuuenili, & puer fere ſtudiorum cauſa miſſus eſt VVittebergam, commendatus peculiariter Martino Luthero. Inſtitutione vero domeſticâ vſus Viti Theodori Theologi. Poſt annos ibidem complures in literarum, & Iuris Ciuilis præcipue, ſtudia inſumptos, in comitum Schvvarzburgicorum Aulam ſe vocatus contulit. Hic vbi toto quadriennio generoſorum illorum & illuſtrium dominorum aulæ & cancellis dediſſet operam, in eandem illam Academiam ad docendum Ius Ciuile reuocatus, tum in Schola, tum in foro, nimirum & Profeſſor & iudicij Prouincialis Aſſeſſor æquiſſimus,

ſimus,iuri docendo dicundoq; vtilem nauauit operam & fidelem, annis XX. editis interim in aureolas illas Iuſtiniani, Imp. Inſtitutiones commentarijs. Hos cum & fori hodie ſtylo accõmodarit, & multis libellorum iudicialium formis locupletauerit, indicatis plærunq; iuris tum ciuilis tum Saxonici vel diſcrepentiâ vel diuerſitate, non ſuis modò tum auditoribus profuit, ſed ſtudioſę quoq; poſteritati perpetua nominis ſui memoria conſuluit. Tandem Illuſtriſſ. & Inclyti Dn. Electoris Saxonię Legationem fideliter obiens, mortem ſimul obijt Serueſtæ, correptus apoplexiâ, anno Chriſti 1588. ætatis 49. Reportatus ab Hæredibus VVittebergam, magno cùm aulæ Electoralis tùm Academię luctu ſepultus eſt ad cineres illius, quẽ ſupra diximus, hoſpitis atque Præceptoris ſui Martini Lutheri.

Dn. TOBIAS PAURMEISTERUS IN HADEHR ET ZILING. IC. & com. Palat
B
Nascitur Cochstan
An. 1553.
Mentem forma tuam; Doctrinam penna; Cheruscj
Acta; Fidem Cæsar Wölphiadesq; probant.

TOBIAS PAVRMEISTERVS IC.

TObiæ Paurmeiſtero patria eſt Cochſtatum, in medio fere & quaſi vmbilico Saſſoniæ ſitũ diœceſis Halberſtadienſis oppidum. Natus heic eſt initio anni 1553. patre Ioanne Paurmeiſtero, viro integro & honeſto, matre Geſa ab Holten, piâ & exempli ſingularis feminâ. In primâ autem ille ætate pietatis atq; literarum rudimenta in ludis tum patrio, tum Eglenſi percepit. Annos verò cum pubertatis attigiſſet, in ſcholam à parentibus miſſus eſt Magdeburgenſem, quæ tempore illo nominis celebritate prçſtabat cæteris. Eo in loco Sigfridi Sacci, Dionyſij item Dragẽdorffij, & Georgij Rollenhagij diſcipulus atq; auditor fuit annis octo, aliter ſcilicet quã qui ætate iuuenili ſedib⁹ incertis oberrantes, ꝑuectiores tãdẽ dignas incurrũt pœnas temeritatis & ſtultitiæ. Porrò cum ingenij ille acumine eſſet prçditus ſingulari, facillimeq; à prçceptorib. tradi-

ta assequeretur, suamq; naturæ dotibus diligẽtiam deesse non pateretur; iam tum quis futurus esset ostendebat. Ætate autem ibi studijsq; confirmatis, & linguæ vtriusque fundamentis bene iactis, in Illustriss. Marchionum Academiam sese ad Oderam cõtulit, anno Christi 1576. Hic cum doctrinæ eruditæ testimonium adeptus, artiumq; optimarum Magister publ. renunciatus esset, atq; in illam, quam I C. ait, artem boni & æqui sub Præceptore Rudolpho Schradero, cęterisq; ibidem Iuris Professorib⁹, summo animi conatu incubuisset toto fere quadriennio, cæteras deinceps per Germaniã Academias perlustrauit, atq; Friburgi Brisgoiæ substitit. Eâ verò in Academiâ ita breui tùm Professorum tùm studiosorũ sibi animos conciliauit, vt præ cæteris eum illi amanter complecterentur, hi non commilitonem iam, sed doctorẽ agnoscerent, vtq; publice ibi ius interpretaretur, obnixe rogarent. Etsi autem id ibi non agebat, neq; eo istuc consilio venerat, tamen cum docendo etiam nos discere, & publ. institutionem animos ad vberiorẽ meditandi ratio-

rationem excitare compertum haberet, obſecutus illis, publice ius ciuile, extra ordinẽ quidem, docuit, magnâ aſſidue auditorũ frequentiâ; vt teſtantur adhuc tùm eiuſdem Academię Antiſtites, tùm qui viuâ illius ibidẽ voce perfruebantur complures. Eandem verò doctrinę atq; virtutis præſtantiam loquentur illi olim, quos premere eum adhuc cõperimus rerum politicarũ atq; iuridicarum cõmentarij, cum quidem Laureæ ſupremæ Friburgi ſummo Academiæ procerũ ſtudio decreti ipſi maximaque actus publici feſtiuitate collati honores narrationi huic manifeſte aſtipulentur. Mirabiles autem ſui amores excitare ſolere Honeſtum, vere Platonem dixiſſe, & M. Tullium, ſuo cõprobauit exemplo Paurmeiſterus. Etenim non vni Friburgenſes, ſed vicini quoque regionis iſtius eum primates diligebãt. Nimirum inclytus & maxime Reuerendus Princeps & Dominus, Dn. Philippus Flachius, illuſtriſſimi Ioannitarum ordinis Magiſter, Reuerendus item & nobilis ampliſſimuſque dominus VVilhelmus Bocklinus, nec nõ generoſus ille

& de Christianis aduersus Maümetẽ præclare meritus Baro Lazarus Schvvendius, gratiâ & beneuolentiâ illum singulari prosecuti, familiari etiã eiusdem consuetudine sunt delectati. Quamuis autem hæ tunc illi forent occasiones, functionesq; deferrẽtur non contẽnendæ; patriæ tamen præ cæteris operam suam deberi agnoscens, vocationi Halberstadiensi obsecutus est, finiente anno 1581. à Cathedralis ibidem Ecclesiæ Capitulo constitutus Aduocatus & Syndicus. Hanc verò cum prouinciam annos totos XIII. probe administraret, industriaq; & humanitate bonorum sibi omnium animos conciliaret, neminem præ se contemneret, sed pro ijs, quæ à DEO sibi concessa agnosceret gratus, sua alijs dona cum honore largiretur, deq; Spartâ hac deserendâ cogitaret nihil: Consilijs eum secretioribus atq; Cancellis aulæ Halberstadiensis præfecit Reuerendissimus & Illustriss. Princeps & Dominus, Dn. Henricus Iulius, postulatus Episcopus Halberstadiensis, & Dux Brunsuicensis atq; Lunęburgẽsis, à primâ adolescentiâ in liberalium disci-

plina-

plinarum ſtudijs verſatus, nec ſapientiâ minus iudicijq; dexteritate, quam animi magnitudine Princeps excellens. Hoc ille cum munere fungeretur diligentiâ fideq; maximâ, & Legationes heri Clementiſſ. nomine, cũ ad Imperij ſubinde Principes, tum ad Imperatorẽ ipſum ſuſceptas grauiter dextreq; expediret, ſacrę etiam Maieſt. fauorem atq; beneficentiã meruit, anno 1594. Ratisbonæ in publico Romani Imperij conuentu, annumeratus Cæſarei Palatij Comitibus. Et hæc quidem de Paurmeiſtero, quem cum hæc ſcriberemus, apud prænominatum Principem ingeniorum cenſorem grauiſſimũ, ita in precio eſſe audiebamus, vt credat ipſi non illa modò, quæ diximus, arcana aulæ conſilia, & cancellos, ſed Reinſteinenſis quoq; & Blanckenburgenſis Comitatus nuper adminiſtrationẽ & tutelam; quod clariſſimorum Germaniæ Poetarum affirmant Lipſiæ in eundem hunc Paurmeiſterum editæ Panegyres.

Saxonica vixit quj Cancellarius aula,
Pistoris talj pingitur ore Simon.

SIMON PISTORIS JC. ET Cancellarius Elect. Sax.

SIMON Piſtoris Lipſiæ natus anno 1489. Patre Simone Piſtoris Medicinæ Doctore, & Aulæ Saxonicæ Archiatro (cuius genitor Nicolaus Piſtoris,& ipſe Illuſtriſſimi Saxoniæ Ducis Archiater fuerat) eruditæ familiæ huius claritatem maximis cum animi & corporis, tum fortunæ bonis,cum multorum admiratione magnopere accumulauit. Simõ autem ille,vbi liberalia, præcipue verò Iuris ſtudia; tum Germaniæ,tum Italiæ in Academijs abſoluiſſet, in Academia Patria Codicis Profeſſor Ordinarius ius interpretatus eſt toto quinquennio.Etſi verò ſorte iſta & honoribus nõ contemnendis contentus altiora minime appeteret,tamen Illuſtriſſimo Principi Saxoniæ duci vocanti obſecutus,tandem Cancellarij officiorumq; in aula Saxonica magiſtri muneribus annis triginta,magnâ cum gloriâ perfunctus eſt. Commeatu tandem gratioſe impetrato, dierum gloriæq; ſatur, obijt in pago hæreditario Seuſeliz 3. Non. Decemb. anno Chriſti 1562. ætatis 72.Quædam eius lucubrationes & reſpõſa iuris ſiue Conſilia prodierunt Lipſiæ cum Modeſtini filij Conſilijs. Porrò Simon ille vt animi corporiſq; dotibus ſecundus ſæculo ſuo fuit nemini, ita fortunæ bonis pleroſq; antecelluit, relictis poſt ſe liberis ac Nepotib⁹ eruditis ac honoratis, quorum in monumentis viuit vigetq; præclara eius in omne deinceps æuũ memoria.Edita præterea ſunt Simonis Piſtoris diſputatio de Morbo Gallico, contra quã ſcripſit Manardus Ferrarienſis, & Caſtigationes in declamationes Alabandicas, quæ

ſane non hunc noſtrum Simonem, cuius formam appoſuimus, ſed patrem eius Medicum homonymum, authorem ſuum fatentur.

MODESTINUS PISTORIS, IURISCONSULTUS
Nascitur Lipsiæ
An.1516. Obijt
ibid. Anno 1565.
Cuj Schola cuj debet Respublica, cuj duus aula,
Nempe Modestinus gloria juris hic est.

MODESTINVS PISTORIS IC.

Modeſtinus Piſtoris Simonis Iuriſcõſulti & Cancellarij Saxonici filius, Simonis verò Archiatri Saxonici Nepos, Nicolai, q & ipſe Illuſtriſſ. ducis Saxoniæ Archiater fuerat Pronepos, Lipſiæ natꝰ eſt anno 1516. Is à parentibus in omni literarũ & virtutum ſtudio à teneris educatus, prima eruditionis fundamenta in patriâ Academia poſuit: inde in Italiam profectionem ſuſcipiens totũ quinquenniũ omni liberali doctrina, in primis verò Iuriſprudẽtia animum mirifice excoluit. Quare patriam iam confirmatâ eruditione repetẽs, in ea legum Doctor creatur, & eiuſdem facultatis Ordinarius Profeſſor conſtituitur. Quam Spartam cum more maiorum ſuorum excellenter ornaret, ab Illuſtriſſimo Saxoniæ Electore inter Conſiliarios adſcitur, & iudicij Curialis Aſſeſſor perpetuus deputatur. Quin & Proaui Conſulis Lipſenſis & aui Medici &

Patris Iuriſconſulti, præſtantiſſimorum exemplo per multos annos Conſulari dignitate Lipſiæ in patriâ fungitur. Tandem magnâ cum laude dignitatis, virtutis, ſapientiæ, iuſtitiæ, magniq; illius Modeſtini I C. Rom. vt nominis ita ingenij ac ſtudij conſors digniſſimus, non tam ætate conſumptus, quàm laborum pertinaci aſſiduitate fractus, cum maximo, nō ſuorum modò, ſed totius Reipub. extern. quoque luctu, pie ex hac vita exceſſit anno ſalutis 1565. ætatis 49. M. 9. D. 7. Editum eſt Volumen eius Reſponſorum Iuris ſeu Conſiliorum Lipſiæ, quo opere tum ſibi tum Nepotibus ſuis nomē indelebile in omnem æuiternitatem acquiſiuit.

BONIFACIUS AMERBACHIUS BASILEU. IURECOSULTUS
Nascitur Basileæ. Anno 1495. Obiit ibid. An. 1564. kl. Feb.
Jura foro, doctasq; scholæ qui sufficit artes,
Talis AMERBACHIUS conspiciendus erat.

BONIFACIVS AMERBACHIus Iurisc. Basiliensis.

Bonifacius in lucem editus Basileæ, patre Ioanne Amerbachio, ciue primario & Typographo, qui artem excudendorum bonorum autorũ inter primos Basileæ exercuit, matre verò Barbara Ortenbergia, anno 1495. Puer felici ingenio cum fratribus Brunone & Basilio (qui eum ætate antecedebãt) studijs incumbens, præclaram eruditionem nactus est. nec enim publicas tantum Academiæ lectiones visitabat, verum etiam domi Conone Norimbergensi, qui in Italia Græcas literas didicerat, priuato præceptore magno cum fructu vtebatur. Anno itaq; 1513. Philosophiæ & liberalium artium Magister in patriâ salutatur. Erat eo tempore Erasmus nouus hospes Basileæ. Is Bonifacij moribus plurimum delectatus eum dilexit vnice, & postea inter summos amicos semper habuit. Cũ hoc modo Bonifacius artium & linguarum funda-

menta in patriâ feliciter iecisset; exteras nationes inuisit, inprimis in Italiâ & Galliâ Iurisprudentiæ incubuit, in quâ Auinione summũ Docturæ gradum cum laude est consecutus. Cum hac ratione rarâ animi prudentiâ & vitæ integritate insignis esset, post aliquot annos Basileam redijt, & leges ciuiles publ. in Academiâ enarrauit, magnâ cũ laude per ann. 20. & amplius, adeò vt omnium doctorum ora in se conuerteret. Non enim modò alios eloquẽtiâ & eruditione vicit, sed & cum veteribus certasse videri poterat: itaq; multoties occasio oblata emergendi & ad altiora aspirandi, præsertim cum à quibusdam Principib⁹ ad consilia, & in Italiam insuper studiorum matrem ad leges publice exponendas, liberali stipendio vocaretur. Verũ ipse pro innatâ modestiâ patriæ cum docendo, tum de iure respondendo se dare maluit, suâ sorte contentus. Nihilominus Principibus ad id requisitus consilia dedit, suâq; eruditione atque virtutibus patriæ ornamento fuit.

Erat Bonifacius proceræ staturæ, imberbis & fa-

& facie liberali insignis. Verba cum magnâ grauitate proferebat, pietatem erga DEVM, charitatem erga proximum, & raram liberalitatem erga pauperes, prçsertim literarum cultores, exercebat. Itaq; Erasmus Bonifaciũ hæredem elegit, & cum Hieronymo Frobenio, & Nicolao Episcopio Typographis, testamẽti sui executorem constituit. Duxerat is vxorẽ Martham Fuchsiam magnæ pudicitię feminam: ex qua progenuit Basiliũ, qui patri in possessione successit, eundẽ pari gratiâ & eruditione referẽs iura publice ꝓfessus. Cum autẽ vxor Maria fato functa esset, Bonifaci⁹ amore dilectę coniugis in viduatu vltra decennium permansit, publicam Lectionem resignans, vt cõmodius priuatis studijs & patriæ negotijs inuigilaret. Multa suæ virtutis is documẽta reliqt. Quare cum hoc modò vir omniũ seculorũ memoriâ dignissim⁹, cunctisq; ob vitę innocentiã gratissimus, tandem Kl. Maij anno salutis 1562. ætatis vero suæ 67. cũ totius Academiæ & vrbis luctu obijt, sepultus in cœnobio Carthusianorũ. eo enim in loco annos ante 18. parentib. sibi, vxori

 & libe-

& liberis monumentum præparari fecerat, cũ ſequenti ad parietem inſcriptione.

Quo nullus ſuo ſæculo fuit, cum in excudendis libris nitidior, quod ſumptuoſæ dexteritatis eſt, tum in iiſdem ad veterum exemplarium fidem reſtituendis diligentior, quod eruditionem & laborẽ requirit, Ioannes Amerbachius hic cubat, cũ Barbara Ortenbergia, ſingularis pudicitiæ feminâ, ac Brunone Baſilioq; filiis, præpropere quidem hinc ereptis, ſed tamen eruditione ſua trilingui per laborioſiſsimam Hieronymianorum operum recognitionem, quibus docti vbiq; gentium fruuntur, orbi toti commendatâ. Bonifacius Amerbachius parentibus & fratribus optimis, ſed & Marthæ Fuchſiæ vxori ſuæ, Chriſtianarum virtutum dotibus incomparabili, cum Vrſula ac Heſtere duabus filiolis hic quieſcenti: item ſibi ipſi, liberis ſuis ſuperſtitibus, Fauſtinæ Baſilio, Iulianæ, poſterisq; in fragilitatis memoriam F. C. parentibus fratribusq; iam olim, vxore verò in ipſo ætatis flore cum filiolis haud ita dudum huc expectandi cenſorij nouiſsimi diei ergo collocatis anno 1544. Cal. Febr.

Scripſit Epiſtolam de vrbe Baſilea inſertam

Coſmo-

Coſmographiæ Sebaſtiani Munſteri: Item cõmentationes περὶ ἐπιεικείας καὶ τοῦ ἐπιεικοῦς. Item περὶ τοῦ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου.

SEBASTIANVS BRANDVS QVI ET TITIO
Nascitur Argent.
Anno 1458.
Obijt ibid. An. 1520.
Tractavit Leges pariter, sacramque Poesin,
Nobilis ingenio Brandus, at arte rudis.

SEBASTIANVS BRANDVS, qui & Titio.

SEbaſtianus Brand, qui & Titio, Argentorati vrbe ſacri Imperij liberâ natus, anno 1458. Artium humaniorum Baſileæ perfecto Magiſterio, earum exornandarum atq; illuſtrandarum ſtudio flagrans incredibili, optimos quoſq; autores in publicũ propoſuit, & ab interitu vindicauit: magnum & patriæ & ſibi paſſim nomen comparauit, Poeta pariter & vtriuſq; Iuris Profeſſor ſeculi ſui eximius. Tandem præſtãtis ingenij monumẽtis in vtraq; facultate relictis quamplurimis obijt Argentorati, anno Chriſtiano 1520. de quo Treutlerus elegantiſſime cecinit:

Primus es hoc ſeclo prauos oſtendere mores
Auſus, indicio plenus & ingenio:
Et ſua ſunt ſtudijs cunabula, ſi quid in arte
Culpatur, veniam tempora forte dabunt.

Scripſit

Scripſit Roſarium Diuæ Mariæ ſapphicum in laudẽ Virginis; Ænigmata veteris teſtamẽti: De virginali conceptu poſſibili. Admirationem Mariæ adueniente Angelo. Salutationem Angeli. De locis mirificis Beatæ Mariæ. Compaſſionem Virginis: ConſolationẽChriſti ad matrem. De Colaphis Chriſti. De ingratitudine edentium Manna. In laudem S. Sebaſtiani. Vitam S. Onuphrij. in laudem S. Valentini. in laudem S. Iuonis. Vitam S. Bernhardi. in laudem ordinis Carthuſien. De contemptu ſeculi. Laudes Beatæ Chriſtianæ prope Baſileã. Contra aduocatos calumniantes. De captiuitate regis Maximiliani. Elegiam in mortem Imperatoris Friderici III. Variorum Epigrammatum libr. 1. De ſtultorum nauicula Satyras plane diuinas carmine latino & Rhythmis etiã Germanicis. Iuris Canonici & ciuilis omnium Titulorũ expoſitiones ſiue declarationes, impreſſas Baſileæ apud Michaelem Furter 1505. ex recognitione autoris, cum libello Ioannis Baptiſtę de Cazalupis, de modo ſtudendi in vtroque Iure. Varia Epigrammata in laudes Sanctorum.

ctorum. Epithalamium Maximiliani Regis & Blancæ Mariæ Reginæ Rom. &c. Idem in Germanicam linguam transtulit librum Moreti de moribus iuuenum, impressum Argentinæ an. 1508. Scripsit etiam res memorabiles Euangelistarum: Item librũ, quem inscripsit Chronica Germaniæ, præsertim Alsatiæ & vrbis Argentoratensis, impressum cum Germanicis Chronicis Hedionis. Item de Origine & conuersatione bonorum Regum & de laude ciuitatis Hierosolymitanæ. Præterea scripsit in quædam opera Baptistæ Mantuani commentarios Parisijs impressos.

Z

NICOLAUS CISNERUS IURISCONSULTUS
Naſcitur Moſbachij
Anno 1529.
Obijt Hedelbergæ
Anno 1583.
Ut Schola Ciſnerum, ſic Imperiale tribunal,
Atque Palatinj prædicat aula Ducis.

NICOLAVS CISNERVS IC.

NICOLAVS Ciſnerus naſcitur anno 1529. in Mosbach ſub Palatini Elect. iuriſdictione oppido, vbi à parentib⁹ in omni virtutum genere educatus, varia deinde Gymnaſia perluſtrauit, adeò vt in virum ſpectatæ induſtriæ & virtutis euaderet, qui multiplice & exquiſitâ omnium pœne literarum ſcientiâ præſtaret. Iuris ſtudium amplexus tantâ felicitate profecit, vt Philoſophiæ & iuriſprudentiæ Doctor crearetur celeberrimus. Erat in illo vitæ intregritas, & docendi ſingularis induſtria & promptitudo. quod cum Heidelbergenſis Academiæ proceres cognoſcerent, Anteceſſorem iuris Ciuilis eum conſtituunt ſolertiſſimum: anno 1562. in promotione aliquot Iuris Doctorum Orationem præclaram de Friderico Cæſare habuit. Dein ſupremi Cameræ Imperialis Iudicij Aſſeſſor annis XVIII. fuit integerrimus: Poſtea Proiudex & Senator Illuſtriſ-

ſimi ſeptemuiri Curiæ Palatinæ digniſſimus, permultis in omni doctrinæ genere ac præſertim in iure libris ſcriptis immortalem ſui nominis laudem & gloriam apud omnes mortales reliquit ſempiternam. Tandem iuſtitiæ & Æquitatis antiſtes, præſeſq; Opt. max. Muſarum & Hiſtoriæ cultor eximius, pie ſancteq; mortuus deceſſit Heidelbergæ, anno ſal. 1583. prid. Id. Martij. Ætatis anno LIII. M. XI. D. VI. Edidit Hymnum de Natali Domini Ieſu Chriſti excuſum Wittebergæ 3 quaternionib. Orationem & Idyllion de comparatione Veris & Autumni, vtra pars anni plura humano generi commoda conferat, ibidem 7. quatern. Epithalamium in Nuptias Arnoldi Obſopœi & Euæ Reginæ. Deſcriptionem exercitiorum & luſuum equeſtrium, quibus noſtris temporibus nobiles vti ſolent. Catalogum item præcipue Nobilitatis in Palatinatu & in vicinia, adiectis Hiſtoricis quibuſdam Principum Palatinorum, in deſcriptione Nuptiarum Philippi comitis ab Hanavv, & Helenæ filiæ Palatini Rheni & Bauariæ ducis. Interpretationē pſal. 77. ver-

77.verſibus Lyricis factam. Encomiū coniugij in nuptijs Dauidis Chytræi,& odas aliquot ad Princip. Ioan. Albertum Megapolitanū, Item alia quædam Epithalamia & Epicedia. Præterea de ratione exercendi ſtylum ad imitationē veterum libros quatuor. Cōmentaria item in Ariſtotelis Ethica cum deſignatione artificij. Orationem de Ottone III. Imperatore. Acta viſitationis Cameræ Imperialis in certos Titulos digeſta, cum explicationibus, additionibus &c. Germanice. Orationem de Friderico Imperatore.ſuper ff. nouel. ſ. priuſquam. Eiuſdem operâ & diligentiâ libri 7. Annalium Boiorum Ioannis Auentini ex autenticis manuſcriptis codicibus recogniti,reſtituti & aucti prodierunt. Item Epitaphia & Carmina eiuſdem, quæ memoriæ illuſtriſſ. Principis & Electoris, Dn. Friderici III. Comitis Palatini ad Rhenum,eiuſdemq; inclytæ coniugis D. Mariæ Brandeburgicæ, & illuſtriū duorum Principum, Dn. Hermanni Ludouici & Chriſtophori conſecrauit.

IOANNES LVDOVICUS VIVES PHILOSOPHUS
B.
Nascitur Valentiæ
in Hispania
Obijt Brugis Flandrorum
Anno 1541.
Sydus in Hisperijs VIVES regionibus ortum,
Protulit arctoum cur jubar usq; polum.

IOANNES LVDOVICVS VIVES VALENTINVS.

IOannes Ludouicus Viues Valentinus, natione Hiſpanus, ſapientię illius verę, non humanæ ſolùm, verũ etiam diuinæ in omni vita ſtudioſiſſimus, quam & ſummâ cum laude eloquentiæ & virtutis plurimùm illuſtrauit, lucubrationibus de ea editis, & doctè prorſus & accuratè cõſcriptis, probatus vir induſtriâ patiẽtiâ, labore, animiq; magnitudine: Cuius immortalis famæ gloria, idq; meritò, quo ad ſapientiæ cultũ in omne æuũ viuet perpetuo, magno ſui deſiderio bonis omnibus relicto, obijt Brugis Flandrorum, anno 1541. Scripſit de ratione ſtudij puerilis Epiſtolas duas, quibus abſolutiſſimam ingenuorum adoleſcentum & puellarum inſtitutionem doctiſſima breuitate complectitur. Introductionem item ad veram ſapientiam. Satellitium animi ſiue ſymbola, ad omnem totius vitæ maxime principum inſtitutionem mire conducentia. De conſcribendis Epiſtolis libellum impreſſum cum Eraſmi Roterodami compẽdio eiuſdem argumenti. Latinæ linguæ exercitationem, cum Ioan. Thomæ Fregij notis ex præſtantiſſimis quibuſq; autoribus deſumptis, illuſtratam. Præterea ſcripſit in Bucolica Vergilij interpretationem. Libellum de ſomno & vigiliâ. Rhetoricæ ſiue de recte loquendi ratione libros tres. item de cõſultatione librum vnum. De corruptis artibus & tradendis diſciplinis libr. 20. Librum contra pſeudodialecticos. De virtute fucatâ librum. De animâ & vita libros tres. Declamationes ſex. De præſenti ſtatu Europę & bello Turcico, diuerſa opuſcula. De concordia & diſcordiâ in humano genere lib. 4. De pacificatione lib. 1. de Chriſtianorum vita miſerrima ſub Turca libr. vnum. De ſubuentione pauperum ſiue de humanis neceſſitatibus libros duos.

Sacrum diurnum de ſudore Chriſti. Concionem de noſtro & Chriſti ſudore. Meditationem de Paſſione Chriſti in pſalmum 37. De inſtitutione feminæ Chriſtianæ libros tres. De officio mariti librum. Excitationes animi in Deum. Pręparationem animi ad orandum. Commentaria in Orationē Dominicam. Precationes & meditationes quotidianas generales. De veritate fidei Chriſtianæ. Commentaria in Aurelium Auguſtinum de ciuitate Dei. Argumenta in pleroſq; libros Philoſophiæ Ariſtotelis, cum ipſis Operib. Ariſtotelis impreſſa Baſileæ apud Oporinum. Tranſtulit etiam Iſocratis duas Orationes, Areopagiticā videlicet & Nicoclem. Scripſit præterea vſum linguæ latinæ. De communione rerum. De ſudore. Progymnaſmata. Item deſcriptionem temporū & rerum Romanarum ſub Ioannis VVarſenij nomine Louanij edita, paucis mutatis. Libellum de charitate DEI & proximi nōdum editū. Deſideratur etiam farrago Epiſtolarum eius & quædam alia, quæ fortaſſis, dante Deo, aliquando publicabuntur. Item ſcripſit de proſperis & aduerſis. Epiſtolam ad Henricum VIII. Angliæ Regem de Franciſco Gallorum Rege à Cæſare capto. Item aliam de pace inter Cæſarem & Galliæ regē, deq; optimo regni ſtatu. De tempore quo natus eſt Chriſtus. Clypei Chriſti deſcriptionem. Triumphum Chriſti. Orationem Deiparæ. Veritatem fucatam. Animam ſenis. Initia ſectarum & laudes Philoſophiæ. Fabulam de homine. Præfationem in Georgica Vergilij. Itē in Ciceronem de legibus. Genethliacon Chriſti: Ædes legū. Pompeium fugientem. Epiſtolæ eius ſelectiores operâ Simonis Verrepœi editæ ſunt Antuerpiæ an. 1577. Omnia eius Opera, quotquot in lucem edita voluit præter Cōmentaria in Auguſtinum de Ciuitate Dei, duobus Tomis edita ſunt Baſileæ apud Epiſcopium Iuniorem anno 1555. in folio, in ijs præter ea, quæ commemorauimus, quædam alia quoq; continentur.

IACOBUS LATOMUS THEOLOGUS.
B.
Nascitur
Obijt An. 1520
Latomus artifici disponens singula dextra,
Facundum solers ædificavit opus.

IACOBVS LATOMVS, THEOlogus trilinguis, pater siue Senior.

EXTAT præclarum elogium de viro doctissimo IACOBO LATOMO, cuius effigiem hic præferimus, scriptum Authore Arria Montano, cuius iudicium docti omnes faciunt plurimi:

Ædificat Latomus multa & præclara disertus,
Disponensq; manu construit artifici.
Qui loca quæsierit fidei bene commoda nostræ,
Illa petat doctus quæ posuit Latomus.

Summa enim fuisse eloquentiâ virum & non Theologiæ modò sed & Philosophiæ studiosissimũ manifeste declarat, vt & trium linguarum peritissimum. Scripsit enim de trium linguarum & studij Theologici ratione dialogos duos; item de confessione secreta librum. Scripsit etiã contra articulos Martini Lutheri. Responsionem ad libellum à Martino Luthero emissum pro articulis à Theologis Louaniensibus damnatis. De primatu Pontificis aduersus Lutherũ. De varijs quæstionũ generib. quibus certat Ecclesia intus & foris. De ratione obligandi humanæ legis. De confess. secreta. Ad Helleborum Ioan. Oecolampadij responsionem. De fide & operib. De Monachorũ institutis, votis & obligationib. De trium linguarũ & studij Theologici ratione Dialogum. Pro dialogo de tribus linguis Apologiam. Aduersus librum D. Erasmi de sarcienda Ecclesiæ concordia. Confutationũ aduersus Guilielmum Tindalum libros 3. De matrimonio. De quibusdam articulis in Ecclesia controuersis. Disputationem quodlibeticam tribus quæstionibus absolutam: quæ

omnia excuſa ſunt Louanij, 1550. apud Bartholomæum Grauium. Claruit anno 1520. Louanij.

IACOBVS LATOMVS filius ſiue Junior.

Filium reliquit homonymum, Iuniorē dictum. Is triginta Pſalmos Dauidis, in quibus ſeptem ſunt quos vocant pœnitentiales, in Carmen conuertit: Item alios Pſalmos carmine edidit, excuſos Antuerpiæ à Plantino 1571.

IOAN. LATOMUS FRANCF. DEC. THEOL. ET HIST.
Nascitur Francfor.
24. Jan. Anno 1524.
Esse foris major potes, obstat patria,
Gloria prima fori, LATOME, prima Chori.

IOANNES LATOMVS THEOlogus & Hiſtoricus, Decanus Collegij Cæſarei S. Bartholomæi, Francforti ad Mœnum.

IOannes Latomus, tùm natione tùm familiâ diuerſus à Iacobo Latomo, cuius effigiem proximè pręmiſimus, patriam habet Francfordium, Rom. Imperij nobile Emporium, vbi 24. Ianuarij die, anno M. D. XXIV. natus eſt parentibus honeſtis & mediocri fortunâ; Patre videlicet Ioanne Latomo Senatore eiuſdem Reip. Is ergo honeſte educatus à parentibus bonas literas primò in patria imbibit, ac natus annos 13. Coloniam ablegatus eſt, vbi vberiorem diſciplinarum copiam eſt aſſecutus, in Mõtano Gymnaſio pręceptoribus vſus bonis & mediocriter eruditis: poſt biennium auocatus Moguntiæ ſubſtitit per bienniũ, Rhetoricam ibi edoctus. Inde Friburgi Briſgoiæ triennium exegit, vſque ad Magiſterij Lauream adeptam. Habuit ibi præceptores d. Glareanũ, quem plurimum

mum coluit,amauitq;:&Doctorem Ioannem Zinckium, qui Stofleri discipulus fuit. Tandē in patriam reuocatus anno M. D. XLV. Ecclesiæ inseruire cepit. Motis verò deinde varijs tumultibus & bellis,à quibus Frācfordia immunis non fuit,varios est expertus insultus. Inter hæc cum varijs morbis conflictatus,decennio (quantum licuit) quietè exacto,in Decanum Collegij Cæsarei ad D. Bartholomæū ibidem electus est anno 1561. in quâ prouinciâ obeundâ,tàm quietè est conuersatus,vt Reuerendissimo & Illustrissimo Principi Mogūtino admodum charus esset. Patriæ autem ciuibus acceptus erat,nec Senatui displicebat. Equidē publice ita se gessit, vt non Principum modò, sed & Cæsareæ Maiestatis commissiones meruerit,easq; non infeliciter curarit. Cum enim patriæ Senatus grauem & diuturnam litem aleret cum conciuium primariorum aliquo, eo tandem defuncto, à Cæsare Commissarius designatus rem omnem summâ cum æquitate composuit. Vsus est præterea Cæsar eius operâ in librorum, qui in Nundinis ad Emporium illud

illud venales importantur, inquiſitione, quo officio exequendo varias moleſtias paſſus, tandem illud in manus alterius reſignauit, cum videlicet ſenectus laborioſa labores eos ampliùs non ſuſtineret. Priuatim verò ita prouexit Eccleſiæ commoda, vt à ſuis ipſi gratia meritò debeatur: à primis enim annis deditus dicatusq; ſacris fuit, nec quicq̃ prius habuit, quam Deo & rebus diuinis inſeruire. Quare cum tam publice, quàm priuatim ab omnibus præclare mereretur, genus familiamq; ſuam per ſe quidem laudabilem & honeſtam ipſe primus maxime illuſtrauit. Demum plurimis attritus morbis, curis & ſollicitudinibus, ſenex de Eccleſiâ & bonis omnibus optime meritus, rude donatus Iubilæum in patriâ celebrauit actu publico & ſummâ cum ſolennitate, anno 1595. 3. Id. Iunij, poſteaquã ampliùs 50. annis Choro cum laude & deuotione inſeruijſſet: cui feſtiuitati carminibus ſuis gratulatus Teucrides Annæus Lonicerus Priuatus inter cætera ita eum alloquitur:

Inſtar enim vitæ melioris & optima rectæ

Regula censuræ, atq; æui sine labe peracti
Exemplum incedis, viuaq; in imagine luces.

His moribus, his meritis amplissimis incauto irrepsit senium, ita tamen vt nec vixisse ipsum pœnituerit hactenus, nec deinceps pœniteat. Quod verò vitæ superest, totum id in gratiarum actionem & laudem DEI impendere cogitat, dum iam anhelantem, fessumq; & annos LXXV. agentem mors expectat & sepulchrum. At verò nec sic quidem morietur omnis. maxima enim pars eius vitabit Libythinam, & doctus per doctorum ora volabit viuus, nominis sui celebratione tùm sibi, tùm patriæ æternum decus conquisiturus. Scripsit enim pulcherrima quædam opera, inter quæ Precum horariarum Moguntinæ Ecclesiæ libellus, quem Breuiarium Moguntinum vocant, maxime celebris habetur: eundem libellum deinde in compendium siue Diurnale contraxit. Fecit Historiam de Mogũtinis Episcopis, multo diuturnoque labore, plus quam ex centenis Historicis erutam: & alteram Austrasiæ Principum, cum Iconibus illorum, V-

xoribus

xoribus & ſepulturis, à Carolo Hasbano vſque ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem, qui nunc præeſt. Antiquitates patriæ ſuæ Francfordiæ, quotquot earum haberi potuerunt, diligenter collegit & in Commentaria redegit.

IOANNES COCHLÆVS THEOL DOCT DECANVS FRANCF
Nascitur Norimb
An
Obijt Viennæ an
Par tibi cum summis debetur gloria, nam tu
Par calamo summis ingenioq; viges

IOANNES COCHLÆVS THEOLOGIÆ Doctor & Decanus B. Mariæ Virginis Francfordij ad Mœnum.

IOANNES Cochlæus Norimbergâ ciuitate liberâ Imperiali natus circiter annum 1503. felici ingenio & vigilanti studio literis operam dedit, in primis verò Theologiæ incubuit, vnde multijuga instructus eruditione Doctoratus in ea facultate insignia consecutus est. Hic ab adolescentiâ Luthero & Philippo Melāchthoni restitit, Catholicorum partes acerrime defendens. Moguntiæ primum ad S. Victorem, post VVormatiæ Canonicus factus est; Anno 1521. VVormatiæ suâ sponte Lutherum accessit, atq; ei ad ignem vsq; disputationem obtulit. Huic cum Lutherus respondere vellet, Comes quidam assidens suam autoritatem interposuit. Postea Augustæ Vindelicorum in Comitijs anno 1530. fuit, & cum Eccio contra Protestantes disputauit. Hinc factū, vt Francfordiensis Decanus in monte B. Mariæ Virginis constitutus sit. Erasmo Roterodamo fuit familiarissimus. Ratisbonæ anno 1546. cum Maluendo & Bilickio contra Bucerum & socios in colloquio disputauit. Tandem Vratislauiæ, vel, vt alij habent, Viennæ, obijt anno 1552. Scripsit is primò Grammatices rudimenta. Postea aduersus nouam apud Bernenses reformationem. Item de Canonicæ scripturæ, & Catholicæ Ecclesiæ autoritate; de animarum Purgatorio, de potestate generalis Concilij, & aduersus Melanchthonis locos communes, vnde apud multos magnā gratiā iniit. Scripsit item sacrificij ac sacerdotij nouæ legis defensionem aduersus

VVolfgangi Musculi arrosiones: in quatuor Andreæ Osiãdri coniecturas de fine mundi velitationem: Philippicam sextã contra Melanchthonem: de nouis Hebræorum translationibus sacræ scripturæ disceptationẽ. de potestate generalis concilij 30. testimonia per quinque discrimina. Refutationem 30. articulorum, qui VVittebergæ disputati sunt. Septuaginta sententias in generali concilio. De factis ac dictis Martini Lutheri libros aliquot: de Petro & Roma contra Velenum: breues confutationes contra quinquaginta articulos Lutheri ex 36. sermonibus eius exceptos: Commentarium in libellum Lutheri contra seditionem rusticanam. Catalogum seditionum per diuersas Germanię partes exortarum. Contra Epistolã Pomerani ad Anglos scriptam. De Christo pro & contra. Ad Bernenses contra disputationem ne fieret. Librum qui inscribitur Lutherus septiceps. Apologiam pro duce Georgio ad Electorem Saxoniæ. Responsionem contra mendacia Lutheri pro duce Georgio. De missa & transsubstantiatione: contra chronica Franci. De missa & consecratione sacerdotum contra Lutherum. De 21. articulis Anabaptistarum. Ad Iustum Ionam, de missa contra Luth. ad Regem Scotiæ contra Alesium & Melanch. De autoritate conciliorũ. Contra Catechismũ Moibani. contra araneas Morysini Angli, contra Ioan. Sturmium de consilio Cardinalium delectorum. Relationẽ compendiosam ad Regem Epistolam ad Principes & status partis Catholicæ. Philippicas 4. contra Melanch. Contra eiusdem Apologiam & confutationẽ Didymi Fauentini. De matrimonio regis Angliæ. Defensionẽ Roffensis Episcopi & Thomæ Mori. Propositiones 153. aduersus 70. propositiones Luth. contra antinomos. Libellum, vtrum is, qui non est ab Episcopo aliquo consecratus, Eucharistiam per verba consecrationis conficere queat. Colloquium cum Luthero habitum VVormatiæ. An

tiæ. An liceat duas vxores habere ſimul. De vera Eccleſia: de ordinatione Epiſcoporum & preſbyterorum, & de Euchariſtiæ conſecratione. Philippicam quintam. Contra 18. articulos VVittebergenſium de peccato originali, & 21. de fide iuſtificante. Defenſionem ceremoniarum Eccleſiæ, contra tres libellos Ambroſij Moibani: Quadruplicem rationem concordiæ ſuper confeſſione Auguſtana. De inuocatione ſanctorũ, eorumq; interceſſione, & de reliquijs imaginibuſq; eorundem, contra Bullingerum: Hiſtoriam de vita Theodorici Regis Oſtrogothorum & Italiæ. De modo & vſu orandi antiquo. Miſcellaneorum libros tres, qui diuerſos continent tractatus 30. Conſiderationem de Concordiæ tractatu, contra duo ſcripta Lutheranorum. Replicam in Muſculi Anticochlæum & Antibolen Bullingeri: atque in quædam ſcripta Buceri. In Nycticoracem noui Euangelij. De Veneratione reliquiarum contra Caluinum. De Interim contra eundem. De ſeditioſis appendices tres ad librum Bruni. Hiſtoriæ Huſſitarum libros 12. Philippicam 7. in Melanchthonem, Speculum antiquæ deuotionis circa miſſam. Rudimenta Muſicæ & Geometriæ, in quibus verbis Norimbergenſis laus continetur. Commentationem in Meteora Ariſtotelis. Exhortatio ad Germaniam de inuocatione Sanctorum. Reſponſionem ad ſingula puncta Confeſſionis proteſtantium Principum Auguſtæ exhibita. Diſcuſſionem omnium Confeſſionis & Apologiæ Auguſtanæ articulorum. Edita eſt eiuſdem & Arnoldi Veſalenſis quadruplex conſideratio ſuper Confeſſione Auguſtana Proteſtantium quorundam anno M. D. XLIIII. ſed forte idem liber eſt cum eo, qui ſupra notatur, de quadruplici ratione concordiæ ſuper Confeſſione Auguſtana. Eius item de actis & ſcriptis Martini Lutheri Hiſtoria

ab anno

ab anno 1517. vſq; ad annum 1546. in Germanicam linguam tranſtulit Ioannes Chriſtophorus Huber. Scripſit inſuper de reſolutione Imperatoris Caroli V. ratione Interim. Atq; hæc de Cochlæo Decano Francfordienſi ad Mœnum.

IONNES DE INDAGINE
THEOLOGUS & ASTROLOGUS
Nascitur An
Obyt Steinheimij
Anno
Quj coelj indagas cursum, sensusq; Deorum,
Indagatoris quam bene nomen habes.

JOANNES DE JNDAGIne Theol. & Aſtronomus, Decanus ad S. Leonhardum Francfordij ad Mœnum.

IOANNES DE INDAGINE VIR politioris literaturæ, & S. Theologiæ ſtudioſiſsimus, edidit ſuis impenſis Librum introductionum Apoteleſmaticarũ in Chiromantiam, Phyſiognomiam, Aſtrologiam naturalem, cum Periaxiomatibus de faciebus Signorum, & Canonibus, de ægritudinibus, nuſquam fere ſimili compendio tractata. Liber Argentorati eſt impreſſus in folio anno 1522. cum viua authoris effigie in titulo præformata. Cuius exẽplaris copia cũ peropportune nobis ad manũ eſſet, adhæc materia ipſa luculenter authoris eruditionẽ præclaram atque ingenium excellens argueret, plane dignũ hoc opere nos facturos putauimus, ſi eã occaſionem hic non prætermitteremus, maximè cum vera effigiatione, quæ noſtra in hoc opere

 princi-

principalis eſt intentio, apponere in promptu fuerit. At enim cũ de vita eius quędam in medium afferenda ſint, ea ſaltem attingemus, quę à viris fide dignis, qui notitiam familiaritatéq; eius coluerunt, relatu accepimus, potiſsimum quantum ex Epiſtola eiuſdem ad Ottonem Brunfelſium ſcripta colligere erit. Floruiſſe eum anno 1522. indicium ea facit, parochiamq; tum in Steinheim oppido ad Mœnum amnẽ ſito diœceſi Moguntinenſi curaſſe, cui annos 49. munere ſuo præclaro fungens præfuit. adeò vt ob ſingularem vſum rerum plurimarum & eruditionem non vulgarem Legatione ad põtificem Romanum ſuſcepta Pallium Archiepiſcopale pro Reuerendiſſimo Moguntino redimere præ cæteris meruerit. Fuiſſe eum DECANVM Collegij S. Leonhardi Francfordij ad Mœnum, tum ij qui eius notitiam habuerunt, rectè meminerunt, tum ex eadem Epiſtola manifeſte liquet. non ſolum enim apertis verbis hiſce id teſtatur, dum ita ſcribit ad Brũfelſium: DECANVS eſſe debueram, vt ſcis. atqui minus cenſeor, quam aſinus Ægyptiacus;

h

hæc ferunt nobis hæc tempora. regnare volũt omnes, ſubeſſe nemo. Item, Quis ergo pro DECANO hodie ſubulcus eſſe non velit? ſed et aulas Principũ ſe annis duodeviginti ſecutũ ibidẽ fidem facit, vbi ſimul alia æui ſui incommoda deplorat. Aſtrologiæ ſtudioſiſſimus fuit. quo in ſtudio adeo excelluit, vt inter præcipuos in eo genere haberetur. De quo qui plura deſiderat, Epiſtolam eam, cuius modo mentionem fecimus, accuratius perlegat, & ſibi abunde ſatisfactum norit.

BILIBALDVS PIRCHAIMER9
PATR. NORIC9
HISTORIC9
Res mundi gestas, et coeli sydera nôram:
Jma simul debent et supera alta mihi.

BILIBAL. BIRKHEIMErus Norimberg. Historicus.

BILIBALDVS BIRKHEIMERVS patritiâ gente Norimbergæ vrbe Imperiali natus anno 1501. omni liberali doctrina politissimus, artibus dicendi hinc inde in Academijs perceptis, in primis Historiarum Lectioni se dedit, Mathematumq; studio clarus fuit. quarum disciplinarũ egregijs post se relictis monumentis patriæ Germaniæ illustrãdæ operam impendit fidelem. Eo itaq; nomine doctis gratissimus erat. Accedebat ad eius eruditionem vitæ integritas, & prudentia singularis. Id cum Maximilianus Cæsar cognouisset, recepit eum in curiam suam, vt à Consilijs esset, sæpiusq; cum eo de rebus priscis familiariter conferebat. Postea Senator Norimbergẽsis electus, in ea Repub. in summa autoritate fuit, in primis Erasmo Roterodamo ob multifariã eruditionem familiarissimus. Scripsit Germaniæ ex varijs authoribus perbreuẽ explica-

explicationẽ, præterea de priſcorũ numiſmatum, ad Norimbergenſis monetæ valorẽ. Fuit autẽ Græcarum pariter & latinarũ literarũ peritiſsimus, & Xenophõtis lib. 7. rerum Græcarum latinitate donauit. pari modo orationes 30. Nazianzeni ex Græco vertit: ad Oecolampadiũ de vera Chriſti carne & vero ſanguine in Euchariſtia ſcripſit, qui libellus Norimbergæ edit⁹ eſt an. 1526. Tandem optime de Republ. Chriſtiana meritus obijt Norimbergæ anno Chriſti 1531. Præterea Nazianzeni libellum de Officio Epiſcopi latinum fecit. Ex Plutarcho tranſtulit opuſculum, de ijs, qui à DEO ſerò puniuntur: & aliud, Quod non oporteat mutari. primum librum Cl. Ptolomæi Latinitate donatum commentariolo illuſtrauit. Scripſit etiam de ratione conſcribendæ Hiſtoriæ. Item Defenſionem Podagræ impreſſam Argentinæ 1570. Et ex græco tranſtulit quoſdam Dialogos falſo Platoni inſcriptos.

ALARDUS AMSTELREDAMUS BELGA PHILOSOPHUS NASCITUR AN OBYT LOVANY AN 1541
Agricolam logices nisi gloria prima sequatur
Amstelredamo debita sola fuit.

ALARDVS AMSTELREDAmus Philosophus.

ALardus apud Belgas honesto loco natus, & in omni genere literarũ optime educatus, vbi rudimenta Philosophiæ in patriâ pcepisset, sese Coloniam & Louanium contulit, atq; humanioribꝰ studijs felici successu operã dedit. Itaq; cum præclarã eruditionem sibi cõparasset, inter Professores publicos Louanij receptus fuit. Erat Alardus Græcę & latinæ linguæ peritissimus, atque artium dicẽdi singularis æstimator. Itaq; omnia Rudolphi Agricolæ opa emẽdauit atq; doctis scholijs egregie illustrauit anno 1529. Postea quoq; de Inuentione Dialect. Epitomẽ scripsit atq; Ecclesiastẽ iuxta omnes locos inuentionis Rudolphi ꝓposuit. Præterea mirabilia sui ingenij documenta reliquit. hinc factũ, vt Alardꝰ omnibus doctis viris per Germaniam gratissimus extiterit, atq; sibi magnã vbiq; autoritatẽ cõpararit. Tandẽ viam vniuersæ carnis ingressus, felicem sui memoriam ob multiplicẽ eru-

ditionem reliquit; cuius vita in operibus Rodolphi Agricolæ fuſius tractatur. Idem Similia ſacra congeſſit. Eius ſelectæ ſimilitudines ſiue collationes, tum ex Biblijs ſacris, tum ex veterum Orthodoxorum cõmentarijs tribus Tomis concinnatæ in 8. Venetijs habentur. Hippocratis Coi Epiſtolam ad Damagetam paraphraſticè cõuertit in Latinum ſermonem, adiuncto etiam textu Græco. Matthæi Philadelphienſis apud Epheſum Metropolitani, precationes, compendiariam in primis viam ad reſipiſcentiam præſtruentes, & ad ſumptionem Dominici corporis non parum conducentes, in latinum ſermonem cõuertit. Scholia eius in Marbodæi de Gemmis librum, vnâ cum Georgij Pictorij ſcholijs, Item eiuſdem deſcriptio Hæretici excuſa habentur. Obijt Louanij anno 1541.

GUILELMUS PHILANDER CASTILIONEVS ARCHITECTUS
Architectus eras, nec te præstantior alter:
Par tibi cum docto gloria Vitruvio.

GVILHELMVS PHILANDER

Castilioneus Gallus, Philosophus & Architectus.

GVilhelmum Philandrum Castilioneum Gallum, doctissimus Arias Montanus hoc Elogio ornauit:

Verba simul rebus coniungere docte Philander
Restituis veterum verbaq; resq; patrum.
Artificum Regina tibi sua dona docenda
Contulit, & genitrix contulit Eloquij.

Scripsit castigationes atque annotationes pauculas in 12. libros institutionum M. Fabij Quintiliani, specimen quoddam futurorum in eosdem commentariorum, quas Gryphius Lugduni impressit anno M. D. XXXV. eædem autem cum M. Fabij Quintiliani libris sparsim adiectæ suis locis, etiam sunt editæ. Scripsit præterea annotationes in Vitruuium de Architecturâ, quæ auctiores prodierunt Lugduni in quarto apud Tornesium.

In qua-

In quarũ Præfatione Philander libros aliquot à ſe inchoatos promittit ſe abſoluturum & e-diturũ, videlicet de Sectione & polituris marmorum : De Pictura & certa Colorum compoſitione: De Infectoria & Fullonica. De Figulina. De Sutrina. De vitraria. De Textrina, quæ radio, quæq; læis, id eſt, ponduſculis perficitur.

IOANNES HARTUNGUS PHILOLOGUS
Nascitur Miltebur
An 1505 Obijt
Friburgi An 1579
Si te Roma sibi si vendicat Helladis ora
Quid de te reliquum patria laudis habet

IOANNES HARTVNGVS
Philologus.

IOANNES Hartungus Milteburgi, Franconiæ orientalis oppido, natus anno 1505. Is vbi in patriâ prima literarum fundamenta fideliter iecisset, ad Heidelbergensem Academiam se contulit, Magisterque Philosophiæ ibi salutatur. verum cum Historiarum & Poetarum lectione plurimũ delectaretur, variasq; rerũ mutationes etiam vsu cognoscere optaret, aliquandiu Cæsaris castra secutus expeditioni Turcicæ interfuit, atq; suę industriæ quædam documenta in Vngaria reliquit. Inde ad studia reuersus Heidelbergã redijt, Græcę linguæ professionem in se illic recipiens. Exhibebat autem se publice & priuatim legendo scribendoq; talem, vt reliquis Professoribus ornamento esset ad annos XV. multique bonarum artium alumni ob nominis eius claritatem eo confluerent, siquidem in docendo fidelis & in reb⁹ explicãdis erat felicissimus.

Anno Christi deinde millesimo, quingentesimo quadragesimo sexto, cum religionis fieret mutatio, discessit; multorũq; literis inuitatus Friburgum Brisgaudiæ venit. Cæterum vitæ tempus annorum triginta trium ibi exigens, recept⁹ est inter Professores publicos. Nec verò contentus publice officium fecisse, etiam domi suæ multos Germanicæ nobilitatis adolescentes informabat. erat enim singulare veræ probitatis, fidei, & industriæ exemplar. Cumq; Poeseos Historiarumq; studio mirifice flagraret, vt plurimum ijs tam Græcis quam Latinis publice enarrãdis vacabat: in primis Homero, Apollonio, Rhodio, Q. Calabro, quos simul docendo & cõmentando egregie illustrabat. Tandem multis in medium propositis monumentis præclaris, obijt Friburgi senex anno Christi 1579. Ætatis 75. 16. Iunij. Scripsit autem prolegomena in tres priores Homeri Odysseæ Rhapsodias, Apologiam Græcorum de igne Purgatorio, exhibitam in concilio Basiliensi, & Apollonij Argonauticorum libros quatuor ex Græco latinos fecit. Strabonem & Aristotelem

lem multis locis restituit; Lexicon Græcolatinum innumeris vocabulis adiectis locupletauit. Cæpit in totam Homeri Odysseam annotationes. Decuriæ locorum quorundam memorabilium, ex optimis quibusq; autoribus cùm Græcis, tùm Latinis excerptorum; item Chiliades locorum Homericorum eiusdem publicè editæ sunt: ita vt ex eius lucubrationibus posteritas de ingenij acumine, deq; eruditione eius facile iudicium sumere possit.

IOANNES AVENTINUS BOIUS HISTORICUS NASCITUR AN 1466 Obijt An 153
B
Scriptor Aventinus patria clarissimus ora
Qua potis est Bavaros arte beare beat

IOANNES AVENTINVS
Boius Historicus.

IOANNES Auentinus cognomento Turmarius dictus, Abusinâ Boiariæ oppido natus est anno 1466 Post absoluta tyrocinia in patriâ scholâ Ingolstadium venit, vbi in literis egregie eruditus fuit. Inde Lutetiæ Parisiorum Magister bonarum artium salutatus, eas multis deinde annis Viennæ Austriæ, item Cracouiæ & Ingolstadij publice priuatimque professus fuit. neque ita multo post Illustrissimorum Boiariæ Principum Ludouici & Ernesti Doctor constituitur; quo munere magna cum laude perfunctus est. Mirifice autem Historiæ scribendæ studio flagrabat. Quare perlustrabat Germaniȩ fere totius, ac præcipue Boiariæ monumēta & Bibliothecas, magni vir laboris, summæq; industriæ, ac lectionis plane infinitæ & recōditȩ.

Scri-

Scripsit rudimenta Grammaticæ de octo partibus Orationis & constructione, de græcorũ declinatione, de figuris, quantitate, accentu, distinctionibus, pedibus, carminibus, ex optimis quibusq; authoribus collecta. Numerandi per digitos manusq; veterum consuetudinis explicationem ex Beda, cum picturis & imaginibus. Illustratæ Germaniæ libros 10. quorũ titulos ex Gesneri Bibliotheca magna petes. Annalium Boiorum libros septem Latine & Germanice editos. Scripsit præterea, quæ non sunt edita, Ecclesiasticam Historiam. Pondera, Hymnum de cœlesti Sphæra. Imagines cœli. Annotationes in Claudianum. Imperatorum veterum Monetas. Dictionarium Græcum. Turcarum originem. Emẽdauit Diomedem, Ælium Donatũ, L. Apuleij Dialecticam, Symmachi Dialecticam. Manilium Theodorum de metris. Claudianum. Taciti Germaniam. Euticium discipulum Prisciani. Obijt satur æui, saturq; gloriæ Ratisbonæ V. Eid. Ian. anno 1533. vel secundum alios, 1529.

IO. SEBASTIANUS PFAUSERUS D. MAXMIL. II. AUG. ECCLESIAS.
Naſcitur ad lacum Bodamicū An 1520 Obijt Lauingæ an 1569
Caſare qui coram ſpargebas verba ſalutis
Caſareo felix munere Præſul eras

IOANNES SEBASTIANVS *Pfauſerus D. Maximil. II. Aug. Eccleſiaſtes.*

IOannes Sebaſtianus Pfauſerus Bodamicus, natus anno 1520. Theologię fuit profunde doctus. Erant in eo præter Theologiæ ſtudium virtutes egregiæ, animus in laboribus perferendis fortis, in aduerſis ſuſtinendis conſtantiſſimus, cum diligentia ſummâ coniunctus. Quare cum præſenti vbiq; eſſet animi magnitudine & conſilij promptitudine, perpetuuſq; Orthodoxæ fidei aſſertor, Diuo Maximiliano II. Auguſto à ſacris Concionibus & Conſilijs factus fuit, & Imperatoris inuictiſſimi gratiam fauoremq; ſummum meruit. Vnde Præſul demum & Eccleſiæ Lauinganæ in Palatina ditione fideliſſimus conſtitutus fuit, plane vir bonus & omnibus rebus ornatiſſimus: tandem apoplecticus anno ſalutis 1569. Ætatis verò 49. VI. Iunij obijt Lauingæ.

IOANNES GEYLERUS CÆSARIS BERGIUS THEOLOGUS
Nascitur in Alsatia
An Obijt Argent
Anno 1510
Magnorum te cura Ducum Gellere fovebat
Seruantem lingue liberiores iter

IOANNES GEYLERVS *Cæsarisbergius.*

IOannes Geylerus, Alſatus patriâ, natus MonteCæſaris oppido imperiali, varias orbis Chriſtiani Academias perluſtrauit, & præclaram aſſecutus fuit gloriam, non Philoſophiæ ſolùm, ſed in primis Theologiæ ſtudio perficiendo. eam ipſe poſtea maxima cũ admiratione ſummæ ſuæ eloquentiæ, memoriæ firmiſſimæ conſtantiæq; laudabilis nõ vno in loco publice profitebatur, Doctor literarum diuinarum ſanctiſſimus. Sermones ſacros habuit per multos annos in patria, deinde etiam Herbipoli, Baſileę, Friburgi, tandem ſacris concionibus Argentinæ præfectus fuit in ſummo Templo, Petro Scoto Cõſ. prudentiſſimo auſpice rem moderante diuinitus, atq; conſtituente. Eo in munere ſumma cum laude & gloria verſatus annis totis 32. & amplius, tanto pietatis zelo, & tam claro innocentis vitæ, viuęq; doctrinę exemplo extitit, vt

præcipuis Germaniæ Antiſtitibus, Inſuper etiam Diuo Maximiliano Aug. Cæſari charus ob id maxime haberetur. Obijt anno 1510. Ætatis anno 76. Eidibus Martijs. Scripſit Sermonum ad populũ lib. 1. Orationum ad Clerum lib. 1. Magnis ſumptib9 & labore diuturno collegit opera Ioan. Gerſon, quorũ multa ex Gallia tandem ad nos perduxit, diuiſaq; ea in tres partes ordine pulcherrimo ac tabula vtili admodum confecta, impreſſuræ commiſit. Scripſit item Nauiculam fatuorum. Nauiculam pœnitentiæ. Peregrinationem. Orationem Dominicam. Fragmenta Paſſionis. De communicandis his, qui vltimo ſupplicio afficiuntur lib. 1. De amouendis concubinis, etiamſi vterq; cõtinere decreuerit lib. 1. De hoc, quod pueri non ſunt inſtigandi ad religiones, in quibus regula non ſeruatur. De decem præceptis. De ſeptem peccatis mortalibus. Tropos ſiue ſales Argentinæ editos Epiſtolas item plures.

IOANNES MARBACHIUS THEOL. ARGENT.
Nascitur Lindaviæ
Anno. 1521:
Obijt An. 1581.
Argentina suo Marbacho talia debet.
Qualia Luthero debet hic ipse suo.

IOANNES MARBACHIVS
Theologus Argentinenſis.

IOANNES Marbachius Lindauium ad lacum Podmicum, patriã habet, vbi anno 1521. vitalem auram primũ hauſit. Ibi ergo ſub Caſparo Heldelino Præceptore puer informatus, poſtea anno 1536. Argentinam peruenit, vbi per triennium linguarum & artium ſtudio ſub Bedrotto eius Scholæ autore incubuit, & egregiam earum cognitionem ſibi comparauit. Cum decimũ octauum annum ageret, Wittebergam ſeſe cõtulit, talemq; ſeſe in omni genere exercitiorum exhibuit, vt anno ætatis viceſimo Magiſterij gradu ornaretur. Aderant huic eruditioni pietatis amor, & facundia quædam naturalis. itaque mox Ienæ ſub Hoffmanno per annum vnum ſubdiaconus fuit. Poſtea Wittebergam redijt & ſacrarum literarum vſum ſibi familiarem reddidit, ita vt ſtatim altero anno Theologiæ Doctor crearetur. Ea dignitate adepta Iſnenſis

Paſtor factus Paulo Fagio ſucceſſit. Quo in loco cum diligẽter ſuo officio fungeretur, anno 1545: Argentinam vocatus ad S. Nicolaum Eccleſiaſtes conſtituitur. Ibi docendo publicis cõcionibus plurimum profecit, ſanctorumq; Patrum explicationes cum S. Scriptura diligenter contulit; vnde poſtea anno 1552. vrbis nomine Tridentũ miſſus, fidei ſuæ & Argentinenſis Reip. rationem reddidit. Verum paulo poſt ob captam Auguſtam à Mauritianis Synodus illa ſoluta fuit.

Nec multo poſt Caſparus Hedio primarius Argentinẽſis Eccleſiaſtes fato fungitur. In eius locum Marbachius ſubſtituitur. Quare annos 36. Paſtor & Præſes Argentinenſis, ſimulq; ſacrarum literarum profeſſor & Ephorus perpetuus, demumq; Collegij Thomani Decanus fuit digniſſimus. Ad hæc cùm Friderico Palatino mortuo Otto Henricus ſuccederet, & Eccleſias ſuæ ditionis reformare ſtatuiſſet, huius viri integritate permotus, anno 1556. eum ad ſe vocauit, atq; Heidelbergę & in Palatinatu omnia ad Argentinenſis Eccleſiæ formam diſponere

ponere iubet, id quod magna cum diligentiâ præſtitit, & re confecta Argẽtinam reuertitur. Fuit mediocris ſtaturæ, nonnihil ad macilentiam inclinãs, in colloquio familiaris, pietate, integritate, fide, virtute, ſapientia & humanitate excellens. Moritur Argentinæ anno ſal. 1581. Ætatis L X. Die 17. Martij.

Scripſit de miraculis veris & falſis diiudicãdis ex verbo dei : & confutationem Caniſiani miraculi, quod M. Eiſeng. in libello de Virgine Ottingana tantopere prædicat Germanicè. Veram item ex verbo Dei tractationem interioris & exterioris hominis Germanice. Concionem de officio Epiſcopi, & quis ad hoc munus debeat aſſumi, item de Cœna Domini duo volumina.

HARTMANNUS BEYERUS THEOLOGUS & MATHEMAT
B.
Nascitur francfordi
Anno 1516.
Obijt ibedem An 1577
Sydera qui noras et sancta oracula Vatum
Ius Hartmanne duplex Solis in arce tenes

HARTMANNVS BEYERVS
Francfordien. Theol. & Mathemat.

HARTMANNVS Beyerus, parentibus Guilhelmo Beyero, & huius vxore Elisabetha ciuibus Francfordiēsibus ad Mœnum, spectatis virtute & pietate hominibus natus fuit, anno 1516. in vigilia D. Hieronymi, siue 29. Septemb. die, qui dies est Michaelis archangeli. A puero eum parentes pie educarunt, & sub Iac. Micyllo primum, deinde sub Io. Mosero præstantissimis viris Præceptoribus suis militiam literariã militauit. Vbi ex ephebis excessit, de consilio suorum Wittebergam proficiscitur, anno 1534. Ibi Magisterij gradum cum laude obtinuit. At quia tunc diutiùs in Academia florentissima cum præstantissimis viris viuere satagebat, cæpit priuatim iam hoc iam illud certis discipulis prælegere, & explicare. Eo tempore conscripsit librum Quæstionũ Sphæricarum, quem & prælo subiectum in lucem edidit. Ac fuit hic labor illius felix, multis-

que gratus, ita vt per Academias aliquot Germaniæ ad annos complures non alia pręcepta Sphærica, quam hęc ab ipſo conſcripta, iuuentuti propoſita fuerint. Ducebat tũ Witteb ergæ vxorem Barbaram anno 1542. menſe Ian. Tandẽ poſt obitum parentũ in patriam ręuertitur, vbi certis conditionib. propoſitis ad miniſteriũ à magiſtratu inuitatur: redit itaq; Wittebergã & cum D. Martino Luth. de ſtatu patrię ſuę cõfert, deq; ſui vocatione. Probat Luth. egregiã voluntatem Magiſtratus, hortatur vocatũ, vt vocationẽ ſequatur. Siſtit ſe ergo in patriã veniens ſuo loco an. 1546. In miniſteriũ ingreſſus talem ſe ad extremũ vſq; diem vitæ ſuæ geſſit, qualem miniſterij dignitas, & qualem ſe gerere poſſe, quiſq; fideliũ miniſtrorum optet. Inſtructus erat rerum Theologicarũ, artium, diſciplinarum & linguarum ſcientia perfecta, quibus acceſſit vitæ morumque integritas & innocentia, ita vt aduerſariorũ nemo vnq̃ vel auſus fuerit illũ calumnijs tẽtare. Humilitas animi illi fuit tãta, vt nunq̃ ſe alijs doctrina præſtantiorem, maiorẽ officio, autoritate grauiorem,

rem, rerumue vsu superiorē habuerit. In coniugio suā crucem exptus est, & vicissim sua etiā ex eo percepit cōmoda. Prima eius vxor Barbara Wittebergēsis, an. 53. altero die ab eo, quo ipse cum dignitate & cōmodo suo in integrū restitutus fuerat (tēpore enim Interemistico loco suo deiect⁹ fuit) nihil bono nūcio recreata, diē suū obijt, fuit is 9. Apr. liberis ex eo cōiugio nullis superstitib. Alterā itaq; duxit conciuem, qua & ipsa simul cū gemina ꝓle morte sublata, tertiā sibi matrimonio coniunxit Catharinam anno 1562. Aprilis die 22. quæ parentem habuit Sebastianum Ligarium Moguntinum, olim eiusdem ordinis & Monasterij cum Luthero fratrē, postea verò reipub. Francfordianæ Ecclesiasten. cui mortuo M. Hartmannus fuerat surrogatus: ex hac procreauit liberos aliquot, inter quos Clariss. & Doctiss. Dn. IOANNES HARTMANNI MEDICINÆ DOCT. excellens, patrięq; suę Francfordiēsis Physicus ordinari⁹, nūc quoq; parētis laudatissimi virtutes famāque egregie asserit, neq; eas in omnem æuiternitatem intermori sinet, publicatis plurimis litera-

literarum monumẽtis tum ſuo marte ſcriptis, tum aliorum, à ſe notis doctiſſimis illuſtratis, quæ paſſim inter manus doctorum verſari videmus,& ſuo tempore & loco à nobis referentur. Erat Hartmannus valetudine ſatis firma. aliquot ſaltem vicibus incidit in morb os graues, donec videlicet poſtrema vice à DEO prorſus euocatus fuit ad XI. Auguſti diem, anno 1577. cum annos 31. in patriâ ſuâ miniſterio verbi functus fuiſſet. Præter ſupra commemoratum libellum Sphæricum, idem noſter Hartmãnus ſcripſit in omnes libros ſacros Bibliorum doctiſſima commentaria, quæ apud eius hæredes adhuc premuntur. Vertit etiam Catecheſin Ioannis Brentij è Latina lingua in vernaculam, Brẽtio ita ab ipſo requirẽte. Sub nomine Andreæ Epitimi quædam de Miſſa edidit cõtra Sidonium Epiſcopum: & nonnulla contra Theobaldum Thamerum ſcripſit. Prę reliquis verò ſuis lucubrationibus inſignẽ laudem meretur Epitome Bibliorum Germanice ab eo edita, quę vulgi manibus vbique teritur.

CONRADUS LAUTENBACHIUS THEOLOGUS HISTORICUS POETA
B
Res ævi gestas & mystica sacra professus
Nobilis ingenii carminis autor eras
Nascitur An 1534 Obiit Anno 1595

CONRAD. LAVTENBACHIVS

Theologus, Historicus, Poeta eximius, Francforti ad Mœnum.

COnradus Lautẽbachius, in Thuringis Mutiſlariâ & loco & genere humili, honeſtiſſ. tamen progenitus anno ſalutis humanæ 1534. eximijs animi radijs vel ab vnguiculis ſtatim emicuit. Primis itaq; elemẽtis primò Iſenaci ſub Bartholomæo Roſino, poſt Northuſæ ſub Baſilio Fabro Sorano informatus, ſtudijs velificaturus ſeuerioribus & altioribus relicta patriâ, peragratis Erfordio, Francofurto, Moguntiâ, Heidelbergâ 4. Martij anno 1553. tandem Argentinam, cultiſſimũ Phœbi & Muſarum Emporium deuenit. Vbi q̃ pauciſſimis annis, claſſes gradatim ſuperiores peruaſit omnes, & ad Acroaſes an. 1556. admiſſus eſt publicas. Quo tempore φιλομαθὴς vniuerſam Encyclopædiam tam feliciter decurrit, vt crementa ſimul faceret in Theologiâ (cui quaſi natus videbatur) quam vberrima. Ex

PHILOSOPHIS præcipue Ioanne Sturmio & Valentino Erythræo, ex Theologis, Ludouico Rabus, Ioanne Marbachio & Hieronymo Zanchio vſus. Quorum attentâ auditione ad Philoſophiæ ſimul & Theologię culmen progreſſus fecit tam ſerios, vt pares nõ ſolum multis poſt ſe paraſangis relinqueret anticipãs, ſed & ſuperiores exuperaret breui, vel ſaltem profectu adæquaret. Charus autem & familiaris comprimis d. D. Marbachio fuit. Ita vt eo in omnibus patre & moderatore vteretur vitæ ſuæ inſtitutis. à quo etiam iam adhuc iuuenis ſenilibus præfectus officijs, Eccleſiam in Mundelsheim, agri Argentinenſis vico docendam ſortitus eſt: Cui eâ curâ, fide & induſtriâ præfuit, vt omnino altioribus videretur digniſſimus. Cluente ergo INTERIM anno 1557. menſe Nouembri, in vrbem retractus Diaconus ad Prædicatores primùm, poſt in Templo Cathedrali conſtitutus eſt: vbi ſuauitate & docendi grauitate admirationem populi in ſe cõuertit vniuerſi. Cæperat tum temporis reformari comitatus à generoſiſſimo Philippo Seniore in

Hanavv,

Hanavv, Domino in Liechtenberg. Is igitur fidelitate & integritate auditâ Lautenbachij, petijt à Senatu Argentinensi, illum Pastorem & Antistitem concedi sibi in oppidum Neuvveiler, anno 62. Cui Ecclesiæ cum magno zelo præfuisset biennium, accidit vt res ita DEO opt. max. disponente, vocatione alia ordinaria Hunæuillam Alsatiæ superioris oppidum ditissimum & fertilissimum, ditioni Wirtembergicæ subditum, exciretur. Quo etiam vel maxime suasu Marbachij concessit, nihil refragatus. Halcyonia hic ipsi vigescebant: & à negotijs otium dabatur largissimum. Quo fretus vir (vt erat homo ad miraculum φιλόπονος, osor ignauiæ acerrimus) vt tempori, sibi & posteris prodesset, subcisiuis horis Iosephum, antiquitatum Iudaicarum scriptorem, & Egesippum, & Catalogum testium veritatis in Germanicū conuertit, & hunc præterea illustrauit felicissime: ita vt paulo post à viris magnis, nobilissimo præcipue Iureconsulto Ludouico Grempio continuandi Sleidani negotium illi irrogaretur. Quod in se vt receperat, ita telā illam

iam aliquo vſq; deductā texuerat, cum Illuſtriſ-ſimus princeps Palatinus Ludouicus Elector, re certâ famâ comperta, ad Eccleſias ſuas Heidelbergam ipſum vocitat, anno 1580. & ad operis continuationem manum & apparatum illi omnem clementiſſime addicit. Erat autem λεχθὲν, quod aiunt, καὶ πραχθὲν. Viuo enim Electore, non vt Principe ſuo, ſed vt patre: non vt Mecœnate, ſed (æquitas verbo ſit) vt amico vſus eſt. Cuius etiam ſuppetijs & ope auxiliaria, Hiſtoria non ad vmbilicum ſolùm, ſed omnimodo ad calcem deducta eſt & abſoluta, ſucceſſu plane proſpero. Quod etiam æternum viri iſtius laborum monumētum, in medijs patriæ noſtræ oculis proſtaret iamdudum, niſi & Illuſtriſſimus inſperatâ, imò immaturâ morte præuentus eſſet, & aduerſariorum quorundam, veritatiſq; oſorum interueniſſet molimen, patriæ communi detrimentoſum. Sed vorſum. Heidelbergæ vix menſes conſederat pluſculos, cum ab Illuſtriſſimo Electore Ludouico nobiliſſimæ & Illuſtriſſimæ illic ad S. Spiritum palatinatus Biblio-

Bibliothecæ ordinandæ, & confusæ ad certos foculos seu pluteos dirigendæ mandatum accepit. Quod (iuxta & officij sui ratione habita quam diligentissima) biennio vno confecit, cum tanta laude, vt iudicium eius, seu labores, seu agilitatem admirareturne princeps potius incertum esset. Cuius obitum cum sequeretur status omnis & religionis quoque mutatio illico: LAVTENBACHIVS, veritati semel agnitæ, & omni vita proclamatæ cùm palinodiam canere nollet, dimissus est mense Iulio anno M. D. LXXXIV. Conuasatis itaque suis, Argentinam Ciuis & municeps se denuo contulit, senex iam & immẽsis laboribus prope fractus, nõ seruiturus amplius, sed sumpturus rudem, & Historiæ suæ additurus limam. Quid fit? Mensibus circiter binis Argentinæ suis vacans & intentus (vt vocationes fere diuinæ sunt) tale nihil ominans, de nouo vocatur à magistratu Frãcfortano. Cui proin vocationi paulo post nouis sollicitatorijs literis cõfirmatæ, cũ disparere piaculare putaret: peregrinationem hanc postremã suscepit, & ad D.

Catha-

Catharinam ſe conduci paſſus eſt Cal. Ian. anno 85. Vbi cum munere ſibi demandato per decennium integrum fideliter, vigilanter, religioſe & ſeuere defungeretur; vitæ tandem, lucis, ætatis, morum huius ſeculi ſatur 18. April. anno 95. mortalitatem exuit, & luctu publico, ſolennitate inſuetâ deductus & ſepultus, gemitus & vota bonorum omnium poſt ſe reliquit certiſſima. In hoc itaq; verſatili mundo peregrinatus eſt annos ſexaginta & vnum: ſi quisquam alius, is ipſe comprimis certe (vt ille ait) μεγίϛȣ τȣ̃ θεȣ̃ παίγνιον. Quæ virtutis erãt puer omnia fecit. In proſperis μέσος, in aduerſis Hebtaboeius. Hunc omnis vitæ ſuæ ſcopum præfixit, nocere nemini, prodeſſe omnibus. Nec ita Hercules laborum promiſcue omnium tolerans fuit, ac iſte noſter. Cui ſi quæ dies nõ ſine lineâ, ſed ſine paginâ effluxiſſet pridie, metanœâ exediſſet ſe poſtridie. In archiuis ipſius, huius veritatis reperta fides eſt. Qui voluminum tantã molem ſcripſit ſuâ manu, quantam manus nõ deſcripſiſſent quatuor, circuitu tam volubili. Famâ & foris & domi celeberrim⁹ ob id: quãquam

quam (vt fere ſolent ſordeſcere domeſtica) foris magis. Quin & ægrotus nonnunquam pereuntis inaniter temporis iacturam ita æquo animo ferre non potuit, quin identidem & ingemiſceret, & damnũ ſingultiret. φιλάνθρωπος, φιλόφιλος, φιλόξενος erga omnes extitit, maxime hos, quos commendarat ordinis æqualitas, & vitæ comprimis puritas. Cõtra vitijs enim delibutos & fucatos, mirũ quàm cenſor rigidus, iuſtus: quod arbitraretur huius profeſſionis homines ante alios omnes plebeios næuis & maculis notorijs carere debere. Carminis cultiſſimi tam felix autor erat, vt ſi huic ſtudio ſe totum dare maluiſſet, illuſtres quoſque Poetas æquare facile potuerit. In matrimonio annos exegit 37. ex vna coniuge pater factus liberorum XI. plerorumq; filiorum, quorũ quoſque ſtudijs capeſſendis iam aptos ita curioſe & anhelanter impẽſis ſuis & ſumptibus proprijs inſtituendos curauit, vt omnem pecuniæ iacturam rectæ informationi illorũ longe poſthabuerit. Ex quibus tum omnib⁹ vnicus, tum nunc ſuperſtes IOSEPHVS Philoſophiæ & Me-

 dicinæ

dicinæ Doctor nunc apud Imperiale Franc-
fordium præſtantiſſimus, in quo non parentis
ſolum virtutes eminent omnes, ſed qui proprij
etiam ingenij dotibus & eruditione præclara,
clariſſimam parentis ſui memoriam illuſtratu-
rus ſit. Sed poſcerent iſta ſingula iuſtum volu-
men. Decurtato tamen filo, hîc hæc curſoria
delineatio ſciendi auidis ſatis ſit: & tantum de
Conrado Lautenbachio, cuius in ore Symbo-
lon hoc perpetuo erat:

Durabilis miſericordiæ patriæ Lex IESVS.

Quis status in terris fuerit, quæ cura sacrorum
Imperio scripsi, Carole quinte tuo.

IOANNES SCLEIDANVS *Historicus.*

IOannes Scleidanus à patriâ suâ, quæ in Belgio est, cognominatus, anno 1506. in lucem prodijt. in patria primum literarum fundamentis positis sese inde in Galliam contulit, & Lutetiæ linguis pariter & artibus diligentissime incubuit, adeo vt eruditione omnibus innotesceret. Postea iuris studia complexus, publice in ijs licentiam impetrauit. Hisce & eloquentiæ studium, & Latini sermonis puritatem adiecit. Cum hoc modo diu in Gallia versatus esset, tandem anno 1542. Argẽtinam venit, vbi rem literariam sua doctrinâ plurimum iuuit, & primum Philippi Cominei Commentarios de rebus gestis Ludouici eius nominis vndecimi Galliarum Regis, & Caroli Burgundiæ ducis, linguâ Gallicâ mirabili industria scriptos, in Latinum sermonem transtulit: postea quoq; Iacobi Sturmij Prætoris nobiliss. & amplissimi, prudẽtissimiq; familiaritatem nactus, eo non modo hortante, sed & materiã suppeditante Carolo V. Cæsare, de statu Religionis & Reipubl. Germanorum, cõmentarios diligentissime amicorum hortatu scribere cepit, & tandem libris 25. finiuit, præsertim cum publico protestantium stipendio eô inuitaretur; quæ quidem Historia latina ab anno 1517. ad 1555. continuata hodie vbiq; circumfertur. quæ deinde in Germanicã, Gallicam & Italicam linguam versa varijs in locis excusa fuit.

At verò Sleidanus non tantum librorum studio inhæsit: verùm etiam res politicas tractauit, resq; sibi commissas magna dexteritate perfecit. Itaq; cum reges Galliæ & Angliæ

 grauis-

grauiſſimum inuicem bellum gererent, ipſe anno 1545. proteſtantium Legatus ad Angliæ regem miſſus fuit, vt eum ad pacis ſtudia flecteret. Hinc nomine Argentinenſis Reipubl. anno 1551. in Tridentino Concilio Legatus interfuit, & in eo loco nihil intermiſit, vt tandem cum ſuę partis Theologis actio inſtitueretur. Cum autem Mauritiani Cæſari præter expectationem bellum mouiſſent, Sleidanus Concilio ſoluto, & re infecta domum redijt. Paulo poſt Henricus Galliæ Rex per Lotharingiæ fines Argentinam verſus cum inſtructo exercitu progreſſus eſt. Poſtulauerat is ab Argentinenſibus, vti rebus neceſſarijs exercitui ſubuenirent: Ea de cauſa Ioannes Sleidanus cum Petro Sturmio, & Friderico Gotteſſemo legati Sarburgum, ſeptem ab vrbe miliaribus, miſſi, certam frumenti & vini portionem detulerunt, cumque eo vrbis nomine tranſegerunt. Quibus cùm honoribus laboribuſque egregie perfunctus eſſet, ſui ſeculi Hiſtoricus facile princeps, obijt Argentinæ ex Epidemico morbo, anno ſalutis 1556. (quamuis non deſit apud quoſdã dati veneni ſuſpicio, ob edenda quædã Hiſtorica, quę tum ab ipſo adhuc premebãtur) Ætatis 50. ſepultusq; ibidem quieſcit. in quâ ciuitate multiplice & eruditionis, & prudẽtiæ atq; pietatis edito ſpecimine, ſummo ſemper loco habitus fuit. Tranſtulit autem prętter ſuprà enumerata etiã Cominæi Cõmentariorum de bello Neapolitàno libros V. cum breui explicatione rerum & authoris vita editis. tranſtulit & ex Gallico in latinam linguam Claudij Seſellij de republ. Gallorum & regum officijs libros duos. Addidit ijs ſummam doctrinæ Platonis de republ. & legibus. Præterea edidit Orationes duas, vnam ad Carolum V. Cæſarem; alteram ad Germaniæ Principes omnes, ac ordines Imperij, in quibus de Papatu & cauſa religionis tractatur. Froſſardi nobiliſſimi ſcriptoris Gallici Hiſtoriarum opus omne breuiter collegit, & Latino ſermone reddidit.

reddidit. De quatuor Monarchijs libellus elegantissimus eodem authore habetur publice.

SEBASTIANUS MUNSTERUS COSMOGRAPHUS
Nascitur Ingelheimii
Anno 1489.
Obiit Basileæ a° 1552.
Dimensus terras et summi sydera coeli,
Edebam Hebræos Historicosq. libros.

SEBASTIANVS MVNSTE-rus Hebræus & Mathematicus Basiliensis.

SEbastianus Munsterus nascitur in oppido Rhenensi Ingelheim anno 1489. Is vbi prima literarum fundamenta iecisset, sese ad Heidelbergēsem Academiam contulit, atq; ob ingenij perspicuitatem præclaram operam artibus & linguis nauauit. in primis verò disciplinis Mathematicis, Geographicis, atque Hebreæ linguæ, in quibus tantum profecit, vt suo tempore in illis nulli secundus iudicaretur; atque vt commodius studijs vacare posset, sese monachorum minoritarum collegio Tubingæ coniunxit, huius mundi pompam negligens. Posteaquam verò in religione mutatio orta esset, eum ordinē reliquit, Heidelbergamq; rediit. In ea Schola cum sua eruditione omnibus doctis innotesceret, vna cum Simone Gryneo Basileam vocatur anno 1529. & Hebraicæ linguæ Professor in ea Academia constituitur.

Erat Munsterus infra mediocritatem staturę homo, crasso & robusto corpore cōspicuus, adeoq; omnis laboris patiētissimus, moribus erat modestissimis atq; humilitatis amantissimus. Itaq; quāuis magna eruditione ornatus esset, tamen gradus Scholasticos neglexit; huiusmodi tamē dignitates & honores in aliis probauit, multisq; vt eos ambirent, author fuit. Eam eius modestiam cum Academiæ Proceres cognouisset, Sebastiano honestum in publicis actibus locum, medium scilicet inter superiorū facultatum Doctores atq; artiū Magistros tribuerūt, qui Licentiatorū proprius existit. Hinc anno 1547. Academiæ Rectorē elegerunt, eius operâ in reb⁹

arduis vſi. Cum etiam ſacrarum literarum vſum ſibi familiarem reddidiſſet, aliquandiu Theologiam publice profiteri, atque ſacra myſteria prophetarum explicare iuſſerunt; quæ Munſterus omnia ſummâ diligentia executus, tandem ob priuatas lucubrationes impetrauit, vt ea functione liberatus, in ſola Hebraicæ linguæ profeſſione pergeret.

Fuit in ea lingua atq; etiam in diſciplinis Mathematicis peritiſſimus. itaq; varios labores in ijs peregit, & ingenij ſui præclara documenta poſteris reliquit. vertit enim Rabi Moſche Kimhi Grammaticam ex Hebraiſmo, atq; Heliæ Leuitæ in eam Commentarium: pari modo librum accentuum, & librum traditionum, Prouerbia Salomonis, Tobiam & Euangelium Matthæi Hebraice primus propoſuit, & Latine reddidit. Deinde opus Grammaticum Hebraicum, abſolutum, ex variis Rabinis conſcripſit, atq; inſuper Grammaticam Chaldaicā primus publicauit: quin etiam Dictionariū Hebraicum confecit, & Theologiæ candidatos ſuis vigilijs ad Sanctæ linguæ ſtudium pellexit. Tandem Hebraica Biblia de nouo tranſtulit, & duobus Tomis cum Hebraico textu anno 1533. edidit, collatis vbiq; probatiſſimis eius linguæ ſcriptoribus, & adiectis è Rabinorum commentarijs haud pœnitendis annotationibus. Eadem diligentiâ Ioſephi Hiſtoriarum Iudaicarum libros quinq; è Hebræo vertit & latine nobis tradidit, cum multis alijs huiuſmodi. Is enim Hebraicam linguam poſteritati multo clariorem propoſuit, & Mathematicas diſciplinas plurimū excoluit. Scripſit enim exactam Horologiographiam, in plano, concauo, conuexo, & erecto loco, figuris varijs: deinde Organum Vranicum, in quo Theoricæ Planetarum atque eorundem quotidiani motus ad annos centum & amplius exprimuntur. Canones quoque ſuper nouum inſtrumentum luminarium. Ptolomæum reſtaurauit, & multas nouas tabulas adiecit. Pomponium

nium Melam & Iulium Solinum Scholiis exornauit, atque vltimo Coſmographicam Hiſtoriam vniuerſalem, opus ſane laborioſiſſimum, conſcripſit. In ea totius orbis ſitus, regionum tabulæ, nobilium Ciuitatum deſcriptiones, omnium gentium ritus, regum & principum Genealogiæ, cum multis aliis rebus ſcitu digniſſimis continentur.

Poſteaquam itaque hoc modo Munſterus Eſdras Straboq; Germanus, ſuam profeſſionem diligẽtiſſime per annos 23. continuaſſet, atq; piis & ingenioſis lucubrationibus Germanice, Latine & Hebraice conſcriptis de linguis, de bonis literis omnibus, de Philoſophia & Theologia optime meritus eſſet, tandem vegeta adhuc natura, anno ſal. 1552. ætatis vero ſuæ 63. in ipſo climacterico peſte correptus, cum bonorum omnium luctu Anthrace abſumitur, corpusq; in cathedrali templo honorifice ſepelitur. Præter ſupra iam commemorata edidit etiam tabulæ Cuſanæ explicationem. Depictionem vrbis Baſilienſis, cum deſcriptione circumiacentis regionis. Introductionem in librum noui orbis. Librum Tobiæ, quem Hebraicum ſuppeditarunt Iudæi Conſtantinopolitani, edidit à ſe verſum & annotationibus illuſtratum. Kalendarium Hebraicum ex Hebræorũ penetralibus, quod non tam Hebraicæ ſtudioſis, quàm Hiſtoriographis & Aſtronomiæ peritis ſubſeruire poterit; Dictionarium Chaldaicum; Rabi Aben Ezræ commentariolum Hebraicum in Decalogum, cum ſua latina verſione publicauit. Item tredecim articulos fidei Iudæorum R. Moyſis, Ioſippi compendium elegans Hiſtoriarum Ioſephi, complectens acta 70. interpretum, Geſta Machabęorum, & Herodum, & excidium Hieroſolymitanum: Item 10. captiuitates Iudæorum incerti authoris, omnia hebraice cum latina interpretatione. R. Symeonis logica latina fecit. Dictionarium trilingue, in quo latinis vocabulis in ordinem Alphabeticum digeſtis, græca

& Hebraica reſpondent. Hebraicis adiecta ſunt magiſtralia & Chaldaica, quibus adiunctus eſt liber de Hebręis vrbium, fluminum, montium & aliorum locorum nominibus. Colloquium cum Iudæo, pertinaciter ſuis de Meſſia opinionibus addicto, Hebraice & Latine conſcriptum &c.

IOANNES WOLFIVS THEOLOGVS & PHILOSOPHVS
B
Nascitur Tiguri
Obijt ibidem
Anno 72
Pulpita quj patriam decoravj sacra per urbem
Interpres Divum Philosophusq; fuj.

IOANNES VVOLPHIVS Theologus, & Philosophus.

IOannes VVolphius, Tiguri, celebri Heluetiorũ vrbe natus, Philosophiæ pariter, & Theologiæ studijs excultissimus, Pastor ordinarius Ecclesiæ Tigurinæ ad Collegiũ virginum, vir pius & doctus, multisq; donis ornatissimus, præclara ingenij sui & industrię fidelis opera in publico reliquit. Collegit n. indicẽ Græcorum nominum, quæ ad Geographiam pertinent, ex Ptolomæo, Pausania, Stephano, Strabone, Eustāthio & nonnullis alijs. Idem excudi curauit, additis præfationibus suis, Petri Martyris Vermilij Disputationem de Cœna Domini in Anglia habitam, & eiusdem librum de Sacramento Eucharistiæ. Confessionem Anglicanam, & quosdam alios libros ex Latino sermone in Germanicum transtulit. Scripsit prætterea Præconem Euangelicum, siue de officio Concionatoris sacri orationem. De Sabbatho libellum Germanicum, Commentaria in quatuordecim vltima capita secundi libri Melachim, additis commentarijs in primum totum, & secundi capita vndecim. Commentaria in Nehemiam. De Christiana perseuerantia commendationis consolatoriæ ad N. Captiuos fratres librũ 1. Scripsit etiam commẽtarios in Esdram. in librum Esther. in Ionam Prophetam. Considerationes domesticas in quartum librum Mosis. Sermones & conciones in Deuteronomium, librũ Iosuæ, Iudicum, Hesther, Ruth, in Psalmos, Esdram, Prophetas Ionam, Nahum, Ioelem. Prelectiones, & repetitiones in Eccle-

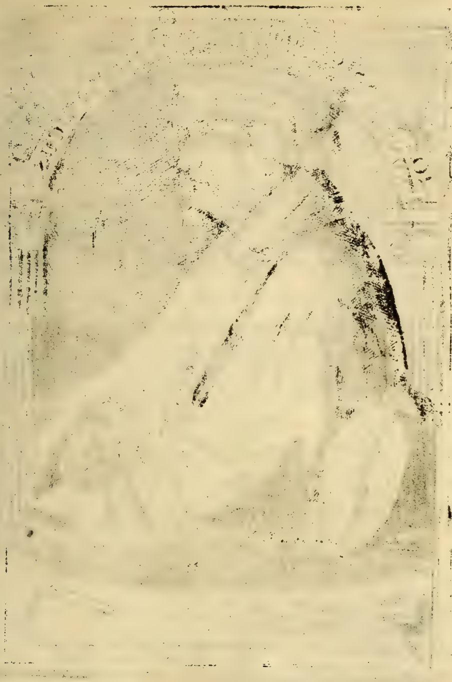
ſiaſten Salomonis. Item conciones in Matthæum, Ioannem, & Acta Apoſtolorum: memorabilia, in Marcum & Lucam. Conciones in Epiſtolas D. Pauli ad Philippenſes, Coloſſenſes, Theſſalonicenſes, Timotheum, Philemonem. In D. Petri & Ioannis Epiſtolas. Variarum Concionum Volumẽ. Præfationem in Pſalmum 109. Item libellum de conferendis Bibliorum tranſlationibus. De conficiendis ſuccinctis commentarijs in Biblia. De Eccleſia militante, vbi in his terris reperienda ſit. De conſtitutione Scholæ Tigurinæ. De Petra ſalutis. Scripſit & locorum communium ex lectionibus quotidianis collectorum volumen. & librum Epiſtolarum. Decadum dn. Henrici Bullingeri cõciones octo tranſtulit in ſermonem Germanicum. Commentaria in Aphthonium. In librum 2. Epiſtolarum Ciceronis. In eiuſdem Orationem pro Archia &c. Onomaſticum Phyſicum & Theologicum. Onomaſticon Palæſtinæ. Obijt Tiguri anno 1572. relicto filio Henrico Bibliothecæ ſuæ hærede.

HIERONYMUS WOLFFIUS PHILOLOGUS, NASCITUR OETINGÆ AN. 1516. OBIIT AUGUST. A°. 1580
Redderet Ausonio qui rectius ore Pelasgos,
Germanos inter Wolffius unus erat.

HIERONIMVS VVOLPHIVS
Philologus Augustanus.

HIeronymus VVolphius Oetingæ Rhetiæ oppido natus, an. 1516. pereruditus in omni ſcientiæ genere ac gręcis pręcipue literis deditus fuit. Acutus Philoſophus, elegans Poeta, præſtans Aſtrologus, Philologus denique incomparabilis, plerisq; Germaniæ ac Galliæ Academiis perluſtratis, Magiſterij Lauream adept⁹ eſt Baſileæ. Ex Græcis latinas fecit Iſocratis Orationes omnes, cum nouem eiuſdem Epiſtolis, additis annotationibus ac difficiliorum locorum interpretationibus. Tranſtulit etiam Demoſthenis oratorum Græciæ Principis opera, quæ ad noſtram vſque ætatem peruenerunt omnia, atque in ea iuſta commentaria ſcribere inſtituit. Id cum dn. Fuggari literarum Mecœnates intellexiſſent, eum Auguſtam Vindelicorum ad ſe vocatum liberali ſtipendio ornarunt, & Bibliothecæ ſuæ inſtaurandæ præfecerunt, qua in vrbe vere auguſtâ, multis annis Græcas & Latinas literas in Schola Annæa fideliter docuit; Politioris doctrinæ Princeps. Tandem lithiaſi intolerabili conflictatus, ſibi quidem neque præmature, neque infeliciter, ſed reipubl. literariæ intempeſtiue & luctuoſe deceſſit, Auguſtæ Vindelicorum anno ſalutis M. D. LXXX. Ætatis LXIII. 7. Id. Octobr. Ad Iſocratis verſionem argumenta in ſingulas orationes addidit. Genealogias item ex omnibus orationibus Iſocratis, item vitam Iſocratis ex Plutarcho, Philoſtrato, Dionyſio Halicarnaſſeo tranſtulit. Tranſtulit etiã Vlpiani Rhetoris cõmentaria. Tranſtulit Æſchinis & Dinarchi Oratio-

Orationes Demoſtheni aduerſarias. Inſtituit iuſtos in vtrũq; authorem commentarios. Commentaria quædam in quadripartitum Ptolomæi tranſtulit. Tranſtulit in latinam linguam Ioannis Zonaræ & Nicetæ Acuminati Choniatæ atq; Nicephori Gregoræ Hiſtorias ſeparatim excuſas. Ariani & Simplicij interpres fuit. Scripſit Aſtrologica quædam de vero & licito Aſtrologiæ vſu, impreſſa cum Ephemeridibus Leouitij. Edidit commentarios in M. Tullij Ciceronis libros de Officijs, additis breuibus ſcholijs: in Catonem, Lęliũ, Paradoxa & Somnium Scipionis. Iſocratis ſententias Græcolatinas additis annotationibus, notatiſq; locis, ad quos nõ incommode referri poſſe videantur: & præterea eiuſdem veterem Gnomologiam latinam tantum edidit. Item denuo Demoſthenis & Æſchinis opera cum vtriuſq; Vita & Vlpiani commentarijs, nouiſq; ſcholijs Græcolatina, à mendis repurgata, varijs lectionibus adaucta, annotationibus illuſtrata. Tranſtulit etiã Epictetea omnia. Prodierunt eiuſdem quæſtiones, maxime neceſſaria trium librorum Ciceronis de Officijs præcepta complectentes. Idem Hiſtoriam Imperatorum Romanorum à Conſtantino Magno vſq; ad Conſtantinum poſtremum, & Conſtantinopolim à Turcis occupatam, continua ſerie rerum & temporum expoſitam à quatuor ſcriptoribus Græcis, Latinitate donauit.

IOANNES STOFLERUS MATHEMATICUS.
Naſcitur Juſtingæ, an. 1452.
Sepelitur Tubingæ an. 1531
Perluſtrans terras STOFLERVS et aſtra polorum,
Coelo animam juſsit vivere, corpus humi.

IOANNES STOFLERVS *Mathematicus.*

IOANNES STOFLERVS Iuſtingæ natus in Sueuia, anno 1452. Mathematicis diſciplinis à prima adoleſcẽtia delectatus varias Germaniæ Academias ꝑluſtrauit. vnde in eo genere doctrinæ ad miraculũ excelluit, adeo vt in his ætate ſuâ, nullum parem, nullum ſecundũ haberet. Tubingenſis ergo Scholæ profeſſor factus, Mathemata ibi publice docuit, idq; munꝰ ſingulari induſtria obiit, neq; viuâ ſolũ, ſed & mutâ voce, eaq; multis victura ſeculis reipub. literariæ cõmodebat. Scripſit enim p̃clarũ opus Ephemeridũ ab an. 1531. ad proxime ſequẽtes viginti annos vſq;, id ꝙ ad veterũ imitationẽ accuratiſſimo calculo elaboratum fuit. Scripſit & rationem compoſitionis Aſtrolabiorum cum explanatione eorundem vſuum. Item Procli Sphæram commentarijs illuſtrauit. Edidit Calẽdariũ Romanũ magnum. Tabulas Aſtronomicas.

 Coſ-

Coſmographicas aliquot deſcriptiones de Sphęra Coſmographica, hoc eſt, de globi terreſtris artificioſa ſtructura. De duplici terræ proiectione in planum, hoc eſt, qua ratione commodius chartæ Coſmographicæ, quas Mappas mundi vocant, deſignari queant, quę edita ſunt à Ioanne Dryandro Marpurgi. Habetur eiuſdem de Dimenſione per Aſtrolabium & quadrantē Germanicus libellus. Coniunctionum & oppoſitionum ſupputatio. Ciclorum antiquorum redargutio. Eclipſium prædictio. Cum itaq; hoc modo bonis artibus iuuandis ſedulo laboraret, tandem veneranda canitie conſpicuus, atq; immortale nomen decuſque adeptus ſempiternum, obijt Blaubeurij, ſepultuſq; fuit Tubingæ, eô tranſportatus, anno ætatis octuageſimo, anno verò ſalutis 1531. Eius Epitaphium in ſummo Templo Tubingæ ſupra monumentum eius ſculptum ita habet:

Heus, heus, adeſſe te cupit
Rogatq; ſaxum vt hoc legas:
Matheſis ecce principem
Dedit tulitq; Suenia

Vel

Vel illa Martia. hoc decus
Sed abſtulit nimis fera hic
Premitq; Parca. iam cubent,
Vt cernis oſſa Stofleri?
Precare quiſquis hâc abis.

IOAN SCHONERVS MATHEMATICVS
B
Nascitur Carolostadij
an 1477 Obijt
Norinbergæ an 1547
Si tabulæ & geneses faciunt coeli esse peritum,
Iure equidem Astronomus Astrologusq; ferar

IOANNES SCHOENERVS *Mathematicus.*

SChœnerus patriâ Caroloſtadius, ex Franciâ, naſcitur anno 1477. & à tenerâ ſtatim ætate literis adhibitus, adultior plures Academias viſitauit. artibus & Mathematicis diſciplinis in primis deditus fuit. in quibus tantum profecit, vt & publice doceret, doctiſſimiſque huius ſcientiæ viris annumeraretur: Aſtrologus atque Aſtronomus excellentiſſimus, vtpote qui Mathematum ſtudia ſua opera atque induſtria plurimum auxerit illuſtraueritque. Reſolutarum Tabularum opus illud egregium, ſine quibus Theoricæ, vt vocant, motuum Cœleſtium luce ſuâ carent, in publicum edidit. Opus Genethliacum anteceſſoris ſui Regiomontani multis modis auxit atque locupletauit, quo ipſe multa non ab alijs modò tradita, ſed & à ſe longo obſeruata vſu, in vnum corpus digeſta explicauit planiſſime, &

tan-

tanquam diſſipatas ędificij partes extruxit belliſſime. Præmittuntur Tabulis documenta generalia, ex regulis Arithmeticis de minutijs Phyſicalibus pro vſu earundem neceſſaria. Extant eiuſdem globus Aſtronomicus, & libellus cum ipſo inſtrumento excuſus. Opera eius vniuerſa Norimbergę excuſa ſunt anno 1551. ſunt autem hæc. Iſagoge Aſtrologiæ iudiciariæ. De iudicijs natiuitatū lib. 3. Tabulæ reſolutæ. De vſu globi cœleſtis. De compoſitione globi cœleſtis. De vſu globi terreſtris. De compoſitione eiuſdem. Libellus de diſtantijs locorum per inſtrumentum & numeros inueſtigandis. De conſtructione torqueti. In conſtructionem atque vſum Rectanguli ſiue radij Aſtronomici annotationes. In fabricam atq; vſum magnæ regulæ Ptolomæi annotationes. Horarij Cylindri canones. Æquatorium aſtronomicum, ex quo errantium ſtellarum motus, luminarium configurationes & defectus colliguntur, appoſitis vbiq; Planetarum Sphæris & terminorum expoſitionibus. Planiſphærium ſeu meteoroſcopium, in quo ſingula quæ per mo-

tum

tum primi mobilis contingunt, inueniuntur. Organum Vranicum. Inſtrumentum impedimentorum Lunę, per quod dies impediti facillime colliguntur, his apprimè vtile, qui Almanach ſcribere geſtiunt. Edidit quoq; libellũ medicinæ germanicum. His itaq; monumentis publicatis, pręclare de re literaria vniuerſa meritus obijt Norimbergæ ſeptuagenarius, 16. Cal. Febr. anno 1547.

Linguam Osvualde Deo conformas, lumina coelo
Et neget hanc quisquam mentem habitare Deos

ERASMVS OSVVALDVS Schreccefuchſius, Mathematicus.

ERaſmus Oſvvaldus Schreccefuchſius natus in comitatu Merckenſtein Auſtriacæ ditionis, anno 1511. in patriâ ſchola literis mediocriter tinctus ſeſe ad varias vniuerſitates contulit. in primis verò Ingolſtadij, Lipſiæ, Baſileæ diligenter ſtudia proſecutus eſt. quibus locis cum ingeniū excoluiſſet, ſeſe Memmingam amœnā Sueuiæ ciuitatē contulit. atq; ibi Scholæ præfuit aliquandiu, poſtea Tubingam abijt, vbi Magiſterij gradu ornatus, ſtipendio Principis Hebrę as literas magna laude expoſuit. Cum hoc modo varijs functionib⁹ ſeſe exerceret, atq; in primis Sebaſtiani Munſteri Præceptoris ſui exemplo Hebręæ linguæ atq; diſciplinis Mathematicis operam nauaret, anno 1551. Friburgum Briſgoiæ vocatur, vt & Mathemata doceret, & Hebręæ linguæ myſteria explicaret, id quod ipſe

ſingulari dexteritate perfecit, non ſibi modo, ſed vniuerſæ Academiæ magnam exiſtimationem comparans. Scripſit in Sphæram doctiſſima commentaria, atq; Ptolomæum egregie reſtituit. Commentaria item in primum mobile & Theorias Planetarum luculenta. Inter alias quoq; lucubrationes Teſtamentum nouum in Hebraicam linguam primus vertit, atque ſcriptũ exemplar pro ſua humanitate multis, anno 1565. exhibuit. Paraphraſin in cantica canticorũ & Eccleſiaſten Salomonis ex Chaldaica lingua in Latinum ſermonem tranſtulit. Addidit etiam orationem funebrem Hebraice conſcriptam de Obitu Sebaſtiani Munſteri Præceptoris ſui. Tranſtulit in Latinam linguã Rabi Abraham Cai Hebræi librũ de Sphæra, & Arithmeticam Rabi Eliæ Hebraicè & Latinè edita. Scripſit cõmentaria in Sphæram Io. de ſacro buſto. Opus nobiliſſimum gentium Calendaria eruditiſſima monſtrans, vnâ cum inſtrumentis ad eam rem neceſſarijs. Item in Almageſtum Ptolomæi annotationes. Huic

eruditioni accessit vitæ integritas & docendi felicitas. Bene itaque de Republ. literariâ meritus obijt Friburgi anno Christiano 1579.

ORLANDVS LASSVS D. BAVAR. MVSICVS
Quantum exit melicâ reliquos Orlandus in arte,
Ætherijs propior tantum abit ille choris.

ORLANDVS LASSVS
Musicus.

ORlandus Lassus Bergæ Hannoniæ vrbe natus, anno 1530. septem annorum puer ad literas discendas adductus sesquiennio post ad musicam animũ applicuit, qua breui tẽpore percepta ob vocis suauitatẽ præ cæteris suis æqualibus commendabatur, vnde inter pueros Symphonicos viuens, ex schola ter plagio sublatus est, bisq; sollicitâ parentũ curâ reductus fuit: tertiò Scholã non repetijt, sed cũ Ferdinando Gonzaga prorege Siciliæ, tum temporis Cæsareарũ copiarũ apud Santdesideriũ duce manere consensit. Itaq; solutâ Belgicâ expeditione cũ eo discessit, & partim in Sicilia, partim Mediolani eidem adhæsit, donec post sexenniũ, vt fit, vocẽ mutare cœpisset. Ergo 18. ætatis anno à Constantino Castrioto Neapolim ductus cum Marchione de la Terza tribus circiter annis vixit. Inde Romam venit, & hospes Archiepiscopi Florentini sex mensibus fuit, donec præficeretur ad S. Ioannem Lateranensem, vniuerso Musico sacello longe celeberrimo. Vnde post peregrinationes Anglicanas Gallicanasque cum Iulio Cæsare Brancacio susceptas, Antuerpiæque totidem annis versatus; tandem Alberti & Guilielmi ducis Boiarum Musicæ Magister supremus per integrum vicennium, & à Maximiliano I I. Cæsare nobilitatus, atque à summis Imperij Principibus proceribusque summe honoratus fuit. Cantionibus harmoniacis tam sacris quam profanis omnium linguarum in orbe vniuerso celebratissimus. Edidit Cantiones aliquot 5. vocum, tum viua voce, tum omnis

generis

generis inſtrumẽtis cantatu commodiſſimas. Selectiorum, item aliquot cantionum ſacrarum ſex vocum faſciculum cũ tribus Dialogis 8. vocum. Cantionum ſacrarum libros 2. quatuor vocum, authoribus Orlando d. Laſſo & Cypriano de Rore. Quatuor libros cãtionum Gallicarum ijſdem autoribus. Cantiones ſex 4. vocum Latinas & totidem Germanicas, Italicas, Gallicas cũ Dialogo 8. vocum. Magnificat 8. Tonorum. Cantionum Germanicarum ad inſtrumenta accommodatarum partes duas quinque vocum. Lectiones 9. ex Iob. 4. vocum Madrigalium libros 4. quinque vocum. Modulos quinis vocibus, nunquam editos hactenus. Cantionum nouarum Germanicarum partes quinque, quatuor & quinque vocum. Patrocinium Muſices, cantionum, quas Motetas vocant, opus nouum quinq; tomis digeſtum, quorum primus, ſecundus, tertius, & quartus in lucem prodierũt grandiſſimis pro choro notis, & folio regali. Patrocinij Muſices, partem quintam, continentem Magnificat aliquot 4. 5. 6. & 8. vocum folio regali. Patrocinium Muſices, Paſſionem quinque vocum & Lectiones matutinas de Natiuitate Chriſti quatuor vocum complectens, in folio regali, grandibus tum notis, tum characteribus. Theatrum Muſicum, tum ſuas tum aliorum præſtantiſſimorum Muſicorum ſelectiſſimas cantiones ſacras 4. 5. & plurium vocum repræſentans. Selectiſſimas cantiones, quas vulgò motetas vocant, partim omnino nouas, partim nuſquam in Germania excuſas, ſex & pluribus vocibus cõpoſitas, cui editioni acceſſere omnes Orlandi Motetæ, quæ in veteri theſauro Muſico continebantur, cum quibuſdam alijs, ita vt fere tertia parte opus hoc ſit auctius. Librum Miſſarum quatuor & quinque vocum, quæ cum viuæ voci, tum omnis generis inſtrumentis Muſicis cõmodiſſime applicari poſſunt. Faſciculos aliquot ſacrarum cantionum, cum 4. 5. 6 & 8. vocibus,

cibus, antea quidem ſeparatim excuſos, poſtremò verò authoris conſenſu in vnum corpus redactos. Librum Moteta- rum trium vocum, tum viuæ voci tum inſtrumentis applicandarum. Nouas aliquot & antehac non ita vſitatas, ad duas voces, cantiones ſuauiſſimas.

AVREOLVS PHILIPPꝰ THEOPHRA. PARACELSꝰ
Hic est cui magni myſteria cognita mundi:
Et dare qui potuit de ſalis arte ſalem.

PHILIP. AVREOL. THEOphrastus Paracelsus Bombast ab Hohenheim Medicus.

PHilippus Aureolus Theophrastus Paracelsus dictus Bombast ab Hohenheim, nascitur anno 1493. Medicinæ vtriusq; Doctor fuit inclytus, eamq; Basileæ aliquot annos publico stipendio maximâ cum admiratione professus fuit. Primus nouæ Spagiricæ Medicinæ autor fuit, quam Archidoxis Theophrastiæ, alijsq; libris propemodum infinitis editis longe lateq; disseminauit. Dira illa vulnera, Lepram, Podagram, Hydropisin, aliaq; insanabilia corporis contagia, arte sua mirifice sustulit. Quin et commentaria in sacros libros & præterea quædam dogmatica post se reliquit; quibus nomen suum omnibus passim illustre reddidit. Vitæ Eremiticæ sectator, & suus quā alterius magis esse desiderans, bona sua in pauperes distribuenda collocādaq; ordinauit. Tandē fine optato annos natus 47. vitam cum morte cōmutauit, anno Christi 1541. Septembris die 24. Is contemptis veteribus omnibus nouam medicinam instituit, et plurima nō in medicina solū sed Theologia quoq; scripsit, omnia tamen Germanice. Editi autem sunt non pauci etiam Latini ab eius sectatoribus facti, quorum numero sunt sequentes. De vrinarum ac pulsuū iudicijs: De Physionomia, De morborum Physionomia fragmentum. Septem libri de gradibus Receptorum naturalium. His addita 6. capita de Anatomia publicata ab Adamo Bodenstein. Pyrophilia vexationumq; liber. Cui accesserunt, primò tractatus metallorum septem: Secūdò rerum naturalium tria fore principia, q̄ per demonstra-

tionem artis igneæ docetur. Tertiò contracturarum origines & curæ. Quartò morborum capitalium quatuor, Epilepsiæ, Podagræ, paralysis & Hydropisis curæ. Philosophiæ magnæ collectanea quædam per Gerhardum Dornęum latina reddita. Chirurgia vulnerum tùm recentium tùm veterum & manifestorum: cui libri duo, prior de contracturis, de Apostematibus, Syronibus & nodis alter, accessere per Gerardum Dorn. Latine redditi. De meteoris, item de matrice, & de tribus principijs libri duo: Quibus Astronomica & Astrologica fragmenta quædam accesserunt, per Dornęum latine. Archidoxorum de secretis naturæ mysterijs lib. 10. De Tinctura physicorum, de præparationibus, de vexationibus Alchimistarum, de Cementis metallorum, et de gradationibus eorundem, omnia eodem interprete, Chirurgia minor quam aliàs Bertheoneam intitulauit, cum eiusdem tractatibus de Apostematib⁹, Syronibus, nodis. Item de cutis apertionibus, de vulnerum & vlcerum curis, ac de vermibus, Serpentibus & maculis à natiuitate ortis ex versione Dornæi. De Tartaro libri septem auctiores & castigatiores. Liber paramyrum, in quo vniuersalis Theorica Physices, & Chirurgiæ origines, & causæ morborum traduntur: accesserunt libri de modo pharmacandi: de xenodochio: de Thermis, &c. De Spiritibus Planetarum siue metallorum libri tres. Eiusdem de tinctura Physica, de gradationibus, de cemẽtis, de zodiaci figuris & eius mysterijs, Georgij Phædronis pestis Epidemicæ curatio. Chirurgia minor. De vita longa libri 5. Commentarij in Aphorismos Hippocratis. Septem defẽsiones aduersus æmulos suos. Tractatus de morbis Tartareis. De natura rerum & de natura hominis. Libri iam enumerati omnes Latine, sequentes vero Germanice sunt editi. Explicatio aliquot Aphorismorum Hippocratis. Item tres vtiles tractatus de Occulta vi & operatione Corallorum,

Hype-

Hyperici, & Perſicariæ. De præparatione Hellebori, et de perforata. Archidoxa. Liber præparationum. De tinctura Phyſicorum. de renouatione Vitæ, de Vita longa. Tractat⁹ de apertionibus cutis, de vulneribus, de ſerpentibus, Araneis, &c. ac maculis à natiuitate ortis. Occulta Philoſophiæ Archidoxa. Libri 9. de myſterijs naturæ. Archidoxorum pars prima de renouatione & reſtauratione vitę longæ. De mineralibus è ſale, Vitriolo, Arſenico, ſulphure. Tractatus quinq;. 1. de rebus naturalibus: 2. de quibuſdam herbis: 3. de metallis: 4. de mirabilibus, 5. de gemmis. Aſtronomia magna, ſiue tota Philoſophia ſagax maioris & minoris mundi. De Thermis Fabarianis in Heluetia. De proprietatibus perfecti Chirurgi. De Spiritu vitæ & eius virtutibus. De virtute internorum Spiritalium et corporeorum membrorum. De virtutibus exteriorum & confirmatione interiorum membrorum. Metamorphoſis de rebus naturalibus, de minoribus metallis: De lapide Medicorum, & lapide Philoſophorum. Tractatus duo de viribus morborum Spiritalium, de Electro. De morbo Tartarico. De Alchimia. De cementis. De medicina cœleſti. De præparationibus. De Spiritibus planetarum. Libri Paragraphorum 14. Latino ſermone, integritati reſtituti & explicationibus explicati à Toxite. Aurora Theſauruſq; Philoſophorum, acceſſit monarchia Phyſica per Gerhardum Dornæum. Anatomia viua Paracelſi. De lapide Philoſophico tractatus germanice. Manuale de lapide medicinali, de Tinctura planetarum. Theſaurus Theſaurorum, Occulta Philoſophia cum annotationibus nouis germanice. Scripta de tribus principijs omnium generationum: Item Theſaurus Alchimiſtarum editus à Bodenſtein Germanice. De ſecretis creationis à Toxite editus. Archidoxorum, ſeu de ſecretis naturæ myſterijs lib. 10. quibus ac-

 ceſſerunt

ceſſerunt libri duo, vnus de materijs metallorum, alter de quinta eſſentia. Expoſitio vera imaginũ olim Norimbergæ inuentarum Latine. De reſtituta vtriuſque medicinæ vera praxi, in ordinem redacta & in Latinum ſermonem conuerſa à Dornæo. Centum & quindecim Curationes experimẽtaq; è germanico latine verſa. Acceſſerunt quædam præclara atq; vtiliſſima à B. G. de portu Aquitano annexa. Sextus liber de morbis calculoſis & podagricis eorumq; curatione germanice. Libri quinq; de vita longæua germanice. Circũferũtur autem alij quoq; libri complures Theophraſti: vt et multa eius ſcripta Theologica ſeruantur, cùm commentaria in complures ſacros libros, tũ quædam dogmatica. Porro contra Theophraſti nouam Medicinam quatuor volumina edidit clariſſimus atque doctiſſimus Medicus D. Thomas Eraſtus.

HENRICUS CORNELIUS AGRIPPA Med. & IC. EQU.
Nascitur Colon. Agrip. Obijt Anno 1538.
Stemmate natus Eques, Medicus Magus atq; peritus
Juris et Imperij consul Agrippa fui.

HENRICVS CORNELIVS *Agrippa Eques.*

HENRICVS CORNELIVS AGRIPPA ex nobili familiâ ab Nettesheim apud Belgas ortus, iuris vtriusq; et Medicinæ Doctor Carolo V. Cæsari Augusto à Consilio Iudiciario & Archiuis, à teneris annis literis incubuit, et ob felicem indolẽ in omni genere artium sibi magnam eruditionem comparauit. Posteà quoq; Principum castra secutus, sua fortitudine effecit, vt armatæ militiæ Eques auratus crearetur. Cum hoc modo literis & armis conspicuus esset, anno circiter 1510. animum ad scribendum appulit, & de occulta Philosophia tres libros composuit: Postea de incertitudine & vanitate scientiarum Declamationem inuectiuam vel Cynicam, qua docetur nusquam certi quicquam, nisi in solidis Dei eloquijs, atq; in verbi Dei eminentia latere. Scripsit etiam Historiam de duplici coronatione Caroli Cæsaris, præterea de præcellentia

muliebris sexus atq; de apparitionibus animarum. Cum autem in artem Raymundi Lullij breuẽ commentaria fecisset, atq; abditæ Philosophiæ & Astrologiæ deditissimus esset, fuerunt qui ipsum dæmonum commercio frui existimarent. quos tamen ille Apologia edita confutauit, atq; se intra artium terminos permanere ostendit, Anno 1538. Scripsit orationes plures doctissimas, quibus ingenij sui excellentiam omnibus manifestauit, præcipue verò decem, quarum prima est in prælectionem Conuiuij Platonici, in Ticinensi Gymnasio habita, Amoris laudem continens. Secunda in prælectionem Hermetis Trismegisti, de potestate & sapientia Dei. Tertia pro quodam Doctorando. Quarta ad Metensium Dominos, cum in illorum Aduocatum, Syndicum & Oratorem acciperetur. Quinta ad Senatum Lucenburgiorum, pro Dominis suis Metensibus habita. Sexta in salutationem eiusdem Principis & Episcopi pro Dominis Metensibus scripta. Septima in salutationem cuiusdam magnifici viri pro Dominis Metensibus

ſibus ſcripta. Octaua per quendam Affinem ſuum Carmelitanum, ſacræ Theologię baccalaureum formatum, in acceptione Regentiæ Pariſiis habita. Nona pro filio Chriſtierni Regis Daciæ, Noruegiæ & Sueciæ & in aduentu Cæſaris habita. Decima in funere D. Margaretæ Auſtriacorum & Burgundionum Principis habita. Scripſit etiam Dialogum de homine. De originali peccato diſputabilis opinionis declamationem ad Epiſcopum Cyrenenſem. Epiſtolam ad Michaelem de Arando Epiſcopũ S. Pauli. Querelam ſup Calũnia intentata Argentinæ anno 1539. excuſã &c. His itaque monumentis editis, Cornelij nomen ob multiplicem doctrinam, non modò apud Germanos, ſed et apud exteros celebre extitit. Ipſe enim inter Diuos nullos non carpit Momus: inter Heroas monſtra quoque inſectatur Hercules: Inter Dæmones Rex Erebi Pluto, iraſcitur omnibus vmbris: inter Philoſophos ridet omnia Democritus: contra deflet cuncta Heraclitus: neſcit quæque Pyrrhias: et ſcire ſe putat omnia Ariſtoteles: Contemnit

cuncta Diogenes. Nullis hic parcit Agrippa, contemnit, ſcit, neſcit, flet, ridet, iraſcitur, inſectatur, carpit omnia; Ipſe Philoſophus, Dæmon, Heros, Deus & omnia.

FINIS II. TOMI
Virorum illuſtrium.

*

INDEX EORVM QVI in I I. hoc Tomo continentur, cum Distichis singulorum Iconibus subiectis.

6. Ioannes Posthius.

Te Posthi, te Phœbus amat, seu Carmina pă-
Pæonia veniat, seu tibi ab arte decus. (gas,

7. Paulus Melissus.

Teutonici Vates veniant & pignore certent,
Victor erit culto carmine Francus olor.

8. Petrus Ramus Veromanduus.

Rame tuis Gallis es quod Latio fuit olim
Romani Princeps Tullius eloquii.

9. Petrus Ronsardus.

Bystonii cecinit Vates ad Strymonis vndas
Non melius, tibi quam funditur ore melos.

10. Ioannes Fischerus.

Concidit vt ferro ceruix præcisa Britanni,
Virtus, ingenium concidit & Pietas.

11. Thomas Morus.

Singultantem animam Mori taboq; natantẽ
Abluit hei Pietas ipsa suis lachrymis.

12. Thomas Crammerus.

Crammerus flammis positus crepitantibus
Ipse meæ Iudex partis & vltor ero. (inquit,

13. Wilhelmus Budæus.

Sol Iuris, Graii & Latii sermonis ocellus

Nocte

Nocte sepulturæ funera lustro meæ.

14. Andreas Alciatus.

Andreas prisco reddit sua iura nitori,
Consultosq; facit doctius inde loqui.

15. Ioannes Oldendorpius

Iuris Oldendorpi, fueras qui viuus asylum
Nunc quoq; es Ausonii portus & aura fori.

16. Andreas Cludius.

Cludius hic vultu est, animi vim scripta loquuntur,
Pulpita doctrinā, Guelphias aula scholam.

71 Ioannes Schneiduinus.

Multa forum, plus aula tibi, schola plurima debet,
Ætatis nostræ fama, sequentis amor.

18. Tobias Paurmeisterus.

Mentem forma tuam, Doctrinam penna Cherusci
Acta, fidem Cæsar Guelphiadesq; probāt.

19. Simon Pistoris,

Saxonica vixit qui Cancellarius aula,
Pistoris tali pingitur ore Simon.

20. Modestinus Pistoris.

Cui

Cui ſchola, cui debet Reſpubl. cui ducis aula
Nempe Modeſtinus gloria iuris hic eſt.

21. Bonifacius Amerbachius.

Iura foro, doctaſq; ſcholis qui ſufficit artes,
Talis Amerbachus conſpiciendus erat.

22. Sebaſtianus Brandt.

Tractauit pariter leges, ſacramq; Poeſin
Nobilis ingenio Brandus, at arte rudis.

23. Nicolaus Ciſnerus.

Vt Schola Ciſnerum, ſic imperiale tribunal,
Atq; Palatini prædicat aula ducis.

24. Ioannes Ludouicus Viues.

Sydus in Heſperiis Viues regionibus ortum,
Cur iubar arctoum protulit vſq; polū?

25. Iacobus Latomus.

Latomus artifici diſponens ſingula dextra,
Facundum ſolers ædificauit opus.

26. Ioannes Latomus.

Eſſe foris maior potes, obſtat patria, veſtri
Gloria prima fori Latome, prima chori.

27. Ioannes Cochlæus.

Par tibi cum ſummis debetur gloria, nam tu
Par calamo ſummis ingenioq; viges.

Ioan-

28. Ioannes de Indagine.

Qui cœli indagas cursus sensusq́ue DEORVM,
Indagatoris quàm bene nomen habes.

29. Wilibaldus Pirckheimerus.

Res mundi gestas & cœli Sydera noram:
Ima simul debent & supera alta mihi.

30. Alardus Amstelrodamus.

Agricolã Logices ni gloria prima sequatur,
Amstelrodamo debita sola fuit.

31. Guilhelmus Philander.

Architectus eras, nec te solertior alter,
Par tibi cum magno gloria Vitruuio.

32. Ioannes Hartungus.

Si te Roma sibi, si vendicat Hellados ora,
Quid reliquũ de te patria laudis habet?

33. Ioannes Auentinus.

Scriptor Auentinus patriæ clarissimus oræ,
Qua potis est Bauaros laude beare, beat.

34. Ioannes Sebastianus Pfauserus.

Cæsare qui coram spargebas verba salutis,
Cæsareo felix munere Præsul eras.

35. Ioannes Geilerus.

Magnorum te cura ducũ Geilere fouebat,

Seruantem linguæ liberioris iter.

36. Ioannes Marbachius.

Marbacho tantum plebs Argẽtina fatetur
Luthero quantum debuit ille ſuo.

37. Hartmannus Beyerus.

Sydera qui cœli, qui Vatum oracula noras,
Ius Hartmanne duplex Solis in arce tenes.

38. Conradus Lautenbach.

Res aui geſtas & myſtica ſacra profeſſus,
Nobilis ingenui carminis autor eras.

39. Ioannes Sleidanus.

Quis ſtatus in terris fuerit, quæ cura ſacrorũ,
Jmperio ſcripſi Carole quinte tuo.

40. Ioannes Munſterus.

Dimenſus terras & magna ſydera cœli,
Edidit Hebræos Hiſtoricoſq́; libros.

41. Ioannes Wolfius.

Pulpita qui patriam decoraui ſacra p vrbẽ,
Jnterpres diuûm Philoſophuſq́; fui.

42. Hieron. Wolfius.

Redderet Auſonio qui rectius ore Pelaſgos
Germanos inter VVolfius vnus erat,

Ioan-

43. Ioannes Stoflerus.

Perluſtrans terras Stoflerus & atria cœli,
Cœlo animam iuſsit viuere, corpus humi.

44. Ioannes Schœnerus.

Si tabulæ et geneſes faciunt cœli eſſe peritum,
Iure equidē aſtronomus aſtrologuſq; ferar.

45. Eraſmus Oſvualdus Schrecce-fuchſius.

Linguā Oſualde deo cōformas, lumina cœlo,
Et neget hanc mentem quiſquam habi-tare deos.

46. Orlandus di Laſſus.

Quātū exit melica reliquos Orlādus in arte,
Ætheriis propior tantum abit ille choris.

47. Theophraſtus Paracelſus.

Hic eſt cui magni myſteria cognita mundi,
Et dare qui potuit de ſalis arte ſalem.

48. Cornelius Agrippa.

Stemmate natus Eques, Medicus, Magus, atq; peritus
Iuris, & imperii Conſul Agrippa fui.

F I N I S.

ERRATA.

In Thoma Crammero, pag. 127. lin. 6. lege, omni virtutum genere cumulatissimus.

In Conrado Lautenbachio: pagin. 248. lin. 12. lege, puer omnia tulit, vir omnia fecit. In eodem, pag. 249. lin. penultima, lege, ex quibus tamen omnibus vnicus & dum superstes, &c.